

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI
CHIȘINĂU

Biblioteca
Municipală
B.P. HASDEU

RAPORT DE ACTIVITATE 2019

Chișinău 2020

Aprob

.....
Dr. Mariana HARJEVSCHI,
director general

Responsabil: dr. Mariana HARJEVSCHI, director general

Membrii echipei: Elena BUTUCEL, Ana CHIORESCO, Tatiana COȘERI, Taisia FOIU, Tatiana IOVU, Svetlana JAVELEA, dr. Lidia KULIKOVSKI, Viorica LOZINSCHI, Ludmila PÂNZARI, Ivan PILCHIN, Victor RUSU, Angela TIMUȘ

Redactor: Genoveva SCOBIOALĂ, Svetlana JAVELEA

Coperta: Marina ȚAPEȘ

Machetare: Marina ȚAPEȘ, Svetlana JAVELEA

Raportul textual a fost discutat și înaintat spre aprobare în cadrul ședinței din 27 decembrie 2019 a Consiliului de Administrație, proces verbal nr. 2

SUMAR

1.	Mesajul directorului	P. 4
2.	Misiunea și obiectivele anului profesional	P. 7
3.	Evenimentele anului	P. 8
	Centrul Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari – 5 ani	P. 8
	Programul <i>Provocarea verii</i>	P. 11
	Proiectul <i>101 basme românești scrise de copii</i>	P. 22
4.	Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale	P. 25
5.	Servicii de bibliotecă și utilizarea lor	P. 35
	5.1 Utilizarea bibliotecii	P. 35
	5.2 Servicii de dezvoltare a competențelor utilizatorilor	P. 45
	5.3 Activități cultural-educative	P. 52
	5.4 Activități de promovare a patrimoniului local	P. 78
	5.5 Programe / activități pentru persoane cu dizabilități	P. 85
	5.6 Analiza satisfacției utilizatorilor	P. 86
6.	Parteneriate și colaborări. Voluntariat	P. 87
7.	Promovarea bibliotecii	P. 96
	7.1 Ecouri în mass-media	P. 96
	7.2 Promovarea online	P. 107
8.	Activitatea metodologică. Dezvoltarea profesională	P. 122
9.	Activitatea științifică și editorială	P. 125
10.	Resurse	P. 134
	10.1 Resurse umane	P. 134
	10.1.1 Diplome și premii obținute	P. 137
	10.2 Resurse tehnologice	P. 139
11.	Concluzii. Probleme și orientări de perspectivă	P. 145
12.	Gestiune financiară. Achiziții publice	P. 146
13.	Anexe	P. 148
	Anexa nr. 1. Indicatori de performanță ai rețelei de biblioteci	P. 148
	Anexa nr. 2. Analiza de impact	P. 151
	Anexa nr. 3. Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” în presă	P. 158

Lista abrevierilor și acronimelor

BM	Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”
CNEPB	Centrul Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari
SAE	Secția activitate editorială
SDS	Secția dezvoltare servicii
SL	Secția logistică
SMRI	Secția managementul resurselor informaționale
SMC	Secția „Memoria Chișinăului”
SME	Secția monitorizare și evaluare
SPC	Secția promovare și comunicare
SSC	Secția studii și cercetări
STI	Secția tehnologia informației

MESAJUL DIRECTORULUI

Biblioteca Municipală a continuat să servească comunitatea, setând obiectivul *Biblioteca generează oportunități inovative pentru chișinăuieni*. Instituția a reușit să conecteze chișinăuienii la informații, experiențe și servicii care le sporesc calitatea vieții, astfel încât comunitatea noastră să poată învăța, să se bucure și să prospere. Împreună cu echipa bibliotecii am configurat serviciile noastre, apelând la tehnologii și creativitate, pentru a răspunde nevoilor utilizatorilor, învățând ca aceștia să folosească resursele noastre digitale.

Programul *Provocarea verii*, practicat pentru prima dată la BM „B.P. Hasdeu”, s-a dovedit a fi unul remarcabil prin modul în care a fost gândit și aplicat. Provocarea estivală a intrat în ritm alert, atractiv și interesant cu o varietate de tehnici, jocuri, tematici, abordări. Inspirați din conceptul Bibliotecii Publice din Chicago, ne-am orientat spre Lectură, Creativitate, Tehnologii și STEAM, acestea formând ingredientele programului: *Citește. Descoperă. Creează*. Acest program estival a avut drept scop dezvoltarea competențelor, abilităților de a crea, explora, inova și de a le aplica în viața de zi cu zi. Suport metodologic de implementare a programului a servit *Ghidul metodologic*, un concept inovativ de orientare și îndrumare a bibliotecarilor în desfășurarea programului estival. Cei 125 de bibliotecarii, ajutați de 61 de voluntari, au depus toate eforturile intelectuale și creative în realizarea acestui program de excelență în cele 12 săptămâni, ori 50 de zile, ori 3 817 ore de experiențe STEAM: lectură, învățare, aplicare. În această perioadă au fost organizate 4 289 activități pentru 2 790 copii. Un element deosebit al programului a fost *Jurnalul participantului* – util pentru scrierile zilnice, trăirile și momentele impresionante petrecute la bibliotecă. Fiecare componentă *Citește! Descoperă! Creează!* din *Jurnal* a oferit provocări pe care participanții aveau posibilitatea să le realizeze acasă, împreună cu familia sau de sine stătător, ori la activitățile din filiale.

În 2019 Biblioteca Municipală a aderat la **proiectul 101 Basme Românești scrise de copii**, inițiat de Biblioteca Metropolitană București pentru copii cu vârste de 7-14 ani. A fost un proiect potrivit pentru dezvoltarea emoțională, a gândirii și a imaginației copilului. Proiectul s-a desfășurat pe parcursul lunilor iulie-septembrie, timp în care copiii, atât din Chișinău cât și din Bălți, au învățat cum se scrie o poveste, cum se creează texte și ilustrații, cum să se exprime liber și corect, beneficiind de suportul lecturilor tematice și de încurajarea bibliotecarilor. Basmele, în număr de 44, au fost scrise în perioada vacanței de vară. La Chișinău, lansarea volumului *101 Basme Românești scrise de copii* a avut loc la 30 noiembrie 2019 la BM cu participarea delegației de la Biblioteca Metropolitană București, formată din Ramona Ioana Mezei, director general al BMB, Florentina Dobrogeanu-Ipsilante, director de specialitate al BMB și Teatrul de păpuși „Licurici” al BMB.

Biblioteca Municipală mereu a susținut un program eficient și divers de dezvoltare profesională în cadrul **Centrului Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari**, contribuind la creșterea performanțelor angajaților, la adaptarea acestora la schimbările structurale, sociale și tehnologice, a lansat noi forme de instruire în procesul de formare profesională. În 2019 Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a marcat 5 ani de la fondarea CNEPB, organizând diverse evenimente profesionale. Evenimentul cu cea mai mare rezonanță a fost

organizarea unui program amplu de dezvoltare profesională pentru 15 bibliotecari de la Biblioteca Metropolitană București (BMB). Impresionați de serviciile bibliotecii, bibliotecarii bucureșteni au reușit să descopere serviciile câtorva biblioteci-filiale: „Târgoviște”, „Transilvania”, „A. Mickiewicz” etc.

Proiectul *În drum spre casă*, organizat de Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC/NCCAP) și coordonat de CNEPB, a incitat bibliotecarii din filialele din rețeaua Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, alături de bibliotecarii bibliotecilor publice din raionul Orhei și Strășeni, să-și dezvolte competențele de a lucra cu copiii de vârstă școlară mică în vederea dezvoltării rezilienței acestora față de situații potențial periculoase care se pot întâmpla acasă, în stradă, la școală, în parc etc. Timp de patru zile 29 de bibliotecari au învățat metode interactive precum explorarea ghidată, jocul didactic, jocul de rol etc. La fel, în cadrul cursului ***Educație Mediatică pentru super-traineri***, care s-a desfășurat timp de două zile lunar pe parcursul a jumătate de an, bibliotecarii au învățat tehnici avansate de educație media. Instruirile au fost organizate de IREX Europe în parteneriat cu Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova (ABRM) în colaborare cu CNEPB.

În continuare, pe agenda BM – **Programul de lectură *Chișinăul citește***. Ediția a XVI-a a avut priză la tânăra chișinăuiană, noutatea programului fiind ***Ringul intelectual*** care s-a desfășurat în formatul dezbaterilor intelectuale și a impresionat cititorii anume prin luxul de amănunte complementare la descriere, prin stilul provocator. Acestea s-au desfășurat pe parcursul anului în câteva filiale, amplasate în cele cinci sectoare ale mun. Chișinău: „Transilvania”, „O. Ghibu”, „Ovidius”, CAE, „Târgu-Mureș”. Ediția din 2019 a Programului de lectură *Chișinăul citește* a cuprins 447 activități cu publicul care au întrunit 8 923 participanți, iar cărțile propuse au fost citite de către 2 110 de persoane. Într-o formulă originală, echipele învingătoare au participat la ***Gala cititorului***, eveniment care și-a propus să aprecieze meritele celor 100 mai elevați cititori din cadrul programului. Aceștia au primit medalia *Gala cititorului*, fiind celebrați și aplaudați de către publicul prezent.

Activitatea de cercetare a fost încununată, la 20 decembrie, în ajunul Zilei Internaționale a Cinematografiei, de lansarea lucrării ***Chișinăul în filme: studiu filmografic***, elaborată de dr. în studiul artelor Larisa Ungureanu, având ca redactor bibliografic pe Taisia Foiu. Lucrarea apărută sub egida Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, Secția „Memoria Chișinăului”, în Colecția Chișinăuiană, cuprinde peste 250 de pagini, 114 de filme, documentare, mărturii vizuale, care aduc în atenția cititorilor schimbările care s-au produs, personalitățile care au trăit și au creat în acest oraș.

Anul științific 2019 în cadrul Bibliotecii Municipale s-a deschis cu ***Talciokul științific*** intitulat ***Rezultatele activității științifice 2018: suport teoretic și experimental procesului de implementare a inovației la BM***. Acest eveniment inedit a avut drept scop comunicarea rezultatelor științifice și inovaționale obținute în anul 2018 (cercetări biblioteconomice, bibliografice, critico-literare; realizări în domeniul formării capacităților profesionale și creative ale bibliotecarilor). În premieră, angajaților Bibliotecii Municipale care s-au implicat cu succes în activitatea științifică și inovațională,

au fost conferite insigne și titluri – *Inovator al anului 2018, Orator al anului 2018, Cercetător al anului 2018, Formator al anului 2018, Creativ al anului 2018, Povestaș al anului 2018.*

Pentru prima dată, roboțiștii Bibliotecii Municipale au participat la competiția **Robo Liga Bibliotecilor** 2019 (pentru roboți de tipul Lego Mindstorms EV3). Robotul construit pentru competiție a fost apreciat cu diploma *Cel mai original robot*. La sfârșitul anului 2019 încă trei biblioteci („Alba Iulia”, „Ovidius”, „L. Rebreanu”) au fost echipate cu roboți de tipul WeDo destinați copiilor de 7-10 ani. Filiala „Alba Iulia” s-a aliniat șirului de filiale ale BM „B.P. Hasdeu”, care oferă copiilor serviciul Robotica la bibliotecă în decembrie 2019, alte două biblioteci urmează să organizeze în 2020 livrarea serviciului după instruire.

Spre finele anului 2019 Biblioteca Municipală a propus utilizatorilor un nou instrument de promovare și descoperire a colecției cu ajutorul catalogului electronic – **Raftul virtual**. Această platforma online este disponibilă pe un panou tactil instalat la Biblioteca Centrală. Datorită aplicației catalogul electronic devine mai atractiv prin expoziții tematice, iar cititorii BM pot încerca un nou mod de accesare și rezervare a documentelor.

Rămânem în continuare dedicați utilizatorilor noștri, afirmând că Biblioteca Municipală este mai mult decât cărți și computere, este, de asemenea, un loc pentru a găsi inspirație, suport și un viitor mai luminos, iar vocea utilizatorilor este importantă pe măsură ce continuăm să creștem. Așteptăm cu nerăbdare un alt an interesant și captivant.

*Dr. Mariana HARJEVSCHI,
director general, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”*

MISIUNEA ȘI OBIECTIVELE ANULUI PROFESIONAL

Misiune

Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu” oferă tuturor fără restricții acces liber la informație, idei, lecturi, încurajează și susține libertatea de a cunoaște, libertatea de expresie, asigură și dezvoltă pe bază interactivă servicii bibliotecare necesare rezidenților municipiului Chișinău, orientate spre incluziunea socială, concilierea populației multiculturale, îmbunătățirea vieții lor.

Scopul anului 2019: *Biblioteca generează oportunități inovative pentru chișinăuieni.*

Obiectivele anului 2019:

1. Reinventarea imaginii BM în mentalitatea colectivă a chișinăuienilor.
2. Diversificarea și extinderea serviciilor inovative ca oportunitate de dezvoltare a chișinăuienilor.
3. Oferirea teoretică praxiologică și de formare a capacităților de inovare care vor contribui substanțial la accelerarea procesului implementării inovațiilor la construirea unei culturi a inovației și excelenței, la îmbunătățirea imaginii Bibliotecii Municipale ca instituție inovatoare.
4. Implementarea și promovarea inovațiilor tehnice și informaționale pentru chișinăuieni.
5. Crearea unei colecții relevante necesităților în schimbare a chișinăuienilor.
6. Oferirea resurselor informaționale relevante despre capitală, a datelor cu caracter aniversar din istoria Chișinăului prin intermediul evenimentelor, a cercetărilor bibliografice locale, a tururilor ghidate, a publicațiilor Bibliotecii Municipale.
7. Îmbunătățirea relației cu utilizatorii prin instrumente de măsurare și impact.
8. Dezvoltarea capacității profesionale a angajaților.

Priorități naționale:

1. Implementarea noului cadru de reglementare.
2. Dezvoltarea serviciilor inovative ca bază pentru dezvoltarea comunităților prin susținerea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă 2030.
3. Promovarea lecturii ca bază pentru cunoaștere și dezvoltare.
4. Evaluarea impactului bibliotecii, dezvoltarea instrumentelor de impact și utilizarea datelor în promovarea bibliotecii.

EVENIMENTELE ANULUI

Centrul Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari – 5 ani

Creat la 28 martie 2014, Centrul National de Excelenta Profesionala pentru Bibliotecari – CNEPB – și-a asumat rolul de lider în cadrul rețelei de biblioteci a Republicii Moldova, promovând managementul de calitate, axat pe integrarea tendințelor biblioteconomice de maximă actualitate, bazat pe realizarea și buna desfășurare a proceselor de educație continuă, centrat pe inovații necesare comunității și dezvoltării profesionale a bibliotecarilor.

Pe parcursul acestor ani CNEPB a devenit un mediu în care oamenii se transformă, își schimbă mentalitățile, își formează noile capacități, un mediu în care simt că sunt parte dintr-un întreg mai mare decât propria persoană. Indiferent de poziția ierarhică pe care o aveau, oricare dintre bibliotecari, s-au lansat într-o călătorie profesională și personală profundă. Nu știau ce schimbări vor surveni, nu știau ce vor avea de făcut diferit de ceea ce se întâmpla până atunci, începând chiar cu săptămâna viitoare..., dar au răspuns pozitiv la invitația BM de a invita cum să devină mai buni, mai profesioniști.

CNEPB este coordonatorul Centrelor Regionale de Excelență Profesională din raioanele Telenești, Orhei, Bălți, Căușeni, Cahul, Ceadâr-Lunga, rol atribuit de Programul de modernizare a bibliotecilor Novateca, cu specializarea în prestarea serviciilor de formare pe segmentul inovațiilor și oferirea de servicii de formare pentru membrii comunității. Coordonator metodic pentru șase Centre Raionale de Formare, arondate Centrului: Hâncești, Strășeni, Criuleni, Dubăsari, Ialoveni, Nisporeni și pentru 21 de biblioteci publice din suburbiile Municipiului Chișinău: Codru, Cricova, Durlești, Sângera, Vadul lui Voda, Vatra, Băcioi, Bubuieci, Budești, Ciorescu, Colonița, Condița, Cruzești, Ghidighici, Grătiești, Stăuceni, Tohatin, Trușeni, Goian, Bulboaca, Brăila. De cinci ani creăm un mediu propice dezvoltării profesionale continue a bibliotecarilor, punându-le la dispoziție componenta umană, materială și logistică. De cinci ani realizăm programe inovative de instruire (cursuri, ateliere, workshopuri, master-classuri, traininguri, brainstorminguri, prelegeri interactive, laboratoare) în scopul dobândirii sau perfecționării competențelor profesionale ale bibliotecarilor, necesare ritmului alert de evoluție și dezvoltare caracteristic societății și bibliotecii la ora actuală.

În cei cinci ani Biblioteca Municipală a susținut un program eficient și divers în dezvoltarea profesională, contribuind, astfel, la creșterea performanțelor angajaților, la adaptarea acestora la schimbările structurale, sociale și tehnologice, a lansat noi forme de instruire în procesul de formare profesională.

Activitățile organizate de CNEPB sunt orientate spre a transforma bibliotecarii în adepți ai instruirii continue; elaborarea și oferirea de metodologii, tematici și materiale de instruire necesare activității de formare; oferirea consultanței de specialitate: mentoring, coaching.

CNEPB este o fabrică modernă de competențe, cel mai omniprezent formator fiind **Lidia Kulikovski** care a susținut cursurile: *Biblioteca Modernă; Servicii moderne; Advocacy; Planificare strategică; Scrierea poveștilor de succes; Managementul proiectelor; Managementul inovativ; Formare facilitatori; Formare formatori; Formare Ludotecari; Formare inovatori; Tendințe actuale în activitatea bibliotecilor din RM; Ignite Vorbitorium; Copywriting; Forme și metode nonformale de educație; Ateliere și Master-classuri*; numeroase forme și metode noi de educație nonformală precum: Cafeneaua publică; Biblioteca vie; Bibliografie vie; Laborator nonformal; Neconferință; Talcioc științific; Zilele ZEN (Zilele Educației Nonformale), Săptămâna zâmbetului; Săptămâna științei ș.a.; **Mariana Harjevschi**: *Advocacy; Formare inovatori; Design thinking; Legislația bibliotecilor*; **Ludmila Pânzari**: *Sistemul informațional al BM; Platforme online de evaluare a activității; Instrumente de creare a infograficelor; Instrumente de creare a sondajelor; Media și rețele sociale: Facebook, Twitter, Pinterest, Youtube, Flickr, Instagram*; **Tatiana Coșeri**: *Bazele constituirii fondului documentar al bibliotecii; Calcularea Ratei de Recuperare a Investițiilor (ROI); Calcularea și interpretarea indicatorilor de performanță; Comunicarea instituțională; Conflicte și negocieri; Cultura calității în bibliotecă; Evaluarea calimetrică: variabile cantitative și calitative; Formarea culturii voluntariatului în bibliotecă; Indicatori și date statistice pentru măsurarea impactului bibliotecii publice; Standardizarea activității biblioteconomice. Indicatori de performanță*; **Oxana Andreev**: *Tehnologii informaționale; Servicii noi; Biblioteca modernă; Utilizarea aplicației Canva; Design thinking; Formare inovatori*; **Eugenia Butnaru**: *Utilizarea aplicației Powtoon; iCAN pentru o carieră de succes; Utilizarea programului Publisher; Utilizarea programului Excel; Crearea poveștilor animate*; **Liliana Juc, Angela Borș**: *Crearea Poveștilor digitale*; **Taisia Foiu**: *Utilizarea SOFT-ului Biblioreferinfe; Tipuri de referințe bibliografice, evidența tranzacțiilor de referință și tranzacții de instruire; Descoperă localitatea ta prin QR-code*; **Caludia Tricolici**: *Descrierea bibliografică a documentului; Reguli pentru prezentare a referințelor bibliografice; Formularea cuvintelor-cheie și utilizarea lor în căutarea informației; Utilizarea SOFT-ului Biblioreferinfe*; **Svetlana Javelea**: *Utilizarea programului Excel; Instrumente de evaluare a bibliotecii. Crearea chestionarelor on-line; Înregistrarea utilizatorului și împrumutul documentelor în SIGA*; **Maria Staver**: *Evidența colecțiilor; Evidența edițiilor periodice; Propuneri pentru achiziții în catalogul electronic precum și alți formatori creativi și inovativi în livrarea ofertei educaționale.*

Formatorii BM sunt prezenți în procesul de formare continuă la USM: M. Harjevschi, L. Kulikovski, T. Coșeri și tot mai solicitați de către Centrele Raionale de Formare cu subiecte pe care nu le pot acoperi: L. Kulikovski, O. Andreev, L. Juc, A. Borș, E. Butnaru ș.a.

Mariana Harjevschi: „*Avem un Centru dinamic datorită formatorilor mereu creativi și inovativi în livrarea ofertei educaționale. Centrul este și atractiv: propune instruirii stimulative pe potrive tendințelor în domeniul biblioteconomic. El este și unul participativ – reunește partenerii, dar și centrele de formare regionale, inclusiv bibliotecile arondate, pentru a asimila cunoștințe și a obține abilitați creative de instruire. Posibilitățile oferite de Centrul de Excelență sunt pentru a ne reinventa profesia și a da un nou suflu instruirii continue!*”.

Lidia Kulikovski: „*Oamenii pe care i-am format sunt inconfundabili pentru că și-au șlefuit stilul, marca, și-au creat propria amprentă care îi influențează pe ceilalți, rămân în inimile și mințile lor. Generează un efect dincolo de orice limită. Avem formatori deveniți inconfundabili! Asta-i marea bucurie și satisfacție a vieții unui formator ca mine... La Mulți Ani CNEPB! Avem de format mulți bibliotecari inconfundabili și indispensabili viitorului BM!*”.

Cu prilejul celor 5 ani de activitate, Secția studii și cercetări a BM „B.P. Hasdeu” a efectuat o cercetare – *Evaluarea activității și a percepției profesionale a CNEPB* în scopul aflării percepției sociale, culturale și profesionale în mentalitatea bibliotecarilor BM. Chestionarul a fost adresat tuturor bibliotecarilor care au urmat sau nu cursuri de instruire în cadrul CNEPB. Au fost înregistrate răspunsurile a 115 bibliotecari, ceea ce constituia peste 60% din angajații BM la data respectivă. Cercetarea a fost una calitativă, chestionarul fiind structurat în patru module. Rezultatele chestionarului pot fi consultate/citite în revista BiblioPolis nr. 1, 2019 și pe blogul CNEPB: <https://tinyurl.com/ryjik9f>; iar CNEPB a elaborat ziarul aniversar *Triumful Instruirii la Hasdeu* în care au fost reflectate succesele Centrului. Ziarul poate fi accesată la adresa <https://tinyurl.com/tlzd4fa>.

În acest răstimp CNEPB a format **217** formatori care și-au asumat misiunea de a „duce mai departe” utilizatorilor cunoștințele asimilate și aptitudinile dezvoltate în urma participării la instruirile organizate de Centrul de Excelență.

Astăzi, la ceasul de bilanț, constatăm că am avut parte de cinci ani rodnici, ani în care am obținut performanțe, am luptat cu propriile slăbiciuni, am tins spre perfecțiune și ne-am autodepășit.

Pentru viitor CNEPB își propune să rămână un reper important în aria dezvoltării profesionale a comunității biblioteconomice, evoluând și perfecționându-se odată cu diversificarea și evoluția necesităților membrilor comunității.

Programul *Provocarea verii*

Programul *Provocarea verii*, practicat pentru prima dată la BM „B.P. Hasdeu”, s-a dovedit a fi unul remarcabil prin specificul și conținutul său. *Provocarea* a intrat în ritm alert, atractiv și interesant cu o varietate de tehnici, jocuri, tematici, abordări. Lectura, Creativitatea, Tehnologia și STEAM au format atributele esențiale în cele trei componente ale programului: *Citește. Descoperă. Creează.* Programul estival a avut drept scop dezvoltarea competențelor, abilităților de a crea, explora, inova și de a le aplica în viața de zi cu zi.

Suportul metodologic de implementare a programului a fost *Ghidul metodologic*, un concept inovativ de orientare și îndrumare a bibliotecarilor în desfășurarea programului estival, de furnizare a resurselor pentru realizarea activităților și oferirea unui set de recomandări interesante, originale și inedite.

Desfășurarea programului s-a axat pe câteva principii:

- accesibilitate socială: deschis pentru oricine, indiferent de starea socială, de sănătate, de apartenență etnică, de nivelul educațional;
- accesibilitate intelectuală: conținutul activităților a fost simplu și accesibil, pe înțelegerea oricui;
- accesibilitate fizică: cele 26 de filiale, amplasate în toate sectoarele Chișinăului, au oferit spații moderne, resurse și tehnologii;
- diversitate: activități diverse ca format, metodă, limbă, subiect, abordare;
- organizare: formarea grupurilor prin înscriere;
- de echilibrare: între forme și conținut; în facilitarea și dinamica grupurilor; mărirea grupurilor (maxim 15-20 copii și părinți (dacă doresc) și durata (două săptămâni).

Un element deosebit al programului a fost *Jurnalul participantului* – util pentru scrierile zilnice, trăirile și momentele impresionante petrecute la bibliotecă. Fiecare componentă *Citește!*

Descoperă! Creează! din *Jurnal* a oferit provocări pe care participanții aveau posibilitatea să le realizeze acasă, împreună cu familia, sau de sine stătător, la activitățile din biblioteci.

Agenda programului în cele 26 de filiale ale BM a fost diversă după conținut și abordare; ca metode și tehnici de desfășurare a activităților pe cele trei segmente de lectură, explorare și creație.

Lectura a fost omniprezentă în cadrul tuturor activităților, astfel încât să motiveze copiii, părinții, buneii să nu abandoneze lectura pe timp de vară, mai mult chiar, să o crească. A fost o altfel de lectură care a provocat chișinăuienii să se reorienteze de la lectura obligatorie spre o lectură exploratorie.

Cele 20 de minute de citire zilnică, presupunea lectură liberă, independentă, pe placul și limbajul fiecăruia. *Turnirul lecturii*, ca metodă activ-participativă a fost aplicată în toate filialele diferit, astfel încât să pună în mișcare interesul și dragostea de cunoaștere, creativitatea gândirii, spiritul de observație și investigație a participanților.

Participanții programului estival *Provocarea verii* au lecturat mai multe cărți cu caracter științific, acumulând cunoștințe și informație bogată despre cele mai noi realizări din diverse domenii, în același timp, au efectuat cercetări, experimente, aplicând în practică ceea ce au studiat în mod teoretic în cadrul miniatelierelor de creație organizate în filialele BM „B.P. Hasdeu”.

În baza rigorilor STEAM, bibliotecile au contribuit la dezvoltarea intelectuală a copiilor prin experimente științifice, prin noi aplicații în tehnologii, prin creații proprii făcute în baza celor descoperite și realizate în cadrul atelierelor de creație, și toate acestea conectate la lectură – o condiție principală în cultivarea și dezvoltarea intelectuală a utilizatorilor.

Activitățile din programul *Provocarea verii* s-au axat și pe formarea competențelor digitale ale copiilor de diferite vârste (5-14 ani) pentru a familiariza copiii cu bazele programării – codul și utilizarea lui; pentru a crea jocuri proprii și a le partaja cu prietenii; pentru a crea animații în baza propriilor istorii; a cunoaște aplicații care vor fi utile în procesul de învățare; a exersa și a dezvolta cunoștințele; a crea un robot și multe altele.

Creativitatea a fost omniprezentă în cadrul tuturor activităților, având la bază diverse caracteristici: flexibilitate, noutate, originalitate, fluentă și ingeniozitate. Prin acest program am provocat copiii să cerceteze și să exploreze natura, tehnologiile, să afle mai multe lucruri noi despre lumea din jur, utilizând din plin literatura de popularizare a științei.

Bibliotecarii au depus toate eforturile intelectuale și creative în realizarea acestui program de excelență în cele 12 săptămâni, ori 50 de zile, ori 3 817 ore de experiențe STEAM: lectură, învățare, aplicare. În această perioadă au fost organizate **4 289 activități** pentru **2 790** copii.

În concluzie, deducem că programul *Provocarea verii* a fost un model creat ca răspuns la marile schimbări din societate, oferind o multitudine de oportunități pentru realizarea activităților de calitate. Aplicarea metodelor activ-participative, diversificarea formelor de desfășurare a activităților, dezvoltarea aptitudinilor creatoare rămân în continuare provocări zilnice ale instituției noastre.

Pentru a se desfășura cu succes programul estival *Provocarea verii* și a se întipări în memoria chișinăuienilor, s-a creat pentru toate tipurile de materiale promo un design unic, autentic, creativ, colorat, vizionar, atractiv.

Sloganul unic, inspirat, credibil, original și memorabil: *Citește! Descoperă! Creează!* a avut rolul de a atrage cât mai mulți utilizatori la bibliotecă.

Setul de materiale promoționale personalizate pentru programul estival *Provocarea verii*, care s-a distribuit fiecărei filiale participante, a inclus: fișe de înscriere de format A4; afișe de format A3 – care au fost amplasate pe panourile de informații din biblioteci, la stațiile din imediata apropiere a bibliotecilor; semne de carte – repartizate persoanelor care s-au înregistrat și celor care vin din obișnuință sau aleatoriu în bibliotecă; agende personalizate ale filialelor, Jurnalul participantului. Voluntarii participanți la program s-au identificat prin ecusoane, iar meritele lor au fost apreciate prin diplome de voluntar.

Provocarea verii a fost unul dintre cele mai mediatizate programe care s-au desfășurat la BM pe parcursul anului 2019. Cele mai multe reportaje TV au fost difuzate la canalul public de televiziune **TV Moldova 1**, emisiunile *Bună dimineața*, *Bună dimineața de weekend*, *Miezul zilei* și *Cine vine la noi – 14 reportaje* și la **TVR Moldova – 1 reportaj**, emisiunea *Obiectiv comun*, în total **15 reportaje**. Durata totală de emisie a fost de **93 de minute**. Printre invitații la emisiuni s-au aflat persoane din bordul administrativ al BM: dr. Lidia Kulikovski, conf. univ. și dr. Mariana Harjevschi. Filialele care și-au spus povestea *Provocării verii* au fost: „Transilvania”, „A. Mickiewicz”, „Ovidius”, „Târgoviște”, „Alba Iulia”, iar printre invitații emisiunilor au fost și angajații BM – Oxana Andreev, Liliana Juc, Elena Taragan, Mila Șeremet, Daniela Cojocar. A fost un impact social de amploare: la orele de maximă audiență, mii de oameni au stau în fața micului ecran să afle despre inițiativa verii la Biblioteca Municipală, au telefonat la biblioteca din cartier să se înregistreze ca participanți la atelierile de lectură, experimentele științifice și atelierile de creație. Totodată, a crescut considerabil încrederea utilizatorilor în serviciile de calitate livrate de bibliotecă.

Unul din partenerii media care a mediatizat cu succes activitățile din cadrul *Provocării verii* a fost **Radio Moldova**, care, prin intermediul emisiunilor *Matinal Național* și *Casa Radio*, a făcut auzită

vocea utilizatorului și a bibliotecarului. În total la radio au fost difuzate **24 de interviuri**, iar printre filialele participante se numără: „A. Mickiewicz”, „Transilvania”, „Ovidius”, de Arte „T. Arghezi”, „H. Botev”, „Alba Iulia”, „Târgoviște”, „Târgu-Mureș”, Codru, N. Titulescu etc., durata totală de emisie fiind de **85,96 minute** sau echivalentul de **1h 27 min.**

Cât privește colaborarea cu presa scrisă a fost una mai puțin fructuoasă: au fost scrise 4 articole de filialele „Alba Iulia”, Biblioteca Centrală, „M. Lomonosov”, N. Titulescu, iar ziarele care ne-au rezervat spațiu pentru activitățile desfășurate au fost *Literatura și Arta*, *Florile Dalbe*, *Русское слово*.

Un mijloc eficient de comunicare cu utilizatorii îl reprezintă și paginile web. Pentru a informa comunitatea despre noua inițiativă a Bibliotecii Municipale s-a creat un site aparte <http://provocareaveriibm.tilda.ws/>. Cele 214 postări care au inclus agendele cu activitățile creative, ludice și distractive, impresiile participanților, fotografiile de la activitățile desfășurate în fiecare filială, au obținut 728 vizualizări.

Cele 39 de bloguri deținute de Biblioteca Municipală au reflectat povestea verii în mediul virtual. Cele mai active filiale pe blog au fost: „Ovidius” – 21 postări, „Transilvania” – 18, Centrul Academic Internațional Eminescu – 12, „Târgoviște” – 11, „Liviu Rebreanu” – 10 postări.

Filialele Bibliotecii Municipale s-au implicat foarte activ în comunicarea cu fanii pe paginile de **Facebook**: și-au schimbat fotografia de copertă cu imaginea *Provocării verii* pe parcursul lunilor iunie-august, au creat videouri ce conțineau elemente din designul *Provocării*, au ilustrat agende personalizate cu activități destinate celor trei compartimente: *Citește*, *Descoperă*, *Creează*. Întâietate la acest capitol îl are Filiala „Transilvania”, cu **292 de video**-postări din cadrul activităților, fiind urmată de Centrul Academic Eminescu – **175**, Filiala „L. Rebreanu” – **113**, Filiala „L. Ukrainka” – **103**, „Ovidius” – **91**, „Târgoviște” – **90**. În total vizualizările pe Facebook au atins cifra de **1 343 185**.

După Facebook, conturile pe **Twitter** ale bibliotecilor (7 la număr) au înregistrat în total **8 361 de vizualizări cu 263 de tweet-uri**. Cea mai activă filială a fost „Ștefan cel Mare și Sfânt” cu 151 mesaje scurte care au obținut 5 134 de vizualizări, urmată fiind de contul instituțional al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” cu 58 de mesaje scurte cu 879 vizualizări, „A. Mickiewicz” – 32 tweet-uri cu 1 088 vizualizări, „Târgoviște” – 11 cu 489 vizualizări, „L. Rebreanu” – 9 cu 602 vizualizări și „Târgu-Mureș” – un mesaj scurt cu 135 vizualizări. E unica rețea socială / site web unde bibliotecile pot încărca materiale audio-video cu o perioadă nelimitată de păstrare.

Filiarele BM sunt proprietari ai canalelor de **YouTube**, iar cele mai active în cadrul programului estival au fost: „L. Rebreanu” – 31 videoclipuri, N. Titulescu – 31 videoclipuri, Traian – 19. În perioada estivală au reușit să încarce **112 materiale video** și să le facă accesibile lumii întregi, care au înregistrat **1 053** vizualizări.

Instagram este un alt mediu de distribuire gratuită a fotografiilor și clipurilor video direct de pe un smartphone. Menționăm că este o aplicație mai puțin folosită de biblioteci, activă fiind în perioada estivală doar Filiala „L. Rebreanu” cu 75 de postări, care au generat 1 442 de aprecieri, contul instituțional Biblioteca Municipală – 26 cu 328 aprecieri, Centrul Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari – 17 cu 140 aprecieri. În total activitățile desfășurate în rețeaua BM au fost comunicate prin **118** postări cu **1 910** vizualizări.

Flickr este o platformă de partajare a fotografiilor (oferă spațiu de stocare de 1.000 GB) și o rețea socială în care utilizatorii pot încărca fotografii pentru alții. Doar șase filiale din rețeaua BM au încărcat fotografii de la activitățile desfășurate în cadrul *Provocării verii*. Centrul Academic Eminescu a încărcat 161 de fotografii cu 5 546 de vizualizări, „L. Rebreanu” – 113 cu 283 vizualizări, N. Titulescu – 83 cu 582 vizualizări, „O. Ghibu” – 38 cu 73 vizualizări, Traian – 18 cu 356 vizualizări. În total pe această platformă au fost încărcate 452 fotografii cu 7 270 vizualizări. Menționăm că Filiala „L. Rebreanu” a fost unica prezentă pe toate mediile enumerate mai sus.

Testimoniile video și cele scrise la fel au adus valoare Bibliotecii Municipale. Impresiile pozitive de la *Provocarea verii* distribuite în mediul online – 40 la număr – au invitat la acțiune și alți utilizatori, care și-au spus povestea, iar noi am devenit mai credibili și mai atractivi.

Astfel că în mediile sociale (Facebook, YouTube, Instagram, Flickr, Twitter) și pe paginile web la nivel de rețea în **total** au fost **7 429 de postări** cu **1 691 883 vizualizări**.

Biblioteca Municipală este și un autor de **podcast** din 11 mai 2018. Au fost încărcate **24** de interviuri cu o cifră totală de **195** audiții. Utilizatorii le accesează ușor și le pot asculta oricând.

Aceste date demonstrează că a crescut vizibilitatea Bibliotecii Municipale în mediul online, a adăugat credibilitate instituției și ne-a oferit șansa de a ne prezenta utilizatorilor virtuali într-o formă mai prietenoasă, informală și dinamică, iar *Provocarea verii* a fost cel mai mediatizat program lansat vreodată de BM.

Pe parcursul celor 50 de zile, cât a durat programul, am adunat de la participanți și părinții acestora, de la voluntarii implicați impresii și gânduri, rugându-i să-și expună pe scurt părerea despre program, despre competențele, abilitățile și cunoștințele pe care le-au dobândit, despre

experiențele și emoțiile pe care le-au trăit la bibliotecă, lucru ce a permis de a avea un feedback instantaneu, la sfârșitul fiecărei zile.

Oamenii vin la bibliotecă nu doar pentru cărți, ci și pentru programele care îi ajută să învețe o nouă abilitate sau să facă o schimbare în viața lor. Datele colectate ne spun, fără echivoc, că programul a îmbunătățit viața utilizatorilor: „am învățat multe lucruri noi și interesante care mă pot ajuta foarte mult în viață”; „m-a provocat să-mi dezvolt creativitatea, rapiditatea și lucrul în echipă”; „m-a ajutat să mă dezvolt multilateral”; „am obținut multe cunoștințe”; „mi-am dezvoltat vocabularul”; „am învățat lucruri noi pe care le pot povesti la școală”; „am învățat cum se realizează un interviu”; „am învățat cum se face un reportaj”; „am învățat să asamblez și să programez roboței”; „aici mi-am lărgit orizontul de cunoaștere”; „am descoperit Chișinăul altfel”; „am învățat să fiu bun cu alții”; „am învățat să am mai multă încredere în forțele proprii”; „am învățat foarte multe lucruri interesante și utile pe care le voi folosi în viitor”.

Astfel, am aflat că ceea ce le-a plăcut cel mai mult participanților a fost aspectul educațional, oferit pe cele trei componente: *Citește, Descoperă, Creează* – de la efectuarea unei activități de lectură sau a unui experiment, la învățarea de noi abilități, la stilul de predare al bibliotecarului sau al voluntarului, de asemenea la posibilitatea de a-și face prieteni noi și de a lucra în echipă.

Din mesaje mai desprindem varietatea tematică a activităților desfășurate care i-au impresionat cel mai mult: lecturile interesante, experimentele curioase, jocurile distractive, concursurile ingenioase, atelierelor creative, tehnologiile informaționale, roboței, informațiile noi despre faună, floră, astrologie, istorie, chimie și altele.

La *Provocare* copiii au învățat să fie creativi, să gândească fără tipare – pe cont propriu. Aici au avut șansa de a încerca lucruri noi, fără teama de eșec, fără să-și facă griji pentru a obține o notă și atunci creativitatea lor a înflorit: „parcă te teleportezi într-o lume în care dai frâu liber imaginației”; „fiecare zi a fost ceva nou, un experiment nou, o temă nouă și, nu în ultimul rând, cărți captivante”; „am organizat un concurs de talente la care am participat la pictură, dans, poezie”; „cel mai interesant a fost când am lucrat în grupuri”; „pentru mine au însemnat mult concursurile și filmările, proiectele și experimentele”; „m-am simțit în fiecare zi veselă, energică, sigură pe sine”; „am învățat lucruri noi, foarte multe”; „aici înveți milioane de lucruri noi”; „aici nimic nu e imposibil”.

Activitățile în grup au unit copiii și i-au apropiat, astfel putem afirma că la *Provocarea verii* participanții au construit noi prietenii: „aici la bibliotecă mi-am făcut prieteni”; „suntem o echipă”; „la «Provocarea verii» mi-am făcut mulți prieteni”; „am cunoscut alți copii dornici de cunoaștere”;

„aici mi-am făcut prieteni, am răs împreună”; „acum sunt prietenă foarte bună cu toți copiii”; „am cunoscut mulți copii prietenoși și buni” etc.

Provocarea verii a rămas în amintirea și în inimile participanților ca: „cea mai tare experiență!”; „o provocare de neuitat”; „aceste zile au fost cele mai frumoase din toate zilele vieții mele”; „vara mea a devenit inedită și interesantă”; „așa zile nu vor mai fi niciodată”; „m-am distrat și m-am simțit bine la bibliotecă”; „am avut parte de o aventură”; „un experiment frumos și interesant”; „păcat că aceste săptămâni minunate s-au terminat”; „e ca acasă”; „emoții, uimire, fericire, distracție”; „zile speciale”; „locul unde copiii se simt fericiți”; „o experiență de neuitat”; „au fost cele mai frumoase zile din viața mea”; „niciodată nu voi regreta că am venit aici”; „programul aceasta mi-a adus multe bucurii – niciodată nu îl voi uita”.

Gradul de satisfacție a participanților este demonstrat de calificativele acordate programului: *excepțional, super, distractiv, atractiv, magic, grozav, captivant, special, cel mai bun, excelent, o lume a imaginației, aici nu te poți plictisi, de neuitat, original, foarte interesant și frumos, extra tare, mega interesant, perfect, extraordinar ș.a.*

Părinții, la rândul lor, au fost foarte mulțumiți de activitatea programului *Provocarea verii* care a venit drept răspuns la întrebarea: *Cum să le ofere copiilor o vacanță cât mai plăcută, distractivă, dar și educativă în același timp?* Pentru început, părinții au apreciat faptul că acțiunile din cadrul programului sunt gratuite. Pe parcurs, au descoperit că programul este eficient și le-a întrecut toate așteptările. Feedback-ul direct și sincer al părinților a confirmat accesibilitatea socială, intelectuală și fizică a programului; diversitatea educațională, metodele creative și inovative de abordare. Părinții au observat evoluția copiilor în cadrul programului, au apreciat cu recunoștință munca bibliotecarilor, au mulțumit administrației Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” pentru această oportunitate: „meritați toate laudele și admirația pentru tot timpul dedicat copiilor”; „trainerii sunt bine instruiți și știu să folosească metode de lucru interactive cu copiii cum ar fi debaterile și activitățile prin joc”; „activități interesante și calitative”; „temele au fost selectate foarte reușit pentru a interesa copiii și a le captiva atenția, precum și pentru dezvoltarea multilaterală a acestora”; „sincere și profunde mulțumiri echipei care a realizat cu mare succes scopul propus”; „mulțumim că sunteți alături de picii noștri și-i îndemnați la performanțe zilnice”; „felicitări pentru un program foarte reușit”; „programul i-a ajutat la creșterea lor intelectuală”; „faceți un lucru nobil, copiii vin din plăcere”; „vom пример как надо проводить лето с радостью и с пользой”; „sincere mulțumiri administrației bibliotecii, pentru inițierea programului «Provocarea verii» la care au fost implicați copiii participând la activități tematice organizate în fiecare zi pe parcursul a doua

săptămâni”.

Una din cele mai frecvente sugestii desprinsă din mesaje este dorința continuității programului: „... e un program excepțional ce trebuie să continue”; „Provocarea verii este cea mai bună”; „Provocarea verii trebuie să continue, căci te relaxează și te ajută să ai un laborator de idei la tine în cap”; „dacă vara viitoare s-ar organiza Provocarea verii mă voi înscrie numaidecât și sunt sigură că nu voi regreta”; „ne dorim în fiecare an astfel de programe”.

Opinia participanților la program și a părinților acestora, a voluntarilor implicați contează mult în activitatea noastră. Feedbackul oferit, cele aproximativ 1 000 de mesaje lăsate în boxele de idei și în format video, ne motivează și ne demonstrează încă o dată că biblioteca și munca bibliotecarului este foarte importantă în viața comunității. Persoanele care și-au împărtășit impresiile au fost deschise spre comunicare, relatând cu sinceritate opiniile și emoțiile trăite la bibliotecă în această vară, apreciind, totodată, dedicația și profesionalismul bibliotecarilor.

Provocarea verii a fost o experiență de învățare pentru toată lumea. Ne simțim privilegiați că atât de multe familii ne-au acordat în această vară vot de încredere la educarea copiilor. Implicarea și experiența participanților în acest program le poate influența deciziile de-a lungul vieții. Următoarele mesaje exprimă cel mai bine toate afirmațiile de mai sus și servesc pentru noi, bibliotecarii, un argument cert pentru a continua și vara viitoare: „Băiatul meu Florin s-a trezit dimineața și eu îi zic: hai, grăbește-te, să mergem la tabără. M-a privit cu revoltă și mi-a zis că el nu vrea la tabără, el vrea la bibliotecă!” (mama lui Florin, Filiala „Transilvania”); „A fost cea mai frumoasă vară din viața mea!” (Sebastian, Filiala Traian; Xenia, Filiala „Transilvania”); „Mi-a plăcut extrem de mult, nu m-am plictisit nicicând, e un program excepțional ce trebuie să continue.” (participant, Filiala „Transilvania”).

Participanții la *Provocarea verii* sunt convinși că și-au trăit cea mai bună vară. Le mulțumim pentru mesajele sincere și încurajatoare.

Cel mai simplu și realist mod prin care putem să descriem impactul este prin a prezenta câteva din opiniile, părerile, sentimentele și impresiile copiilor și ale părinților despre experiența lor semnificativă trăită la *Provocarea verii*:

„Nu mă gândeam că la «Provocarea verii» va fi atât de interesant. La început voiam doar să stau acasă și să mă joc în telefon. Însă aici, la bibliotecă, mi-am făcut prieteni, discutăm pe teme interesante, ieșim afară și ne distrăm. Facem puzzle-uri, jucăm jocuri foarte distractive. Suntem o echipă. Facem experimente interesante, de exemplu, cerneală invizibilă, un pahar care se rotește în aer. Ne mai jucăm în tablete. Am organizat un concurs de talente, la care am participat la pictură,

dans, poezie. Am rezolvat rebusuri cu străzile Chișinăului.” (Andrei, Filiala „Transilvania”, participant);

„Acest program, cu sloganul „Citește! Descoperă! Creează!”, m-a provocat să-mi dezvolt creativitatea, rapiditatea și lucrul în echipă. În aceste două săptămâni am realizat multe proiecte în grup. ...În fiecare zi am aflat lucruri noi. Concluzia mea ar fi: m-am distrat și m-am simțit bine la bibliotecă.” (Nicoleta, Filiala „Ovidius”, participant);

„Cel mai mult mi-a plăcut să fac experimente. Sunt bucuros că am participat la «Provocarea verii». Am hotărât să vin deoarece acasă nu e bine, de ce să privesc televizorul dacă pot veni la bibliotecă la «Provocarea verii»!” (anonim, Centrul Academic Eminescu, participant);

„Acest program este o provocare și pentru noi, părinții. Alexandru vine acasă și povestește interminabil despre experimente, jocuri și informațiile uimitoare aflate la activități.” (mama lui Alexandru, Filiala „Transilvania”);

„Dragele noastre bibliotecare, prin intermediul acestui original program copilului nostru i s-a oferit oportunitatea de a interacționa cu copii de alte vârste, cu cadrele didactice, să cunoască scriitorii republicii, lărgindu-le în acest mod cunoștințele și perspectivele asupra lumii care ne înconjoară. La sfârșitul fiecărei zile discutăm despre noutățile din tabără, analizăm, ne amuzăm de pe urma momentelor vesele și celor curioase, ne bucurăm că zilnic creează, experimentează, abordează noi posibilități, gândește liber și pozitiv. Dacă am fi întrebați ce ne-a motivat să alegem pentru copilul nostru «Provocarea verii», am susține cu încredere: „punct strategic” în apropierea domiciliului, pregătirea profesională a bibliotecarilor, atmosfera și ambianța prietenoasă, agreabilă, corectă... În sfârșit, petrecerea timpului vacanței conform așteptărilor noastre!” (Cu mult drag și respect, Ornella și Daniel, Filiala „Alba Iulia”);

„Participarea fetițelor noastre la Provocarea verii la Biblioteca „Târgoviște” este o asigurare și o liniște pentru noi ca părinți, că sunt într-o instituție culturală cu persoane deosebite care sunt gata zi de zi să le ofere cele mai creative, educative și captivante activități pe parcursul vacanței de vară. Aceasta le ajută la creșterea lor intelectuală. Mulțumim pentru implicare și dăruire.” (Cu respect, familia Minciună, Filiala „Târgoviște”);

„Mulțumiri deosebite pentru organizarea și implicarea doamnelor cu har și dăruire la programul «Provocarea verii» Citește! Descoperă! Creează! Ați avut un impact profund și motivațional asupra copiilor, ați reușit să-i cuceriți și să le mențineți atenția și dorința de lectură.” (Anastasia, mama Nataliei, Filiala „M. Ciachir”).

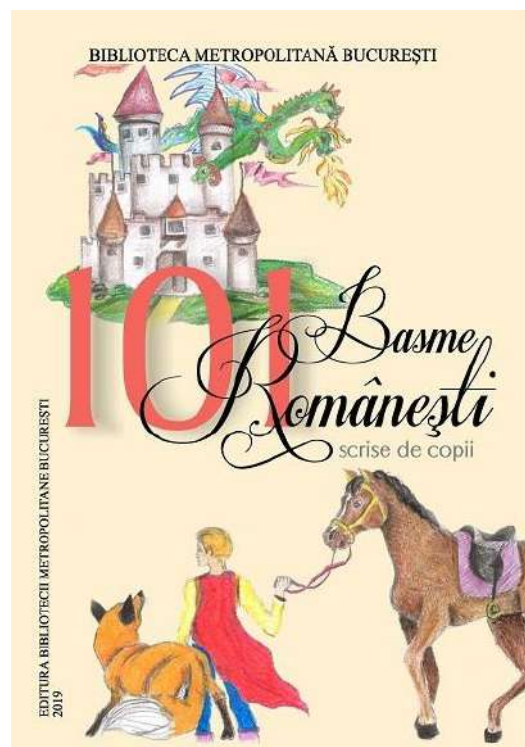

Proiectul 101 Basme Românești scrise de copii

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a aderat la proiectul *101 Basme Românești*, inițiat de Biblioteca Metropolitană București pentru copii cu vârste de 7-14 ani. A fost un proiect potrivit pentru dezvoltarea emoțională, a gândirii și a imaginației copilului. Proiectul s-a desfășurat pe parcursul lunilor iulie-septembrie, timp în care copiii au învățat cum se scrie o poveste, cum se creează texte și ilustrații, cum să se exprime liber și corect, beneficiind de suportul lecturilor tematice și de încurajarea bibliotecarilor.

Pentru obținerea unor rezultate bune s-au organizat atelierile de scriere creativă și ilustrare creativă a mesajelor în câteva filiale ale BM: „Ovidius”, „Târgoviște”, „Târgu-Mureș”, Centrul Academic Eminescu, Biblioteca Centrală, „O. Ghibu”. Prin intermediul acestor ateliere, copii au avut posibilitatea să-și dezvolte creativitatea și imaginația, să se exprime liber, să creeze texte și ilustrații. Încurajați de scriitorii: Vitalie Răileanu, Lidia Grosu, Victoria Fonari, Dumitru Crudu și Elena Taragan, bibliotecar care au contribuit la desfășurarea acestui proiect, realizând o sumă de ateliere creative la Filiala „Ovidius” și la Biblioteca Centrală, precum și la evaluarea lucrărilor scrise de copiii participanți, asigurându-le forma finală spre a fi predate bibliotecii partenere, inițiatoare de proiect, Biblioteca Metropolitană București.

Basmele au fost scrise în perioada vacanței de vară în număr de 44 de povești: *Povestea Mariei*, Adelina Cecoi; *Cartea interzisă*, Cezara Tulbure; *Cizmele fermecate*, Daniel Tușinschi; *Nicolai cel Voinic*, Diomid Surdu; *Prințesa curajoasă*, Mădălina-Maria Revenco; *Trandafirul de argint*, Mihail Pilchin; *Amintirile lui moș Toader*, Radu-Ioan Revenco; *Curcubeul cu trei culori*, Ulia Țurcan; *Cele trei surori*, Vladislava Diacov; *Oamenii mării și zânele*, Vanessa Tcaci; *Pădurea Unirii*, Anghelina Bujor; *Basm modern*, Cornelia Haric; *Basmul Unirii*, Iuliana Iskra; *Uniți pentru familie*, Victoria Zabolotnii; *În vremea Marii Uniri...*, Andreea Chicu; *Medalionul*, Andreea Lazu; *Speranța*, David Ciprian Chicu; *O călătorie în Egiptul Antic*, Felicia Dumbrăveanu; *Călătorie în lumea basmelor*, Grigore Ciobanu etc.

În urma evaluării de către juriul de la București au fost selectate 29 de povești din rețeaua Bibliotecii Municipale. Lucrările au fost publicate în volumul *101 Basme Românești*, tipărit sub egida Editurii Bibliotecii Metropolitane București.

Lansarea volumului de basme la Chișinău a avut loc la 30 noiembrie 2019 la BM cu participarea delegației de la Biblioteca Metropolitană București, formată din Ramona Ioana Mezei, director general al BMB, Florentina Dobrogeanu-Ipsilante, director de specialitate al BMB și Teatrul de păpuși „Licurici” al BMB.

Copiii ale căror basme au fost incluse în această culegere au primit în dar primele exemplare tipărite ale volumului, precum și o diplomă care le atestă calitatea de mic scriitor.

Basmele create la București și Chișinău au servit drept surse de inspirație a două piese care au fost prezentate de Teatrul de păpuși „Licurici” pentru publicul prezent la eveniment. A fost un deosebit exercițiu de imaginație literar-artistică, intelectuală și creativă, care a demonstrat în mod remarcabil conceptul exprimării personale prin intermediul desenului și al basmului scris.

Proiectul *1 Basme Românești* a adus un frumos omagiu celor 101 ani împliniți de la Marea Unire. Copiii, prin creațiile lor, au reușit să unească simbolic Moldova cu Țara Românească, deoarece nu fac altceva decât să coboare în trecut în lumea basmelor fondatoare, a miturilor care au creat provinciile românești.

3. DEZVOLTAREA ȘI PRELUCRAREA RESURSELOR INFORMAȚIONALE

Analiza intrărilor: tip de documente, domenii, limbă

În anul 2019 colecția Bibliotecii Municipale a fost completată cu documente pentru realizarea scopului de bază: biblioteca generează oportunități inovative pentru chișinăuieni. În acest context pe parcursul anului 2019 au fost achiziționate **32 495 ex.** în sumă de 2 956 969,19 lei. La dispoziția utilizatorilor au fost puse publicații pe diferite suporturi și cantități suficiente în vederea satisfacerii necesităților de informare ale acestora.

În comparație cu anul 2018 numărul intrărilor noi a crescut cu peste 8 000 exemplare, în comparație cu 2017 – cu peste 12 000 ex.

Tabelul nr. 1. Structura intrărilor noi după tipul publicațiilor

Anul	Total	Cărți	Publicații seriale	Documente de muzică tipărită	Documente electronice	Cărți electr onice	Alte
2019	32 495	27 849	3 834	41	187	0	584
2018	24 784	22 342	2 061	63	248	10	60
2017	18 235	15 252	2 428	85	438	0	32

În funcție de tipul documentelor, în structura achiziției au prevalat cărțile. Spre deosebire de anii precedenți numărul documentelor electronice intrate în colecțiile Bibliotecii Municipale a scăzut, în schimb a crescut semnificativ numărul artefactelor. Datorită implementării programului *Provocarea verii* colecțiile Bibliotecii Municipale au fost completate cu **530** jocuri logice, jocuri de societate, jucării, puzzle – un tip de documente foarte solicitate de către chișinăuienii adulți și copii. De asemenea, colecția Centrului Academic Eminescu a fost completată cu **17** ex. de documente filatelice, iar Secția „Memoria Chișinăului” – **37** ex.

Este cunoscut faptul că un punct forte al edițiilor periodice este actualitatea informației. Luând în calcul acest fapt Biblioteca Municipală abonează anual ediții periodice din Republica Moldova, Federația Rusă și România. Astfel, au fost abonate **155** titluri în **735** de abonamente, din ele: **134** titluri – reviste; **21** titluri – ziare; **93** titluri fiind în limba română. Comparativ cu anul trecut numărul edițiilor periodice s-a micșorat cu **66** titluri, în schimb a crescut numărul abonamentelor.

Tabelul nr. 2. Structura intrărilor noi pe domenii

Anul	2019		2018		2017	
Total intrări	32495	100%	24784	100%	18235	100%
0	2738	8%	846	3%	1365	7%
1	1387	4%	320	1%	321	2%

2	317	1%	197	1%	115	1%
3/36	2613	8%	1804	7%	2608	14%
37	1136	3%	238	1%	380	2%
39	178	1%	99	0%	77	0%
5	814	3%	252	1%	229	1%
6/69	466	1%	468	2%	290	2%
61	407	1%	98	0%	131	1%
63	58	0%	26	0%	56	0%
65	226	1%	170	1%	91	0%
7/793	1710	5%	840	3%	1060	6%
794/799	150	0%	137	1%	139	1%
80/81	534	2%	380	2%	387	2%
82/89	9909	30%	9818	40%	4962	27%
82.09	217	1%	78	0%	71	0%
821.135.1	6964	21%	6863	28%	4651	26%
821.135.1.09	683	2%	598	2%	522	3%
9	1802	6%	1380	6%	598	3%
91	186	1%	172	1%	182	1%

Analizând structura intrărilor noi pe domenii, constatăm că cele mai multe publicații sunt din literatura artistică – *literatura universală* (9 818 ex.) și *literatura română* (6 863 ex.), dar a scăzut numărul punctelor procentuale. În schimb a crescut procentajul din domeniul *Generalități*. Aceasta se explică prin faptul că o parte din publicațiile achiziționate pentru programul estival *Provocarea verii* la fel fac parte din domeniul *Generalități*. Datorită faptului că în ultimii doi ani s-au achiziționat mai multe exemplare comparativ cu anii precedenți cantitatea intrărilor din domeniile *Arte, Istorie, Științe aplicate, Medicină, Tehnică* a crescut semnificativ.

Tabelul nr. 3. Structura intrărilor noi după limbi

Anul	2019		2018		2017	
Total intrări	32 495	100%	24 784	100%	18 235	100%
Limba română	26 960	83%	21 263	86%	15 487	85%
Limba rusă	4423	14%	2 776	11%	2 050	11%
Limba engleză	400	1%	304	1%	139	1%
Limba franceză	90	0%	82	0%	65	0%
Limba germană	194	1%	27	0%	286	2%
Limba bulgară	216	1%	114	0%	16	0%
Limba ucraineană	100	0%	47	0%	59	0%
Limba găgăuză	22	0%	29	0%	2	0%
Limba poloneză	74	0%	63	0%	108	1%
Alte limbi	16	0%	79	0%	23	0%

Referitor la structura lingvistică a colecțiilor intrate în anul 2019, putem menționa că literatura în limba română predomină, ca și anii anteriori. S-a mărit numărul intrărilor noi în limba rusă cu trei puncte procentuale și în limba bulgară cu un punct procentual. Aceasta se explică prin faptul că Filiala „M. Lomonosov” și Filiala „H. Botev” și-au completat colecțiile cu donații în limbile rusă și bulgară. Numărul publicațiilor în celelalte limbi a rămas la același nivel.

Colecția Bibliotecii Centrale a fost completată cu cele mai multe documente (3 216 ex.) în comparație cu celelalte filiale. Un număr semnificativ de documente au intrat și în colecțiile filialelor „O. Ghibu” – 1 894 ex., CAE – 1 859 ex., „Transilvania” – 1 803 ex., „H. Botev” – 1 192 ex. În acest an a fost deschisă Filiala V. Ignatenco care a fost completată cu 572 ex.

Tabelul nr. 4. Surse de completare

Sursa de completare	2019		2018	
	Ex.	Suma (lei)	Ex.	Suma (lei)
Procurate din bugetul destinat achiziției				
– cărți	14134	1927753,95	14979	1594495,07
– ediții periodice abonate (legături)	2934		2061	
Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”	1800	72250,04		
Donații	10408	882332,94	6938	727682,82
Cărți restituite de la cititori	1191	49630,69		
Total achiziționate	30467	2931994,62	23978	2322177,89
Transfer intern	2028	25001,57	806	39632,31
Total intrări	32495	2956 969,19	24784	2 361 929,73

Sursele principale de completare ale colecției provin din bugetul destinat achiziției și din donații de la organizații și de la persoane fizice.

Tabelul nr. 5. Editori și furnizori de carte

Editori și furnizori de carte	Titluri	Exemplare	Suma (lei)
AO „Viața ta”	2	120	15200,00
Editura ARC	52	974	132500,00
Asociația Națională a Tinerilor Istorici din Moldova	2	44	99 00,00
Bons Offices SRL	1	30	6 600,00
Editura Cartier SRL	36	647	84 328,00
Daito SRL	23	460	226 800,00
Îl Deleu-Delev	2	63	6 566,00
Editura Epigraf	9	105	27 970,00
Foxtrot SRL	3	70	4 000,00
Editura Litera Moldova	150	2834	40 4475,00
„Moldpresa Grup” SRL	172	3201	351 186,95
Editura Princeps Edit	2	100	7000,00

Editura Pontos	1	27	2565,00
Editura Prut Internațional SRL	277	4933	546340,00
ÎE-P Știința	40	526	102323,00
Total	772	14134	1927753,95

Donații

O sursă importantă și considerabilă de completare a colecțiilor au fost *donățiile* de la diferite organizații, fundații și instituții de stat, dar și cele particulare. Volumul total al donațiilor luate la evidență pe parcursul anului a constituit **5 902** titluri, **10 408** exemplare în sumă de **882 332,94** lei.

Tabelul nr. 6. Donații și donatori

Donații de la organizații	Titluri	Exemplare	Suma (lei)
Academia Română	18	18	6560,00
Ambasada Ucrainei	53	54	7410,00
Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova	27	27	1986,49
Biblioteca Județeană „Duiliu Zamfirescu” Focșani (Filiala „Ștefan cel Mare”)	132	155	10786,16
Biblioteca Județeană „Octavian Goga”, Cluj (Filiala „Transilvania”)	260	281	33148,35
Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”, Baia Mare (Filiala „Maramureș”)	98	98	8180,76
Biblioteca Metropolitană București	1990	2144	108462,35
Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC)	2	48	6366,72
Înaltul comisariat al Națiunilor unite pentru Refugiați (UNHCR) (Biblioteca Publică de Drept)	60	158	7980,00
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	122	2015	346687,35
Дом Русского Зарубежья им. А.И. Солженицына (Filiala „M. Lomonosov”)	318	318	9088,00
Organizația Necomercială Autonomă „Книжная лавка писателей”, Sankt-Peterburg (Filiala „M. Lomonosov”)	89	163	11771,00
Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Chișinău (Filiala „H. Botev”)	172	173	2234,57
Diferite organizații	829	1 761	117902,80
Donații de la autori și cititori			
Centrul Academic Eminescu	380	400	31526,87
Filiala „I. Mangher”	170	173	5592,40
Filiala „H. Botev”	188	201	10378,11
Filiala „A. Mickiewicz”	168	173	15393,70
Secția „Memoria Chișinăului”	41	47	565,10
Biblioteca Publică de Drept	106	319	34883,00

Filiala „M. Lomonosov”	45	49	1626,00
Filiala „Maramureș”	69	83	3118,00
Filiala „L. Ukrainka”	62	63	2297,00
Filiala „M. Ciachir”	66	73	3635,40
Filiala „Ștefan cel Mare”	25	30	1667,00
Filiala „Transilvania”	30	33	3004,00
Alte filiale	480	1351	90081,81
Total	5902	10408	882332,94

Cea mai mare donație a parvenit de la Biblioteca Metropolitană București a oferit ultima tranșă de publicații în cadrul proiectului de parteneriat, fiind luate la evidența și repartizate prin filiale 2 144 ex., urmată de donația Ministerului Educației, Culturii și Cercetări – 2 015 exemplare. De asemenea, prin intermediul Secției managementului resurselor informaționale, colecțiile bibliotecilor din suburbiile Chișinăului au fost completate cu donații de documente din partea Ministerului.

Filiala „M. Lomonosov”, în parteneriat cu *Дом Русского Зарубежья им. А.И. Солженицына* și *Organizația Necomercială Autonomă „Книжная лавка писателей”, Sankt-Peterburg*, și-a îmbogățit colecția cu 407 ex. de carte actuală în limba rusă.

Bibliotecile-partenere din România au venit cu un număr considerabil de donații pentru bibliotecile de carte românească din Chișinău: Filiala „Transilvania” a primit o donație de carte de la Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj în număr de 281 ex.; Filiala „Ștefan cel Mare și Sfânt” – de la Biblioteca Județeană „Duliu Zamfirescu”, Focșani în număr de 155 ex., cu ocazia aniversării filialei – 15 ani; Filiala „Maramureș” – de la Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” Baia Mare – 98 ex.

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, Facultatea de limbi străine și Universitatea „Angel Kăncev” din orașul Ruse (Bulgaria) a donat Bibliotecii „Hristo Botev” 173 ex. din care 130 de volume în limba bulgară.

Volumele din donații sunt documentele cele mai populare, recent editate, foarte solicitate de către cititori de toate categoriile de vârstă.

Înaltul comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR) a donat Bibliotecii Publice de Drept un număr de 158 volume pentru cititorii interesați de domeniul dreptului și jurisprudenței.

O sursă importantă de completare o constituie **donățiile de documente de la autori și cititori**. Astfel, Centrul Academic Eminescu și-a completat colecția cu 400 ex., Filiala „H. Botev” – 201 ex., Biblioteca Publică de Drept – 319 ex., Filiala „I. Mangher” – 173 ex. În total Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a primit din partea autorilor și cititorilor aproximativ **3 000** ex. O mare parte din aceste

cărți sunt însoțite de autograful donatorilor – protagoniștii unor activități organizate de biblioteci.

În anul 2019 au fost luate la evidență **1 800** de exemplare publicații editate de Biblioteca M „B.P. Hasdeu”.

Alte surse care au contribuit la dezvoltarea colecției BM în anul de referință au fost: *cărțile restituite de la cititori în schimbul celor pierdute* – 1 191 ex. și *transferul intern între filialele BM* – 2 028 exemplare. Colecția Filialei V. Ignatenco a fost constituită în urma transferului de documente din Filiala „A. Donici”.

Pentru completarea colecției de documente au fost selectate publicații din diferite surse de informare: edituri, librării, saloane de carte, oferte editoriale, surse electronice, mass-media, propuneri pentru achiziție de la cititori.

Au fost achiziționate titlurile necesare pentru desfășurarea programului de lectură *Chișinăul citește*, a concursului *Bătălia cărților* și a programului estival *Provocarea verii*.

Chișinăul citește

- *Grădina de sticlă*, autor Tatiana Țîbuleac (pentru adulți) – 82 ex.
- *Un secret în Los Angeles*, autoarea Doina Postolachi (pentru adolescenți) – 70 ex.
- *Prietenii mei dragi*, autorul Eugen Doga (pentru copii) – 145 ex.

Bătălia cărților

- lista cărților pentru copii (11-14 ani) – 10 titluri a câte 80 de exemplare;
<https://opac.hasdeu.md/cgi-bin/koha/opac-shelves.pl?op=view&shelfnumber=367>
- lista cărților pentru adolescenți (15-18 ani) – 10 titluri a câte 80 de exemplare
<https://opac.hasdeu.md/cgi-bin/koha/opac-shelves.pl?op=view&shelfnumber=368>

Provocarea verii

- 202 titluri de cărți în 2 200 ex.
- 27 titluri de jocuri în 530 ex.

Pentru proiectul *Provocarea verii* au fost selectate și achiziționate o varietate de publicații despre știință și experimente științifice cu elemente practice și puzzle 3D.

Au fost procurate publicațiile noi ale scriitorilor autohtoni selectate de *Comisia pentru achiziție de carte*, titlurile din serviciul *Propuneri pentru achiziții*, care a fost utilizat atât de bibliotecari, cât și de cititori, titlurile expuse de utilizatori pe site-ul bibliotecii, titluri premiate la diferite concursuri, târguri și saloane de carte, atât din țară cât și din afară. În procesul de achiziție s-a pus accent pe echilibrarea cererii informaționale a utilizatorilor cu oferta bibliotecii.

leșiri după tipul de documente, domenii, limbă

În anul 2019 au fost casate 4 814 documente: publicații seriale abonate în 2016 (34%) și cărți nerestituite de utilizatori (66%); în limba română – 43%, în limba rusă – 55% și 1% în alte limbi.

leșiri după domenii: 82/89 – 48%; 3/36 – 17%; 821.135.1 – 11%; 0; 6/69 – 4%; 7/793 – 3%; 37; 5; 9 – 2%; 1; 39; 61; 65; 794/799; 80/81; 91 – câte 1%.

Fondul total al BM „B.P. Hasdeu” la 01.01.2020

La 01.01.2020 colecția integrală a Bibliotecii Municipale constituie **1 242 851** de exemplare.

Analizând datele după criteriul *tipul documentului* constatăm că, comparativ cu 01.01.2019, coeficientul procentual *după tipul documentelor* a rămas același, fără schimbări semnificative, în afară de *Publicații seriale* și *Alte documente*. S-a mărit numărul de exemplare la *Publicații seriale* datorită faptului că în 2019 au fost luate la evidență cinci volume ale revistei „BiblioPolis” și a crescut numărul de exemplare al edițiilor periodice primite prin abonare. Observăm, că în categoria *Alte documente* au fost achiziționate mai multe documente diverse ca formă, artefacte (jocuri, tablouri, suvenire, filatelie) și hărți.

Tabelul nr. 7. Fondul total al BM după tipul documentelor

Anul	Total	Cărți	Publicații seriale	Doc. de muzică tipărită	Doc. AV	Doc. electronice	Alte
1 ianuarie 2020	1242851	1164536	18703	30205	11788	14496+674	2449
	100%	94%	2%	2%	1%	1%	0%
1 ianuarie 2019	1215170	1139883	16487	30164	11788	674+14309	1865
	100%	94%	1%	3%	1%	1%	0%
1 ianuarie 2018	1203417	1119279	23642	30101	12942	664+14984	1805
	100 %	93%	2%	3%	1%	1%	0%

Structura fondului de documente *după domenii* de asemenea nu a înregistrat modificări esențiale. Procentul din toate domeniile se păstrează același comparativ cu ultimii doi ani.

Tabelul nr. 8. Fondul total al BM după domenii

Anul	01.01.2020		01.01.2019		01.01.2018	
Total	1242851	100%	1215170	100%	1203417	100%
0	60096	5%	57562	5%	62257	5%
1	24391	2%	23040	2%	22747	2%
2	15219	1%	14924	1%	14736	1%
3/36	71456	6%	69649	6%	69143	6%
37	21029	2%	19986	2%	19896	2%

39	6744	1%	6606	1%	6543	1%
5	53131	4%	52421	4%	52442	4%
6/69	25221	2%	24943	2%	25378	2%
61	19108	2%	18740	2%	18748	2%
63	11089	1%	11044	1%	11031	1%
65	7937	1%	7749	1%	7588	1%
7/793	99722	8%	98140	8%	99025	8%
794/799	8906	1%	8784	1%	8735	1%
80/81	37641	3%	37170	3%	37048	3%
82/89	351805	28%	344225	28%	335780	28%
82.09	26178	2%	25969	2%	25900	2%
821.135.1	290593	23%	284175	23%	278016	23%
821.135.1.09	39135	3%	38456	3%	37860	3%
9	57116	5%	55407	5%	54181	5%
91	16334	1%	16180	1%	16263	1%

Structura fondului după limbi a înregistrat modificări nesemnificative. Ponderea publicațiilor în limba română este de 63%, ceea ce constituie cu 1% mai mult în comparație cu anul precedent. În celelalte limbi nu s-au înregistrat schimbări semnificative.

Tabelul nr. 8. Fondul total al BM după limbi

Anul	01.01.2020		01.01.2019		01.01.2018	
Total	1242851	100%	1215170	100%	1203417	100%
Limba română	783 993	63%	759 114	62%	747 470	65%
Limba rusă	405 996	33%	404 225	33%	404 567	34%
Limba engleză	18 059	1%	17 667	3%	17 480	1%
Limba franceză	7 555	1%	7 476	1%	7 441	1%
Limba germană	9 431	1%	9 249	1%	9 295	1%
Limba bulgară	4 910	0%	4 738	0%	4 649	0%
Limba ucraineană	3 487	0%	3392	0%	3 351	0%
Limba găgăuză	1 575	0%	1 553	0%	1 524	0%
Limba poloneză	1 920	0%	1 846	0%	1 783	0%
Limba evreiască	867	0%	867	0%	867	0%
Alte limbi	5 058	0%	5 043	0%	4 990	0%

Promovarea documentelor noi intrate în colecția BM: concomitent cu procesul de achiziție, Secția managementul resurselor informaționale a avut ca prioritate de bază activități de promovare a colecțiilor sub formă de expoziții virtuale ale documentelor noi intrate în bibliotecă, precum și prezentarea cărților pentru concursul *Bătălia cărților și Chișinăul citește*. Au fost plasate pe rețele

sociale (Facebook, Twitter) expoziții de documente realizate pe platforma online *Kizoa*. Expozițiile pe Facebook au acumulat 11 262 de vizualizări.

Spre finele anului 2019 BM a propus utilizatorilor un nou instrument de promovare și descoperire a colecției cu ajutorul catalogului electronic – *Raftul virtual*. Această platforma online este disponibilă pe un panou tactil instalat la Biblioteca Centrală. Datorită aplicației catalogul electronic devine mai atractiv prin expoziții tematice, iar cititorii BM pot încerca un nou mod de accesare și rezervare a documentelor. De la lansarea serviciului, în noiembrie 2019, până la sfârșitul anului de referință SMRI a realizat 7 expoziții virtuale, care au înregistrat 967 de accesări. Cele mai accesate din cele expoziții au fost *STEAM, Cărți noi și Crăciunul*.

La 01.01.2020 vechimea fondului Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” și a filialelor ei constituie **38** ani.

5. SERVICII DE BIBLIOTECĂ ȘI UTILIZAREA LOR

5.1. UTILIZAREA BIBLIOTECII

Importanța și valoarea BM pentru comunitatea chișinăuiană este confirmată de cei **248 772** utilizatori care dețin cardul BM, ceea ce constituie **38%** din populația orașului Chișinău (conform Recensământului din 2014, constituie 662 836 rezidenți).

Pe parcursul anului 2019 BM a oferit acces gratuit și nelimitat la informație, idei, lecturi; a asigurat și dezvoltat servicii necesare rezidenților municipiului Chișinău – piatra de temelie a misiunii BM de la fondare în 1877 – pentru **152 762** utilizatori activi, din care 32 044 (21%) utilizatori cu vârsta sub 16 ani, ceea ce reprezintă 23% din populația orașului Chișinău. Tot în această perioadă s-au înregistrat și **10 773** utilizatori noi.

Biblioteca Municipală își cunoaște doar utilizatorul direct al serviciilor, cel din mediul virtual, care utilizează serviciile bibliotecii de la distanță (pagina web, baze de date, colecția digitală, publicații electronice, platformele on-line ale filialelor etc.) precum și o parte care utilizează doar serviciile culturale fără a deține cardul de bibliotecă, rămânând anonimi. Din acest motiv, ne vom referi doar la profilul utilizatorului direct al serviciilor, în baza datelor statistice colectate conform criteriilor de vârstă, statut ocupațional, naționalitate, gen.

5.1.1. Utilizatori activi

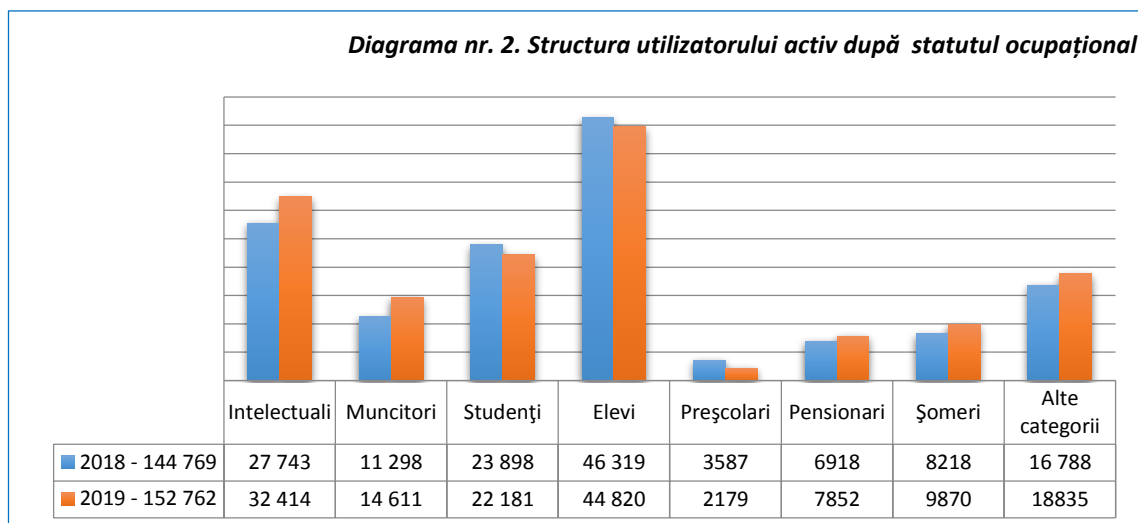
Așadar, utilizatorul activ al BM în anul 2019, prin compararea datelor cu anul 2018, se prezintă astfel:

Diagrama nr. 1. Utilizatori activi

Cifrele din *diagrama nr. 1* indică sporirea numărului utilizatorilor activi cu 5,2% (7 993 persoane) mai mult decât în 2018 – impact direct al calității programelor și serviciilor desfășurate, al promovării permanente a acestora, al creșterii și diversificării colecțiilor, al experienței, competențelor și profesionalismului bibliotecarilor, al dezvoltării noilor parteneriate. Totodată, constatăm o descreștere a numărului utilizatorilor noi cu 391 persoane. Faptul că în 2019 nu s-a reușit organizarea *Zilei ușilor deschise* la nivel de rețea, a generat această ne semnificativă diferență (în anul 2018 *Ziua ușilor deschise*, desfășurată în luna septembrie, a adus la BM 1 178 utilizatori noi doar într-o singură zi (pentru comparație: în septembrie 2018 au fost înregistrați 1 945 utilizatori noi, iar în septembrie 2019 – 738). Cel mai mare număr de utilizatori noi l-a înregistrat Filiala CAE – 1 167 utilizatori noi, urmată de Filiala „Transilvania” – 1 034 persoane și Biblioteca Centrală – 1 013 utilizatori noi. Cei mai mulți utilizatori noi au fost înregistrați în lunile: iunie – 1 081 și iulie – 1 087 grație programului nou *Provocarea verii* lansat la nivel de rețea în vara 2019.

În medie, în anul de referință, per rețeaua de biblioteci a BM, au fost înregistrați 898 utilizatori noi per lună, 399 per filială. În fiecare zi, la BM s-au înregistrat 37,5 utilizatori noi – 1,4 per filială.

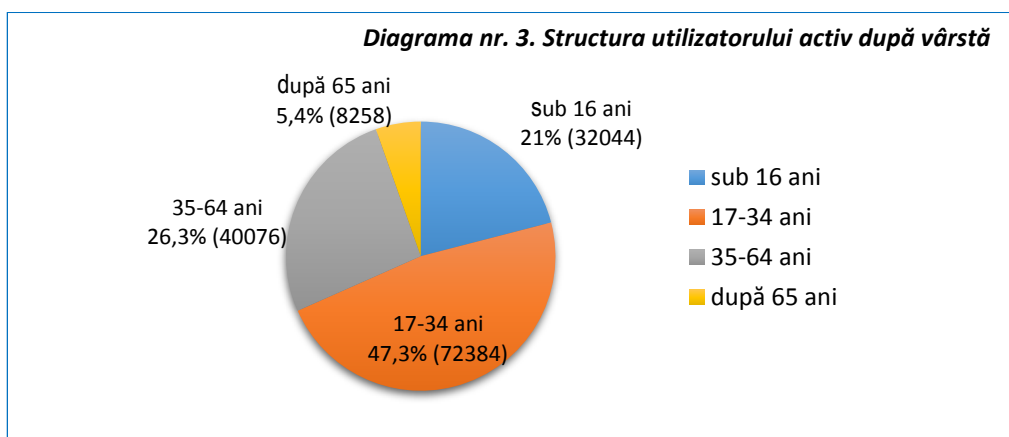
Urmărind structura utilizatorilor activi după statutul ocupațional, reflectată în *diagrama nr. 2*, constatăm că principalii beneficiari ai bibliotecii sunt persoanele din sfera educațională: *elevii* (29,3%), *intelectualii* (21,2%) și *studenții* (14,5%). Totodată, în comparație cu anul precedent constatăm diminuarea numărului de studenți (cu 1 717 persoane), elevi (cu 1 499 persoane) și preșcolari (cu 1 408 persoane). Această scădere este determinată direct de diminuarea populației la care asistăm din cauza emigrării peste hotare, fapt confirmat și de Biroul Național de Statistică. Reducerea numărului de studenți este determinată și de scăderea numărului de copii care decid să

meargă la o instituție superioară de învățământ (inclusiv în bază de contract), iar numărul elevilor s-a redus și din cauza plecării multora la studii peste hotare. Argument în acest sens servesc ultimele trei sondaje efectuate de IDIS Viitorul conform cărora peste 70% din părinți declară că nu văd viitorul copiilor lor în Republica Moldova.

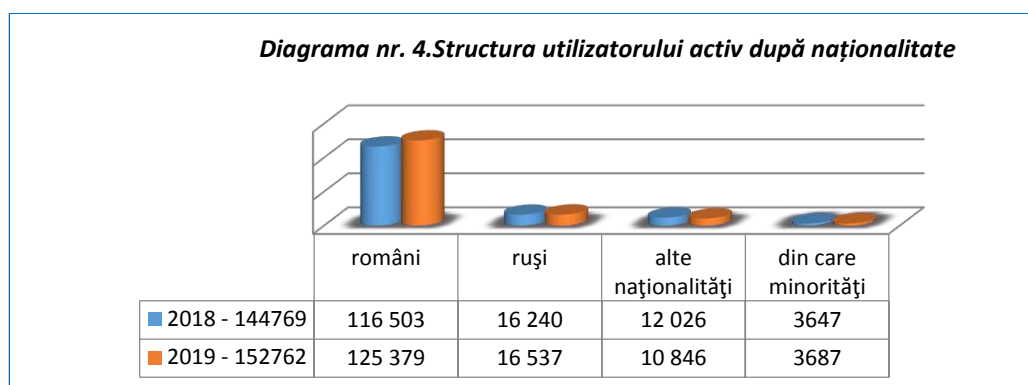
Fideli ofertei informaționale și educaționale au rămas intelectualii, muncitorii, șomerii și pensionarii numărul cărora este în creștere comparativ cu anul 2018. *Intelectualii* (21,2%) vin la bibliotecă pentru a-și revizui cunoștințele impuse de unele discipline intelectuale, pentru a consulta cărțile recent apărute pe piața editorială, achiziționate de bibliotecă. *Muncitorii* (10%) și *șomerii* (6,5%) vin la bibliotecă pentru a căuta oferte noi de muncă, utilizând accesul gratuit la calculatoare. *Pensionarii* (5%) sunt atrași de serviciile de studiere a calculatorului și tabletei, de instruirile în utilizarea gadget-urilor, de cursurile de limba română pentru alolingvi etc. În anul de referință utilizatorii din *alte categorii* au crescut cu 2 047 (0,7%) persoane și reprezintă 12,3% din numărul total de utilizatori activi.

Datele statistice servesc drept argument că oferta educațională a bibliotecii, colecțiile de carte și achiziția recentelor apariții editoriale, accesul gratuit la tehnologiile informaționale, programele și serviciile relevante, dăruirea profesională a angajaților, determină chișinăuienii să apeleze cu încredere la bibliotecă.

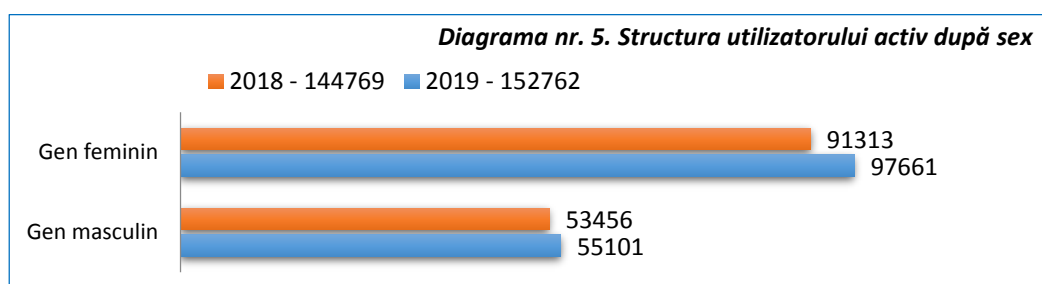

Conform criteriului de vârstă, ponderea utilizatorilor activi revine grupului de persoane de 17-34 ani (47,3% în descreștere cu 0,8% comparativ cu anul 2018) care după statutul ocupațional corespunde liceenilor (16,6% în creștere cu 4,3%), studenților (14,5% în descreștere cu 2%) și o parte din alte categorii sociale: intelectuali, muncitori, șomeri etc. (16,2%). Grupului de vârstă 35-64 ani (26,3% în creștere cu 2%) îi corespunde o parte din intelectuali, muncitori, șomeri și alte categorii sociale. Cel mai mic număr de utilizatori face parte din grupul de vârstă după 65 (5,4%) de ani și corespunde pensionarilor, rămânând neschimbat în comparație cu anul precedent.

Numărul utilizatorilor diferă de la o categorie la alta în funcție de serviciile oferite: până la 16 ani cel mai mare număr se regăsește în filialele cu secții pentru copii frumos amenajate (CAE, „Transilvania”, „L. Rebreanu”, „I. Mangher”, „Alba Iulia”, „Ovidius”), precum și în filialele pentru copii (V. Bielinski, N. Titulescu, „A. Donici”). Categoria 17-34 de ani, care corespunde elevilor din clasele superioare, studenților și intelectualilor, frecventează mai mult Biblioteca Centrală, BPD, „O. Ghibu”, de Arte „T. Arghezi”, „Transilvania”, „M. Lomonosov”, „I. Mangher”, „Târgoviște” – filiale cu colecții unice din achizițiile publicațiilor recente, dar și din donațiile oferite în baza parteneriatelor, cu programe, servicii și proiecte pe măsura așteptărilor. Adulții cu vârste cuprinse între 35 și 64 de ani se regăsesc mai mult în: Biblioteca Centrală, BPD, „M. Lomonosov”, „Transilvania”, „I. Mangher”, atrași fiind de gama de servicii moderne și evenimentele organizate în aceste biblioteci. Pensionarii sunt cei mai prezenți în filialele „M. Lomonosov” și Biblioteca Centrală unde le stau la dispoziție cursuri și programe de învățare a tehnologiilor, cursuri de studiere a limbilor, servicii de sănătate, număr impunător de publicații seriale, considerând biblioteca locul oportun de a asculta, a discuta, a învăța, a socializa.

Datele statistice din *diagrama nr. 4* demonstrează superioritatea numerică a utilizatorilor de naționalitate români (82% în creștere cu 1,6% comparativ cu anul 2018). Numărul rușilor (10,8%), dar și al altor naționalități (7,2) rămâne aproape constant din an în an. BM sprijină identitatea și diversitatea culturală, prin serviciile oferite de filialele minorităților etnice. Dintre utilizatorii altor etnii ponderea revine evreilor – 1 484 (1%) și ucrainenilor – 1 246 (0,8%) urmași de bulgari – 498 (0,3%), găgăuzi – 428 (0,28%) și polonezi – 31 (0,02%).

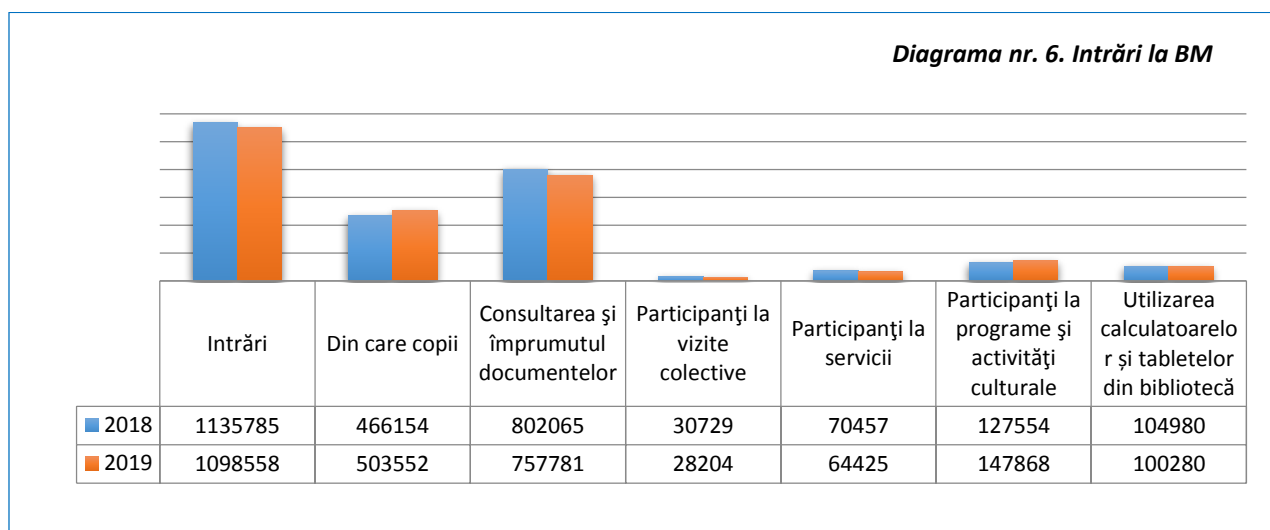
Potrivit *diagramei nr. 5*, putem vizualiza care este utilizatorul BM conform categoriei de sex. Se atestă o diferență majoră între persoanele de sex feminin (64%) și cele de sex masculin (36%) care folosesc serviciile bibliotecii. Diferența aceasta este o constantă distinctă pentru toate bibliotecile din lume. Femeile alocă mai mult timp pentru dezvoltarea personală și spirituală, a abilităților artistice atât personale cât și ale copiilor lor. Bărbații se informează sau citesc mai mult în mediul virtual, prioritar fiind știrile și situația social-politică din țară și din lume.

Concluzie: Profilul utilizatorului activ, înscris la BM, care beneficiază de serviciile de informare și educare, se conturează în felul următor: *elev, intelectual sau student (65%), de vârstă tânără, între 17 și 34 de ani (47,3%), preponderent feminin (64%).*

5.1.2. Intrări directe la BM

Numărul de intrări directe pe care utilizatorii îl fac în bibliotecile publice reprezintă o metrică tradițională de înțelegere a modului în care membrii comunității utilizează serviciile și facilitățile oferite de acestea, constituind un indicator esențial de utilizare al unei biblioteci. Această măsurătoare se bazează pe numărul de persoane care au intrat direct, adică fizic în bibliotecă, exceptând vizita celor care utilizează de la distanță serviciile bibliotecii.

În 2019, cei 152 762 utilizatori activi au venit la BM de **1 098 558** ori cu 37 227 mai puțin decât în anul precedent (în 2018 intrările însumau numărul de 1 135 785). Este o diminuare nesemnificativă (3,3%) ca urmare a suspendării activității pentru renovarea sediilor filialelor: A. Russo (timp de 6 luni), „L. Rebreanu” (timp de 1 lună), BPD (timp de 2,5 luni a sălii unde sunt amplasate publicațiile seriale) și „I. Mangher” (timp de 3 luni, în care fondul de carte al secției pentru copii a fost transferat în alt spațiu) etc.

Din *diagrama nr. 6* observăm că ponderea intrărilor revine consultării și împrumutului documentelor cu 69%. Este o situație evidentă, dat fiind faptul că 65% din utilizatorii activi sunt elevi, intelectuali și studenți.

Din numărul total de intrări 503 552 (46%) îl constituie copiii (cu 5% mai multe decât în 2018). Noutatea anului – programul *Provocarea verii*, care s-a bucurat de o popularitate deosebită, a sporit numărul de intrări la programe și activități culturale cu 2,3%, cel mai mare număr de intrări ale copiilor fiind înregistrat în lunile iunie-august.

Intensificarea parteneriatelor cu instituțiile de învățământ din apropierea bibliotecilor și organizarea vizitelor colective, au contribuit la sporirea numărului de intrări. Cele mai multe vizite colective au organizat filialele: CAE – 260 cu 8 348 persoane, „M. Lomonosov” – 96 cu 1 806 persoane, de Arte „T. Arghezi” – 56 cu 1 377 persoane, „H. Botev” – 50 cu 1 424 persoane.

Cel mai mare număr de intrări se atestă în filialele: Biblioteca Centrală, CAE, „Transilvania”, „M. Lomonosov”, „I. Mangher”, BPD, „L. Rebreanu”.

Măsurătorile și indicatorii relaționali, care ilustrează activitatea cu utilizatorii, se plasează astfel:

Utilizatori activi ca % din populație – 23%;

Intrări per zi – 3 828;

Intrări per utilizator activ – 7,2

Intrări per bibliotecar zona servicii – 4 122;

Intrări per oră – 14;

Intrări per locuitor – 1,7;

Documente împrumutate per intrări – 1,3;

Documente împrumutate per utilizator activ – 9,3;

Documente împrumutate per zi – 4 959;

Documente împrumutate per bibliotecar zona servicii – 5 340;

Documente împrumutate per locuitor – 2,1.

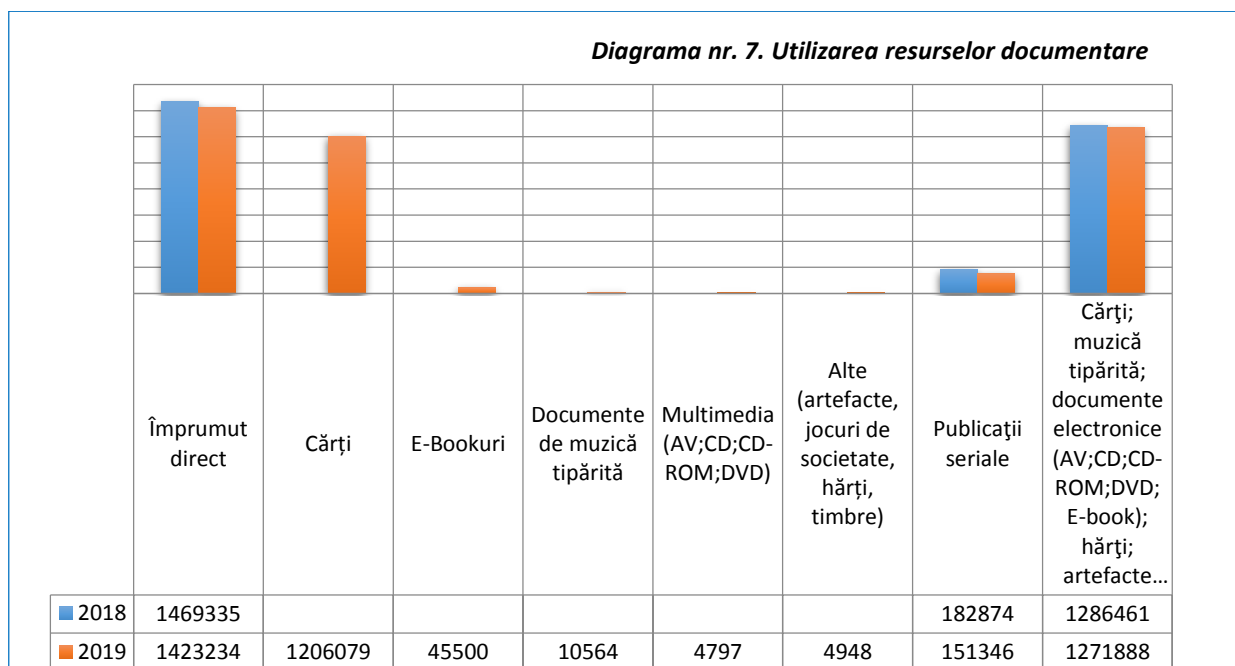
După cum am menționat, utilizatorii din mediul virtual, care accesează serviciile electronice oferite de BM la distanță, rămân anonimi. Vizitele din mediul virtual efectuate pe Pagina Web a BM și pe blogurile filialelor (39 de bloguri) au înregistrat în anul de referință 847 137 vizite virtuale (924 904 în anul 2018).

În anul de referință chișinăuienii au efectuat *1 945 695 intrări total* la bibliotecă: 56,5% – intrări directe și 43,5% – vizite virtuale.

5.1.3. Utilizarea resurselor documentare

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” este un loc vital pentru educația chișinăuienilor, dar și pentru cei veniți la studii, încurajându-i să apeleze cu încredere la valoroasa colecție de documente pe care o deține. În anul 2019 BM a fost mai aproape de interesele de lectură ale cititorilor prin achiziționarea cărților recent apărute pe piața editorială, care corespunde perfect cu solicitările și preferințele utilizatorilor. Serviciile și programele de lectură, promovarea intensă în mediul on-line face mai vizibilă colecția de documente a BM, iar catalogul electronic (OPAC) și împrumutul în regim automatizat economisește timpul utilizatorului și al bibliotecarului, oferind mult mai rapid informații despre disponibilitatea publicațiilor și statutul exemplarului.

În 2019 au fost împrumutate, în sălile de lectură și la domiciliu, **1 423 234** unități pe diferit suport, din care 39% îl constituie împrumutul copiilor, media fiind de 9,3 documente per utilizator activ. Rata de circulație a colecției este 1,1.

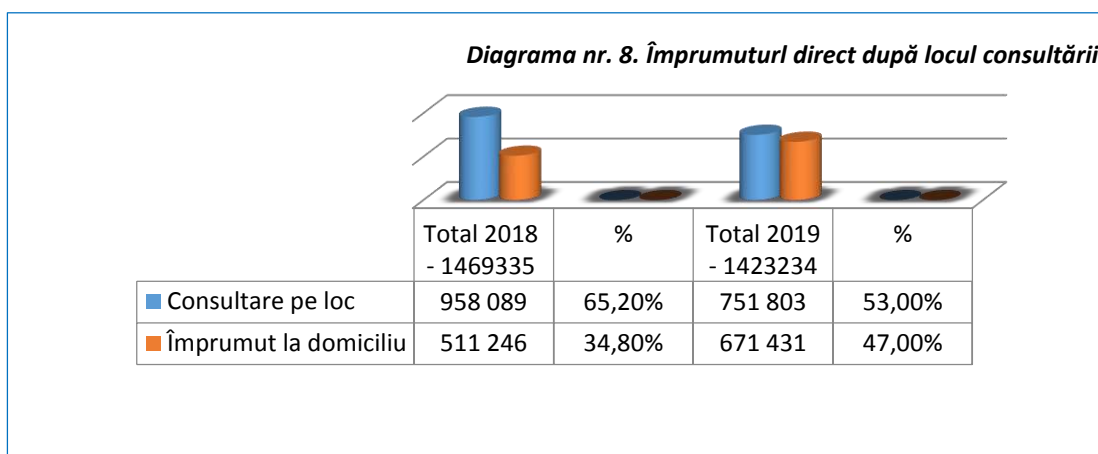
În comparație cu anul 2018, împrumutul și consultarea documentelor a înregistrat o micșorare nesemnificativă de 3,1% ca urmare a suspendării activității pentru renovarea sediilor filialelor: A. Russo timp de 6 luni, „L. Rebreanu” timp de o lună, BPD timp de două luni jumătate a sălii unde sunt amplasate publicațiile seriale și „I. Mangher” timp de trei luni, în care fondul de carte al secției pentru copii a fost transferat în alt spațiu.

Din numărul total de împrumuturi directe 85% revine cărților, 0,7% documentelor de muzică tipărită, 0,3% documentelor multimedia (AV; CD; CD-ROM; DVD), 0,3% altor documente (jocuri de societate, artefacte, hărți, timbre), 3,2% e-bookurilor și 11% publicațiilor seriale.

Unul din scopurile bibliotecii este să pună la dispoziția utilizatorilor documente pe diverse suporturi. BM oferă posibilitatea utilizatorilor de a consulta în bibliotecă sau a împrumuta la domiciliu e-bookuri. În acest an 3,2% (45 500) din împrumutul documentelor revine e-readerelor, pe o unitate fiind disponibile 700 de publicații.

În anul de referință împrumutul publicațiilor seriale a înregistrat o diminuare semnificativă de 21%, de la 182 874 de împrumuturi la 151 346. E bine cunoscut faptul, că majoritatea publicațiilor periodice au variante on-line, iar chișinăuienii au mai mult acces la Internet și le utilizează din plin. Dar și diminuarea numărului de titluri abonate, care în 2019 a numărat cifra de 155, comparativ cu cele 223 din 2018, precum și carențele întâlnite la efectuarea împrumutului automatizat au generat această diferență. 76% din publicațiile seriale sunt consultate pe loc și 24% împrumutate la domiciliu.

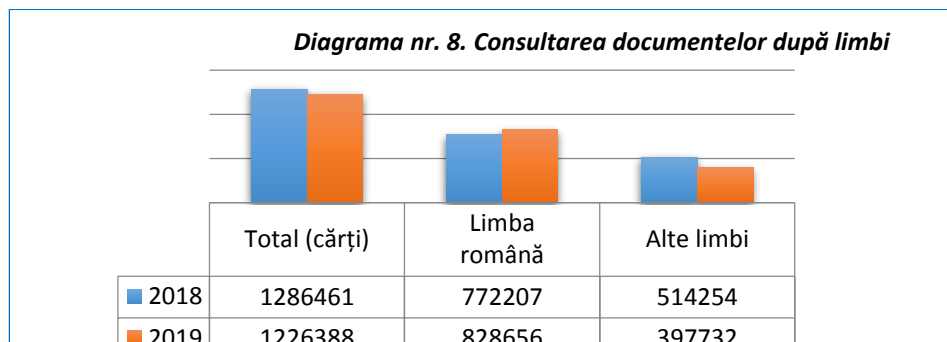
Din numărul total de împrumuturi – 1 480 153 – 96% (1 423 234 documente) revine împrumutului direct și 4 % revine împrumutului electronic (56 919 documente).

În prezentarea comparativă pe anii 2018-2019, reflectată în *diagrama nr. 8*, se observă o constantă în privința împrumutului direct după locul consultării al documentelor în favoarea sălilor de lectură cu diferența de 6% (în 2018 diferența constituia 30,4%). Atestăm o creștere a împrumutului documentelor la domiciliu care se explică prin îmbogățirea fondului, conform preferințelor utilizatorilor, cu publicații recent apărute pe piața editorială, prin nefuncționarea sălilor de lectură din filialele aflate în renovarea spațiilor, precum și prin scăderea numărului de împrumuturi ale publicațiilor seriale. Cel mai mare număr de împrumut la domiciliu se regăsește la Filiala „M. Lomonosov”, iar pe loc la filialele BPD, CAE și „Transilvania”.

Consultarea documentelor după limbi

Împrumutul resurselor informaționale în limba română rămâne dominant și în acest an, cu 67% (înregistrând o creștere de 7%), așa cum este și numărul dominant al utilizatorilor, dar și componența fondului de carte.

Bibliotecile se află în permanentă evoluție, raliindu-se provocărilor secolului actual. Într-o societate dominată de tehnologii, BM reușește să-și mențină dreptul la libera informare și comunicare, să păstreze viu interesul chișinăuienilor față de carte și lectură prin diverse programe și servicii, prin oferta de carte conform solicitărilor și preferințelor. O demonstrează și indicatorii statistici prin intermediul celor 85% în favoarea cărții. Grație catalogului electronic al BM (OPAC) și a împrumutului automatizat al documentelor, putem afla cu ușurință care sunt cele mai împrumutate cărți la domiciliu.

Topul preferințelor de lectură pentru anul 2019:

1. *Tema pentru acasă* de Nicolae Dabija (1 492 împrumuturi);
2. *Însemnările unei puștoaice* de Rachel Renee Russell (Vol. 1 / 1 350 împrumuturi; Vol. 2 / 1 143 împrumuturi; Vol. 3 / 1 014 împrumuturi; Vol. 4 / 991 împrumuturi);
3. *Numără stelele. O poveste din Copenhaga* de Lois Lowry (1 141 împrumuturi);
4. *Prietenii mei dragi* de Eugen Doga (1 112 împrumuturi);
5. *Fetița căreia nu-i plăcea numele său* de Elif Shafak (1 017 împrumuturi);
6. *În oșpeție la ursulețul Marmi* de Mircea Grecu și Jana Grecu (1 006 împrumuturi);
7. *Jurnalul unui puști. Vol. 1 : Jurnalul lui Greg Heffley* de Jeff Kinney (996 împrumuturi);
8. *Baltagul* de Mihail Sadoveanu (959 împrumuturi);
9. *Singur în fața dragostei* de Aureliu Busuioc (900 împrumuturi);
10. *Neamul Șoimăreștilor* de Mihail Sadoveanu (891 împrumuturi).

Topul de mai sus demonstrează că cea mai împrumutată carte la BM este romanul *Tema pentru acasă* de Nicolae Dabija (care deja de 10 se află în topul celor mai citite cărți la BM), fiind preferată deopotrivă de tineri și adulți. De o mare popularitate, în continuare, se bucură în rândurile preadolescentelor cărțile *Însemnările unei puștoaice* de Rachel Renee Russell (prezentă în 12 volume), iar în rândul micilor cititori de gen masculin *Jurnalul unui puști* de Jeff Kinney (prezentă în 13 volume). Din cadrul programului de lectură *Chișinăul citește* cea mai citită a fost cartea *Prietenii mei dragi* de Eugen Doga (ediția 2019) și *În ospetie la ursulețul Marmi* de Mircea Grecu și Jana Grecu (ediția 2018). Printre cele mai căutate se regăsesc și cărțile din concursul *Bătălia cărților* (atât din ediția 2019, cât și din edițiile anterioare): *Numără stelele. O poveste din Copenhaga* de Lois Lowry, *Fetița căreia nu-i plăcea numele său* de Elif Shafak. În top 10 se regăsesc și titluri solicitate conform curriculumului școlar, cu cel mai mare număr de împrumuturi (ca și în anul precedent): *Singur în fața dragostei* de Aureliu Busuioc, *Baltagul*; *Neamul Șoimăreștilor* de Mihail Sadoveanu. În afara programei școlare și a concursului *Bătălia cărților*, utilizatorii BM au dat preferință scriitorilor autohtoni și români: *Fata cu vise alb negru* de Andreea Russo, *Invitația la vals* de Mihail Drumeș, *Fluturi* de Irina Binder ș.a. La mare căutare printre cei mici s-au aflat: *Bancuri cu Păcală și Tândală*; *Povestea furnicii* de Ion Druță, *Robinson Crusoe* de Daniel Defoe, *Băiatul miliardar* de David Walliams, *Harry Potter și piatra filosofală* de J.K. Rowling, *Marele Nate* de Lincoln Peirce (prezentă în 5 volume).

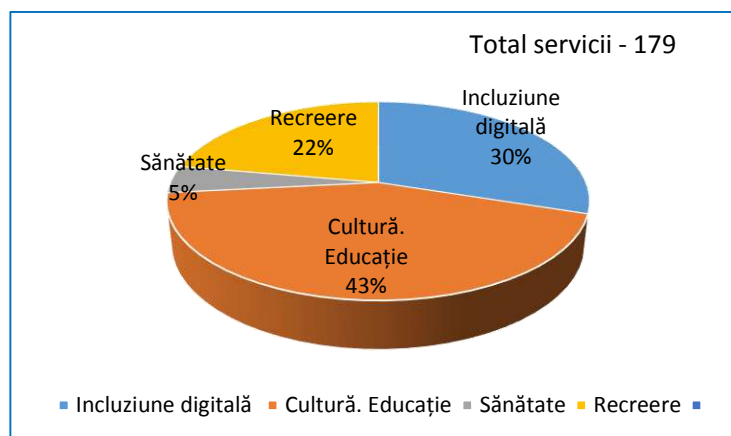
Analizând Top 100 cele mai împrumutate cărți la BM, constatăm că cele mai citite sunt cărțile propuse în concursul *Bătălia cărților* (toate edițiile) – dovadă a selecției reușite de titluri, dar și a popularității concursului de lectură.

Indiferent cum își aleg cărțile pentru lectură toți cei care trec prin filialele BM merită o oportunitate egală de a crește, de a învăța și de a avansa, iar biblioteca își va direcționa activitatea pentru a menține echilibrul între stabilitate și dinamism, între metodele clasice și cele moderne, între funcția tradițională și tendințele novatoare. Colecțiile calitative, echipamentul tehnologic, oferta de programe și servicii ale BM, spațiile agreabile, accesibile tuturor categoriilor, prezența pe mediile sociale, au sporit vizibilitatea bibliotecii în comunitate. Analiza indicatorilor de performanță pe anul 2019 relevă că de serviciile BM au beneficiat 23% din populația orașului Chișinău, fiind una dintre cele mai solicitate instituții infodocumentare.

5.2. SERVICII DE DEZVOLTARE A COMPETENȚELOR UTILIZATORILOR

Modernizarea și optimizarea serviciilor pentru utilizatori a servit drept obiectiv prioritar în activitatea Bibliotecii Municipale. Filialele BM au reexaminat și ajustat serviciile la cerințele complexe de informare, studiu, lectură, educație și de petrecere a timpului liber exprimate de comunitatea chișinăuiană. Serviciile au fost prestate de către cele 27 de filiale, situate în toate sectoarele mun. Chișinău, pentru comoditatea utilizatorului.

Clasamentul serviciilor livrate (conform cererii) sunt redade în diagrama ce urmează: incluziune digitală (52), cultură și educație (79), sănătate (8), recreere (40).

Serviciile educaționale au cuprins majoritatea elementelor unui plan de dezvoltare personală multilaterală: *Limba engleză pentru începători, Limba română pentru începători, Limba italiană pentru începători, Элегия, Lectoriu Pușkinian, Дорога души, Открытая книга, КЛИК. Клуб любителей истории Кишинева, Сокровенное знание: Рериховский видеолекторий, Желтый чайник, Познай себя: лекторий по начальным основам астрологии и психологии, Потому, что интересно, Живая этика, Золотой возраст: философия и психология, Тайные знаки Культуры („М. Lomonosov”); Българско Огнище, Limba bulgară, Pasionați de lectură, Țestoasa călătoare („H. Botev”); Ne cheamă muza, Dialogăm și ne cunoaștem (CAE); Arlekin, Lădița cu povești, Cartea. Lectura. Adolescentul, Bibliovecinii, Clubul odesiților din Chișinău, Universul cărții evreiești, Chișinăul evreiesc, Muzeul patrimoniului cultural al evreilor Moldovei („I. Mangher”); Scazoterapie (M. Costin); Fii modern, Educație prin Film, English Monday 16+, Clubul duminical de discuții („Alba Iulia”), Abilități de orator (I. rom.), Abilități de orator (I. engleză) (BPD); , BiblioQuest („H. Botev”); Diferiți, dar totuși egali (Traian); EdFilm, LecturICI („Maramureș”), Science Lab, Biblioteca@Ostașii („A. Mickiewicz”); Les enfantastiques, STEAM Creativity („Ovidius”); Engleza pentru mic și mare, „Parlons francais”, Deutsch, ItalianoVero, Bunele maniere, Semaforul prietenul meu („Stefan cel Mare și Sfânt”); Comoara literaturii române (N. Titulescu); Chișinău din memorii,*

Exersăm la instrumente muzicale, Educație multiculturală, Citim împreună, Clubul discuțiilor civice („T. Arghezi”); Rubrica cititorului, I want to speak English, Curiosul vrea să știe („M. Ciachir”); Bibliopicii, Micii Europeni („Târgoviște”); CreativStudio („M. Drăgan”); Grădina părinților, L’Italiano per te, Școala oratorului („L. Rebreanu”); Engleza pentru copii (Biblioteca Centrală); BiblioPicii, Ceaiul de la ora patru, Galeria de arte frumoase, Povestește-mi ceva („Transilvania”); Ora TV, De pe culmile Râșcanilor, Viitoarea mea carieră („Târgu-Mureș”); Caruselul de basme (A. Russo).

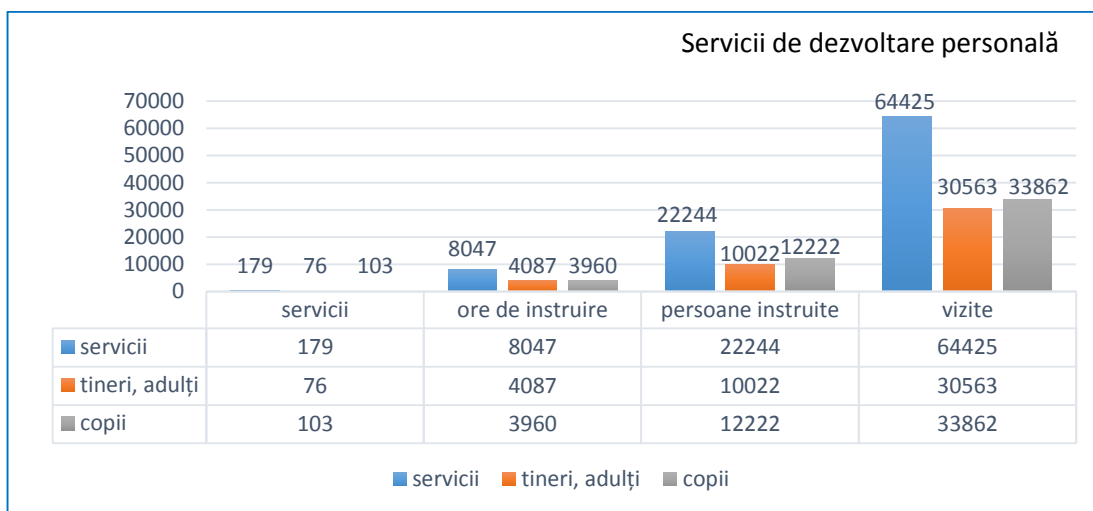
Serviciile de sănătate au variat de la lecții despre nutriție și alimentație corectă, igiena personală, prevenirea diabetului zaharat, până la cursuri de yoga și dans: *Modul sănătos de viață („I. Mangher”); Здравушка: врачебные секреты здоровья („M. Lomonosov); ProSănătate („Maramureș”); Cum prevenim diabetul zaharat („T. Arghezi”); Viaț@sănătoasă (Codru); Diabetul Juvenil (Biblioteca Centrală), Porția ta de sănătate („Transilvania”)*. Drept parteneri în organizarea instruirilor tematice în unele filiale au fost: Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor, sectorul Botanica („Maramureș”) și Asociația Tinerilor cu Diabet (Biblioteca Centrală).

Serviciile de recreere au generat impact pozitiv și benefic pentru participanți : *Studioul de artă plastică, Studioul de ceramică „Eu în lume”, Calea ta spre succes, Tabăra de creație („I. Mangher”); CinemaPARC („H. Botev”), În lumea șahului, CreatART, Hora, ABC-ul muzical (CAE); Atelierul surprizelor („Alba Iulia”); Красота своими руками: клуб любителей и мастеров декоративно-прикладного творчества, Самородок, Портрет карандашом („M. Lomonosov); Cărți cu benzi desenate („Maramureș”); Creative Studio, Happy Toddlers, Cinemagia („A. Mickiewicz”); Șezători de altădată, Jocuri CuMinți („Ovidius”); Căsuța cu povești, Fantezie, Micii genii, ProLogic („Stefan cel Mare”); De mână cu creativitatea (N. Titulescu); Creat and Art („T. Arghezi”); Art Class, Veranda literară („M. Ciachir”); Meșterița („Târgoviște”); Micii creatori, Învățăm distrându-ne LEGO (V. Bielinski); Miniart pentru pici (Codru); Cinemateca de vineri, Vino sa crezi, GameActiv („L. Rebreanu”); EtnoBiblioteca, Regatul Bibliojocuri (Biblioteca Centrală); Generația în papion, 3 Doodler, Făurașii („Transilvasnia”); ReCreează frumusețea din tine (Târgu-Mureș); BiblioHobbyArt (A. Russo).*

Analiza evaluativă a serviciilor ne demonstrează că o parte din ele se bucură de popularitate, asigurându-le, astfel, durabilitate: *Micii Europeni („Târgoviște”); Happy Toddlers („A. Mickiewicz”); Jocuri CuMinți („Ovidius”); Galeria de arte frumoase („Transilvania”); Ora TV („Târgu-Mureș”); Studioul de ceramică; Clubul cantautorilor Studioul de artă plastică; „Товарищ zumapa”; Clubul odeștilor din Chișinău; Muzeul patrimoniului cultural al evreilor din Moldova; Salonul „Фалку по средам”; Universul cărții evreiești („I. Mangher”); Красота своими руками; Atelier literar*

„Самородок”; Здравушка; Clubul bibliofililor „Открытая книга”, Ceainicul galben; Salonul muzical-literar „Elegia”; Lectorium Puskinian; Știința sacrală a lui Roerich („M. Lomonosov”).

Indicatorii de rezultat sunt reflectați în diagrama ce urmează:

Ca urmare, filialele BM au dezvoltat servicii pentru a răspunde cât mai adecvat la nevoile diverse ale comunității chișinăuene, de la petrecerea timpului liber, joc, experiment, la dezvoltare personală și cunoaștere. Noua ofertă s-a concretizat prin randamentul și creșterea numărului de ateliere de creație, servicii de studiere a limbilor, servicii de educație civică, educație interdisciplinară, teatru, cinema ș.a. care au confirmat utilitatea lor într-o societate în continuă schimbare. Impactul serviciilor de dezvoltare personală s-a materializat prin satisfacerea mai bună a necesităților utilizatorilor, varietatea și complexitatea serviciilor, comportamentul și atitudinea bibliotecarilor.

Serviciile informaționale au servit drept suport în obținerea unui răspuns clar, complet și rapid la cele mai diverse întrebări ale utilizatorilor: „H. Botev” (Presa online); „L. Ukrainka” (Ediții periodice ale Ucrainei), Biblioteca Publică de Drept (LexExpert). Serviciul *InfoHelp* s-a desfășurat în filialele „T. Arghezi” și A. Russo.

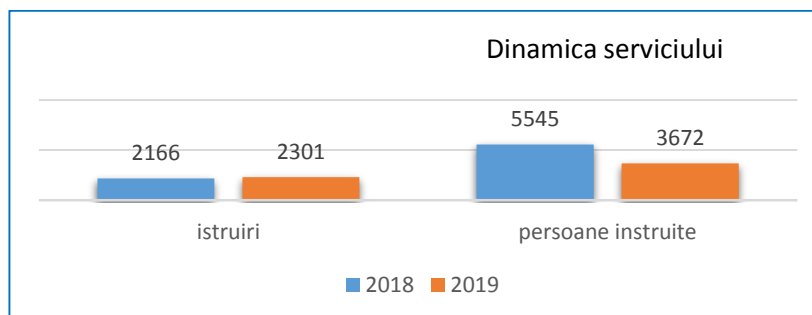
Oferta de **servicii bazate pe tehnologii ConectPlus** a avut ca scop dezvoltarea și formarea competențelor digitale pentru toate vârstele. Serviciile au fost puse la dispoziția solicitanților de diferite nivele, astfel încât să studieze elementele și programele esențiale ale computerului, să formeze abilități de utilizare a dispozitivelor digitale (tabletă, smartfon personal), să se familiarizeze cu elementele de programare, de codificare cu roboți, de creare a aplicațiilor și a jocurilor, de creare a de poveștilor digitale, să se familiarizeze cu portalul serviciilor electronice, să beneficieze de instruirii privind pașii de obținere a unor documente online, să elaboreze un CV digital.

Lansat în 2018, serviciul de rețea *Connect Plus* în anul de referință a format competențe tehnologice pe 10 subiecte, la **3 672** de persoane în cadrul celor **2 301** de activități de instruire – 1,59 de instruirii per persoană. Numărul de utilizatori, care a fost instruit în cadrul serviciilor de incluziune digitală la filialele Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” a cuprins, în raport cu numărul de utilizatori activi ai BM, – 2,45% de persoane. În comparație cu anul 2018 numărul de sesiuni de instruire a crescut cu 135 de unități.

Periodicitatea livrării cursurilor, în comparație cu anul 2018, din diferite motive, nu a fost regulată:

- cursurile din cadrul serviciului s-au desfășurat în 25 de filiale, cu o întrerupere pe perioada desfășurării Programului *Provocarea verii*;
- cursul *ICan* a fost livrat la Filiala „M. Ciachir” numai în prima jumătate a anului 2019;
- serviciile *Fii conectat*, *Easy IT*, *Wordart for Kids* de la Filiala „A. Mickiewicz”, *Creăm povești digitale și Învățăm calculatorul* de la Filiala „Târgoviște”, *TabLab* de la Filiala „I. Mangher”, *Scoala de coding* la Filiala „Ștefan cel Mare”, *Mediamaster* și *Scanarea fotografiilor de familie* de la Filiala „M. Lomonosov” în medie au fost livrate patru luni pe an;
- în a doua jumătate a anului de referință Filiala A. Russo și-a sistat activitatea, s-au stopat și serviciile livrate.

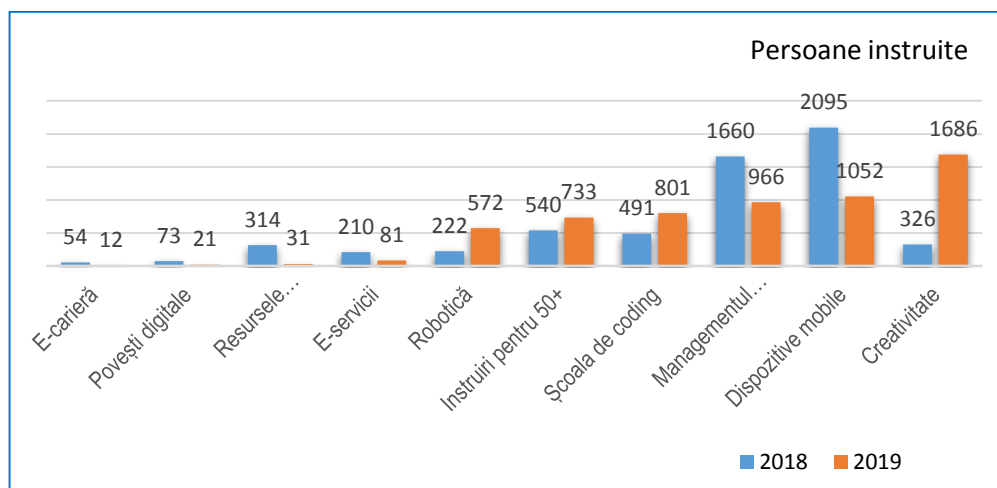
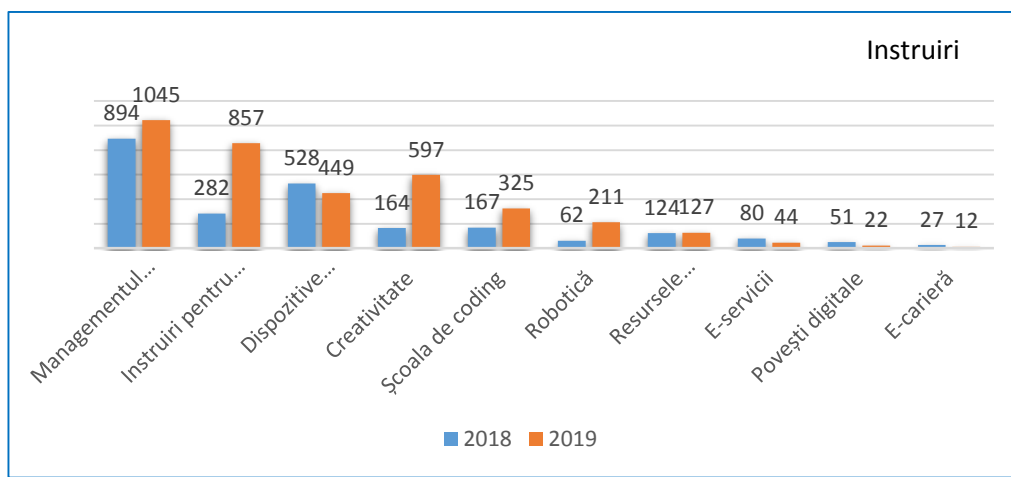
Tematica instruirilor nu s-a schimbat esențial în plan comparativ cu anul 2018. Utilizatorii de diferite vârste au obținut competențe în *managementul calculatorului și Internetului*, *email*, *medii sociale*, *Microsoft Office*, *utilizarea Dispozitivelor mobile*, *a serviciilor electronice*, *resurselor informaționale*, și-au dezvoltat creativitatea construind *roboți*, *programând*, *creând povești digitale* etc. Cele mai multe instruirii – 1 045 – se referă la *Managementul calculatorului și al Internetului*, iar după numărul de persoane instruite – 1 035 – cele mai multe sunt la cursul *Dispozitive mobile*.

Comparând datele la categoria *instruirii* cu anul 2018, observăm cea mai mare creștere a instruirilor – de 38% din total, pentru blocul de instruirii *Dezvoltăm creativitatea*, care include serviciile *Robotica la bibliotecă* pentru care a fost înregistrată o creștere de 34% ceea ce confirmă

că serviciul este solicitat, *Școala de coding*, în comparație cu 2018 a crescut cu 19%; fiind livrat regulat, urmează instruirile pentru categoria 50+, pentru care a fost înregistrat coeficientul de creștere – 30%; *managementul calculatorului și Internetului* – 11,6%; resursele informaționale ale bibliotecii – 10,2%. Au scăzut indicatorii pentru cursurile care constituie câte 5% din totalul instruirilor – *eservicii, dispozitive mobile*.

Și pentru categoria *persoane instruite* putem menționa că în anul de referință s-a înregistrat o creștere considerabilă, în comparație cu anul 2018, la serviciile de dezvoltare a *creativității* – 1686 de persoane instruite (*Robotica la bibliotecă, Școala de coding, Creăm povești digitale și altele*).

Serviciul *Robotica la bibliotecă* a funcționat în filialele: „Transilvania”, „Târgu-Mureș”, CAE, Biblioteca Centrală. Aceste biblioteci în prima jumătate a anului au participat la Campania *Caravana roboștilor* vizitând grădinițele de copii din Chișinău. În anul 2019 roboștii de la Biblioteca Centrală, ghidați de voluntarul Andrian Bocancea, au participat prima dată la competiția **Robo Liga Bibliotecilor 2019** (pentru roboți de tipul Lego Mindstorms EV3). Robotul construit pentru competiție a fost apreciat cu diploma *Cel mai original robot*. Robotica a fost prezentă și în

activitățile din cadrul programului estival *Provocarea verii* – cele mai active fiind Biblioteca Centrală, care se pregătea pentru concursul *Robo Liga Bibliotecilor 2019* și Filiala „Târgu-Mureș”, care asamblau roboți de tipul Makeblock 2.0 Ultimate, inventând modele noi. Activități de popularizare a roboticii au fost organizate și în cadrul Săptămânii *Creativității și Inovației și Horei Științei*.

La sfârșitul anului 2019 încă trei biblioteci („Alba Iulia”, „Ovidius”, „L. Rebreanu”) au fost echipate cu roboți de tipul WeDo destinați copiilor de 7-10 ani. Filiala „Alba Iulia” s-a aliniat șirului de filiale ale BM „B.P. Hasdeu”, care oferă copiilor serviciul *Robotica la bibliotecă* în decembrie 2019, alte două biblioteci urmează să organizeze în 2020 livrarea serviciului după o instruire.

Instruirile pentru persoane de vârstă 50+ (în număr de 857) livrate în 19 filiale au crescut și datorită participării Bibliotecii Municipale la inițiativa Primăriei mun. Chișinău „Împreună cu bunicii”. 82% din numărul total de instruirii din cursul *Managementul calculatorului și Internetului* sunt instruirile pentru categoria de vârstă 50+. Filialele „Ovidius” (203), „M. Lomonosov” (123) și *M. Costin* (98) au organizat cele mai multe instruirii pentru această categorie de utilizatori, primele două au inițiat utilizatorii în folosirea calculatorului și a tabletei.

Serviciul *Școala de coding* a contribuit la dezvoltarea competențelor de programare ale copiilor, care au învățat limbajele de programare Scratch și Python. În cadrul sesiunilor de instruire copiii au creat produse, urmând cursurile de pe platforma de învățare code.org și alte aplicații, devenind mai încrezuți în sine, mai creativi, mai prietenoși. În luna februarie 2019, Bibliotecile „Ovidius” și „Târgu-Mureș”, în baza unui nou acord de parteneriat, devin spații de instruire pentru BestCoders, ONG-ul care oferă studii gratuite în domeniul tehnologiilor informaționale, programare pentru copiii de la 7 la 18 ani. Temele BestCoders au inclus instruirii privind limbajul de programare HTML, modalități de creare a jocurilor virtuale în *Scratch*, promovarea produselor prin filmulețe video pe Youtube etc. Cele mai multe activități de instruire (118) au fost organizate la Filiala „Ovidius” cu 394 de participanți.

Filiala „Transilvania” a livrat, pe parcursul anului, 61 instruirii la care 250 copii au învățat să folosească tabletele, să cunoască aplicația „Scratch jr.” și platforme educaționale code.org și să le aplice în practică. Au fost create 36 de povești animate plasate pe Facebook.com, nouă din cele mai reușite filmulețe au fost plasate pe Youtube. Biblioteca a realizat două spoturi cu plasare pe FB pentru a atrage copiii să frecventeze serviciul *Vino și creează povești animate cu noi!* <https://www.youtube.com/watch?v=rTk1JnXCqv0> și serviciul *Povești animate vă așteaptă* <https://www.youtube.com/watch?v=8l0coG6g9J8>.

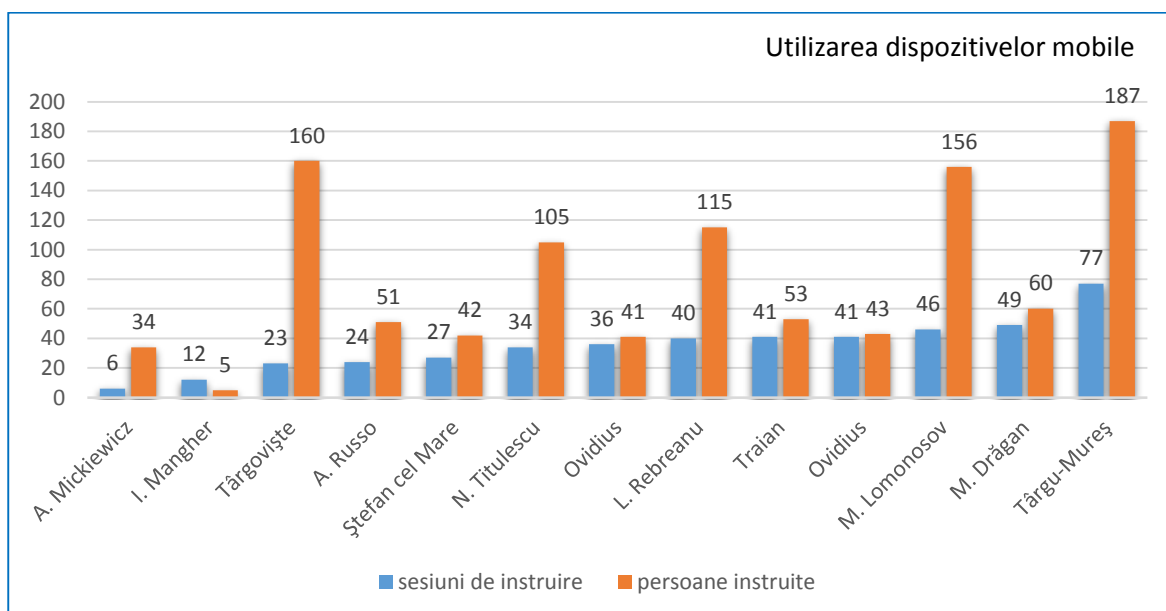
La Filiala „Alba Iulia” au fost organizate 82 de instruirii în limbajele de programare Scratch și

Python pentru 130 de copii. Instruirii în limbajul de programare Scratch au fost livrate și la Filiala *M. Drăgan*.

Instruirile la tematica *Dispozitive mobile* s-au bazat pe aplicațiile din cursul *Managementul tabletei*. Fiecare din bibliotecile deținătoare de tablete și-au ales setul de aplicații pe care le utilizează în cadrul sesiunilor de instruire. Filiala *N. Titulescu* s-a profilat în dezvoltarea abilităților creative cu ajutorul aplicațiilor *Reverse*, *Pixlr*, *Emoji avatar creator*, *Flipa Clip*, *Photo Editor*, *Gacha Life*, *Woki for Education*, *Stop Motion Studio*, *Toontastic* ș.a. La Filiala „*A. Mickiewicz*” utilizatorii învață utilizarea corectă a tabletei și crearea benzilor desenate, încercând aplicații precum: *ToonDoo*, *SuperMii - Make Comic Sticker*, *Make Beliefs Comix*, *Pixton*, *Comic Strip Maker* și Aplicația *Gacha Life*. La Filiala *Traian*, „*L. Rebreanu*” și „*Târgu-Mureș*” sunt utilizate *FilmoraGo*, *Inshot*, *MiniMovie*, iar la Filiala „*Târgoviște*” – *Capitalele lumii*, *Desenăm o poveste*, *Google Earth*, *Comic Page Creator*, *Ghicește cuvântul*, *Țările Europene*, *Țări și capitale*, *SkyMap*, *Calendar Istoric*. În timpul desfășurării programului *Provocarea verii* bibliotecarii au inițiat copiii în crearea benzilor desenate cu ajutorul aplicației *Comic Page Creator*.

La Filiala „*M. Lomonosov*” utilizatorii din categoria de vârstă 50+ au învățat ce este o tabletă PC, cum se instalează aplicațiile și se folosesc Viber și Whatsapp, se personalizează canalul YouTube, se navighează pe Point Map и Maps.me etc.

Comparând datele privind *numărul de sesiuni de instruire* și de *persoane instruite* în top se află filialele „*Târgu-Mureș*”, „*M. Lomonosov*”, *M. Drăgan*, „*L. Rebreanu*”, *N. Titulescu*, „*Târgoviște*”. Cele mai puține sesiuni de instruire au fost livrate de filialele „*A. Mickiewicz*” (periodicitate iregulară) și „*I. Mangher*” (sistarea serviciului din motivul concedierii formatorului).

În cadrul serviciului *e-guvernare* bibliotecarii eAmbasadori de le BPD au instruit solicitanții serviciului privind avantajele și simplitatea utilizării serviciilor electronice eGov, modalitățile de semnare și achitare electronică, pașii de solicitare prin intermediul tehnologiilor electronice. Numărul de instruirii s-a micșorat de 3 ori în comparație cu anul 2018 – 81.

Serviciul *iCan* în ajutorul celor care vor să-și găsească un loc de muncă și să-și pregătească un portofoliu digital a fost livrat la Filiala „M. Ciachir” în prima jumătate a anului – 12 persoane instruite, ceea ce reprezintă o scădere considerabilă, de 4,5 ori.

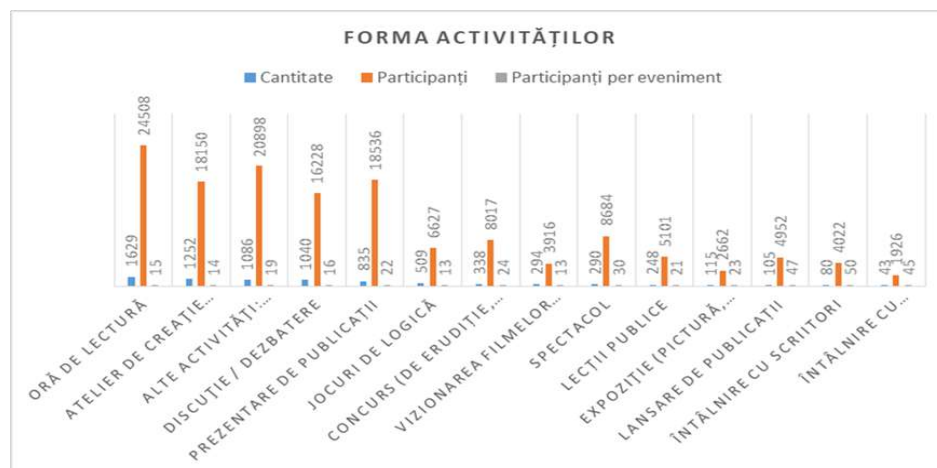
Conform criteriului de *vârstă*, în raport cu anul 2018, instruirile pentru categoria 50+ a constituit 37%, iar din numărul total de persoane instruite – 22%. Majoritatea instruirilor erau destinate copiilor. Livrarea serviciilor din cadrul *Connect plus* a fost reflectată în postările de pe rețele sociale și pe bloguri.

Concluzii: Serviciile din *Connect plus* contribuie la formarea abilităților și competențelor digitale ale membrilor comunității chișinăuene. La copii abilitățile de programare în formă de joacă dezvoltă creativitatea, gândirea logică, ajută să înțeleagă tehnologia cu care contactează zi de zi. Persoanele adulte sunt familiarizate cu instrumente noi de comunicare.

5.3. ACTIVITĂȚI CULTURAL-EDUCATIVE

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” este un centru de cultură și educație pentru comunitatea chișinăuiană, adoptând o atitudine practică, dinamică, receptivă la nou și flexibilă. Dezvoltarea și diversificarea programelor de lectură, activităților cultural-educative dedicate unor date remarcabile sau evenimente a adunat un număr impunător de participanți. Pe parcursul anului au fost realizate și desfășurate conferințe, colocvii, lecții publice, mese rotunde, discuții și dezbateri tematice, prezentări de publicații, concursuri, spectacole literar-artistice, lecturi publice etc. adresate tuturor categoriilor de utilizatori: copii, adolescenți, tineri și adulți.

După forme și tipuri de activități, preponderența revine orelor de lectură, urmate de ateliere de creație, activități STEAM, discuții / dezbateri, prezentări de publicații, jocuri de logică, concursuri, vizionări de filme, spectacole, lecții publice etc.

Din ansamblul activităților culturale remarcăm lansările de carte, întâlnirile cu personalități din domeniul științei, culturii și artei; inițierea de noi proiecte și cluburi de interese. O bună parte din aceste activități au fost racordate la prioritățile și evenimentele anului: *Provocarea verii*, *101 Basme Românești*, *Comemorarea Victimelor Holocaustului în Republica Moldova*, *Prevenirea și Combaterea Traficului de ființe umane*, *Să re-auzim povestea*, *Chișinăul citește* (pentru cele trei categorii de cititori: copii, adolescenți și adulți), *Concursul de lectură Bătălia cărților* etc.

În continuare evidențiem filialele care au organizat un număr semnificativ de activități culturale cu publicul.

Topul activităților cu publicul per filială

Filiala	Cantitate	Participanți
Biblioteca Centrală	556	13 328
Centrul Academic Eminescu	516	16 889
„M. Lomonosov”	454	6 017
„Maramureș”	427	6 970
„Transilvania”	415	10 738
„Alba Iulia”	389	6 176
„Ovidius”	371	6 449
„Târgu-Mureș”	356	7 156
„L. Rebreanu”	341	6 452
Arte „T. Arghezi”	340	6 628
„Ștefan cel Mare și Sfânt”	338	6 118

Programul de lectură *Chișinăul citește*, ediția a XVI-a

Lectura rămâne fundamentală în dezvoltarea culturală, creativă și intelectuală a publicului larg. Programul de lectură *Chișinăul citește* vine să încurajeze formarea și exprimarea opiniilor independente ale cititorului, precum și a atitudinii conștiente față de ceea ce citește.

Ediția anului 2019 a propus spre lectură trei cărți semnate de autori

autohtoni: *Prietenii mei dragi* de Eugen Doga, *Un secret în Los Angeles* de Doina Postolach și *Grădina de sticlă* de Tatiana Țibuleac.

Conferința de lansare a programului a avut loc la 13 februarie 2019 la Biblioteca Centrală. La eveniment au fost prezenți: Steluța Mitriuc, șef interimar, Direcția Cultură a Primăriei mun. Chișinău, compozitorul Eugen Doga, profesoara de literatură română Veronica Postolachi, critici literari, scriitori și bibliotecari, care au comunicat aspecte referitoare la cărțile incluse în program.

În cadrul evenimentului, compozitorul Eugen Doga a subliniat că *Prietenii mei dragi* este o carte nu numai pentru copii, dar și pentru părinți: „Este vorba despre un motan și un câine, adică despre dragostea noastră față de animalele domestice, care adeseori sunt mai sensibile, mai prietenoase și mai fidele decât alte ființe...”

La rândul său, profesoara Veronica Postolachi (mama scriitoarei Doina Postolachi), a menționat că romanul *Un secret în Los Angeles* încearcă să descopere un secret, care se învârtă prin semnele cotidianului, iar „personajul central tinde să-și realizeze un vis pentru a-l salva pe un copil inocent. Este multă sensibilitate poetică aici, axată pe un filon lirico-filosofic meditativ”.

Potrivit criticului literar Maria Pilchin, cartea Tatianeii Țibuleac *Grădina de sticlă* descrie istoria unei fetițe care crește într-o lume scindată.

În perioada de referință, au fost realizate diverse acțiuni: recomandări individuale și de grup, expoziții de carte, întâlniri cu autorii, prezentări de carte, ore de lectură, dezbateri literare, concursuri.

Cei mai versați cititori au participat la un nou format de dezbateri intelectuale – ring, care a pus accent pe tehnici de analiză multidimensională a cărții, având la bază întrebări creative și analitice. Ringul intelectual a fost organizat în două runde (mai și septembrie), la care au participat

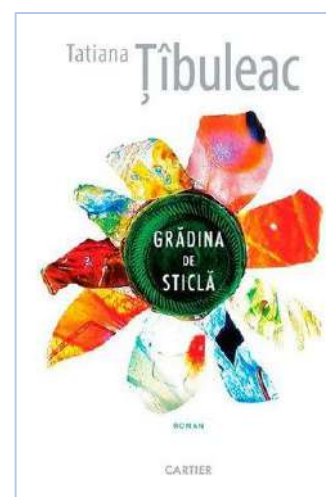
cei mai curajoși cititori.

Echipele concurente au răspuns la 50 de întrebări, care dezvoltau tematica, motivele și ideile lucrării.

Argumentele, convingătoare și plauzibile ale participanților, au demonstrat înțelegerea și interpretarea conținutului cărților. Această formă de organizare a plăcut cititorilor, deoarece i-a provocat să cugete asupra lecturii, să audă și alte păreri, să perceapă cartea din diferite perspective.

Echipele învingătoare au participat la *Gala cititorului*, eveniment care și-a propus să recunoască meritele celor mai elevați cititori din cadrul programului. Aceștia au primit medalia *Gala cititorului*, fiind celebrați și aplaudați de către publicul prezent.

Romanul ***Grădina de sticlă***, de Tatiana Țibuleac (Chișinău, Editura Cartier, 2018 / categoria adulți) relatează viața unei orfane, care descoperă un Chișinău multicultural și care a fost înfiată de o femeie singură și ambițioasă, ce vrea să îi ofere un viitor prosper. Personajul principal crește între două limbi și două culturi, în anii când se schimbă frontierele politice.

Autoarea a fost prezentă la două întâlniri cu publicul cititor, care a avut loc la Biblioteca Centrală și la Filiala „O. Ghibu”. Publicul a fost unul matur, cu dialoguri bine structurate: dr. hab. Aliona Grati, critic literar; dr. hab. Maria Șleahțișchi, critic literar, scriitoare; dr. conf. Ludmila Șimanschi; Emilian Galaicu-Păun, scriitor și Veronica Postolachi, profesoară de limba și literatura română și alți oameni de cultură, scriitori, critici literari, bibliotecari, cititori. Romanul a fost pus în discuții, s-au dat citire la unele fragmente emoționante despre modul cum a fost conturată de autoare eroina Tamara Pavlovna. Autoarea Tatiana Țibuleac a răspuns cu multă grijă la întrebările publicului.

Pe parcursul anului s-au organizat 10 dezbateri intelectuale, care au produs impresii asupra cititorilor anume prin luxul de amănunte complementare la descriere, prin stilul provocator și cutremurător. Acestea s-au desfășurat în câteva filiale, amplasate în cele cinci sectoare ale mun. Chișinău: „Transilvania”, „O. Ghibu”, „Ovidius”, CAE, „Târgu-Mureș”.

Impact: **95 de activități** la care au participat **1 580 persoane**. Formele de activitate au fost diverse: întâlniri cu scriitoarea (2/326 part.); prezentări de publicații (59/757 part.); ore de lectură (4/25 part.); discuții (20/192 part.); competiții intelectuale (10/ 100 participanți).

Lucrarea ***Un secret în Los Angeles***, de Doina Postolachi (București, Tracus Arte, 2018 / categoria adolescenței) redă mesajul ca o invitație la visare și ca un îndemn la puterea de a ne urmări visele, de a accepta visul ca dimensiune a vieții noastre.

Impresionante întâlniri cu autoarea cărții au fost organizate la filialele „Ovidius” și „O. Ghibu”. Participanții au adresat întrebări profunde, au prezentat impresii despre carte, scrise de ei, au analizat multiaspectual lucrarea și s-au expus pe marginea ei. Doina Postolachi, autoarea cărții, a rămas încântată de ingeniozitatea și competența participanților. „Cartea *Un secret în Los Angeles* este cartea viselor, pentru că toată lumea are un secret și mulți îi au pe acesta – secretul de a visa, iar dacă ei nu pot visa, eu îi pot ajuta”, a subliniat autoarea. Întâlnirile scriitoarei cu tinerii au creat o atmosferă binevoitoare, interactivă, de încredere și de sinceritate.

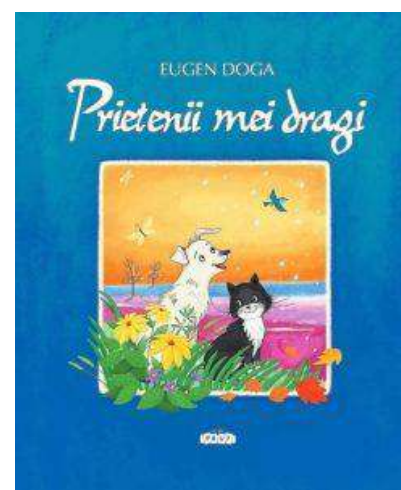

Alte discuții cu referire la carte au continuat la competițiile intelectuale desfășurate la filialele: „Ștefan cel Mare și Sfânt”, de Arte „T. Arghezi”, „A. Mickiewicz”, „L. Rebreanu”, „Târgoviște”.

Impact: 107 activități, la care au participat **1 652 de tineri**. În perioada de referință au fost organizate diverse activități, astfel încât să stimuleze curiozitatea lecturii: întâlniri cu scriitoarea (2/193 part.); prezentări de publicații (65/855 part.); ore de lectură (9/84 part.); discuții (20/246 part.); competiții (10/274 part.).

Cartea ***Prietenii mei dragi***, de Eugen Doga (Chișinău, Editura Prut, 2018 / categoria copii) reflectă frumoase momente din viața autorului petrecute alături de doi prieteni patruzezi, dragi și devotați, Joy și Amur.

Întâlnirile cu autorul întotdeauna rămân o mare sărbătoare, un moment de spiritualitate și mulțumire sufletească. Astfel de întâlniri au avut loc la filialele: Centrul Academic Eminescu, „Ovidius”, „Ștefan cel Mare și Sfânt”, „Târgoviște”. Copiii au recitat și înscenat fragmente din carte, au dansat, au adresat multe întrebări referitoare la creație, alegerea profesiei de compozitor și despre copilăria maestrului. Autorul le-a mulțumit participanților pentru clipele plăcute și emoționante petrecute împreună. „...Pe mulți îi interesa care este calea succesului. Eu le-am povestit, că pentru mine este munca și

încrederea în propriile forțe. Ceea ce le-am recomandat și lor. Am înțeles, că avem o generație sănătoasă ce ne vine în schimb...”

Competițiile intelectuale care s-au organizat cu scopul de a înțelege mai profund textul și subtextul cărții s-au desfășurat la filialele: „Maramureș”, „Alba Iulia”, N. Titulescu, M. Drăgan, „H. Botev”.

Impact: 245 de activități, la care au participat **5 691 copii**. Printre activitățile organizate de către filiale se numără: întâlniri cu autorul (5/749 part.); prezentări de publicații (88/2044 part.); ore de lectură (104/1582part.); discuții (28/562 part.); competiții (10/528 part.), spectacole (3/136); ateliere de creație (5/70 part.); expoziții de desene (2/20 part.).

Cărțile propuse pentru comunitatea chișinăuiană au fost bine selectate și au avut priză la lectură. Au fost ușor de citit, cu subiecte interesant abordate pentru cele trei categorii de cititori.

Impactul programului. În cadrul programului *Chișinăul citește* au fost organizate **447 activități** cu publicul care au întrunit **8 923 participanți**; cărțile propuse au fost citite de către **2 110** de persoane. Activitățile au fost intens promovate pe bloguri și rețele sociale – 317 postări, care au adunat 80 418 de vizualizări unice; 1268 participanți la program au avut posibilitatea de a se întâlni cu autorii cărților în cadrul celor nouă activități.

Filiala „I. Mangher” și-a propus spre lectură în cadrul programului *Chișinăul citește 2019* două titluri de carte: pentru publicul adult a fost propusă cartea *Птица счастья*, de V. Tokareva. Cei mai activi cititori au fost reprezentanții Centrului de Zi „Hesed Iehuda”. Pentru informarea publicului a fost organizată expoziția de carte a scriitoarei, recomandări individuale și de grup, au fost organizate dezbateri literare, ore de lectură, în timpul cărora au fost citite fragmente din nuvela propusă. Programul s-a încheiat cu conferința literară la care au participat membrii Centrului de Zi „Hesed Iehuda” și alți utilizatori ai bibliotecii. Au fost organizate 11 activități la care au participat 155 persoane.

Pentru copii a fost propusă cartea *Старик Хоттабыч*, de L. Laghin (116 ani de la naștere). La program au participat copiii de la KEDEM și alți utilizatori. Au fost organizate discuții, ore de lectură. Toate activitățile organizate au fost reflectate pe blogul bibliotecii pentru copii KNAFAIM și pe pagina de *Facebook* a bibliotecii. Conferința de totalizare a programului a avut loc în cadrul Festivalului Cărții Evreiești, unde au fost prezentate cele mai ingenioase și originale desene ale copiilor cu eroii preferați din carte. Pe parcursul anului au fost organizate 19 activități la care au participat 311 copii.

Impresiile cititorilor despre Programul *Chișinăul citește*

„Într-un cuvânt: magic. De la bibliotecari și până la coechipieri, toți au creat o atmosferă enigmatică și, în același timp, plină de entuziasm, ce-i atrăgea chiar și pe cei prezenți. Toate întrebările și răspunsurile pline de culoare te făceau să te simți cu adevărat exact în inima Los Angelesului. Sunt nespuse de mulțumită pentru posibilitatea de a cunoaște noi persoane cu aceeași pasiune: cărțile și arta cititului. Și să ascult părerile celorlalți despre subiectul fierbinte al cărții a fost una din preferatele momente. Personal, una din cea mai plăcută experiență, a fost trăită la maximum. Și sigur, sperăm că și la anul magia va rămâne neschimbată.” (Emanuela Cîrpa, Liceul Teoretic „Doina și Ion Aldea-Teodorovici”, Filiala „Târgoviște”);

„Ringul intelectual a fost pentru mine un format proaspăt și inovativ de a organiza un eveniment care are ca nucleu lectura unei anumite cărți. Faptul că echipele au fost alese spontan și într-un mod „jucăuș” ne-a permis nouă, participanților, să interacționăm într-un ritm rapid, dar eficient în stabilirea unor relații de colaborare fructuoase. Întrebările adresate echipelor participante au fost destul de variate și au reușit să incinte memoria, uneori acestea punându-ne și în impas. Am reușit să cunosc tineri noi, tineri interesați de lumea cuvântului; am reușit să analizez și să fragmentez subiectul unei cărți într-o manieră mai competitivă și energică.” (Alex Jangă, Liceul Teoretic „Dante Alighieri”, Filiala „Târgoviște”);

„Anul acesta a fost primul când am participat la frumosul eveniment cultural, programul de lectură Chișinăul citește... Fiind interesată de lecturi bune, apreciez grija pentru cititor și vreau să mulțumesc pentru această minunată șansă de a lectura unele din cele mai bune cărți ale scriitorilor basarabeni.” (Daniela Trofimov, 16 ani, Filiala „Ovidius”);

„Am venit la Ringul Intelectual ca la o sărbătoare. De fapt, aceasta e senzația pe care o am de fiecare dată când vin la Biblioteca „Ovidius”. „Gradina de sticlă” de Tatiana Țibuleac e o retrospectivă a trecutului, pentru noi, cei care am trăit în acea perioadă. Despre ring, pot spune că e o experiență plăcută, mai cu seamă, când concurezi cu tânăra generație.” (Alexandra Radu, pensionară, Filiala „Ovidius”);

„La vârsta mea, Ringul Intelectual a fost binevenit. Acesta e un mijloc de socializare, dar și o formă de promovare a unei cărți din programul de lectură Chișinăul citește, la care particip cu drag în fiecare an. (Elena Penu, pensionară, Filiala „Ovidius”);

„Cartea Prietenii mei dragi, m-a făcut să fiu mai prietenoasă cu colegii mei și să îndrăgesc și mai mult animalele.” (Sanda Cozma, Filiala N. Titulescu);

„Mie personal mi-a plăcut foarte mult și cartea Prietenii mei dragi și concursul. Întrebările concursului au fost foarte interesante. Le mulțumesc colegilor care m-au susținut.” (Damian Doroftei, Filiala „Alba Iulia”);

„Deși de la început cartea Un secret în Los Angeles a părut plictisitoare, cu timpul toată acțiunea a devenit mai interesantă. Cartea se citește foarte ușor. Datorită metaforelor și comparațiilor pe care autoarea le-a folosit, mi-a fost foarte ușor să memorez detalii din carte (de ex. soarele ce seamănă ca gălbenușul unui ou fiert tare), fapt ce m-a ajutat și în cadrul Ringului. Datorită acestui concurs am avut posibilitatea să văd noi nuanțe în istoria cărții, dat să și fac noi cunoștințe. Aș mai participa cu plăcere.” (Anastasia Ursachi, Filiala „A. Mickiewicz”);

„Mereu am participat cu plăcere la diverse activități și concursuri, iar acest Ring nu este o excepție. Concursul a fost interesant, participanții, rivali pe măsură. Deși au fost elevi din diverse licee și colegii, toți am găsit limbă comună și am reușit să ne „distrăm” de minune împreună. Ar trebui mai des așa activități, astfel tinerii au posibilitatea să facă cunoștință cu persoane interesante și să-și creeze momente plăcute.” (Leonardo Tataru, Filiala „A. Mickiewicz”).

Concursul de lectură *Bătălia cărților*, ediția a V-a

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a continuat organizarea concursului de lectură *Bătălia cărților* cu scop de stimulare a lecturii în rândul copiilor și adolescenților, precum și de promovare a cărților de valoare destinate acestor categorii de vârstă. Lansarea proiectului-concurs s-a desfășurat la 5 martie curent în incinta Filialei de Arte „T. Arghezi”. În cadrul evenimentului de lansare au fost prezentate de către bibliotecari cele 20 de titluri de carte, care au fost propuse pentru ediția a V-a. Prezentările au fost făcute de către bibliotecari într-un format inedit, foarte inspirat, filialele antrenându-se într-o competiție creativă de prezentare a unei cărți, astfel dovedind inspirație și profesionalism.

Cărțile intrate în concurs pentru cele două categorii de vârstă au intrigat prin tematică și artistism:

Categoria copii (**11-14 ani**): Eleanor H. Porter. *David și vioara lui*; Margi Preus. *Inima de samurai*; Tania Unsworth. *Viața secretă a lui Daisy Fittzjohn*; Anna Gavalda. *35 de kile de speranță*; Jennifer Chambliss Bertman. *Vânătorii de cărți*; James Krüss. *Timm Thaler sau râsul vândut*; Draper Sharon. *Din capul meu*; Carl Hiaasen. *Bufnițe*; Angela Aramă. *Smaranda și cei șapte prieteni ai săi salvând lumea de Putinka*; Nicolae Popa. *Ghiozdanul zburător*.

Categoria adolescenți (**15-18 ani**): Nicola Yoon. *Absolut tot*; Ava Dellaira. *Scrisori de dragoste către cei plecați*; Ruta Sepetys. *O mare de lacrimi*; György Dragoman. *Regele alb*; Fredrik Backman. *Un bărbat pe nume Ove*; Marie Lu. *Legenda*; Kristin Hannah. *Privighetoarea*; Yeonmi Park. *Drumul către libertate*; Nicu Nicolaescu. *Coma*; Mihail Gh. Cibotaru. *Eclipsa*.

În perioada martie-octombrie filialele BM au desfășurat acțiuni de informare și promovare a cărților, au motivat și îndrumat copiii și adolescenții să citească și să participe la concurs. În șirul activităților organizate de către filialele BM se înscriu: prezentări de publicații (109) care au întrunit 1 060 participanți, ore de lectură (18) cu 166 participanți, discuții /dezbateri (40) cu 371 participanți. Total au fost organizate **167 activități** cu **1 597 de participanți**.

În anul de referință numărul copiilor (11-14 ani) înscriși în concurs a fost de 350. Este o cifră aproape constantă în comparație cu anul precedent (351 part.).

La secțiunea adolescenți (15-18 ani) numărul participanților înscriși este de 169. Se atestă o

mică scădere în comparație cu anul trecut (cu 2 persoane înscrise mai puțin).

E de apreciat și sârguința filialelor care au reușit să mobilizeze cei mai mulți participanți în concurs care au citit cele 10 cărți. Aici menționăm Filiala „Transilvania” (22 participanți); „A. Donici” (8 participanți); Centrul Academic Eminescu (7 participanți); Filiala „Ovidius” (7 participanți); *Traian* (7 participanți); Filiala „Ștefan cel Mare” (6 participanți); Filiala „Târgoviște” (6 participanți).

Din numărul total de participanți doar 25 de adolescenți au reușit să citească cele 10 cărți recomandate, întocmind și fișele de lectură pentru fiecare dintre ele. Unul din motivele pentru care numărul participanților care înaintează portofoliul celor zece fișe completate este în scădere ar fi că mulți dintre ei, chiar citind cărțile, refuză să completeze fișele de lectură (o componentă obligatorie a concursului).

În urma probei de evaluare a fișelor de lectură și a centralizării punctajelor de către membrii juriului, au fost selectați câte 10 participanți din ambele categorii.

Timp de câteva luni consecutive (martie-octombrie) participanții au avut parte de lecturare, reflecție și sinteză a celor citite, astfel ajutându-i să înțeleagă textele, să-și formuleze opiniile, să găsească argumente pro și contra, să interpreteze un text, obținând diferite competențe, inclusiv cele evaluative.

Etapa finală cu genericul *Convinge-mă să citesc* a cuprins sesiunea de pledoarii pentru cartea preferată unde finaliștii și-au susținut argumentele într-un mod inedit și creativ, au răspuns la întrebările juriului și ale celorlalți participanți. Pe parcursul concursului aceștia au fost monitorizați de un juriu format din: dr. M. Harjevschi, director general, BM „B.P. Hasdeu”; M. Pilchin, cercetător literar, membru al Uniunii Scriitorilor din RM; , dr. hab. A. Grati, critic și istoric literar, membru al Uniunii Scriitorilor din RM; dr. L. Șimanschi,, conferențiar cercetător; V. Răileanu, scriitor, director, Filiala „O. Ghibu”; E. Taragan, bibliotecar, Secția studii și cercetări, BM „B.P. Hasdeu”.

Juriul a avut misiunea nobilă de a desemna premiile speciale: *Cititorul exeget*, *Cititorul creativ*, *Cititorul proactiv*, *Cititorul anului*. Baremul de notare a avut la bază următoarele criterii: originalitatea exprimării, argumentarea, încadrarea în timp, utilizarea termenilor literari.

La **categoria 11-14 ani** au fost desemnați următorii învingători:

- *Cititorul anului* – Amelia Cotorobai, Liceul Teoretic „Ion Creangă”, Filiala „A. Donici”;
- *Cititorul exeget* – Ilinca Covganeț, Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”, CAE;
- *Cititorul creativ* – Letiția Ivanțez, Liceul Teoretic „Hyperion”, Filiala „Târgoviște”;
- *Cititorul proactiv* – Paula Frimu, Liceul Teoretic „Principesa N. Dadiani”, Filiala „Alba Iulia”.

Mențiuni: Andreea Lazu, Liceul Teoretic „Orizont”, Filiala „Ovidius”; Patricia Nistor, Liceul Teoretic „Orizont”, Filiala „Transilvania”; Adriana Mînzatu, Liceul Teoretic „M. Berezovschi”, Filiala „Transilvania”; Irina Garștea, Liceul Teoretic „M. Viteazul”, Filiala „Ovidius”, Mihaela Damir, Liceul Teoretic „Gaudeamus”, Filiala „Transilvania”; Delia Taboră, Liceul Teoretic „M. Berezovschi”, Filiala „Transilvania”.

Cartea anului 2019 pentru secțiunea 11-14 ani a fost *Din capul meu*, de Sharon Draper, care a acumulat un punctaj maxim de 281 de aprecieri oferite de către cititorii semifinaliști.

În urma deliberărilor, la categoria **15-18 ani** învingătorii concursului au fost:

- *Cititorul anului* – Marius-Sebastian Babuș, Liceul de Creativitate și Inventică „Prometeu Prim”, CAE;
- *Cititorul exeget* – Sabina Butnaru, Liceul Teoretic „Aristotel”, Filiala „Alba Iulia”;
- *Cititorul creativ* – Adelina Culicovschi, Liceul Teoretic „Julia Hasdeu”, Filiala N. Titulescu; Andreea Dobrea, Liceul Teoretic „N. Iorga”, CAE;
- *Cititorul proactiv* – Elena Vrabie, Colegiul „Alexei Mateevici”, Filiala Traian;
- *Cititorul artist* – Emilia Mândrescu, Liceul Teoretic „L. Rebreanu”, CAE.

Mențiuni: Daniela Moroșanu, Liceul Teoretic „Mircea cel Bătrân”, Filiala „Transilvania”; Anghelina Naida, Liceul Teoretic „Gaudeamus”, Filiala „Transilvania”; Diana Ciocchină, Liceul Teoretic „L. Rebreanu”, Filiala Traian; Dumitru Lungu, Liceul Teoretic „Mircea cel Bătrân”, Filiala „Ștefan cel Mare și Sfânt”.

Cartea anului care a acumulat cele mai mare punctaj (108) este cea intitulată *Privighetoarea*, de Kristin Hannah.

În concluzie. Prin discursurile lor, participanții au dat dovadă de o bună artă oratorică, de o formă impecabilă de exprimare, de ținută scenică, concludență, consecutivitate, toate acestea formând rezultate și succese. E notabil faptul că o bună parte din participanți au devenit deja ambasadori adevărați ai cărților, fiind și concurenții edițiilor precedente, astfel manifestând perseverență și insistență. Toți finaliștii au primit premii bănești și articole de birotică.

Programul *Să re-auzim povestea*

Programul *Să re-auzim povestea* pune în evidență lectura cu voce tare și teatrul ca metode de învățare experimentală. Scopul programului constă în realizarea unor ateliere de lucru bazate pe exerciții teatrale și tehnici de animație în vederea formării personalității copiilor pe plan afectiv, cognitiv și estetic.

Programul a derulat în 11 filiale: „Târgoviște”, „Alba-Iulia”; „A. Mickiewicz”, „Maramureș”, „Ovidius”, „Transilvania”, „Târgu-Mureș”, „O. Ghibu”, Codru, „Ștefan cel Mare și Sfânt”, N. Titulescu. Au participat copiii cu vârsta cuprinsă între 5-11 ani.

Pe parcursul anului au fost organizate **186 de activități** la care au participat **3 598 copii**.

Exercițiile de dramatizare prin intermediul marionetei, practicate la Filiala „Târgoviște”, modelează copiii, îi fac să fie mai dezinvolți, mai creativi, mai siguri pe sine. Participanții au deprins abilități de lectură cu expresivitate, ținută scenică, improvizare. Iar spectacole susținute le-au oferit experiența scenei mari, cea de a fi în pielea adevăraților actori (6 spectacole / 269 participanți).

Filiala „A. Mickiewicz” a selectat cele mai frumoase povești poloneze, care puteau fi înțelese de către copii. Fiecare poveste a fost citită cu voce tare, apoi analizată sub toate aspectele (mesaj, dialog, realizare artistică, caracterizarea personajelor), după care copiii interpretau jocul de rol al personajelor îndrăgite. Drept rezultat al celor învățate, povestea prindea viață, adică au fost teatralizate – 7 povești.

La Filiala „Ovidius” programul s-a deosebit prin faptul că a avut o colaborare fructuoasă cu Asociația Împotriva Violenței „Casa Mărioarei”, la care cei șase copii aflați în acest centru au fost integrați într-un alt mediu, cel al poveștilor. Metodele utilizate au fost variate, de la lectura explicativă (citirea-model; în lanț; selectivă; pe roluri; integrală), lectura interpretativă până la jocurile didactice, dezbaterile, diagrama Venn, Păianjenu, Cubul, turul galeriei și multe alte metode activ-participative. Acestea au contribuit la spargerea gheții, a frustrărilor, timidității, fricii condiționate de drama trăită. Jocul de rol le-a oferit posibilitatea să dirijeze personajele din cărți și să privească pozitiv întâmplările, cele cu un final trist au fost substituite cu unul plin de lumină. Impact: cinci povești teatralizate.

Filiala „Ștefan cel Mare și Sfânt” a pus în valoare folclorul românesc, utilizând ca formă jocul

de rol prin intermediul marionetelor, confecționate chiar de copii. S-au pus pe rol patru povești.

La Filiala N. Titulescu doar mânuirea simplă și amuzantă a unei singure păpuși creează copiilor o atmosferă prielnică și relaxantă. Aceste activități reprezintă veritabile exerciții de a-și exersa vorbirea, a-și perfecționa exprimarea mai nuanțată, gesticularea. Copiii au trăit emoții frumoase prin înscenarea a celor 16 povești.

Tinerii cu CES de la Filiala „Maramureș” au avut parte de povești terapeutice, coordonate de către psihologul Svetlana Sârbu, Centrul Prietenos Tinerilor sec. Botanica, Chișinău. Poveștile au fost rediate prin mimarea unor gesturi și acțiuni ce definesc unele personaje. Poveștile terapeutice transmit întotdeauna un mesaj bine definit și au un scop precis de vindecare. Acești copii au reușit să participe la teatralizarea a două povești.

La Filiala „Transilvania” copiii au învățat lucruri despre înțelepciunea poveștilor, despre lume, familie, prietenie s.a. Aceștia au descoperit eroii îndrăgiți din poveștile *Ridichea*, *Soacra cu trei nurori*, *Ieduțul numărător*, *Lupul guvernator* etc. Contează mult și felul în care a fost spusă o poveste, deoarece programul a oferit copiilor atât rolul de ascultător, cât și de actor participând la prezentarea eroilor din povești la cele nouă texte foarte frumos interpretate.

Pe parcursul anului au fost realizate 26 de activități la care au participat 552 de utilizatori și la Filiala „Alba Iulia”. În scopul promovării acestui program au postat pe pagina de Facebook 22 postări cu 2 705 vizualizări. Biblioteca a contribuit și a susținut acest program prin organizarea unor activități interesante pentru a bucura cât mai mulți copii dornici de a descoperi miraculoasa lume a poveștilor. La realizarea înscenării celor șase povești s-a lucrat minuțios cu textul, repartizarea rolurilor, dar și confecționarea eroilor. Copiii de la Grădinița nr. 103 au ascultat noi povești și au fost încurajați să le însceneze, având drept susținător Filiala Codru. Copiii au făcut cunoștință cu povestea într-un mod deosebit, interactiv unde fiecare copil a avut posibilitatea să fie eroul principal. S-au organizat 10 ore de poveste cu 216 utilizatori, dar s-a lucrat mai meticulos la înscenarea celor două povești.

Copiii de la Filiala „Târgu-Mureș” au fost încurajați să comunice, să empatizeze, să socializeze și chiar să participe la interpretarea celor șase povești alături de bibliotecar (37 activități / 434 participanți).

În cele 11 filiale ale BM pe parcursul anului au fost teatralizate **65 de povești** în interpretarea copiilor împreună cu bibliotecarii. Poveștile au contribuit enorm la educația copiilor clădind caractere puternice, insuflând curaj și principii morale fără a neglija iscusința și înțelepciunea. Este important să citim copiilor povești, care să-i învețe cât de important este să fii bun, cinstit, sincer și generos cu cei din jur. O poveste bine aleasă, influențează pozitiv și constructiv caracterul celor mici.

Inițiativa comunitară *Citim Eminescu!*

Ediția a V-a a Inițiativei comunitare *Citim Eminescu!*, organizată în contextul Zilei Naționale a Culturii, a adunat peste 423 admiratori ai operei eminesciene, care au venit la Centrul Academic Internațional Eminescu să citească versuri, fragmente din proză, să cânte și să recite versurile Marelui scriitor universal. Versul eminescian a răsunat în limbi diferite: română, engleză, franceză, ucraineană, rusă, bulgară, spaniolă.

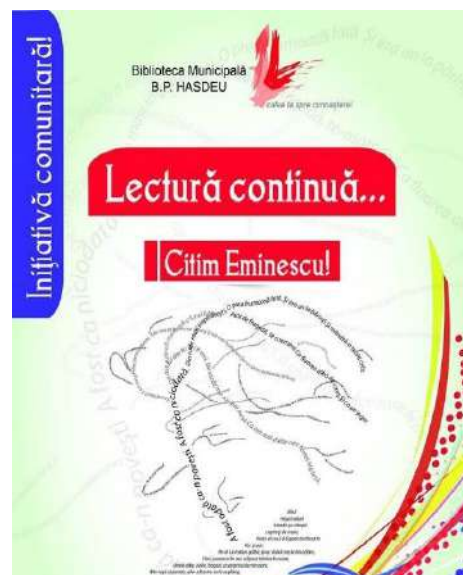
Au participat copii și tineri din câteva instituții de învățământ: Liceele Teoretice – „Nicolae Iorga”, „Mihai Eminescu”, „B.P. Hasdeu”, „Mircea cel Bătrân”, „Elena Alistar”, „Dimitrie Cantemir”, „Tudor Vladimirescu”, „Gaudeamus”, „Liviu Rebreanu”, „Iulia Hasdeu”, „Vasile Alecsandri”, „Miguel de Cervantes”, „Ion Creangă”, „Alexandru Ioan Cuza”; Gimnaziul „Adrian Păunescu” (Copăceni, Sângerei) ș.a.

A fost interpretată piesa *Imn mamei Raluca* de către Marius Podoleanu de la LT „Alexandru Ioan Cuza” și Saveliu Cojocar, compozitor, interpret și conducător artistic al Studioului muzical „Șansa ta”.

La eveniment au participat mai mulți oameni de cultură: Vladimir Beșleagă, Mihaela Perciun, Claudia Partole, Mihai Morăraș, Nicolae Bălțescu, Valeriu Mocanu, Saveliu Cojocar, Vasile Tărășeanu (Cernăuți), Ion Trifan, care au vorbit despre importanța operei celui mai mare poet al tuturor timpurilor.

Vernisajul expoziției de grafică *Poetul și Pasărea Măiastră*, autor Iurie Brașoveanu, a avut loc în prezența unui public numeros și a unui grup de artiști plastici: Valeriu Jabinschi, Ion Jabinschi, Sergiu Fusu, Mihai Șerbu, Dumitru Pamârlean, Anatol Gherasimov. Publicul prezent a fost salutat de către artistul plastic, Iurie Brașoveanu, care a vorbit despre opera eminesciană în lumină și culoare. Admiratorii creației eminesciene au fost profesori, actori, interpreți, cititori și bibliotecari.

În buna desfășurare a evenimentului, timp de 10 ore de lectură a operei eminesciene, de interpretare a pieselor, au fost implicate toate filialele BM. A fost un eveniment impresionant, plin de spirit eminescian și emoții sublime de frumos, de infinit.

Comemorarea Victimelor Holocaustului în Republica Moldova

Activitățile dedicate zilei de comemorare a Holocaustului au avut drept scop dobândirea unei mai bune înțelegeri a trecutului, consolidarea importanței amintirii supraviețuitorilor, victimelor, salvatorilor; promovarea respectării drepturilor omului, în special a grupurilor de minorități naționale; creșterea sentimentului de responsabilitate personală ca cetățean democratic. Evenimentul a fost realizat prin vizionare de filme, prezentare de publicații, lecții publice, mese rotunde, expoziții, discuții tematice.

Filiala „I. Mangher” a desfășurat un șir de activități culturale și expoziții tematice pentru partenerii bibliotecii: discuția *Holocaust – memorii și durere* (Liceul pentru copii slabvăzători); prezentarea filmului *Holokost v Moldove* (Centrul de zi HESED Iehuda); prezentarea expoziției de documente *Holocaust*, discuție despre monumentele comemorative instalate pe teritoriul Republicii Moldova (în cadrul Forumului tineretului din RM); reviste bibliografice, alte vizionări de filme tematice.

La Filiala „M. Ciachir” a fost organizată discuția *Holocaustul – o lecție a trecutului*, având drept scop sensibilizarea tinerilor cu privire la problematica discriminării și dezvoltarea unor valori și atitudini civice. Elevii Liceului Teoretic „Stefan cel Mare” au făcut cunoștință cu istoria poporului evreu, au descifrat etimologia termenului *holocaust*.

Filiala „H. Botev” a organizat câteva lecții publice la care au participat elevii „G. Meniuc” și a Liceului Teoretic „M. Sadoveanu”: *Holocaust – Amintiri vii*, *Holocaust – cel mai mare genocid al tuturor timpurilor*. Invitatul special a fost Anatol Petrencu, dr. hab. în științe istorice, care a încurajat elevii să reflecteze asupra chestiunilor de ordin moral și spiritual create de evenimentele *Holocaustului* și la modul în care aceste probleme își găsesc aplicabilitate în societatea contemporană.

Activități comemorative au avut loc la Filiala *M. Costin*: ore de lectură: *Кишиневское гетто – трагическая история*; *Холокост: память без срока давности*; vizionări de filme tematice *Холокост*, *Память о кишиневском гетто* au fost organizate cu elevii Gimnaziului „I. L. Caragiale” și Liceul Teoretic „M. Basarab”.

Discuția *Poveste din Holocaust. De ce au comis atrocități și oamenii obișnuiți?* a adunat elevii Gimnaziului „Decebal”. Invitatul special, Alexandru Valeriu Moraru, istoric și arhivist, a vorbit despre atrocitățile inamice care se dezvoltau pe parcursul războiului, care au dispărut pentru că nu existau dovezi clare.

Au urmat și alte discuții tematice despre toleranță și putere, despre acceptarea diversității etnice, respectul reciproc și empatie și în alte filiale: *Evenimente ale Holocaustului în Basarabia* („Alba Iulia”); *Holocaustul în romanul „Temă pentru acasă”*, autor Nicolae Dabija („Alba Iulia”); *O istorie a Holocaustului (Traian)*; *Ce a fost Holocaustul?*, *Holocaustul – genocidul evreilor, Istoria evreilor (Codru)*; *Holocaustul – tragedia sec. XX* („A. Donici”); *Auschwitz-Birkenau – infernul pe pământ, Ororile Holocaustului, Memoria Holocaustului, O tragedie a sec. XX – Holocaustul* („A. Mickiewicz”); *Holocaustul – tăcerile de ieri care azi vorbesc* („L. Rebreanu”); *Dreptul la memorie (N. Titulescu)*; *Holocaustul (Traian)*; *O lecție a trecutului prin prezent* („Transilvania”).

Vizionări de filme: *Singur acasă, Băiatul cu pijamale în dungi* („L. Rebreanu”); *Holocaustul din Basarabia* („A. Donici”); *Holocaustul necunoscut* („L. Ukrainka”); *Holocaustul în RM* („M. Ciachir”); *El a trăit Holocaustul. Amintiri despre Chișinăul evreiesc* (M. Costin).

Au fost organizate reviste bibliografice: *Holocaust – una din cele mai negre pagini din istoria umanității* („Ovidius”); *Cărți despre Holocaust* („Ștefan cel Mare”); *Holocaustul – memoria vie a omenirii* („Târgu-Mureș”); *Holocaustul* („O. Ghibu”) etc.

Toate activitățile organizate au avut la bază descrierea complexității fenomenului Holocaustului în istoria contemporană prin prisma valorilor general-umane pentru formarea comportamentului tolerant.

Impact: au fost organizate **57 de activități**, la care au participat **1 298 persoane**.

Prevenirea și combaterea traficului de ființe umane

Traficul de ființe umane a devenit în ultimii ani unul dintre cele mai abordate proiecte sociale. În toate formele sale, traficul prezintă infracțiuni periculoase, care duc la încălcarea drepturilor, libertății, cinstei și demnității persoanelor. În anul 2019, BM „B.P. Hasdeu” s-a implicat în procesul de educare, informare și sensibilizare a societății cu privire la acest fenomen prin organizarea și desfășurarea diverselor activități cu publicul: lecții publice, mese rotunde, discuții / dezbateri, prezentări de carte, întâlniri cu specialiști, vizionarea filmelor și materialelor tematice, concursuri, zile de informare și, nu în ultimul rând, expoziții și reviste bibliografice. Activitățile au fost orientate spre publicul-țintă cu vârsta între 10-25 de ani.

Bibliotecarii au implicat în desfășurarea activităților diverse organizații, instituții, specialiști care urmau să informeze publicul larg despre sclavia secolului XXI: Centrul Internațional „La Strada”; Comitetul Național pentru combaterea traficului de ființe umane; Centrul „Neovita”; Inspectoratul de Poliție sectorul Râșcani; Asociația PromoLex, Centrul Comunitar pentru Copii și Tineret

„Convorbitorul”, Centrul pentru copii „Sparta”, Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor sec. Botanica, LTPA „N. Sulac”, Colegiul de Studii Administrative și Fiscale, Comitetul Național pentru combaterea traficului de ființe umane, Centrul Copilărie, Adolescență și Familie, Centrul de Asistență și Protecție a Victimelor și Potențialelor Victime a Traficului de Ființe Umane, Colegiul de Ecologie etc.

Traficul de ființe umane este un proiect destul de actual și necesar societății de aceea toate filialele BM au contribuit la lansarea lui în execuție prin organizarea mai multor forme de activități. Cea mai des utilizată au fost discuțiile/dezbateri – 30, urmate de lecțiile publice – 14 și vizionarea filmelor la tema dată – 14, prezentări de publicații – 9, concursuri – 6, mese rotunde – 5, reviste bibliografice – 6 și zile de informare – 5.

Temele cele mai des utilizate în cadrul evenimentelor sunt: *Ce trebuie să cunoști despre Traficul de ființe umane; Minorul – victimă a traficului de persoane; Viața ta nu este de vânzare; Traficul de ființe umane în contextul drepturilor omului; Căi de definire a fenomenului traficului de ființe umane; Probleme stringente ale traficului de ființe umane; Migrația și traficul etc.*

Pe lângă faptul că acest proiect a fost prezent pe agendele de lucru în toate filialele pe tot parcursul anului, o abordare specială au avut-o în cadrul campaniei *Săptămâna de luptă împotriva traficului de ființe umane* (18-25 octombrie), cu implicare și prezență mult mai activă. Comunitatea chișinăuiană a fost informată despre măsurile de protecție și despre existența organelor specializate în aceste probleme, despre cunoașterea drepturilor omului precum și conștientizarea pericolelor la care poate fi expusă.

Impact: au fost organizate și desfășurate **88 de acțiuni educative și informative** dintre care 38 expoziții de documente cu 425 surse expuse. Numărul de participanți implicați este de **1 647 persoane**. Impactul scontat al acestor activități a fost orientat, în cea mai mare parte, spre copiii și tinerii, cei care deseori cad pradă crimelor cibernetice, violenței verbale și psihice. S-a discutat detaliat despre etapele ce precedă traficul de ființe vii și cum poți să se protejeze.

Întâlniri cu personalități

O direcție aparte în activitatea filialelor BM o formează **întâlnirile cu scriitorii și personalitățile notorii din diferite domenii**.

Filiala „O. Ghibu” a organizat întâlniri cu: Michaël Vandebriel, poet (Belgia); Lucia Turcanu, doctor în filologie, redactor la Editura „Arc” din Chișinău; Angela Pînzaru, poetă (Izrael); Lucian Vasiliu, scriitor, editor (România); Nicolae Popa, scriitor (RM); Călina Trifan, poeta și eseistă (RM);

Ana Bantoș, critic și istoric literar (RM); Alexandru Bantoș, publicist moldovean, editor, redactor-șef al revistei de știință și cultură „Limba Română”.

La Filiala „Ovidius” au avut loc frumoase întâlniri cu scriitorii: Petre Crăciun (București), Vera Crăciun (Galați), Arcadie Suceveanu, Eugen Doga, Iulian Filip, Alexandru Plăcintă, Doina Postolachi, Nina Slutu-Soroceanu.

O serie de întâlniri cu personalități din domeniul artelor s-au desfășurat la Filiala de Arte „T. Arghezi”: Paulina Zavtoni, Artistă a Poporului din Republica Moldova; Aliona Oleinic, actrița, Teatrul Național „Satiricus”; Dumitru Olărescu, doctor în studiul artelor, cineast; Lucia Galac, conferențiar universitar.

Centrul Academic Eminescu a organizat frumoase întâlniri cu scriitori, critici literari și pictori: Valeria Dascăl, Marcela Mardare, Ada Zaporojanu, Miroslava Metleaeva, Raisa Plăieșu, Gutiera Prodan, Renata Verejanu, Traian Vasilcău, Petru Iacob; Ecaterina Iurcu-Urâtu, Nina Slutu-Soroceanu, Victoria Fonari, Ana Bantoș, Tudor Paladi, Nina Josu, Galina Furdui, Vasile Căpățină, Dina Ciocan, Ștefan Sofronovici, Nicolae Bălțescu, Andrei Viziru, Adrian Beldiman, Grigore Plămădeală, Emil Cojocar.

Întâlniri memorabile au avut loc la Filiala „M. Lomonosov”, la care au participat personalități marcante: Constantin Rusnac, compozitor, muzicolog, Alexandr Șibaev, Vladimir Zagorodniuk, poet, Grigorie Nikiforencu, inventator, Prosvirnin Mihail, ecolog.

Utilizatorii Bibliotecii Publice de Drept s-au întâlnit cu jurnalistul Vadim Cheptănar. Aceștia au aflat mai multe despre profesia de jurnalist, care nu este deloc ușoară, dar extrem de solicitantă, plină de dinamism.

La Filiala „Ștefan cel Mare și Sfânt” sistematic s-au organizat diverse întâlniri cu personalități excelente în diverse domenii. Cei care și-au împărtășit din experiență au fost: Victor Untilă, alpinist-salvamontist, salvamar; Valentina Moșneaga, scriitoare, bibliotecar; Igor Verbnitșhii, fotograf; Vlad Țurcanu, jurnalist; Efrosenia Moscovciuc, maistru, pietrar-zidar, specialist în comunicare; Liudmila Josan, scriitoare; Victoria Fonari, scriitoare, Petru Coșleț, artist plastic; Grigore Plămădeală, pictor etc.

Lansări de carte

Din complexitatea evenimentelor de amploare care s-au desfășurat pe parcursul anului în filialele Bibliotecii Municipale *lansările de carte* au avut o pondere majoră. Pe parcursul anului au fost organizate **105** lansări de publicații cu participarea a **4 952** persoane.

Cu cel mai mare număr de lansări de carte este la Biblioteca Centrală (39): *Drumuri* de Grigore

Vasilescu; *Alegerea berzei și Misiunea 1511* de Petre Crăciun; *Portretele marilor povestitori români* de Petre Crăciun și Mihaiela Hură (România); *Privind înăuntru* de Pertonela Rotar (România); *Să nu mă lași* de Marinela Lungu; *EtnoABC* de Iurie Răileanu; *Toamnele din ochii mei și Dincolo de gânduri* de Zinaida Ambroci; *Înfrângerea lui Goliat* de Peter Costea; *Moldița-Crăița și Zimbrisor-Cornișor de pe muntele Dor* de Viorica Covalschi; *Pe urmele Iuliei Hasdeu* de Adriana Ungureanu; *Pe aripile timpului* de Adelina Labic-Lungu; *Noopolitica războiului nevăzut* de Ilie Bădescu; *O legendă: Teatrul „Luceafărul”* de Liliana Popușoi și Mircea V. Ciobanu; *Ghidul bobocului vegan* de Eniko Pal; *Mintea satului cea de pe urmă* de Olga Căpățână; *Omul acvariu* de Ivan Pilchin; *Frontiere desenate în aer cu pumnul* de Rodica Gotca; *Limba de hârtie* de Tamara Cărăuș; *Cultura materială și spirituală a românilor din Basarabia sec. XIX-XX* de Silvia Șărănuță; *Un om de succes și alte pierderi* de Irina Nechit; *Generalul reveni acasă* de Tudor Țopa; *Lumini de călăuză* de Tudor Țopa; *Moldova și cele șapte minuni ale ei* de Iurie Răileanu.

Filiala CAE (13): *Rănila din prag* de Ecaterina Iurcu-Urătu; *Dialoguri în vis* de Veronica Pârlea-Conovali; *Visuri mari la ani pitici* de Mihai Chirilă; *Prezentarea reproducerii celor 200 de ediții ale operei lui Mihai Eminescu* de Aurel Ștefanachi; *Eminescu. Paradisul infernal și transcsmologia* de Pompiliu Crăciunescu; *Mihai Eminescu, Mărgăritar prețios al Țării, Basarabia* de Mihai Papuc; *Scriu, iubesc, visez...* de Liliana Boian-Chiță; *Între două capete de lumină* de Marin Moscu; *Următorul* de Dumitru Dănăilă; *Fluturi iernatici* de Dumitru Dănăilă; *Picături de timp* de Florin Căprar; *Doar eu și sufletul meu pereche pe care îl iubesc* de Daniela Căprar; *Proverbele la români* de Cătălin Bordeianu.

Filiala „O. Ghibu” (12): *O istorie ilustrată a românilor de la est de Prut* de Octavian Țicu; *O mie de ani cu fața la soare* de Nicolae Popa; *Sentimente cu păsări* de Ionel Simota; *Prin vers, Femeie, Te admir* de Gheorghe Stratan; *Amintiri din viața teatrală* de Ion Ungureanu; *Forța Iubirii* (vol. I, II,III) de Ana Onică; *Un savant profesor luptător neînfricat pentru Unirea Basarabiei cu Regatul României* de Radu Ștefan Vergatti; *O altă istorie olimpică* de Vitalie Reabțov; *Poiana Raiului* de Anatol Cristea; *Fântâni fără ciutură* de Dina Ciocanu; *Basarabia decapitate* de Valentina Sturza; *Viața lui G* de Mihai și Gabriel Vacariu.

Filiala „Ovidius” (4): *Prințesa care vrea să zboare* de Zina Izbaș; *Ziua de naștere a lui Mihai Mihailovici* de autor Dumitru Crudu; *Iminent* de Nina Slutu-Soroceanu; *Omul e ca pomul* de Lucia Bacaliuc.

Filiala „Târgu-Mureș” (3): *Dăruire* de Valentina Moșneaga-Mitrofan; *Cu dragoste și dor și Căutai iubirea* de Nina Lavric.

Filiala „H. Botev” (3): *Есть только миг ... : Владимир Иванов (1954-2016) : Книга памяти*, autor Anatol Petrencu; *Имам какво да губя – живея! / Am se pierde – trăesc!* de Георги Барборов; *Бакалавърският испит е ЛЕСЕН* de Daniela Iordanova.

Filiala „M. Ciachir”: *Poveștile celor patru anotimpuri* de A. Plăcintă.

Biblioteca Publică de Drept: *Comentariul Codului de procedură civilă al Republicii Moldova* de Alexandru Prisac.

Filiala „M. Lomonosov”: *Берег* de Марина Сычева.

Cele mai multe lansări de carte cu rezonanță în mediul cultural au avut loc la Biblioteca Centrală, Centrul Academic Eminescu și „O. Ghibu”.

Festivaluri

Filiala „O. Ghibu” a găzduit al doilea an consecutiv **Festivalul Internațional de Proză „Quadrat”** organizat de Uniunea Scriitorilor din Moldova și România. Sesiunile de comunicări, discursurile, referințele despre traduceri, lansările noilor apariții editoriale și a revistei *Quadrat* nr. 1, dar și lecturile din prozele recent apărute, în fața unui public select, conturează perfect argumentul – proza contemporană dă tonul în literatura începutului de mileniu, demonstrând că sunt talente și urmează, poate, să facă ceva memorabil în anii care vin.

Prezența unor prozatori cu nume greu în genul respectiv: Jan Cornelius (Germania), Cornelia Golua și Jan Willem Bos (Olanda), Dan Perga (România), Mubariz Oren (Azerbaijan), Igor Hariciov (Rusia), Volodimir Danylenko (Ucraina) a înnobilit vădit prestigiul Filialei „O. Ghibu”.

Festivalul Internațional Primăvara poezilor (ediția a-IX-a). Filiala „O. Ghibu” cultivă consecvent contactul cu poezia, iar efectele benefice asupra cititorilor sunt vădite, percepute. La eveniment au fost prezenți mulți poeți cu nume greu în literatură: Arcadie Suceveanu, Leo Butnaru, Emilian Galaicu-Păun, Liubovi Felșer (Israel), Christian W. Schenik (Germania), Lucian Vasiliu (România) s.a., demonstrând cititorilor că au creat și editat volume excelente.

Filiala „O. Ghibu” a fost gazda **Festivalului-concurs Republican de creație artistică Grigore Vieru – floarea omeniei**, ediția a VIII-a. La acest eveniment au participat reprezentanți ai Ministerului Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova; Instituției Publice Centrul de Excelență în Energetică și Electronică; Colegiului de Cultură din Soroca; Colegiului Pedagogic „Alexei Mateevici” din Chișinău; Colegiului de Medicină din Ungheni; Colegiului „Mihai Eminescu” din Bălți. Evenimentul s-a bucurat de o participare foarte activă din partea tinerilor. Acest festival are menirea

de a valorifica creația literară a poetului Grigore Vieru și oferă tinerilor din întreaga țară șansa de a se afirma în diferite ramuri artistice și culturale.

Festivalului etniilor, ed. a XVIII-a, organizat tradițional, are drept scop valorificarea și perpetuarea tradițiilor minorităților naționale precum și dezvoltarea dialogului intercultural, consolidarea relațiilor de prietenie între reprezentanții diferitor etnii, conlocuitoare pe teritoriul țării. Filialele minorităților „H. Botev, „L. Ukrainka; „A. Mickiewicz”, „I. Mangher”, „M. Lomonosov” au participat în cadrul festivalului cu expoziții și prezentări de publicații, au promovat serviciile și activitățile destinate etniilor naționale.

O frumoasă tradiție, deja de mulți ani, este participarea Filialei „A. Mickiewicz” la **Festivalul Primăvara poloneză în Moldova** (ediția a XIX-a) – cel mai important eveniment al polonezilor din Republica Moldova. Filiala a participat în acest an cu o expoziție bogată de carte poloneză și jocuri de societate. În prima parte a festivalului a avut loc și evenimentul de decernare a decorațiilor pentru merite deosebite în promovarea culturii poloneze. În cadrul Festivalului, Oxana Andreev, directorul Filialei „A. Mickiewicz”, a fost decorată cu Ordinul de Merit al Republicii Polone, Crucea Cavalerului, distincție acordată de Președintele Poloniei

Sărbătorile de Iarnă la Filiala „H. Botev” au demarat anul acesta cu un festival neobișnuit – **Festivalul de colinde ale bulgarilor basarabeni**, ce s-a desfășurat în incinta bibliotecii. La eveniment au luat parte diverse ansambluri etnofolclorice din Chișinău și alte localități ale Moldovei: ansamblul „Въгленче” din Chișinău, conducător artistic Ana Pagur, ansamblul „Изворче” din satul Victorovca, r-nul Cantemir, conducător artistic Valentina Postică, ansamblul „Рада” din satul Constaninovca, r-nul Căușeni, conducător artistic Tatiana Derli. Printre participanți și-au dat concursul copii, tineri și adulți. Dansurile desfășurate cu mult avânt au încins și mai mult atmosfera de sărbătoare.

Filiala „L. Ukrainka” participă activ la **Ziua Internațională a Cămășii Ucrainene**. Scopul acestui eveniment a fost promovarea valorilor etnicilor ucraineni, cetățeni ai Republicii Moldova, care, prin păstrarea tradițiilor și valorilor strămoșești, contribuie la îmbogățirea culturală și dezvoltarea armonioasă. Filiala a organizat o expoziție de carte și alte documente referitoare la cultura ucraineană, a participat în concerte.

Filiala „I. Mangher” a organizat **Festivalul cărții evreiești**, aflat la cea de a XXIII-a ediție. Programul Festivalului a fost unul variat: au fost organizate master-class-uri *Bibelouri tradiționale evreiești din lut*; ore de muzică și cântece evreiești; prezentare de filme despre învățământul evreiesc în Republica Moldova; prezentări de publicații noi.

În cadrul **Zilelor Scrisului și Culturii Slavone în Republica Moldova**, a fost organizat cea de a IX-a ediție a **Festivalului cărții slavone**, de către Centrul cultural rus în parteneriat cu Filiala „M. Lomonosov”, unde s-au desfășurat o gamă largă de activități cu conținut tematic și expoziții de carte.

De asemenea menționăm și participarea filialelor „A. Mickiewicz”, „L. Ukrainka”, „M. Lomonosov”, „H. Botev” la **Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret**, ediția a XXIII-a, desfășurat în perioada 11-14 aprilie 2019.

Cluburi /cenacluri de lectură

Cluburile reprezintă forma cea mai adecvată, unde comunicarea se îmbină cu lectura clasică și cea modernă, unde se pune în valoare cartea, se descoperă subiecte noi, unde sporește dorința de lectură.

Salonul de lectură *Ceaiul de la ora patru* (moderator, Alexandra Tănase) se desfășoară mai mult de zece ani la Filiala „Transilvania”. Tinerii de la Liceul Teoretic „Gaudeamus” frecventează cu pasiune ședințele organizate lunar. Aici tinerii își încercă talentele scriitoricești, conversează cu scriitori și critici literari, învăță să analizeze opere artistice.

Clubul *Cititorul Instruit*, moderator de publicistul și scriitorul Val Butnaru, lansat anul curent la Filiala „Ovidius”, a urmărit scopul de a dezvolta aptitudinile literare și estetice ale participanților. Tinerii au avut posibilitatea să interacționeze cu personalități notorii: scriitori, pictori, jurnaliști etc.

Salonul muzical-literar *Ne cheamă muza* (CAE), moderator, interpreta Larisa Arseni, a avut drept obiectiv cunoașterea personalităților remarcabile din lumea muzicii și a literaturii, identificarea și promovarea tinerelor talente. Aici participanții au avut întâlniri impresionante cu personalități notorii: Mihail Munteanu, Marian Stârcea, Mihai Cimpoi, Galina Furdui, Nina Parfentie, Victoria Roșca, Ninela Caranfil, Adrian Beldiman, Miroslava Metleaeva, Ion Varta etc.

La cenaclul *Singur printre cărți* (moderator scriitorul Nicolae Spătaru) participanții Filialei „Ștefan cel Mare și Sfânt” au avut parte de prezentări de carte nouă, s-au întâlnit cu un grup de scriitori și critici literari basarabeni.

Clubul de lectură *Troleibuzul 30* (moderator Artur Cojocar), inițiat la Filiala „Ștefan cel Mare și Sfânt”, a ajutat tinerii să se descopere, să trăiască diferite experiențe de viață, să facă alegeri și să ia decizii împreună cu personajele, lectura oferindu-le destule cunoștințe pentru viața reală. Tinerii au pus în discuție mai multe cărți printre care: *Portretul lui Dorian Gray*, de Oscar Wilde; *Oscar și Tanti Roz*, de Éric-Emmanuel Schmitte; *Moartea unei veverițe*, de Dumitru Crudu; *Pădurea norvrgiană*, de Haruki Murakami; *Șunca pe pâine*, de Charles Bukowski; *Sunetul muntelui*, de

Yasunari Kawabata etc.

Membrii clubului au afirmat că merită să citești alături de alți oameni și să discuți împreună subiectele romanelor. Pentru mulți citirea încă este considerată o activitate solitară, nu și pentru ei, fiindcă a vedea textul din perspectiva altcuiva e un mod de a-l cunoaște pe cel de lângă tine.

Cluburi de citire au fost organizate și în alte filiale: *Ecolectura* („Târgoviște”); *Magia cuvântului*, *Republica* (BC), *Pasionați de citire* („H. Botev”); *Cartea. Citire. Adolescentul* („I. Mangher”); *Cartea deschisă* („M. Lomonosov”); *Comoara literaturii române* (N. Titulescu); *Citim împreună* (de Arte „T. Arghezi”); *Miercurea cărților din Biblioteca ta* („O. Ghibu”); *Veranda literară* („M. Ciachir”); *Prietenii cărții* (V. Bielinski) etc.

Cluburile de citire sunt foarte populare în întreaga lume, sunt apreciate și la noi. La filialele BM activează 16 cluburi/cenacluri de citire care sunt organizate cu periodicitate și propun o serie de evenimente dedicate iubitorilor de citire, oferind ocazia să interacționeze cu autorii, să facă schimb de idei. În cadrul evenimentelor se oferă un spațiu prielnic pentru socializare, se discută despre subiecte importante din citiri, despre noile apariții editoriale, despre prima vervă a scrisului artistic. Inițiativele de promovare a citirii continuă, pentru că citirea este cea care pune bazele unei gândiri creative ce proiectează o mișcare interioară în care omul devine regizorul și actorul vieții lui.

Activitate expozițională

Formele activităților expoziționale de toate tipurile au permis chișinăuienilor să se manifeste, etalându-și talentul și măiestria. Filialele BM au găzduit expoziții de excepție ale multor personalități din arta plastică individuală sau de grup. Au fost organizate **115 expoziții** de artă plastică la care participanții (2 662) s-au recreat într-o atmosferă prielnică și armonioasă.

Filiala „Transilvania” a organizat **10 expoziții** de pictură și artă grafică, promovând lucrările artiștilor plastici începători de la Liceul Academic de Arte Plastice „Igor Vieru” și de la Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”: *Iarna în tehnică de grafică*; *Eminesciana*, *Plin-air*, *Amprente* (serviciul *Galeria artelor frumoase*). Enumerăm în continuare și expozițiile personale ale măestrilor în artă: *Ecouri lirice*, de Vasile Didic, *Afiș metodic – acuarelă*, de Igor Necitailo, *Peisaje*, de Dimitrie Peicev. Plăcerea vizualizării picturilor a fost exprimată constant de o multitudine de utilizatori ai bibliotecii.

O colaborare avantajoasă a CAE cu Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, Facultatea de Arte Plastice Decorative și Design, Uniunea Artiștilor Plastici, Asociația Profesorilor de Arte Vizuale

din Moldova, Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”, Liceul Academic de Arte Plastice „Igor Vieru” a condus la inițierea *Galeriei de Artă Eminescu*. Scopul inițierii galeriei este promovarea talentelor și a patrimoniului cultural, valorificarea colecției de documente de artă. Pe parcursul anului au fost organizate expoziții personale de pictură: *Trecând prin anotimpuri* de Ion Jabinschi și Petru Raiu; *Moldova mea* de Petru Raiu și Evelina Bocancea; *Reflecții în culori* de Mihai Șerbu; *Chișinăul de altădată* de Anatol Gherasimov; *Orizonturi eminesciene* de Leonardo Guțu; *Doină și dor* de Parascheva Matciac; Expoziția itinerantă a Taberei Internaționale de Arte Vizuale „*Meandre Eline*” în Leptokaria, Grecia. Expozițiile au fost vizitate de către reprezentanți din România, membri ai Uniunii Artiștilor Plastici, Iași, Liceul Teoretic „Dimitrie Cantemir”, Iași. Fiecare expoziție bucura deosebit privirile vizitatorilor.

Biblioteca Centrală a organizat o serie de expoziții colective de fotografii și pictură: *Oameni și Kilometri*, A.O. Asociația Reporterilor „Oameni și kilometri”; *Echilibru*; *Culorile verii, Farmecul culorilor*, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice; *Cursul vieții la Chișinău*, Asociația Artiștilor Plastici Cluj; *Locuri Sfinte Bahai*, Cultul Religios Bahai etc.

Expozițiile de artă joacă un rol important în educarea utilizatorilor în spiritul respectului față de valorile materiale și spirituale create de autori cu renume ori de începători, ei înțelegând cât de important este să ai o cultură artistică, estetică și să o apreciezi. Aceste expoziții pot servi drept sursă de inspirație pentru tinerii care vin la bibliotecă, însă le oferă și posibilitatea să studieze într-un spațiu creativ.

Impact: În anul 2019 au fost organizate **10 979 activități cu publicul**, din care 3 035 de expoziții tradiționale și virtuale. În activități au fost implicați **147 868** chișinăuieni (în medie 13 persoane per activitate). Studiul comparativ denotă creșterea numărului de activități și rata de participare în raport cu anul 2018. Acest fapt a fost influențat de inițierea de noi proiecte și programe cât și de evenimentele de amploare ale anului.

5.4. ACTIVITĂȚI DE PROMOVARE A PATRIMONIULUI LOCAL

Una din funcțiile bibliotecii moderne este valorificarea patrimoniului cultural și sprijinirea pluralității culturilor (articolul 5, *Legea cu privire la biblioteci*).

Anul de referință diferă de anii anteriori prin cantitate și diversitate. Motivul pentru aceasta a fost implementarea Programului *Provocarea verii*, în cadrul căruia practic toate activitățile organizate în luna iulie au fost consacrate Primei atestări documentare a Chișinăului (17 iulie) și organizarea Zilelor Chișinăului în luna octombrie într-un format nou, conform unui plan comun prezentat pe blogul Chișinău, orașul meu <https://orasulmeuchisinau.wordpress.com/2019/10/09/zilele-chisinaului-la-bm/>.

Pe parcursul anului în biblioteci au avut loc diferite activități consacrate Chișinăului. Reieșind din analiza rapoartelor filialelor, constatăm că pe parcursul anului unele filiale BM s-au străduit, prin diferite forme, să promoveze informația despre orașul nostru, organizând diferite activități: expoziții de carte, lansări / prezentări de cărți, spectacole, ateliere de lectură, ore de lectură, discuții facilitate, vizionarea filmelor, concursuri de erudiție, excursii prin oraș, teste online, în care aveau posibilitatea să-și verifice cunoștințele despre Chișinău. Un șir de evenimente au fost dedicate oamenilor celebri din Chișinău și contribuția lor la cultura orașului. Pe parcursul anului au fost pregătite pentru public expoziții tradiționale de documente tematice, expoziții virtuale, materiale promoționale. Un mare interes au provocat concursurile și testele noi, propuse filialelor BM de Secția „Memoria Chișinăului”. Prin activitățile realizate a fost promovat patrimoniul cultural și istoric al Chișinăului trezind curiozitatea și dorința de a-și cunoaște mai detaliat comunitatea. Impactul este datorită efortului creativ, metodelor și tehnicilor folosite: ring intelectual, brainstorming, discuții, concursuri, jocuri de inteligență (rebus, puzzle) etc. Pe parcursul anului toate filialele au promovat strada unde se află biblioteca, cartierul. De un succes deosebit s-a bucurat testul *Cunoaștem străzile Chișinăului* bazat pe cartea *Chișinău: bulevarde, străzi, piețe, parcuri: ghid enciclopedic*. Organizarea acestor activități a creat o experiență plăcută atât pentru bibliotecari, cât și pentru utilizatori, surprinși de inițiativele inedite de cunoaștere a orașului Chișinău.

De *Ziua Culturii Naționale*, pe 15 ianuarie 2019 a avut loc **masa rotundă Memoria urbană și cultura memoriei** în parteneriat cu Asociația Tinerilor Istorici din Moldova și Grupul Civic pentru Patrimoniu Cultural. În cadrul primei întruniri au fost dezbătute subiecte urbane curente din domeniile de interes comunitar. Au participat oameni de cultură, istorici, arhitecți, urbanisti, bibliotecari etc. Au participat Lucia Sava, Sergiu Musteață, Alexandru Corduneanu, Mariana Harjevschi, Larisa Ungureanu, Margarita Scelcicova, Angela Borș etc.

Zilele Chișinăului 10-13 octombrie

În scopul promovării și valorificării patrimoniului istoric și cultural al Chișinăului la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” în perioada 10-13 octombrie s-au desfășurat **Zilele Chișinăului**. Activitățile culturale în filialele BM s-au axat pe diverse informații despre oraș, fapte interesante din istoria și viața contemporană a capitalei, personalități istorice și contemporane care i-au animat existența. Secția „Memoria Chișinăului” a elaborat Calendarul activităților pentru această perioadă <https://orasulmeuchisinau.wordpress.com/2019/10/09/zilele-chisinaului-la-bm/>.

Bazându-se pe acest plan, filialele au organizat pe parcursul celor patru zile diferite activități atât în biblioteci, cât și extramuros: expoziții de carte, fotografii, întâlniri cu personalități chișinăuene, mese rotunde, lecții publice, discuții, lansări și prezentări de carte, recitaluri de poezie, concursuri de erudiție, concursuri de desen, ateliere de creație, excursii etc.

Conferința din 17 octombrie **Prima Biblioteca Publică a orașului Chișinău. Noi dezvăluiri** a fost consacrată istoriei bibliotecii. Lecția a fost susținută de invitatul de onoare dl Mihail Coca, inginer, jurnalist, membru al Uniunii Jurnaliștilor din Moldova, care a cercetat factologic și documentar istoria primei biblioteci publice din Chișinău, a prezentat și a demonstrat auditoriului fapte controversate despre data fondării acestei instituții. Participanții la conferință au făcut o incursiune în istoria primei bibliotecii publice prin expoziția de documente „Prima bibliotecă publică a orașului Chișinău”. Expoziția a fost completată cu cărți, rapoarte vechi ale bibliotecii, cu imaginile clădirii bibliotecii în diferite perioade, surprinse în fotografii și pictate de pictori de diferite generații. Tema conferinței a stârnit interes, culminând cu o discuție aprinsă între participanții care cercetează diverse aspecte ale istoriei Chișinăului.

Chișinăul în filme: studiu filmografic

La data de 20 decembrie, în ajunul Zilei Internaționale a Cinematografiei, a fost lansată o lucrare inedită – **Chișinăul în filme: studiu filmografic**, elaborată de dr. în studiul artelor Larisa Ungureanu (redactor bibliografic Taisia Foiu), apărută sub egida Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, Secția „Memoria Chișinăului”, în Colecția *Chișinăuiana*. La eveniment au fost invitate personalități din lumea filmului național, colaboratori ai Studioului „Moldova-film”, Telefilm Chișinău, OWN TV, regizori, scenariști, actori, ziariști, personalități din cultură, bibliotecari ai BM: Leontina Vatamanu, regizor, scenarist, director artistic la Studioul OWH TV, actorul Boris Bechet, Mircea Surdu, regizor, jurnalist TV, Lidia Marcu, studioul „Moldova-film”, șef Fimotecă, Zinaida Timofti, actriță, regizorul Ion Scutelnic; Alexandru Corduneanu, fost viceprimar al capitalei,

poet, istoric, Vlad Pohilă, ziarist, publicist s.a. În cadrul evenimentului au fost prezentată expoziția de carte *Stop cadru Chișinău* și demonstrate fragmente din filmele care au intrat în acest volum.

Pe parcursul anului filialele BM au organizat 25 de **lansări și prezentări de carte** despre Chișinău și patrimoniul său cultural – **lansare de carte:** *O legendă: Teatrul „Lucașăruț”* de Liliana Popușoi și Mircea V. Ciobanu (Biblioteca Centrală); **prezentări de carte:** *Chișinăul în romane* (la Liceul de Limbi Moderne și Management); *Poezii Chișinăului de ieri și de azi* (la Liceul Teoretic „V. Alecsandri”); *Pe urmele lui Iulia Hasdeu* de Adriana Ungureanu (la Liceul Teoretic „Iulia Hasdeu”) – Biblioteca Centrală; *Chișinăul nostru și vraja neuitării* de Iurie Colesnic; *Orașul Chișinău. Începuturi, dezvoltare urbană, Biserici* de Sergius Ciocanu („A. Donici”); *Chișinău: bulevarde, străzi, piețe, parcuri: ghid enciclopedic* („A. Mickiewicz”, M. Drăgan, „Transilvania”, „L. Rebreanu”, „Târgoviște”, CAE); *Chișinău 1918. Ghid-album al orașului* de Radu Osadcenco („Alba Iulia”, „A. Mickiewicz”); *Enciclopedia Chișinău, Chișinăul în literatură* („Transilvania”); *Chișinăul ascuns*, de Lică Sainciuc („Târgoviște”); *Străzile ne povestesc...; Chișinăul în literatură; Viața unui oraș* („Maramureș”); B. Тарнакин, З. Матей. *Дворянский род Кресту; Людмила Тома Художественный процесс в Республике Молдова 1940-2000* („M. Lomonosov”) etc.

Au fost organizate **17 ore de lectură tematică și 26 discuții / dezbateri** pe tema Chișinăului: *Citim despre Chișinău* („Târgoviște”); *Imnul Chișinăului; Străzile vorbesc – biblioteca comunică; O călătorie imaginară prin sectorul Botanica; Ghidul enciclopedic Chișinău: bulevarde, străzi, piețe și parcuri*; *Chișinău – orașul copilăriei; Legenda Chișinăului și Legenda râului Bâc* (CAE); *Istoria apariției Aeroportului; Chișinău izvoare istorice și prezent* (Codru); *Arhitectură și arhitecți. A. Bernardazzi* („M. Ciachir”); *Chișinău, orașul cu oameni de seamă; Să cunoaștem istoria străzii Alba Iulia; Aniversarea marelui artizan al Unirii – 135 de ani de la nașterea lui Ion Inculeț* („Alba Iulia”); *Нигде, ни в каком городе мира звезды не светят так ярко, как в городе детства* („I. Mangher); *Despre Satul Ciocana, Personalitățile sectorului Ciocana, Chișinăul, între ieri și azi* („Transilvania”); *Chișinăul din inima noastră* („L. Rebreanu”) etc.

Conferința literară Chișinăul în date și fapte, desfășurată în cadrul *Zilelor Chișinăului* la Filiala „Transilvania” a fost dedicată orașului natal. Liceenii de la ÎPLT „Gaudeamus” s-au manifestat activ prin discuții și exegeze, apreciate cu mențiuni ca cele mai captivante, pe următoarele subiecte: *Chișinău, leagănul copilăriei mele, Chișinăul în cântec și poezie, Chișinău, dragostea mea, Portretul sectorului Ciocana* etc.

Un mare interes au provocat **concursurile și testele** (42) propuse de Secția „Memoria Chișinăului” și cele elaborate de filiale: **concurs de erudiție / creație:** *Ce știi despre orașul meu?* (M.

Costin, „M. Ciachir”); *Recunoaște Chișinăul după imagini*; *Cât de bine cunoști Chișinăul?* („A. Donici”, M. Drăgan); *Chișinău, eu te cunosc!*; *Cum recunoaștem străzile orașului Chișinău* („M. Ciachir”); *Собери из пазлов карту Республики Молдова и Кишинева, Город, страна...* („L. Ukrainka”); *Cât de bine cunoști străzile Chișinăului, Ce știi despre orașul tău Chișinău* („H. Botev”); *По памятным местам Кишинева* („I. Mangher”); *Descoperă Polonia*; *A. Pușkin și Basarabia*; *Cât de bine îți cunoști orașul?* („A. Mickiewicz”); *Să cunoaștem Chișinăul; 50+ întrebări despre Chișinău* („Ștefan cel Mare și Sfânt”); *Să ne cunoaștem orașul* („Transilvania”); *Descoperim Chișinăul altfel!, Recunoaște Chișinăul după imagini* („Târgoviște”); *Recunoaște târgul de ieri și orașul de azi*; *Orașul nostru necunoscut*; *Cunoaște-ți Chișinăul* („Ovidius”); *Recunoaștem Chișinăul după imagini*; *Cât de bine cunoașteți străzile Chișinăului* („Alba Iulia”) *Creează un puzzle cu imaginea Chișinăului* (CAE, „Alba Iulia”, „O. Ghibu”); *Ce? Unde? Când?* (Biblioteca Centrală); rebus *Descoperim Chișinăul*; *Străzile Ciocanei* („Transilvania”) etc.

Filiarele „Transilvania”, M. Drăgan, „Maramureș”, „I. Mangher” au organizat **concursuri de desene** (6): *Strada bibliotecii mele* (desene pe asfalt); *Chișinăul meu iubit*; *Chișinăul prin ochii copiilor*; *Orașul visurilor mele* și **concursul de poezie** *Chișinăul pe aripi de poezie* („Transilvania”).

La Filiala „I. Mangher” a fost organizată o activitate cu caracter muzical *Chișinăul muzical*.

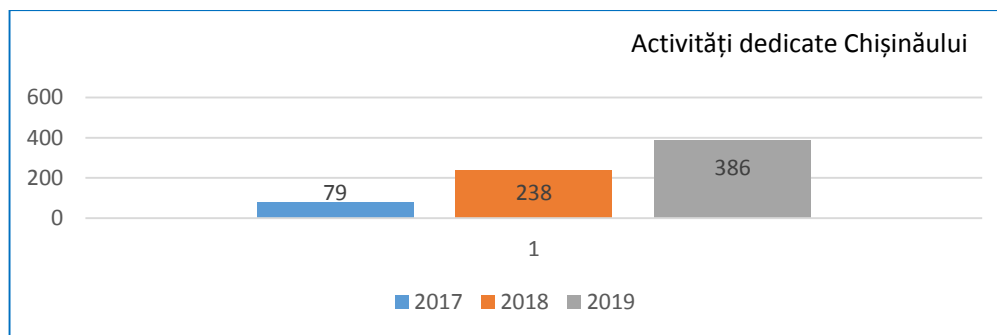
În anul 2019 popularitatea **excursiilor (120)** din cadrul Serviciului „BiblioTur” și din Programul *Provocarea verii* a crescut.

Pentru chișinăuieni și oaspeții capitalei au fost organizate excursiile: *Chișinăul evreiesc* – 21/319 pers. („I. Mangher”). *Explorează orașul*; *Istoria străzii Alba Iulia* („Alba Iulia”); *Bd. Mircea cel Bătrân* („Transilvania”); *Descoperă scriitorii de pe strada bibliotecii tale: Mihai Garaz – scriitorul ecologist* („Târgoviște”); excursii pietonale pe strada Gurie Grosu și șos. Hâncești („Ovidius”); excursie la complexul memorial „Eternitate” („O. Ghibu”) etc.

Clubul КЛИК (9 activități) a organizat excursii prin Chișinăul vechi și lecții publice *Кишиневский городской сад*; *Дворянский род Кристи* (4 lecții).

Tradițional, filialele BM au organizat **Expoziții de carte (138)** consacrate Chișinăului: *Chișinău – orașul meu cu farmec de poveste*; *Chișinău – leagănul visului meu*; *Chișinăul pe rafturile bibliotecii mele*; *Orașul meu, orașul tău, oraș al tuturor*; *Chișinău – oraș de vis*; *Чем живешь, любимый город?*; *Chișinău – oraș înălțător din mit*; *Chișinăul de ieri, de azi, de mâine ș.a.*

Serviciul *BiblioTur*

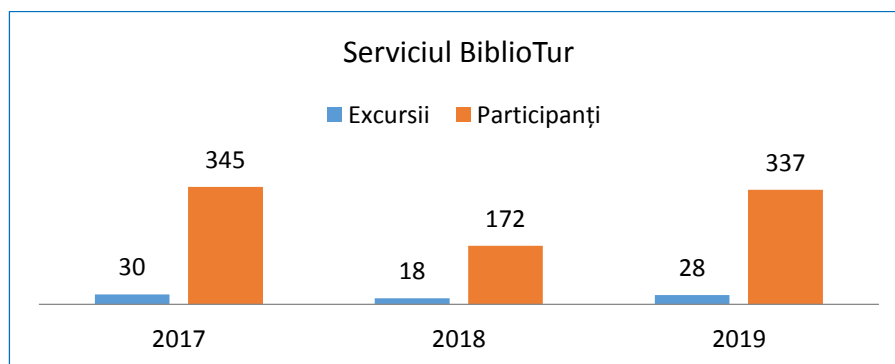
Biblioteca Municipală oferă excursii pentru toți doritorii care vin la bibliotecă sau / și solicită o excursie prin telefon, chiar dacă se adresează o singură persoană, în orice zi a săptămânii.

Serviciul *BiblioTur* oferă comunității informații relevante despre capitală – orașul Chișinău. Toate excursiile au fost coordonate și monitorizate de Secția „Memoria Chișinăului”. Anul 2019 a fost destul de interesant și divers. Pe parcursul anului SMC a completat texte, identificat și distribuit informații și fapte interesante despre obiectivele turistice pentru ghizii-bibliotecari, a organizat grupuri de excursioniști, a recrutat ghizi etc. În anul curent au fost elaborate **două** itinerare noi: 1. **Centrul istoric. Orașul de sus. 2. Parcul Valea Morilor.**

În cadrul excursiilor, bibliotecarii-ghizi de la BM Liliana Juc (3 excursii), Ludmila Odobescu (3 excursii), Angela Borș (1 excursie), Svetlana Gumeni (2 excursii) și Doina Vicol (8 excursii), Taisia Foiu (11 excursii) au prezentat cele mai importante monumente și locuri istorice ale orașului. Anul 2019, în comparație cu 2018, a fost marcat de un număr mai mare de excursii pentru colegii din România (București, Brăila, Târgu-Mureș, Focșani). A fost realizată ideea de a organiza excursii în colaborare cu bibliotecile minorităților naționale. În luna mai SMC împreună cu Biblioteca „L. Ukrainka” a oferit o excursie pentru profesori de muzică din Ucraina, regiunea Odesa, parțial în limba ucraineană. Serviciul „BiblioTur” a fost extins pentru un turist, scriitor din Bielorusia, care a solicitat și o vizită la Orheiul Vechi.

În cadrul Programului *Provocarea verii* au fost organizate trei excursii pentru colegii de la filialele BM la **Parlamentul RM**. În 2019 beneficiari ai serviciului au fost liceeni, studenți, colegi din alte biblioteci, turiștii din România, Germania, Canada, SUA, Finlanda, Rusia, Ucraina, Bielorusia, Coreea de Sud. Excursii au fost oferite în limbile română, rusă, engleză și parțial coreeană. Toate excursiile au fost promovate (texte, imagini) pe rețele sociale: pe blog-ul „Chișinău, orașul meu”, cât și pe pagina Secției MC de pe Facebook.

Serviciul *BiblioTur* a fost prezentat la Simpozionul Național de Studii culturale, ediția I, dedicat Zilelor Europene ale Patrimoniului Cultural (26 septembrie). Pentru promovarea serviciului *BiblioTur* a fost elaborat conceptul de materiale promoționale *Pachetul turistului* (identificate și descrise 22 cele mai solicitate obiecte turistice și harta centrului orașului), care este în continuă completare. Serviciul *BiblioTur* este un instrument de promovare a imaginii Bibliotecii Municipale în comunitate.

5.5. PROGRAME / ACTIVITĂȚI PENTRU PERSOANE CU DIZABILITĂȚI

Un rol vital în informarea și formarea membrilor comunitari îl reprezintă și creșterea nivelului de incluziune socială a persoanelor cu cerințe educative speciale (CES). Biblioteca Municipală susține și creează condiții adecvate integrării persoanelor cu cerințe educaționale speciale în societate. În perioada de referință filialele BM au oferit copiilor și tinerilor cu CES șansa de a participa activ în cadrul diverselor programe și servicii.

Activitățile organizate la Filiala „Maramureș” de comun acord cu Centrul de Zi și Activități pentru persoane cu dizabilități de intelect „START” și Centrul „Planeta Carității” încurajează, mobilizează, sprijină și socializează această categorie de beneficiari. Orice activitate este un prilej de comunicare, de dezvoltare a atenției, a memoriei, a gândirii, a imaginației prin sporirea interesului și curiozității. Anul acesta tinerii cu CES au avut parte de povești terapeutice, coordonate de către psihologul Svetlana Sârbu, Centrul Prietenos Tinerilor sec. Botanica, Chișinău. Poveștile au fost redactate prin mimarea unor gesturi și acțiuni ce definesc unele personaje. Poveștile terapeutice transmit întotdeauna un mesaj bine definit și au un scop precis (vindecarea).

Filiala „I. Mangher” a organizat activități pentru persoanele în etate cu deficiențe locomotorii în cadrul serviciului *Bibliovecinii*. În fiecare zi de vineri reprezentantul filialei mergea în curtea blocului pentru a citi presa, a prezenta cărți, a discuta pe marginea celor citite cu aceste persoane. Activități de formare și dezvoltare a stilului de viață sanogen au fost organizate în cadrul serviciului *Modul sănătos de viață*.

Activitățile de grup și jocurile, organizate de Filiala *Traian* au oferit persoanelor cu nevoi speciale momente plăcute și de neuitat. Activitățile au fost organizate în cadrul serviciului *Diferiți, dar totuși egali*. Beneficiarii serviciului au fost copiii și tinerii de la Centrul Comunitar pentru Copii și Tineri cu dizabilități.

Pentru persoanele cu dizabilități care nu pot veni la bibliotecă, Filiala Codru a utilizat serviciul de livrare a cărților la domiciliu.

Filiala „Ovidius” a conlucrat cu copiii de la „Casa Mărioarei”, care au participat în cadrul programului *Să re-auzim povestea*, unde s-au integrat alături de alți copii, echilibrându-și stările de frică, inhibiție, legând prietenii și citind împreună cu aceștia și în afara activității.

Concluzie. Activitățile organizate au avut drept scop promovarea participării depline a acestor persoane în viața comunității, care conduc la îmbunătățirea calității vieții lor, precum și la afirmarea individuală a fiecăruia. Biblioteca Municipală va asigura continuitate și complementaritate procesului de susținere și dezvoltare a persoanelor cu cerințe educaționale speciale.

5.6. ANALIZA SATISFACȚIEI UTILIZATORILOR

Secția studii și cercetări a BM „B.P. Hasdeu” a efectuat cercetarea *Evaluarea activității și a percepției profesionale a CNEPB* în scopul aflării percepției sociale, culturale și profesionale în mentalitatea bibliotecarilor BM. Rezultatele chestionarului pot fi consultate/citite în revista *BiblioPolis*, nr. 1, 2019 și pe blogul CNEPB: <https://tinyurl.com/rvijk9f>.

Pentru identificarea cerințelor informaționale și amplificarea serviciilor oferite, Biblioteca Publică de Drept a realizat sondaje pentru utilizatorii bibliotecii, care au servit un suport solid pentru evaluarea și planificarea tematică a activității:

– Chestionarul online *Teme și personalități marcante pentru activitățile BPD* – <http://pll.md/ro/events/0/296/10.%20>. La sondaj au luat parte nu numai juriști, dar și persoane care activează în alte domenii și utilizează resursele BPD în activitatea lor profesională. În baza solicitărilor respondenților, în 2019 au fost organizate următoarele activități: ciclul de lecții publice în domeniul dreptului economic; training-uri de dezvoltare personală în cadrul Școlii de vară „Recreație”; Pe Blogul BPD a fost instituită rubrica *E-resurse – Științe Juridice* <https://bibliotecapublicadrept.wordpress.com/e-resurse/>, care oferă o colecție digitală online (textul integral al documentelor – articole, manuale, monografii, note de curs etc., selectate din surse cu acces liber, precum și documente digitalizate din colecția bibliotecii);

– Chestionarul *Utilizatorul nou – necesități de lectură și studiu*. La înscriere, utilizatorii noi au răspuns la întrebările: *scopul înscrierii la bibliotecă, necesități de instruire, domeniile de interes*. După statutul ocupațional la sondaj au participat: studenți – 50%, persoane ce activează în domeniul juridic – 34% și membri ai comunității – 16%. Necesitățile de instruire prioritare sunt: utilizarea calculatorului – 40,2%; căutarea în catalogul electronic – 31,1%; căutarea în bazele de date juridice – 20,1%; 8,6% – utilizarea serviciilor electronice publice. 77% din respondenți își doresc să primească informații prin rețelele de socializare sau email pentru participare la activități. Sinteza datelor obținute ne-a permis să cunoaștem necesitățile utilizatorilor, să promovăm serviciile și activitățile BPD, să avem o cât mai bună comunicare cu utilizatorii noștri.

Centrul Academic Eminescu a realizat un sondaj pentru a evalua calitatea serviciului *Robotica*. Pentru a îmbunătăți conținutul lor în corelație cu necesitățile utilizatorilor de dobândire a competențelor, respondenții au solicitat: *Să fie mai mulți roboți; Să participe mai multe fete; Mai multe provocări pentru participanți; Aș vrea sala să fie mai mare*.

Filiața „Târgu-Mureș” a realizat două cercetări axate pe implementarea serviciilor de voluntariat la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”: *Necesitatea prestării serviciilor de voluntariat în*

bibliotecă și Evaluarea gradului de satisfacție a utilizatorilor în urma prestării serviciilor de voluntariat în bibliotecile publice. În urma analizei studiilor de caz s-a argumentat necesitatea implicării voluntarilor în activitatea bibliotecilor, dorința oamenilor de a oferi experiențe și cunoștințe în folosul comunității.

6. PARTENERIATE ȘI COLABORĂRI. VOLUNTARIAT

Parteneriate

Biblioteca Municipală a consolidat relațiile sociale în anul 2019, maximizând explorarea reciprocă a resurselor și oportunităților. Eforturile au fost concentrate spre tranzacții cognitive și angajamente de lungă durată.

Filiarele Bibliotecii Municipale au încheiat 423 de acorduri, din care 27 sunt la nivel internațional.

Printre partenerii BM au fost:

– Fundația Progress România și Deutsche Telekom Stiftung din Germania (proiectul *Ora să ȘTIM Moldova (Volunteer Readers Moldova)*); Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (programul de formare *În drum spre casă*); Asociația OvidiuRo din România (proiectul *Punguța cu două cărți*) – Centrul Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari;

– Secția „Memoria Chișinăului” și filialele BM au participat la realizarea proiectului „audio” *Istoria străzilor Chișinăului*, redescoperind astfel istoria unor străzi din Chișinău. Proiectul a fost realizat în parteneriat cu Radio Moldova 1, informația fiind permanent difuzată în eter.

– Asociația Obștească ICAR pentru copii, Platforma YOUTH Moldova, Academia pentru copii „Prospera”, Direcția Generală Educație Tineret și Sport a Primăriei municipiului Chișinău, Artizanul Moldova AO, Centrul Media pentru Tineri, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, Direcția Protecție a Copilului, Asociația „SOS Autism”, Asociația Națională de Dezbateri Academice, Asociația Apicultorilor din Republica Moldova, revista „Florile dalbe”, ziarul „Literatura și Arta” – Biblioteca Centrală;

– Centrul „Start”, Centrul „Planeta Carității”, Școala primară nr. 88, Colegiul Pedagogic „A. Mateevici”, Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor din sectorul Botanica, Liceul Teoretic Seral nr.2, Centrul Comunitar de Sănătate Mintală din sectorul Botanica, Centrul Copilărie, Adolescență și Familie, Colegiul de Ecologie – Filiala „Maramureș”;

- Secția de Poliție nr. 7, Unitatea Militară 1001, Institutul de Științe ale Educației, Societatea de Protecție a Păsărilor și a Naturii (SPPN), Toastmasters Club Chișinău – Filiala „L. Rebreanu”. În cadrul parteneriatului filialei cu Asociația Obștească Comunități Active pentru Democrație Participativă și ZARD ART s-a realizat proiectul *Ploaia de meteoriți*, care reprezintă o mini instalație ce are la bază comunicarea între minori. Cu Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor „Neovita” au fost organizate lecții publice însoțite de material video și promo la subiectele vizate.
- Uniunea Scriitorilor din Republica Moldova, Uniunea Scriitorilor din România, AO Sud Est Media, I.S. Palatul Republicii, Debaty Academy, Institutul de Geologie și Seismologie, Organizația „Mentalist”, Youth Association ASIST, Clubul Poeților Juni, Clubul Literar „Apolon”, CCF Moldova (Copil, Comunitate, Familie) – Filiala „O. Ghibu”;
- Biblioteca Județeană „Duiuiu Zamfirescu”, Vrancea, România, ONG „Oportunitate”, Muzeul Național de Istorie a Moldovei, Restaurantul „Oliva”, Institutul de Istorie, Armata Națională a Republicii Moldova, Centru de Excelență în Informatică, Centrul de Excelență în Educația Artistică „Ștefan Neagă”, Colegiul Cooperatist-Comercial, Inspectoratul de poliție din sectorul Botanica, compania de construcții „Basconliux”, Școala de Arte „Alexei Stârcea” – Filiala „Ștefan cel Mare și Sfânt”;
- Biblioteca Județeană „Octavian Goga”, Cluj-Napoca, România, Pretura sectorului Ciocana, Direcția Învățământ Tineret și Sport din sectorul Ciocana, Departamentul Protecția Copiilor, Centrul Comunitar pentru Copii și Tineri „Convorbitorul”, Centrul de creație al copiilor „Ghiocel”, Ansamblul folcloric „Cicoarea” – Filiala „Transilvania”. Cu partenerii au fost organizate activități comunitare: Ziua Internațională a Copilului, Ziua Internațională a Tineretului, Ziua Limbii Române, Ziua Independenței RM, Campania de prevenire a Traficului de ființe umane;
- Pretura sectorului Râșcani, Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor „Neovita”, Ansamblul etno-folcloric „Opincuța”, Mișcarea de Tineret „Urmașii lui Ștefan”, Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, Colegiul Tehnologic din Moldova, Centrul de Excelență în Economie și Finanțe, Uniunea Scriitorilor din Moldova, Revista „Vatra veche” – Filiala „Târgu-Mureș”.
- Colegiul de Ecologie din Chișinău, Inspectoratul de Poliție din sectorul Buiucani, Universitatea Liberă Internațională din Moldova, Universitatea de Stat din Moldova, Școala Profesională nr. 2, – Filiala „Târgoviște”;
- Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman” din Constanța, Institutul de Fizică Aplicată, Universitatea de Stat din Tiraspol, Universitatea Liberă Internațională din Moldova, Centrul de

Excelență în construcții, Centrul de Excelență în Energetică și Electronică, Compania „Teleradio Moldova”, centrele comunitare pentru copii și tineret „Buburuza”, „Florile dalbe”, „Fantastic-Amicii” – Filiala „Ovidius”. Pe parcursul anului s-au încheiat noi acorduri de parteneriat cu Asociația Obștească Best Coders care oferă studii gratuite în domeniul tehnologiilor informaționale, programare pentru copiii de la 7 la 18 ani; Asociația Împotriva Violenței – Casa Mărioarei în livrarea serviciului *Să re-auzim povestea*, Centrul de plasament Copii, Adolescența și Familia . A devenit o tradiție de a organiza cu Radio Moldova concursul *Ars adolescentina*, iar cu Direcția Generală Educație Tineret și Sport al municipiului Chișinău Concursul Republican *La izvoarele înțelepciunii*;

– Cu Asociația Obștească „CDEM” (Centrul de Dezvoltare a Educației în Moldova) – Filiala „Alba Iulia” a inițiat *Clubul duminical de discuții*, pentru preadolescenți de 12-15 ani, pe teme cu un conținut variat: prietenie, toleranță, protecția mediului, incluziune etc. Au fost organizate mai multe lecții publice cu specialiștii de la: Direcția Protecția Drepturilor Copiilor din sectorul Buiucani, Inspectoratul de Poliție nr. 4, Clinica ProSANO, Centrul Mamei și Copilului;

– Центр русской культуры Республики Молдова, Российский центр науки и культуры в Кишиневе, Русская Община Республики Молдова, Рериховский научно-культурный просветительский Центр Молдовы, Кишиневский Клуб книголюбов, Международный Медиа-клуб „ФорматА3”, Городской „Арт-клуб”, Дом-музей „А. С. Пушкина” в Кишиневе, Ziarul „Expert новостей”, Ziarul „Русское слово”, Ассоциация русских писателей РМ, Ассоциация русских художников М-АРТ, Кишиневский Клуб книголюбов, Республиканский клуб флористики „Диана”, Asociația veteranilor a sectorului Botanica, Clubul de creație „Orizont”, Școala de arte nr. 2, Școala profesională nr.13, Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”, instituțiile preșcolare etc. – Filiala „M. Lomonosov”. Partenerii și asociațiile obștești au fost implicați în organizarea Festivalului cărții slavone, Festivalul etniilor, în activitatea cluburilor de studiere a istoriei Chișinăului, servicii de incluziune socială a veteranilor, vernisaje de pictură, lecții publice cu diverse tematici;

– Ambasada Republicii Polone în Republica Moldova în persoana Excelenței Sale, domnul Bartłomiej Zdaniuk, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Polone în Republica Moldova, Centrul pentru Dezvoltare și Antreprenariat Moldova-Polonia, Colegiul de Studii Administrative și Fiscale din Moldova, , Organizația poloneză „Polska Wiosna w Moldawie”, Asociația femeilor poloneze „Krakowianka”, Liga femeilor poloneze, Uniunea polonezilor din Moldova, Clubul de floristică „Diana”, Uniunea Tineretului polonez, centrele comunitare „Andrieș”, „Fantastic”, „Buburuza”, Tabăra militară nr. 14 – Filiala „A. Mickiewicz”. Cu partenerii din

comunitățile polone au fost organizate sărbători naționale ca Dzień Matki / Ziua mamei, Tłusty czwartek / Joia grasă, lecții publice din istoria și cultura polonă;

– Organizația Obștească a Tineretului Găgăuz din Republica Moldova, Oficiul Coordonator al Programelor TIKa, Centrul Științifico-Tehnologic „M. Marunevici” din Comrat, Universitatea de Stat din Comrat, Centrul comunitar pentru copii și tineret „Steaua” – Filiala „M. Ciachir”;

– Centrul informațional de cultură al Ambasadei Ucrainene în Moldova, Academia de Științe din Republica Moldova, Comunitatea Ucraineană din Republica Moldova, Comunitatea Femeilor Ucrainene din Republica Moldova, Societatea „Prosvita – Taras Șevcenco” din Moldova, Uniunea Ucrainenilor din Republica Moldova, Fundația de Binefacere a Pictorilor Profesioniști, Meșterilor Populari Ucraineni „Відродження” din Republica Moldova, Comunitatea „Petru Movilă”, Societatea Culturală Ucraineană din Republica Moldova, Asociația Tineretului Ucrainean din Moldova „Zlagona” – Filiala „L. Ukrainka”. În parteneriat au fost organizate activități dedicate unor evenimente importante din istoria Ucrainei: tragedia de la Cernobîl, Ziua memoriei a jertfelor Golodomora și a represiunilor politice, Ziua Independenței Ucrainei;

– Ambasada Republicii Bulgaria în Republica Moldova, Biroul Relații Interetnice, Pretura sectorului Râșcani, Asociația „Българска община”, Societatea Științifică a Bulgaristilor din Republica Moldova, Grupul „Etnologia bulgarilor” de la Institutul Patrimoniului Cultural al Academiei de Științe a Moldovei, Societatea Bulgară „Възраждане”, Centrul Cultural Bulgar în Republica Moldova, Ansamblul Etnofolcloric „Въгленче”, Colegiul Național de Comerț al Academiei de Studii Economice din Moldova, Gimnaziul Teatral „I. L. Caragiale”, Centrul Comunitar pentru copii și tineri „Atlant”, Centrul Comunitar pentru copii și tineri „Andrieș”, Academia copiilor „FasTraKids”, Uniunea Internațională a Oamenilor de Creație – Filiala „H. Botev”;

– Centrul Republican de Voluntariat, Centrul Hesed lehuda, Biroul relații interetnice a RM, AOERM, KEDEM, Centrul cultural israelian, agenția evreiască SOHNUT, Centrul internațional de training și dezvoltare profesională, NES (Speranța Familiei Evreiești), Centrul social „Atenție”, Liceul Teoretic cu profil tehnologic pentru copii cu vederea slabă – Filiala „I. Mangher”;

– Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, Uniunea Cineaștilor din Republica Moldova, Filiala teritorială Chișinău a grupului internațional „Ce? Unde? Când?”, Stația Orășenească a Tinerilor Turisți – Filiala de Arte „T. Arghezi”. Cu Universitatea Națională de Arte „George Enescu”, Iași, România, au fost desfășurate evenimente culturale naționale de valoare, activități de studiu și cercetare, disponibile în baza colecției bibliotecii, activități de instruire și formare a viitorilor specialiști în arta interpretativă. O bună experiență și practică biblioteca o capătă de la

parteneriatul cu Institutul Patrimoniului Cultural în realizarea activităților științifice din domeniul Patrimoniului. În acest an au fost realizate în parteneriat activități dedicate Zilei Internaționale a Științei și a Săptămânii „Hora Științei la Hasdeu” prin invitarea oamenilor profesioniști, cercetători științifici în fața elevilor; *Simpozionul Național de Studii Culturale*, ed. I-a, în contextul Zilelor Europene ale Patrimoniului; Ziua Holocaustului comemorată la Chișinău ș.a. Membrii Asociației Obștești Asociația Națională a Hornarilor, Constructorilor de Coșuri de fum și Șemineuri – ASFOCMD au ascultat un curs de pregătire profesională nivelul II activități specializate;

– Centrul comunitar pentru copii și tineret „Orizont”, Institutul de Chimie, Asociația obștească – Uniunea Cernobîl, Academia Națiunii Române, Centrul de Seismologie Experimentală a Institutului de Geologie și Seismologie, Ministerul Afacerilor Interne, Primăria Comunei Dumbrăveni (România), Liceul Teoretic „D. Cantemir” din Iași, Comitetul Național pentru Combaterea Traficului de Ființe Umane, Centrul de Reabilitare a Victimelor Traficate; editurile: Amurg Sentimental, Bibliotheca Târgoviște, Princeps Edit-Iași; Asociația Națională a Oamenilor de Creație, Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală, Asociația Filateliștilor, Maximafiliștilor și Cartofiliștilor din Moldova, instituțiile preșcolare și preuniversitare – Centrul Academic Eminescu. Prin Proiectul *ARC muzical-istoric*, premieră inedită, al cărui fondatoare este pianista Ecaterina Baranov, stabilită în Franța, s-a inițiat un schimb de experiență profesională despre sistemele de învățământ în domeniul muzicii între elevii Conservatorului din Conflans-Sainte-Honorine, Franța și Școala de Arte „Alexei Stârcea” din Chișinău. De *Ziua Limbii Române* în parteneriat cu *Societatea Culturală Apollon-România* a fost organizat un spectacol cu genericul *Mihai Eminescu – Lecția de poezie*. În cadrul *Galeriei de Artă Eminescu* în parteneriat cu Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, Asociația Profesorilor de Arte Vizuale din Moldova, Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”, Liceul Academic de Arte Plastice „Igor Vieru” au avut loc expoziții / vernisaje / întâlniri cu personalități / lansări de carte. Tablourile realizate în cadrul Taberei Internaționale de Arte Vizuale „Meandre Eline” din Leptokaria, Grecia, au fost expuse la *Expoziția itinerantă*. Concursul internațional de recital din lirica eminesciană *La Putna* face parte din proiectul internațional *Trasee eminesciene*, susținut de Consiliul Județean Suceava, Centrul Cultural „Bucovina”, Inspectoratul Școlar Județean Suceava, Mănăstirea Putna și Centrul pentru Susținerea Tradițiilor Bucovinene și este la a VI-a ediție, Etapa municipală a competiției a reunit zeci de elevi ai claselor VII-XI de la licee, gimnazii și Centre de Creație. Prin acest concurs internațional s-a promovat opera eminesciană în rândul elevilor din Bucovina, din Regiunea Cernăuți și din Chișinău;

– Agenția de Governare Electronică, Clubul de dezbateri și negocieri, Toastmasters Club Chișinău, Group Me Up, UN Women Moldova, Centrul de informare și resurse PRO BONO – Biblioteca Publică de Drept. Au fost organizat lecții publice cu tematică legislativă în parteneriat cu: Facultatea de Drept a Universității de Stat din Moldova, Asociația Tinerilor Avocați a RM, Asociația „Femei Avocate din Republica Moldova”, Asociația Lista Poporului, Centrul de Analiză, Cercetare și Consultanță „JUSTSTUDIUMANIMA”, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată, Institutul de Științe Juridice și Politice din Moldova, Centrul de promovare al medierii Promediere, Asociația „PROMOLEX”, Institutul de Justiție Civilă, Uniunea Avocaților din Moldova;

– Asociația Tinerilor Artiști „Oberliht” – Filiala M. Drăgan;

– Centrul pentru copii și tineret „Sparta”, Tabăra de vară „Cireșarii” – Filiala N. Titulescu;

– Centrul orășenesc de creație tehnică a elevilor, Societatea veteranilor din sec. Râșcani – Filiala M. Costin;

– Școala Profesională nr. 4, Centrul Comunitar „Viitorul”, Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor sec. Botanica – Filiala Codru;

– Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor „Neovita”, Centrul Comunitar pentru Copii și Tineret din sectorul Botanica – Filiala Traian;

– Centrul de reabilitare Casa Gavroshe – Filiala „A. Donici”;

– Instituțiile de educație timpurie din sectorul Buiucani – Filiala V. Bielinski.

Parteneriatele au permis realizarea schimbărilor și reconceptualizarea spațiilor, livrarea serviciilor, organizarea concursurilor prin atragerea fondurilor la următoarele filiale:

– Biblioteca Centrală – Editura „ARC”, Idea.md, Cărturești, „Dorna”, „Basavin”, „ABS” (colectarea deșeurilor reciclabile), „Pot” (concurs pentru trupele tinere de muzică);

– Biblioteca Publică de Drept – Clubul Toastmasters;

– Filiala „M. Ciachir” – Magazin de vopsea lavabilă;

– Filiala „Ștefan cel Mare” – Pretura sectorului Botanica;

– Filiala „Ștefan cel Mare” – Compania de construcții „Basconsluix”;

– Filiala „A. Mickiewicz” – Ambasada Poloniei în Republica Moldova;

– Filiala „Ovidius” – IREX Moldova.

– Parteneriatul cu AloCapitala – un site informativ despre viața orașului nostru care deține câteva ecrane LED pe străzile Chișinăului – s-a manifestat prin proiectarea pe aceste ecrane, aflate

la intersecția străzilor Ștefan ce Mare și Sfânt și str. Pușkin, timp de o zi, a afișelor despre programele *Chișinăul citește* și *Provocarea verii*.

Partenerii au adus un aport considerabil, esențial în livrarea serviciilor cu elemente de noutate semnificativ-praxiologică. După statutul funcțional mai active au fost instituțiile educaționale, organizațiile non-guvernamentale și centrele comunitare. Filialele cu cei mai mulți parteneri au fost: „M. Lomonosov”, CAE, „Ovidius”, „Ștefan cel Mare și Sfânt”, „Transilvania”, „A. Mickiewicz”, „H. Botev”.

Biblioteca Municipală se implică la dezvoltarea domeniului profesional. Fiind generatori de valori, bibliotecarii participă ca experți în diverse grupuri de lucru, comisii specializate:

– **Consiliul Biblioteconomic Național:** Mariana Harjevschi (președinte, Comisia „Politici și Legislație”), Elena Butucel (secretar, Comisia „Politici și Legislație”), Ludmila Pânzari (membru, Comisia „Informatizare și tehnologii informaționale”), Tatiana Coșeri (membru, Comisia „Formarea profesională continuă”).

– **Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova:** Mariana Harjevschi (președinte; membru al Comisiei de cenzori), Tatiana Coșeri (secretar general; președinte al Comisiei management și marketing), Gabriela Bulduma (director executiv).

– **Comitetul Tehnic nr.1 „Biblioteconomie. Informare. Documentare”:** Ludmila Pânzari (membru).

– **Comisia de concurs pentru ocuparea funcției de director general al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”:** Tatiana Coșeri (membru).

Echipa Hasdeu se implică și sprijină prin activități de mentorat viitorii specialiști. În anul de referință 7 tineri au ales Biblioteca Municipală ca bază pentru practica de producție, de licență și masterat. 4 studenți au fost de la Universitatea de Stat din Moldova, specialitățile *Biblioteconomie, Asistență informațională și Arhivistică*; doi studenți din România (Universitatea „1 decembrie 1918”, Alba Iulia, Universitatea „Ovidius”, Constanța), un masterand de la specialitatea *Psihologia muncii* a Universității de Stat din Moldova.

Activitatea de voluntariat la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”

Experiențe frumoase au avut voluntarii la filialele Bibliotecii Municipale. Talentele, competențele și practicile constructiv-creatoare au avut un real folos în următoarele direcții:

– tehnologii informaționale: coding, prezentarea comunicărilor în Power Point, aplicații pe tablete („Alba Iulia”, „Ovidius”, Traian, Biblioteca Publică de Drept, Biblioteca Centrală, „M.

Lomonosov”);

- robotică („Târgu-Mureș”, „Transilvania”, Centrul Academic Eminescu);
- ateliere de dicție cu exerciții de improvizare, de oratorie („Târgoviște”, Biblioteca Publică de Drept, „M. Lomonosov”, Centrul Academic Eminescu);
- promovarea modului sănătos de viață (Centrul Academic Eminescu, „I. Mangher”, „M. Lomonosov”, „Alba Iulia”, „Ștefan cel Mare și Sfânt”, Traian);
- dezvoltarea creativității (Biblioteca Centrală, „M. Ciachir”, „I. Mangher”, „Târgu-Mureș”, „Transilvania”, „L. Rebreanu”, „Târgoviște”, „M. Lomonosov”, Codru, Traian);
- recomandări pentru lectură („M. Ciachir”, „Transilvania”, „M. Lomonosov”, „Târgoviște”);
- scrierea articolelor pentru blog („Rubrica cititorului” – „M. Ciachir”; voluntar din România – „Transilvania”);
- dezvoltarea personală, inițierea unei afaceri, arta fotografică, oportunități de studii peste hotare, scrierea proiectelor (Biblioteca Publică de Drept);
- arta dansului (Centrul Academic Eminescu, „I. Mangher”);
- arta muzicii (Centrul Academic Eminescu, „Maramureș”, „M. Lomonosov”);
- lumea șahului (Centrul Academic Eminescu, „I. Mangher”);
- proiecții de filme („Maramureș”);
- activități ludice (voluntar internațional – „Maramureș”; „Transilvania”, „Târgoviște”, „Alba Iulia”, „L. Ukrainka”, Traian);
- învățarea limbilor moderne: germană, engleză (voluntar internațional – „Maramureș”, Biblioteca Centrală; „Târgu-Mureș”, „M. Ciachir”, „Alba Iulia”, „M. Lomonosov”);
- excursii în oraș („Ovidius”);
- arta cosmeticii („Maramureș”);
- experimente științifice („Ovidius”);
- organizatori, moderatori ai evenimentelor („A. Mickiewicz);
- dezvoltare personală („O. Ghibu”);
- repararea și salubritatea colecțiilor („I. Mangher”, „L. Ukrainka”);
- lecturi cu voce tare, programe de lectură („Transilvania”, Traian, „M. Lomonosov”, „Ovidius”, Centrul Academic Eminescu).

Observăm că din cei 162 de voluntari ponderea majoră revine categoriei de vârstă de 12 -17 ani. Voluntarii-elevi au nevoie de interacțiune și de socializare. Elevii sunt urmași de studenții din

Învățământul vocațional care doresc să-și testeze cunoștințele, să-și optimizeze performanța. Voluntarii de vârstă cuprinsă între 20-40 de ani își valorifică experiențele, colectează date pentru noi descoperiri sau redimensionări în contextul cercetărilor științifice. Îndrumătorii expresivi au fost voluntarii de 60-75 ani care cu iscusință au exemplificat și au oferit cunoștințele și experiențele acumulate.

Cei mai mulți voluntari au fost la filiale: „I. Mangher”, „M. Lomonosov”, Centrul Academic Eminescu, Biblioteca Publică de Drept, „Transilvania”, „Ștefan cel Mare și Sfânt”, „L. Ukrainka”, „M. Ciachir”, „Maramureș”. Iar la filialele „Transilvania”, „Maramureș” și Biblioteca Centrală au fost voluntari din România și Germania.

Impactul activității de voluntariat aduce plusvaloare economică comunității. Voluntarii au livrat servicii fără a fi remunerați. În medie o oră a unui voluntar este estimată cu 14,08 lei. Evaluând datele cantitative s-a determinat:

- 162 de voluntari s-au implicat în livrarea serviciilor în cadrul programului estival;
- 4 536 de ore au fost dedicate muncii de voluntar;
- 14,08 lei costă o oră a unui voluntar;
- 14, 08 lei x 4 536 ore = 63 866, 88 lei constituie valoarea monetară a voluntarilor.

Astfel, voluntarii au adus un beneficiu comunității 63 866,88 lei.

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a contribuit la traiectul dezvoltării voluntarului. Doi dintre ei au obținut burse pentru studiile superioare, unul a susținut proba de evaluare la facultate, altul a devenit consilier în administrația publică locală.

Voluntara Constanța Sinița de la Filiala „Maramureș” a participat la Forumul Voluntarilor CSI cu genericul „Promovarea citirii în rândul copiilor și tinerilor”, Dușambe, Tadjikistan. Evenimentul a reunit diferiți experți, lideri de organizații, bibliotecari, reprezentanți ai mediului academic, profesori, voluntari și coordonatori de proiecte din nouă țări. Pe parcursul unei săptămâni participanții au abordat multidimensional problema cititului în rândul tinerilor. Forumul a fost organizat cu suportul Fundației pentru Cooperare Umanitară a Comunității Statelor Independente și implementat de către organizația Youth House (Casa Tineretului) din Tadjikistan.

Gestul voluntarilor a avut mai multe motivații: sentimentul de apartenență la o echipă; testarea practică a cunoștințelor pentru a urma o carieră; dobândirea și/sau consolidarea unor competențe; dorința de a-și exercita responsabilitatea; petrecerea timpului în mod activ; dezvoltarea încrederii în sine; Interacționarea cu oameni interesați.

7. PROMOVAREA BIBLIOTECII

Pentru Biblioteca Municipală unul din obiectivele anului 2019 a fost reinventarea imaginii BM în mentalitatea colectivă a chișinăuienilor. Or, acesta a putut fi atins prin serviciile de calitate, expozițiile inedite, parteneriatele eficiente și durabile, diversitatea colecțiilor, campaniile de comunicare și promovare, programele de lectură – care continuă să fie primordiale pentru Biblioteca Municipală.

Pentru a se întipări în mintea chișinăuiianului și a-și menține credibilă imaginea, Biblioteca Municipală a elaborat seturi de materiale promoționale cu însemnele instituției: afișe – 230, peste 400 semne de carte, pliante – 100, postere – 40, cărți de vizită – 350, insigne – 70, umbrele – 200 buc., miniumbră – 100 buc., chipiuri – 600 buc., căni – 1 000 buc. Mesajele transmise prin intermediul materialelor promoționale au contribuit la îmbunătățirea comunicării dintre bibliotecă și utilizatori, identitatea vizuală devenind mai ușor de recunoscut.

Prin intermediul publicității stradale, care este considerată și cel mai vechi mediu de reclamă din lume, Biblioteca Municipală a transmis mesajul către comunitate și a prezentat serviciile, proiectele și programele de lectură, datorită unui nou parteneriat cu AloCapitala – un site informativ despre viața orașului nostru care deține câteva ecrane LED pe străzile Chișinăului, timp de o zi s-au proiectat pe aceste ecrane aflate la intersecția străzilor Ștefan cel Mare și Sfânt și str. Pușkin, afișele de la „Chișinăul citește” și „Provocarea verii”.

Zilele Bibliotecii

Filialele aniversare – de Arte „T. Arghezi” – 55 ani, Miron Costin – 50 de ani, Alecu Russo – 40 ani de la fondare, „Ștefan cel Mare și Sfânt” – 15 ani de activitate, „Ovidius” – 25 ani au contribuit la promovarea imaginii BM prin organizarea *Zilelor Bibliotecii*, unde și-au prezentat colecțiile în cele mai inedite moduri, au desfășurat lansări de carte, întâlniri cu scriitorii, excursii prin spațiile prietenoase, vernisaje de pictură, duplex-uri profesionale, sesiuni de comunicări-poster.

Un eveniment care a marcat istoria BM, la cei 142 de ani de la fondare, s-a desfășurat în perioada 17-22 octombrie 2019, când s-au desfășurat **Zilele Bibliotecii Municipale**. În aceste zile s-au organizat un șir de evenimente cu tematici profesionale și socioculturale, menite să contribuie la promovarea unor noi forme și metode de activitate în serviciul utilizatorului: proiecte și programe cu și pentru chișinăuieni, strategii de marketing și comunicare; incursiuni în istoria Chișinăului; întâlniri cu scriitori, prezentări de carte, dialoguri cu personalități, flashmob-uri, retrospectiva verii. Conferința științifică în format *Eleven #BM142 Inspiră, Implică, Împuternicește, Conectează* și

Conferința postere *Experiența serviciilor inovatoare* au împărtășit chișinăuienilor experiența serviciilor inovative din rețeaua Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” printr-o paradă-maraton de 32 de postere și prezentări.

Zilele Filialei de Arte „T. Arghezi” au debutat cu dezbaterea tematică *Documentare. Aniversarea a 55-a bibliotecii*. Oaspeții speciali ai evenimentului au fost: Paulina Zavtoni, Artistă a Poporului, actriță; Ion Paulencu, Artist al Poporului, interpret de operă și muzică populară; Victor Ghilaș, dr. habilitat, conferențiar universitar, muzicolog, cercetător științific; Lucia Galac, Maestru în Arte; Aurelia Simion, pianistă, conferențiar la Universitatea de Arte „George Enescu”, Iași, România; Vlad Zbârciog, scriitor; Ion Gorgan, scriitor. Au participat studenți de la Facultatea de Management Artistic și Culturologie, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, profesori, directori de filiale, foști bibliotecari care au lucrat în această instituție.

Filiala M. Costin a organizat un eveniment plin de surprize la cei **50 de ani** de activitate. Programul a inclus prezentarea noilor titluri de carte pentru copii; discuția tematică *Recomandări de cărți care au fost ecranizate*; întâlnire cu Mircea Grecu, scriitorul copiilor; vizionarea filmului video *Viața filialei în foto și vizite ghidate. Gală cititorilor – 50 de ani împreună*, a încheiat Zilele Bibliotecii „M. Costin”. La evenimentele organizate au fost prezenți utilizatorii fideli, bibliotecari și partenerii bibliotecii. Elevii Liceului Teoretic „M. Basarab” și Gimnaziul „I.L. Caragiale” au venit cu frumoase mesaje de felicitare transpuse pe inimioare de hârtie. Toți oaspeții au vorbit despre utilitatea bibliotecii și a cărții în viața lor, despre atmosfera spirituală din bibliotecă, despre înaltul profesionalism al bibliotecarilor.

Pentru **Filiala „Ovidius”**, anul 2019 a avut o semnificație aparte, o încărcătură emotivă deosebită, o responsabilitate accentuată – împlinirea celor **25 de ani** de la fondare. Astfel, s-a adus un omagiu pe parcursul întregului an poetului latin Publius Ovidius Naso: lansarea pe pagina de Facebook a rubricii *De la Ovidius ne tragem...;* a proiectului *Sub stindardul Venerei* dedicat zilei Dragobetelui; rubrica *Predilecțiile literare ale ovidienilor*; participarea la Atelierul de Storytelling cu povestea *Clipe de nisip* – o incursiune în timp: *25 de ani ai cititorului – 25 de ani ai bibliotecii*. Zilele Filialei „Ovidius” s-au desfășurat sub genericul *Cunoaștere. Deschidere. Documentare: un sfert de veac pentru comunitate*. Evenimentul a adunat scriitori, cercetători științifici, jurnaliști, profesori, pictori, parteneri, bibliotecari, dar și utilizatori ai bibliotecii. Printre oaspeții care au luat parte la eveniment s-au aflat: Angelina Mistreț, vicepreședinte, Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău; Corina-Mihaela Apostoleanu, directorul Bibliotecii Județene „Ioan N. Roman”, Constanța, România; Valentina Butnaru, publicist, Președintele societății „Limba Noastră cea Română”, dr. Iulian Filip,

scriitor; Zina Izbaș jurnalist radio și scriitor; Ianoș Țurcanu, scriitor etc. Prima zi a demarat cu momentul cultural-artistic *Publius Ovidius Naso – primul cântăreț al pământului românesc*. Au răsunat cântece pe versurile poetului în interpretarea actriței Vera Mereuță împreună cu studenții anul II de la Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice. De asemenea, un tribut poetului latin a fost adus și de către elevii de la Liceul Teoretic European din capitală. A urmat prezentarea producției editoriale românești: *Reviste Dobrogene ale României Mari; Localități ale județului Constanța la 140 ani de la unirea Dobrogei cu România; Revista Ovidiu, o biografie contemporană; Sub semnul Cărții, 85 de ani de lectură publică la Constanța*. Aceste publicații au fost donate cu drag bibliotecii. Lansarea de carte *Ziua de naștere a lui Mihai Mihailovici*, autor Dumitru Crudu a pus la dispoziția invitaților o metadramă intercalată cu comedie, dramă, melodramă, tragicomedie și tipologii diverse ale eroilor și anti-eroilor. Și interacțiunea dintre cărți și pictură a fost vizibilă. Astfel, vernisajul expoziției personale *Cioburi de timp din arhiva sufletului meu*, autor Victor Cobzac, artist plastic a oferit posibilitatea invitaților de-a medita altfel. Evenimentul a găzduit și ședința aniversară a *Clubului Oratorilor*. După care un master-class *Elementul de bază în compoziția iei* de Olesia Enachi, creatoare de ii, membră a Uniunii Artiștilor Plastici din Republica Moldova. Ziua s-a finalizat cu 25 de aplauze pentru colaborare și cooperare cu Biblioteca „Ovidius” profesorilor, bibliotecarilor, instituțiilor de învățământ, cititorilor și voluntarilor. Drept apreciere și prețuire au fost gândurile bune, recunoștința și dragostea din partea celor mai fideli cititori, exprimate în 25 de mesaje de felicitare care au decorat festiv sălile bibliotecii. A doua zi a continuat cu atelierul de editare *Wikimedia și bibliotecarii*. Campania 1Lib1Ref (un bibliotecar – o referință) moderat de Ana Ostașevschi-Ureche împreună cu invitatul special, Zah Maria-Minerva, de la Cluj, România. La atelier au participat bibliotecari din rețea, care au contribuit nemijlocit la sporirea informației în enciclopedia liberă, Wikipedia și la concretizarea veridicității informației prin adăugarea referințelor. Lansarea de carte *Prințesa care vrea să zboare* semnată de jurnalistul radio și scriitorul, Zina Izbaș, a fost moderată de scriitorul Ianoș Țurcanu. A urmat duplexul profesional, care a avut la bază sesiunea de comunicări-poster *Kit-ul serviciilor ovidiene în același tempo* și lansarea Clubului *De ce avem nevoie de lecturi*, moderat de scriitorul Val Butnaru. Șirul evenimentelor a încheiat recitalul pe acorduri de chitară susținut de Victor Mețgher, discipolul lui Vasile Verdeș, unul dintre fondatorii NOROC-ului. Au răsunat melodii din repertoriul grupelor *Noroc, Savoy* ș.a. interpretate cu mult drag de cei prezenți.

În cadrul **Zilelor Filialei „Ștefan cel Mare și Sfânt”**, cu ocazia împlinirii celor **15 ani** de la deschiderea bibliotecii, s-au organizat un șir de activități științifico-culturale: duplexul profesional

Nota ludică în activitățile de bibliotecă (moderator dr. Lidia Kulikovski, director adjunct al BM „B.P. Hasdeu”); concursul de erudiție *Aici e Moldova*; lecția publică *Viața și succesul*; masa rotundă *Semnificația istorică a Marii Uniri*; trainingul *15 idei pentru o bibliotecă activă*; cenaclul *Singur printre cărți* (moderator scriitorul Nicolae Spătaru). Au fost prezente personalități și oficialități din Chișinău și oaspeți din România (Oana Raluca Boian, manager Biblioteca Județeană „Duiliu Zamfirescu” din Focșani și Adrian Țiglea, scriitor).

Impactul evenimentelor organizate în cele patru filiale ale BM s-a concretizat în totalizarea activităților de peste ani, solidarizarea cititorilor și a utilizatorilor fideli, aprecierea și onorarea partenerilor devotați.

Desigur, merită a fi nominalizate și celelalte filiale care au desfășurat Zilele Bibliotecii într-un format ieșit din tipare: Filiala „A. Mickiewicz” cu evenimentul culinar inspirat din cărțile de bucate poloneze *Modă de BOOKate poloneze*, Filiala N. Titulescu cu flashmob-ul *Vino cu noi la bibliotecă*, Filiala „L. Rebreanu” cu lecția publică *Siguranța copiilor on-line!*, Filiala Maria Drăgan cu atelierul de meșteșugărit *Împletitul în fibre vegetale* (invitat special – meșterul popular Mihaela Dragoman) etc.

7.1. ECOURI ÎN MASS-MEDIA

Publicațiile media nu au ezitat și în acest an să ne valorifice comunicarea cu consumatorii de media. Astfel că, de sub tipar au fost scoase **392 articole în ziare și reviste (349 articole în limba română, 43 articole în rusă)** care reflectă activitatea bibliotecii. Menționăm aici ziarele care ne-au acordat mai mult spațiu de editare, după cum urmează: *Literatura și Arta* – 59, *Florile Dalbe* – 13, *Univers Pedagogic* – 9, *Făclia* – 7, *Jurnal de Chișinău* – 5 etc. Subiectele abordate au fost dintre cele mai diverse și au reflectat cele mai importante servicii, programe și activități, bibliotecarii și partenerii scriind despre Programul de lectură *Chișinăul citește*, Programul *Provocarea verii*, Inițiativa comunitară *Citim Eminescu*, Zua poeziei, Zua Internațională a Cititului împreună, desfășurarea Săptămânii științei la Hasdeu, Talciok științific, Achiziții noi în fondul de documente etc.

Revistele editate de BM și cele care ne sunt parteneri au reușit să scrie pe paginile lor întreaga istorie a anului 2019: *BiblioPolis* – 36, *Ecoul Eminescu* – 26; *Dialogica*. rev. de studii culturale și literatură – 20, *Jutrzenka* – 5, *Revista Scriptor* (Iași) – 5, *Contrafort* – 3, *Revista de Etnologie și Culturologie* – 2. Un exemplu de eficientizare a conținutului promovat și de informare a publicului-țintă este Biblioteca de cultură și literatură polonă „A. Mickiewicz”, în persoana șefei, Oxana Andreev, pentru articolele publicate în limba poloneză în revista „Jutrzenka”.

Mesajele vocale transmise prin emisiile radio au ajuns la utilizatorii bibliotecii și la non-utilizatorii prin intermediul emisiunilor: *Matinal Național, Casa Radio, Vineri seara în direct cu Cezara, Ora copiilor, Vârsta amintirilor, Album duminical, Ruskii mir, Matinal Național* de la **Radio Moldova**, *Puncte de reflecție cu Natalia Hadârcă* de la **Vocea Basarabiei**. Cele mai multe reportaje au răsunat la Radio Moldova, care și-a asumat această nobilă misiune de a se afla cât mai mult în biblioteci și a bucura ascultătorii cu secvențe audio înregistrate la evenimentele ce constituiau de fapt un cotidian colorat și deosebit de interesant surprins la filialele hasdeuiene.

De asemenea, și alte posturi de radio au rezervat timp de emisie activităților culturale desfășurate în filialele BM. Menționăm aici: **sputnik.md, Radio Europa Liberă, Radio Chișinău**. Subiectele au fost printre cele mai diverse: *Provocarea verii* la BM, *Străzile Chișinăului, Zilele Bibliotecii Municipale, Bătălia cărților, Chișinăul citește, 101 Basme Românești scrise de copii, Beneficiile nebanuite ale lecturii, Festivalul Republican de Creație Artistică dedicat poetului Grigore Vieru „Floarea Omeniei”, Zilele Bibliotecii de cultură și literatură polonă, Zilele Bibliotecii „Ovidius”, Zilele Bibliotecii de Arte „T, Arghezi”, Zilele Bibliotecii „Târgu-Mureș”* etc. În total au fost realizate **peste 180 de reportaje radio**.

Cel mai popular canal de informare și în anul 2019 rămâne a fi televiziunea, cu o prezență la 18 posturi TV.

În top, cu cele mai multe emisiuni, interviuri și reportaje (în total 146 la număr) se clasează postul **Moldova1**, cu emisiunile care au dedicat spațiu de emisie activităților *Bună dimineața, Bună dimineața de week-end, Cine vine la noi?, Lecturi à la carte, Purtătorii de cultură, Svitanok, Unda Bugeacului, Mesager, Miezul zilei*.

Din toate aparițiile TV (220 la număr), menționăm că o cotă de 21,5 % aparține șefului Filialei „O. Ghibu”, scriitorului și criticului literar Vitalie Răileanu (*Miercurea cărților din Biblioteca ta, Purtătorii de cultură*), urmat de șefa Bibliotecii Centrale, scriitoarea și criticul literar, Maria Pilchin, gazda emisiunii „Lecturi à la carte” căreia îi aparțin 15% din apariții, care au asigurat o vizibilitate constantă la TV.

TVR Moldova este un al doilea post de televiziune care ține să promoveze activitățile Bibliotecii Municipale. În anul 2019 la emisiunile *Matinalii, Obiectiv Comun și TeleJurnal* s-au transmis 32 de interviuri și reportaje. *Jurnalul orei 19.00, Cabinetul din umbră (JurnalTV), O seară perfectă, Știrile Pro TV (ProTV) și Reporter (Canal2)* sunt emisiunile care au reflectat imaginea Bibliotecii Municipale și a întregii rețele de filiale. Cel mai des reflectat a fost Programul de lectură *Chișinăul citește* în 18 reportaje la posturile TV și în cinci surse electronice. Despre *101 Basme*

Românești au apărut cinci articole în mediul on-line autohton și două articole în România, TV – trei apariții, dintre care una în România.

Atât la TV, la Radio, cât și în mediul on-line un rol important în promovarea și comunicarea instituțională la nivel de management superior l-a avut directorul general, dr. Mariana Harjevschi și directorul adjunct, dr. Lidia Kulikovski, iar la nivel de filiale un aport considerabil în diseminarea informației către publicul vizat l-au avut, aflându-se în top 3: CAE, Filiala „H. Botev” și Filiala „Târgoviște”.

Dintre instituțiile mediatice on-line – 56 surse online autohtone, 15 din România și 2 din Bulgaria – putem remarca o colaborare de succes cu **diez.md**, care a plasat un număr de 15 articole. Suntem recunoscători echipei **radiochișinău.md** – 8 articole și **moldpres.md** cu 6 articole pentru mediatizarea evenimentelor BM. În total în mediul on-line imaginea BM a apărut de **183 de ori**.

În buletinul on-line **BiblioCity** au apărut **54** de postări ale bibliotecarilor din rețeaua Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” (4 în limba rusă și 50 în limba română). Cele mai multe articole au fost scrise de Tatiana Donțu – 7, urmată de Doina Spătaru – 5 articole și Angela Olărescu cu 4 articole. Cele mai des reflectate au fost lansările și prezentările de carte, promovarea culturii minorităților naționale, evenimentele *Chișinăul citește* și *Provocarea verii*.

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” și-a consolidat și amplificat și mai mult imaginea prin informarea comunității chișinăuiene utilizând și tehnologiile moderne:

Secția „Memoria Chișinăului” a elaborat 3 videouri publicate pe canalul de pe Youtube.

– Chișinăul interbelic în imagini (aprilie) <https://www.youtube.com/watch?v=bnCfGuZ-cbQ&t=52s> (154 vizualizări);

– Cărți despre Chișinău (iulie) <https://www.youtube.com/watch?v=vJlqjTNOH0w&t=3s> (532 vizualizări);

– Vitrinele Chișinăului de Crăciun (decembrie) <https://www.youtube.com/watch?v=qzzY5wtDSyo&t=2s> (142 vizualizări);

– **11 materiale video** despre Chișinău a elaborat Filiala M. Costin (autor: Elena Brăguța), care au fost plasate pe pagina Secției „Memoria Chișinăului” de pe Facebook și distribuite pe rețele sociale, acumulând în total **9 372** vizualizări.

– Старые двери Кишинёва <https://www.youtube.com/watch?v=9qVt7oBpu9A> (1004 vizualizări);

– Кишинёв. Рышкановка <https://www.youtube.com/watch?v=CqOH6hud9PI> (1054 vizualizări);

- Кишинёв. Прогулка по Центру https://www.youtube.com/watch?v=95HA_Cy_BWk (806 vizualizări);
- Валя-Морилор – любимое кишинёвское озер <https://www.youtube.com/watch?v=TZPbUTkPdo> (973 vizualizări);
- Кишинёвский парк Долина Роз <https://www.youtube.com/watch?v=2x9-V2f6K8w&t=43s> (632 vizualizări);
- Красота кишинёвского Дендрария <https://www.youtube.com/watch?v=h5mcZGOAoj0> (794 vizualizări);
- Кишинёвский ATRIUM – любимое место отдыха <https://www.youtube.com/watch?v=uPIKmNSjYNo> (662 vizualizări);
- Муниципальная библиотека "Б. П. Хашдеу": грани времени https://www.youtube.com/watch?v=PZI_X25ggWM&t=5s (728 vizualizări);
- Кишинёв. Свидание с прошлым <https://www.youtube.com/watch?v=XcpvU65me14> (927 vizualizări);
- Книги о Кишинёве <https://www.youtube.com/watch?v=MD4d2wZH4fE> (727 vizualizări);
- Фототур по Кишинёву <https://www.youtube.com/watch?v=KD3sFHZIOls> (1065 vizualizări).

Agenda activităților: Iulie

Filiala „Târgoviște”

Luni	Marti	Miercuri	Joi	Vineri
11.07.2019 14.00-15.00 Activități pentru copii în cadrul activității de lectură Descriptivitate	11.07.2019 14.00-15.00 Canta despre planete Și explorăm planetele care sunt în jurul nostru. Tema: SOARĂ FANTASTICĂ. Activități pentru copii: desen, colorare, jocuri, activități de lectură. 14.00-15.00 Canta despre planete Și explorăm planetele care sunt în jurul nostru. Tema: SOARĂ FANTASTICĂ. Activități pentru copii: desen, colorare, jocuri, activități de lectură.	11.07.2019 14.00-15.00 Canta despre planete Și explorăm planetele care sunt în jurul nostru. Tema: SOARĂ FANTASTICĂ. Activități pentru copii: desen, colorare, jocuri, activități de lectură.	11.07.2019 14.00-15.00 Canta despre planete Și explorăm planetele care sunt în jurul nostru. Tema: SOARĂ FANTASTICĂ. Activități pentru copii: desen, colorare, jocuri, activități de lectură.	11.07.2019 14.00-15.00 Canta despre planete Și explorăm planetele care sunt în jurul nostru. Tema: SOARĂ FANTASTICĂ. Activități pentru copii: desen, colorare, jocuri, activități de lectură.

PROVOCAREA VERII
Iunie-august 2019

Citește! Descoperă! Creează!

7 iunie

Tema zilei: Teatru

- 10.00-10.30 Salutul. Testul zilei: Puzzle în culori. **Joc: Colorează și descoperă diferențele**
- 10.30-11.00 Lectură prin intermediul marionetelor. **A fost odată...**
- 11.00-11.15 Pauză
- 11.15-11.45 **Experiment: Strugurii legănați**
- 11.45-12.00 **Joc: Măr, banana, orange**
- 12.00-12.15 Pauză
- 12.15-12.45 **Atelier de creație: Origami din cărți vechi**
- 12.45-13.00 **Joc: În căutare de comori**

22 august 2019

Provocarea verii

Filiala de Arte „Tudor Arghezi”

16.30-13.30

**CITIM DESPRE SPĂLATUL MĂINILOR
DESCOPERĂ ȘI SITUAȚII OBLIGATORII DE SPĂLARE PE MĂINI
CREEAZĂ EXPERIMENTUL FOLOSIND
JOCUL DE MASĂ „LABORATORUL DE COSMETICE”**

Date de contact: 022 27 45 75

Agenda activităților iulie

Filiala „A. Mickiewicz”

Luni	Marti	Miercuri	Joi	Vineri
11.07.2019 14.00-15.00 Canta despre planete Și explorăm planetele care sunt în jurul nostru. Tema: SOARĂ FANTASTICĂ. Activități pentru copii: desen, colorare, jocuri, activități de lectură.	11.07.2019 14.00-15.00 Canta despre planete Și explorăm planetele care sunt în jurul nostru. Tema: SOARĂ FANTASTICĂ. Activități pentru copii: desen, colorare, jocuri, activități de lectură.	11.07.2019 14.00-15.00 Canta despre planete Și explorăm planetele care sunt în jurul nostru. Tema: SOARĂ FANTASTICĂ. Activități pentru copii: desen, colorare, jocuri, activități de lectură.	11.07.2019 14.00-15.00 Canta despre planete Și explorăm planetele care sunt în jurul nostru. Tema: SOARĂ FANTASTICĂ. Activități pentru copii: desen, colorare, jocuri, activități de lectură.	11.07.2019 14.00-15.00 Canta despre planete Și explorăm planetele care sunt în jurul nostru. Tema: SOARĂ FANTASTICĂ. Activități pentru copii: desen, colorare, jocuri, activități de lectură.

PROVOCAREA VERII
Iunie-august 2019

6 iunie

Călătorie în interiorul corpului uman

Tema zilei:
Ora: 14:00-17:00

Citește
Misterele corpului Uman

Descoperă
Curiozități despre corpul uman

- Decoperim părțile corpului
- Decoperim funcțiile acestora
- De ce persoana este unică?
- Cum funcționează creierul?
- Cum să avem grijă de corpul nostru!

Creează
Corpul uman

- Crearea unui corp uman prin desen
- Crearea unui corp uman prin confecționare
- Crearea unui corp uman prin modelare

Filiala Centrul Academic Internațional Eminescu
bd. Dacia, 20

PROVOCAREA VERII
Iunie-august 2019

21 august

Tema zilei: Astronomie

Citește!

- Carte completă despre Astronomie & Spațiu, autor L. Miles, A. Smith
- Pauză

Descoperă!

- Cum arde o lumânare?
- Joc: Să ne încercăm memoria
- Pauză

Creează!

- Hărta cerului înstelat

7.2. PROMOVAREA ONLINE

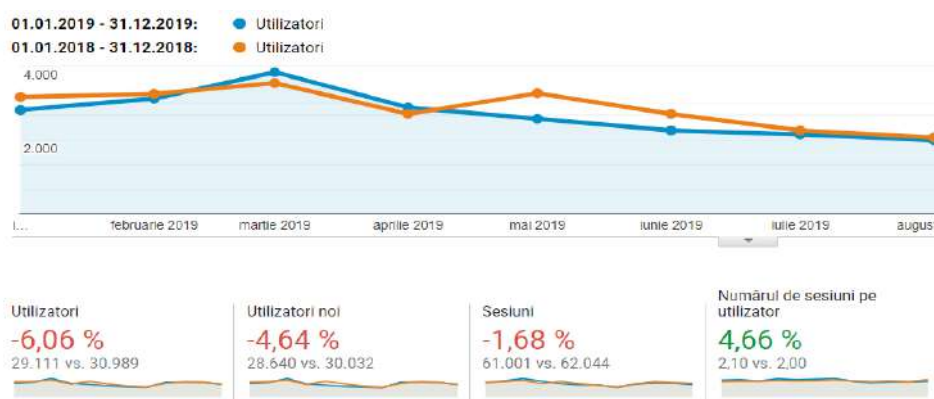
SITE-UL HASDEU.MD

Site-ul bibliotecii este un instrument multifuncțional care sporește imaginea instituției, fiind o platformă eficientă de promovare și comunicare cu utilizatorii. Prin intermediul siteului pot fi colectate opiniile și sugestiile utilizatorilor.

În anul de referință site-ul BM a înregistrat o descreștere a indicatorilor de bază, după cum se observă din tabelul de mai jos.

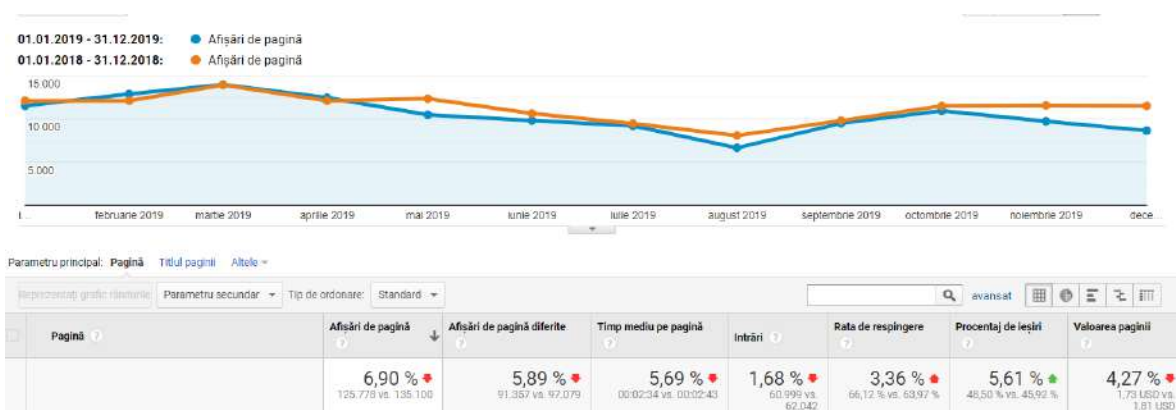
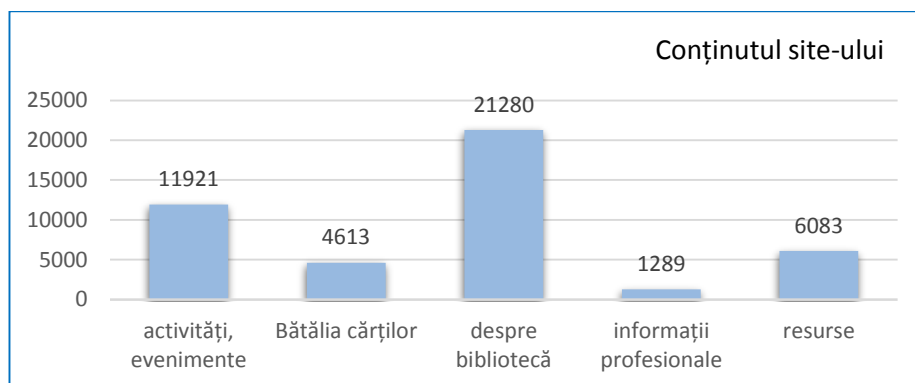
	2019	2018
utilizatori unici	33301	34358
afișări pagină	125778	135100
sesiuni	61001	62044

Datele statistice denotă că site-ul nu a fost actualizat cu regularitate, informațiile despre cele mai importante evenimente organizate de bibliotecă, despre inițiative și servicii noi erau publicate inițial pe rețele sociale și doar apoi pe site. Toate acestea confirmă necesitatea unui redesign și restructurare a site-ului, revizuirea politicii de gestionare a conținutului și partajarea lui pe rețele sociale.

Indicatori care sunt în creștere: numărul de sesiuni per utilizator (4,66%), utilizatori activi (13,67% per săptămână) atestă că utilizatorii fideli revin pe site și găsesc aici informații relevante. Analizând fluxul comportamental observăm care din compartimentele site-ului erau ținta intereselor utilizatorilor și se ofereau la prima interacțiune cu site-ul. O creștere de 39% este înregistrată pe pagina *Ce? Unde? Când?* dintre care cea mai vizitată a fost pagina concursului *Bătălia cărților*, 5% – pagina *Filiale*, din care 4% în limbile rusă și engleză.

După criteriul *Conținutul site-ului* constatăm că în afară de *Pagina de start*, care înregistrează 42% de afișări, cele mai vizitate pagini sunt:

Din numărul total de sesiuni – 20% reprezintă vizite repetate pe site, iar 80% sunt vizitatori noi. Acest indicator rămâne neschimbat pe parcursul ultimelor trei ani și indică că utilizatorul nu întotdeauna găsește informația relevantă, iar biblioteca trebuie să regândească politica de gestionare a conținutului.

60% din sesiuni reprezintă traficul realizat în urma unei căutări simple în orice motor de căutare (organic search), 33% de trafic revine căutărilor directe prin introducerea URL-ului site-ului (direct search), 3,02% de sesiuni reprezintă accesarea site-ului de pe alte site-uri (referral search); iar 2,81% – revine traficului de pe rețele sociale (social search). Tabelul de mai jos ilustrează în ce măsură s-au schimbat indicatorii în comparație cu 2018.

	Acquisition			Behaviour		
	Users	New Users	Sessions	Bounce Rate	Pages/Ses...	Avg. Session Duration
	6.06% ↓	4.64% ↓	1.68% ↓	3.36% ↑	5.31% ↓	14.96% ↓
1 Organic Search	5.25% ↓			1.18% ↑		
2 Direct	7.93% ↑			6.52% ↑		
3 Referral	53.26% ↓			3.94% ↓		
4 Social	10.68% ↓			6.08% ↑		
5 (Other)	100.00% ↓			100.00% ↓		

Traficul de pe rețelele sociale pentru majoritatea platformelor semnaleză o scădere semnificativă, două canale *Instagram* și *Youtube* se află la același nivel în comparație cu 2018, și numai *Vkontakte* și *Wordpress* s-au schimbat semnificativ – utilizatorii care găsesc informația pe aceste platforme online au vizitat mai des site-ul bibliotecii.

Canal	2019 01 ian.– 31 dec.	2018 01 ian.– 31 dec.	% Change
Facebook	811 (95.75%)	856 (89.26%)	-5.26%
Blogger	20 (2.36%)	48 (5.01%)	-58.33%
Vkontakte	6 (0.71%)	5 (0.52%)	20.00%
Instagram	5 (0.59%)	5 (0.52%)	0.00%
WordPress	3 (0.35%)	1 (0.10%)	200.00%
Pinterest	1 (0.12%)	4 (0.42%)	-75.00%
YouTube	1 (0.12%)	0 (0.00%)	0.00%
foursquare	0 (0.00%)	1 (0.10%)	-100.00%

34% (28% în 2018) de utilizatori au accesat pagina web a bibliotecii de pe dispozitivele mobile și 1,4% de pe tablete, iar 63%, (69% în 2018) – de pe calculatoare staționare. Consemnăm o schimbare nesemnificativă a raportului între dispozitive mobile și calculatoare, ceea ce corespunde tendinței de a folosi Internetul tot mai des pe un dispozitiv mobil.

Concluzii. Site-ul Bibliotecii Municipale, deși are concurenți serioși – rețelele sociale, rămâne să fie principalul canal de comunicare între bibliotecă și utilizator, care oferă acces la resurse informaționale: activități cu publicul, proiecte, colecții, servicii, baze de date, bloguri etc. De informația de pe site sunt interesați mulți utilizatori, iar pentru mărirea numărului de accesări este necesară o actualizare continuă, extinderea ofertei de resurse electronice, promovarea conținutului

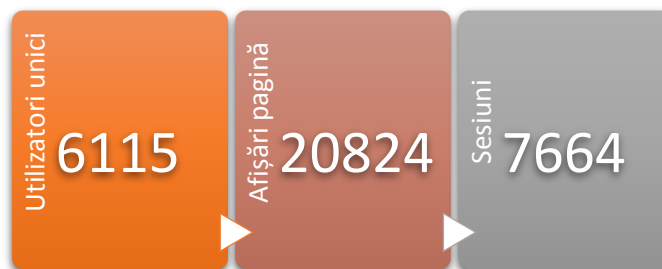
Pagina web a BPD – www.pll.md

Pagina web a BPD necesită renovare tehnologică, dar rămâne unul din instrumentele principale de informare a utilizatorilor despre activitatea, resursele informaționale, evenimentele, serviciile bibliotecii. Utilizatorii site-ului sunt utilizatorii activi, persoane din diferite țări – Republica Moldova, România, SUA, Coreea de Sud, China, Franța, Rusia, Canada, Italia, care beneficiază de serviciile la distanță ale BPD – colecția digitală, referințe prin email etc. În perioada 01.01.2019–20.12.2019 site-ul a fost accesat de **5 642** utilizatori, dintre care:

Tară	Utilizatori	% Utilizatori
1. Moldova	4.706	83,22 %
2. Romania	225	3,98 %
3. United States	221	3,91 %
4. South Korea	166	2,94 %
5. China	76	1,34 %
6. France	39	0,69 %
7. Russia	39	0,69 %
8. Canada	31	0,55 %
9. Italy	23	0,41 %
10. United Kingdom	17	0,30 %

În perioada 01.01.2019-31.12.2019 impactul paginii este următorul:

Cele mai populare publicații:

- *Organizații, care activează în domeniul combaterii traficului de ființe umane în Moldova* (1799 vizualizări) <http://pll.md/ro/events/0/266/10>
- *Nou!!! Cel mai vast conținut juridic românesc - Baza de date Sintact.ro* (1026 vizualizări) <http://pll.md/ro/news/0/329/5>
- *Serviciul EnterComp – Curs de inițiere în utilizarea calculatorului* (915 vizualizări) <http://pll.md/ro/events/0/326/20>
- *Impresiile și opiniile beneficiarilor Serviciului EnterComp, inițiat în cadrul Proiectului social al Primăriei Municipiului Chișinău „Împreună cu Bunicii” la Biblioteca Publică de Drept* (452 vizualizări) <http://pll.md/ro/events/0/333/15>
- *17 iulie 1436 - La mulți ani, Chișinău! Astăzi se împlinesc 583 de ani de la prima atestare* (372 vizualizări) <http://pll.md/ro/events/0/344/10> .

E-CONȚINUTURI

Biblioteca Municipală pe parcursul a 20 de ani dezvoltă conținuturi electronice, digitizând cărți, reviste, articole, publicându-le pe diferite platforme: Slideshare, Issuu, Calameo, site-ul bibliotecii, bloguri.

Colecția digitală

Colecția digitală a Bibliotecii Municipale este localizată și pe site-ul BM – hasdeu.md. Cele mai utilizate documente din această colecție au fost: revista *BiblioPolis* – 752 de vizite, bibliografiile – 428 de vizite și textele literare din programul școlar – 426 de vizite.

În anul 2019 colecția digitală s-a mărit cu încă 24 publicații la subiectul *științe juridice*, care pot fi consultate pe blogul Bibliotecii Publice de Drept, pagina E-resurse.

Biblioteca Municipală elaborează conținuturi în format digital, digitizează cele mai solicitate titluri pe diferite tematici și le pune la dispoziția utilizatorului. Eforturile bibliotecarilor sunt ilustrate prin datele statistice, care marchează în anul de referință o scădere a indicatorilor de utilizare, în majoritatea cazurilor explicat printr-o lipsă de promovare și de informare a utilizatorului.

Issuu

Pe platforma online de publicare *Issuu* sunt active patru conturi ale filialelor și subdiviziunilor Bibliotecii Municipale: CAE, „Transilvania”, Secția „Memoria Chișinăului”, contul instituțional al BM. Pe parcursul anului 2019 au fost publicate **23** de documente: bibliografiile, agende ale serviciilor, raportul de activitate al BM pe 2018, ziarul *Ecoul Eminescu*, citite de **2 168** de vizitatori unici, acumulând **19 290** de impresii și **43** distribuiri, cu o medie a timpului de lectură de 51 de minute. În comparație cu 2018 acești indicatori sunt în descreștere – 42 de documente, 102 384 de vizualizări, 119 de distribuiri.

Cele mai populare, citite titluri în 2019 au fost următoarele:

Subdiviziunea	Publicația	Vizitatori unici	Impresii	Media timpului
DMC	<i>Chișinău. Bulevarde, străzi, piețe</i>	3156	17992	03:24
DMC	Mihai Cimpoi: Biobibliografie	430	10407	02:53
BM (cont instituțional)	<i>Bibliografia Municipiului Chișinău</i>	706	8702	02:33
CAE	<i>Ecoul Eminescu</i> (51 numere)	600	3200	03:01
DMC	<i>Memorie vegetală</i> , de Umberto Eco	308	2539	05:41
CAE	Buletinul Eminescu (2 numere)	200	2500	02:03
BM (cont instituțional)	Raport de activitate 2018	776	2112	12:24
BM (cont instituțional)	<i>Iurie Colesnic: Cu drag de Basarabia: Biobibliografie</i>	315	1997	02:51
DMC	<i>Chișinăul în teatru</i>	165	1714	02:03
BM (cont instituțional)	<i>Presa pedagogică din perioada interbelică: Bibliografie retrospectivă</i>	290	1530	01:56

DMC	<i>Tiparnițe mănăstirești</i> , de Lucian Blaga	859	1192	01:19
BM (cont instituțional)	<i>Миры Аллы Коркиной: Биобиблиография</i>	105	893	01:43
DMC	<i>Chișinăul în date și evenimente 2017</i>	112	684	03:58
BM (cont instituțional)	Împreună cu bunicii : Agenda serviciilor	100	212	03:33
DMC	Chișinău. Calendarul evenimentelor 2018	68	168	03:36
BM (cont instituțional)	Gheorghe Barbarov	48	162	05:09
DMC	A портрет-то городского головы кажется не настоящий	15	142	02:12
BM (cont instituțional)	Connect plus: Agenda serviciilor	3	106	03:11

Conform statisticilor, cei mai mulți vizitatori a atras ghidul enciclopedic *Chișinău: Bulevarde, străzi, piețe*, publicat în 2018 de Secția „Memoria Chișinăului”; urmat de *Tiparnițe mănăstirești* de Lucian Blaga și *Raportul de activitate al BM*; iar după criteriul de impresii – *Chișinău. Bulevarde, străzi, piețe*, *Monografia bibliografică Mihai Cimpoi*, *Bibliografia Municipiului Chișinău* și *Memorie vegetală* de Umberto Eco. Cel mai mult timp cititorul s-a oprit citind *Memorie vegetală* de Umberto Eco – 12 min.

SlideShare

În anul de referință pe cele șase conturi active pe Slideshare ale Bibliotecii Municipale au fost publicate 24 de materiale (7 în 2018) – prezentări și expoziții virtuale de carte, ghiduri, regulamente, reviste, comunicări la conferințe, colocvii, seminare, care au fost vizualizate de 27 404 (17 656 în 2018) ori și au înregistrat 111 descărcări (95 în 2018). Pe această platformă s-a înregistrat o creștere a indicatorilor principali – *postări, vizite și descărcări*.

11 243 vizite pe contul Bibliotecii Municipale au acumulat prezentările:

- Rolul bibliotecarilor în crearea imaginii bibliotecii
- Descrierea bibliografică. Referințe bibliografice
- Terapie prin lectură: Proiect pentru stimularea lecturii
- Cercetarea sociologică
- Scrisoare

10 852 de vizite pe contul Filialei „A. Mickiewicz” au acumulat prezentările:

- Romane de dragoste
- Top 10 cărți despre Holocaust

- Istoria cărții
- Enciclopedii pentru copii
- Descoperă Chișinăul ascuns la Biblioteca „A. Mickiewicz”

Slideshare – platforma de publicare a comunicărilor în formă de prezentări, de partajare a experienței profesionale, de promovare a resurselor informaționale de specialitate nu este utilizată suficient de bibliotecari.

BLOGURI, MICROBLOGGURI

Timp de zece ani filialele Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” utilizează blogurile – canale de social media, instrumente esențiale în strategia de marketing și comunicare a unei instituții, succesul lor influențează direct percepția bibliotecii în comunitate. Cele **39 de bloguri** ale filialelor sunt folosite în principal pentru a promova proiecte, servicii, colecții noi sau activități interesante desfășurate în biblioteci. În anul de referință pe bloguri au fost publicate 1956 de postări, care au acumulat 445 892 de vizite și 643 821 de vizualizări.

Analizând datele statistice de utilizare a acestui canal social media, constatăm o descreștere constantă a principalilor indicatori: *vizite, afișări de pagină, postări* în anul de referință în comparație cu ultimii cinci ani.

Indicatori	2019	2018	2017	2016	2015
Vizite	445892	506655	505718	738 401	800946
Vizualizări	643821	765320	726641	893 095	913216
Postări	1956	3133	3679	4616	4854
Vizite per postare	228	161	131	160	165

Doar indicatorul *vizite per postare* este în creștere – unele materiale având o valoare pentru vizitatorii blogurilor. Analizând blogurile din punctul de vedere al *postărilor* constatăm că bibliotecile postarea unui număr mare de articole (de la 90 până la 160) au un coeficient scăzut de vizualizări (de la 50 la 200), ceea ce poate fi explicat prin mai mulți factori: conținut irelevant, cuvintele-cheie nu au oferit accesul la el, nedistribuirea pe rețele sociale ș.a.

În top 10 se află blogurile cu cel mai mare număr de *vizite și afișări pe pagină*:

Bloguri	Postări	Vizite	Vizualizări
Chișinău, orașul meu	46	72948	120891
Ora poveștilor CAE	47	61379	75112
Centrul Academic Eminescu	121	45119	54785
Biblioteca „Nicolae Titulescu”	93	29858	41488
Biblioteca Centrală	48	25851	39405

BiblioCity	58	24671	25390
Ebraika	79	21218	28477
Chișinău Muzical	6	20915	33000
Polonistica	28	13785	19960
Biblioteca „Târgu-Mureș”	35	9774	15635

Comparând datele cu anul 2018 constatăm că în top se află aceleași bloguri care oferă informații pe subiectele *Chișinău, scriitori, personalități* etc. **Cele mai populare postări** în 2019, după cum se vede din tabelul de mai jos, sunt axate pe informațiile despre Chișinău – postările menționate sunt solicitate constant pe parcursul ultimilor patru ani. Postările publicate de Secția „Memoria Chișinăului” pe parcursul anului reflectă activitatea Secției: Serviciul *Bibliotur*, personalități chișinăuiene, cărți noi, studii elaborate la subiectul *Chișinău*. În 2019 au provocat interes în afară de *Legenda Chișinăului* și articole recent publicate, dedicate ghidului enciclopedic *Chișinău: bulevarde, străzi, piețe, parcuri* și sculptorului Alexandru Plămădeală. Rămân actuale informațiile despre Eminescu; citatele celebre ale scriitorilor români; poveștile pentru copii; creația lui Ion Druță, proverbele și impresiile de lectură, eseuri despre poezie și pentru cei care sunt pasionați de călătorii, postarea despre orașele poloneze.

Blogul	Postarea	Vizualizări
Chișinău, orașul meu	Legenda Chișinăului	5598
Centrul Academic Internațional Eminescu	Citate și aprecieri despre M. Eminescu	5394
Biblioteca Târgu-Mureș	George Călinescu 20 citate celebre	3932
Chișinău, orașul meu	Istoria orașului	3739
Biblioteca Nicolae Titulescu	Semnificația florilor de mac	3534
BiblioCity	Вечер памяти „Есть только миг...”	2922
Chișinău, orașul meu	Orașul Chișinău în prima jumătate a secolului al XIX-lea, mărturii ale contemporanilor	2741
Centrul Academic Internațional Eminescu	Doi mari prieteni: Mihai Eminescu și Ion Creangă	2443
Biblioteca Nicolae Titulescu	Să cunoaștem lumea împreună	2399
Biblioteca Nicolae Titulescu	Proverbe și zicători despre toamnă	2279
Biblioteca Nicolae Titulescu	Impresii de lectură: Ultima lună de toamnă	2089
Polonistica	5 orașe din Polonia, pe care trebuie să le vizitezi	2034
Chișinău, orașul meu	Istoria orașului. Epoca modernă	1871
Biblioteca „Maramureș”	Poezia este însăși viața, însuși sufletul vieții!	1854
Biblioteca „Miron Costin”	I. Druță. Frunze de dor (60 ani)	1618
Polonistica	Polonă sau poloneză	1607
Chișinău, orașul meu	Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile	1563

Biblioteca Centrală	Nicolae Dabija - Ochiul al treilea	1497
Chișinău, orașul meu	Muzeele Chișinăului	1446
Ora poveștilor CAE	Povestea anotimpurilor	1277
Biblioteca Centrală	Vasile Alecsandri – rege al poeziei	1275
Polonistica	Polonia științifică	998
Chișinău, orașul meu	Bulevarde, piețe, străzi	948
Chișinău, orașul meu	Sculptorul A. Plămădeală – o personalitate marcantă a culturii basarabene	873
Biblioteca Târgu-Mureș	Nichita Stănescu – Top 20 de citate celebre	753
Biblioteca L. Rebreanu	Biserica albă de Ion Druță	717

În favoarea valorii informației publicate de BM vorbesc trimerile sau referințele la postările create pe alte site-uri, ca: *diez.md, locals.md, timpul.md, ziarulnational.md, Facebook, old.kp.md, yupi.md, adevărul.ro, ro.wikipedia.org, locals.md, curentul.md, moldovastamps.org, unimedia.info, monument.sit.md, istoria.md, allmoldova.com, historia.ro, nationalmuseum.md, zdg.md, vedomosti.md, limbaromana.md.*

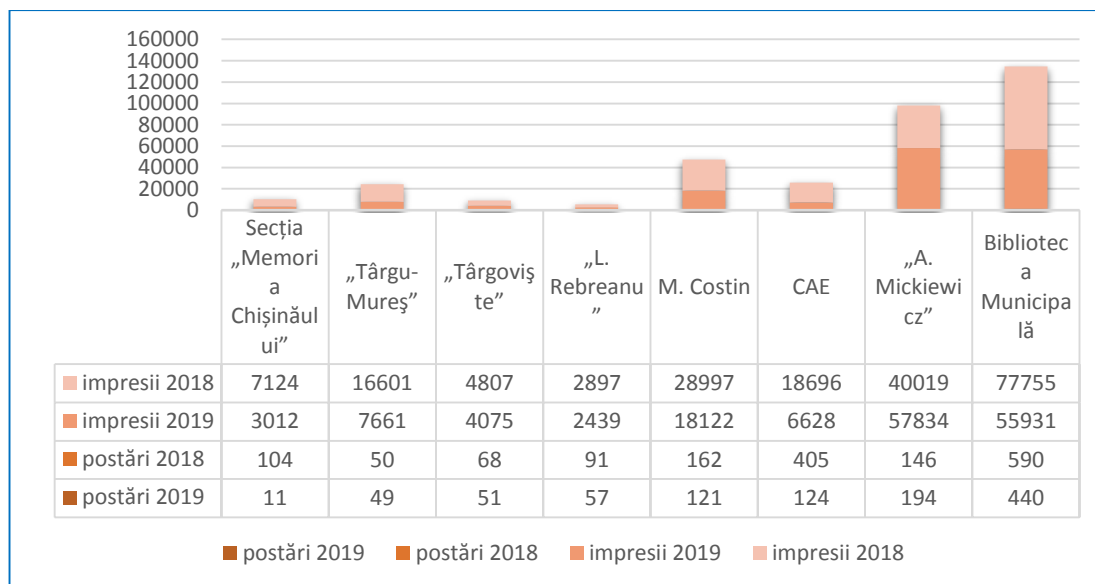
Referindu-ne la interacțiunea bibliotecă-utilizator, analizând blogurile din punctul de vedere al vizibilității, constatăm că postările au fost distribuite pe rețele sociale (Facebook, Twitter, Pinterest etc.), dar numărul de comentarii atât pe blog cât și pe rețele sociale practic nu există, cu excepția aprecierilor din partea colegilor.

Aria geografică a vizitatorilor este diversă, în medie: 70% sunt din Republica Moldova, 15% din România, 9% din SUA, câte 2% din Italia, Coreea, Rusia, Ucraina, Germania etc. Procentul de vizite diferă de la blog la blog cu mici excepții, ordinea țărilor rămânând aceeași.

În concluzie, constatăm că blogurile sunt instrumente importante de informare și promovare a bibliotecii. Bibliotecile trebuie să-și evalueze activitatea, asigurând conținuturi interesante, atrăgătoare și incitante la discuții; trebuie să fie revăzută politica de publicare a conținutului, planificarea postărilor, distribuirea pe toate canalele de social media.

Twitter

În anul 2019 postările de pe blogurile filialelor BM au fost distribuite pe platforma de microblogging Twitter. În total pe parcursul anului de referință au fost înregistrate **1 047** de postări cu **155 702** de vizualizări. În comparație cu anul 2018 indicatorii de utilizare a acestei platforme online sunt în descreștere, după cum se vede din graficul de mai jos.

În anul 2019 Filiala „A. Mickiewicz” și contul instituțional al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” au fost cele mai active pe platforma de microblogging, urmate fiind de Filialele „M. Costin” și „Târgu-Mureș”. Conținutul postat de filialele respective a atras utilizatorii care l-au apreciat. Filiala „A. Mickiewicz” publica articole interesante pentru comunitatea polonă; Filiala M. Costin este fidelă tematicii alese – cărți, literatura universală, iar pe contul BM au fost apreciate informațiile despre servicii și evenimente organizate pentru utilizatori.

Filiala	Postarea	Vizualizări
M. Costin	Интересные книги о любви	1859
„A. Mickiewicz”	Când ajunge plicul cu reviste, le răsfoiești și retrăiești frumoase momente	1005
„A. Mickiewicz”	Bullying o formă de abuz emoțional și fizic.	903
„A. Mickiewicz”	Biblioteca „A. Mickiewicz” la 12 ani. Alexandra Nica Zdaniuk, soția Ambasadorului Poloniei în RM, ne-a făcut o surpriză excepțională, venind și Dnei cu două feluri de bucate tradiționale poloneze: vestita supă Zurek și gogoși poloneze.	900
„A. Mickiewicz”	Biblioteca de cultură și literatură polonă „A. Mickiewicz” prezintă la cel mai important eveniment al polonezilor din RM, Festivalul Primăvara poloneză în Moldova, cu o expoziție de cărți pentru copii, enciclopedii, cărți senzoriale și jocuri de societate	881
„A. Mickiewicz”	Nu sta prea mult pe gânduri. Vino și participă la concursul „Descoperă Polonia”!!!	854
„A. Mickiewicz”	În data de 27 ianuarie se marchează Ziua Internațională de Comemorare a Holocaustului.	775
„A. Mickiewicz”	Spotkanie Oplatkowe dla przedstawicieli organizacji polonijnych.	737
M. Costin	Легенды о Мэрцишоре	634
„A. Mickiewicz”	Știți cum se schimbă viața, dacă te joci în „jocurile bucuriei”? Acest lucru l-au aflat elevii LT „C. Sibirschi”, care au făcut	494

	cunoștință cu cartea „Pollyanna, jocul bucuriei” de Eleanor H. Porter.	
BM (cont instituțional)	Lecția nr. 3. Programarea roboților Lego Mindstorms EV3, crearea algoritmului linear	458
„A. Mickiewicz”	Ziua de astăzi am dedicat-o Poloniei. Iar surpriza zilei a fost întâlnirea cu Excelența Sa, domnul Bartłomiej Zdaniuk, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Polone în Republica Moldova.	386
M. Costin	Новый год и Рождество в Молдове	369
BM (cont instituțional)	Dragi prieteni, Biblioteca Centrala vă invită să admirați expoziția de pictură și grafică – autor Aurel Guțu (pictor, grafician) în incinta Sediului Central al BM Hasdeu.	311
CAE	Veronica Micle	233
BM (cont instituțional)	Dante Alighieri – cel mai de seamă scriitor european din Evul Mediu	226
BM (cont instituțional)	Hackathonul Hack4BM în derulare	224
M. Costin	15 мая 1940г. Родился художник Исай Кырму	221
BM (cont instituțional)	Lecția nr. 4. Programarea roboților Lego Mindstorms EV3, crearea algoritmului linear.	197
BM (cont instituțional)	Hackeri in acțiune #hackathonbm #bibliotecahasdeu	160
„Târgu-Mureș”	Program estival pentru copii la Biblioteca „Târgu-Mureș”	140
DMC	Artiști notorii ai scenei lirice naționale: soprana Anastasia Dicescu	140
BM (cont instituțional)	Cărțile de pe rafturile Sălii Germane (Biblioteca Centrală) vă așteaptă la Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret!	132
M. Costin	Великий сатирик: к 210 летию Н.Гоголя (1809-1852)	131
M. Costin	А.Пушкин в Кишиневе	129
M. Costin	Жорж Санд- „В жизни есть только одно счастье – любить и быть любимым”: к 215 летию со дня рождения	129
„A. Mickiewicz”	Marea încercare pentru toți a fost... să ghicească în care poze sunt ascunse locuri din Polonia	127
BM (cont instituțional)	BiblioPolis 2018, nr. 2	104

În anul 2019 Filiala „Târgoviște” a rămas la nivelul anului 2018, iar prezența filialelor „Târgu-Mureș” și CAE s-a micșorat considerabil. 30% din cele 27 de biblioteci au distribuit informația despre activitatea lor pe Twitter, 70% au ratat posibilitatea de a le exterioriza pentru cei care preferă acest canal social media.

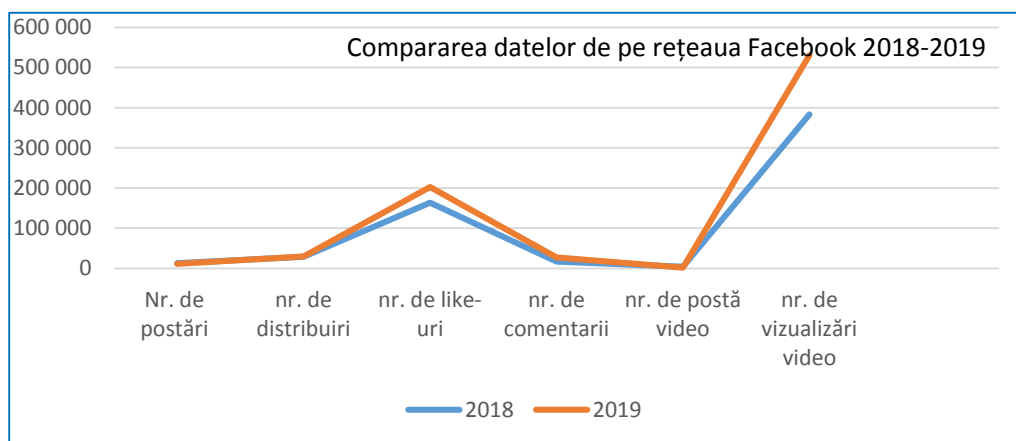
Twitter este încă o platformă de interacțiune cu utilizatorul. Bibliotecile nu creează conținut pe Twitter, utilizându-l pentru distribuirea conținutului creat pe alte site-uri, ceea ce duce la creșterea traficului, mărirea rankingului și respectiv contribuind la vizibilitatea instituției.

REȚELE SOCIALE

Facebook

Rețeaua Facebook este un instrument indispensabil în promovarea imaginii BM, iar postările instituției pe pagina dată pun în evidență inovația, creativitatea și originalitatea de creare și desfășurare a evenimentelor, diversitatea serviciilor și conținuturilor oferite.

Conform studiului analitic al conținutului postărilor celor 31 de conturi ale BM, concludem că în anul 2019 s-a interacționat cu un număr de **30 690 213** de vizitatori; **11 830** de postări; **8 986 422** de aprecieri; **202 906** de like-uri; **27 379** de comentarii; **29 933** de distribuiri; **530 758** – video-vizualizări; **2 318** de video-postări. În comparație cu anul precedent, acești indicatori sunt în creștere, ceea ce rezultă că activitățile desfășurate în cadrul BM sunt apreciate de comunitate. Mai jos este prezentată diagrama cu date comparative 2018-2019 din cadrul rețelei Facebook, luând în considerare numărul total de postări, numărul de distribuiri, de like-uri, de comentarii, de postări video și vizualizări video.

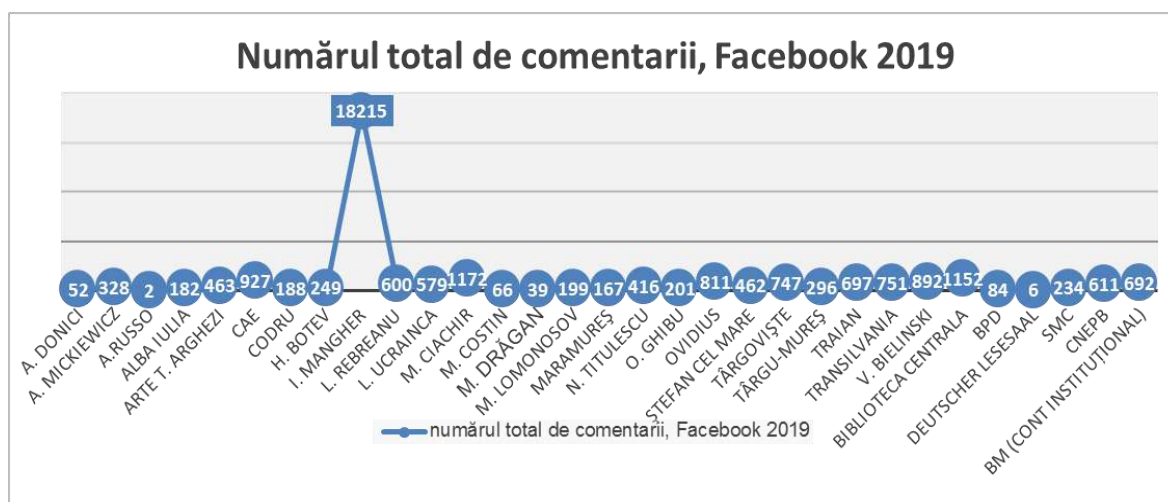
Filialele cu cel mai mare număr de **postări** pe Facebook sunt: „Transilvania” cu un număr de 1174 de postări după care urmează „Târgoviște” cu 1 147, CAE cu 959 de postări, „L. Rebreanu” cu 812 postări și Filiala de Arte „T. Arghezi” cu 801 de postări.

Filialele cu cel mai mare **impact de interacțiuni** a paginii de Facebook sunt: Biblioteca Centrală cu 7 421 151 de interacțiuni; „O. Ghibu” cu 4 935 262; „Târgu-Mureș” cu 3 222 965 și CNEPB cu 2 921 438.

Numărul total de **aprecieri** a paginii de Facebook denotă faptul cât de captivante sunt postările pe această pagină. Analizând aceste date concluzionăm, că cea mai mare cifră de aprecieri aparține Bibliotecii Centrale cu 1 936 495, ceea ce înseamnă un procentaj de 15 în raport cu toate filialele, după care urmează de Arte „T. Arghezi” cu 1 423 387 care indică 8%, „Transilvania” cu un număr de

1 201 364 de aprecieri, ce constituie 7%, „Ovidius” cu 1 201 364 aprecieri sau 7% din totalul de conturi și „A. Mickiewicz” cu 1 187 980 aprecieri – 7% din numărul total al conturilor de Facebook ale BM.

Rolul **comentariilor** pe pagina de Facebook este indiscutabil, în pofida faptului ca aceste comentarii sunt de ordin subiectiv, ele oricum reflectă o abordare față de postare, bună sau mai puțin bună, oricum are un impact pozitiv asupra calității acesteia, fiind în proces continuu de performanță. În diagrama ce urmează sunt prezentate cifre ce reprezintă impactul cititorului prin comentariu. După cum se observă Filiala „I. Mangher” este lider cu 18 215 comentarii acumulate timp de un an urmată de Biblioteca Centrală cu 1 152, „M. Ciachir” – 1 172, CAE – 927 și V. Bielinski cu 892 de comentarii.

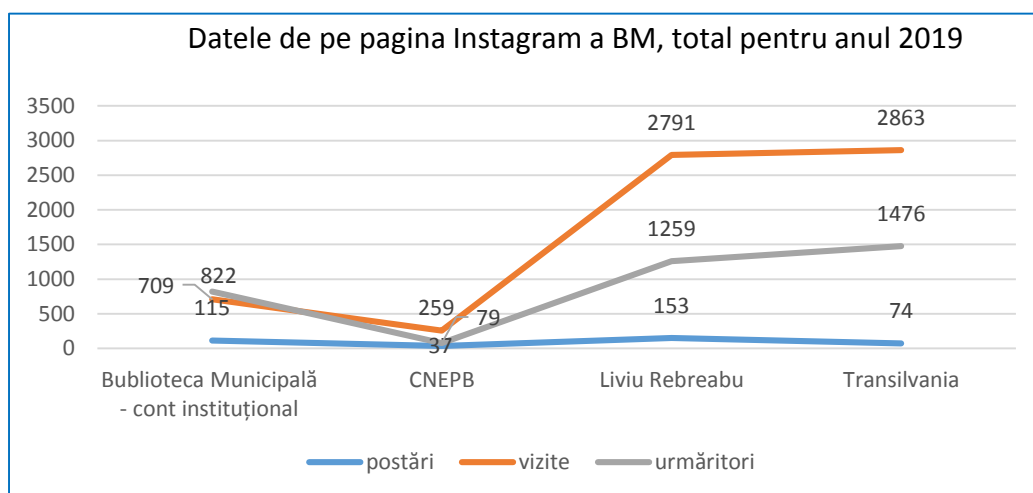
Postările video de pe pagina de Facebook cu cel mai mare număr de vizualizări au fost la Filiala „Transilvania” cu 134 349 după care urmează Filiala „Ovidius”– 103 275 de vizualizări, Filiala „Târgoviște” cu 51 976, CAE cu 50 301 și Filiala N. Titulescu cu 40 645 de vizualizări. **Postarea video cu cele mai multe vizualizări** în 2019 a fost postarea Bibliotecii Centrale cu referire la lansarea cărții *Homo Moldovanus Sovietic* de Octavian Țicu cu 16 630 vizualizări.

Filiala „I. Mangher” este filiala cu cel mai mare număr de **distribuirii** – 14 242, urmată de CAE cu 2 301, „Ovidius” cu 1 852, Biblioteca Centrală – 1 708 și Filiala „Transilvania” cu 1 536 de distribuirii.

Instagram

Instagram este un serviciu online de photo-sharing, video-sharing și rețea socială care oferă utilizatorilor posibilitatea să încarce poze și videoclipuri, să le aplice filtre digitale, și să le distribuie pe o varietate de rețele sociale, cum ar fi Facebook, Twitter, Tumblr și Flickr. În anul 2019 contul de Instagram al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” vine cu următoarele rezultate: în total **264** de postări, **5 913** vizite și **2 814** de urmăritori. Pe contul instituțional BM – 115 postări, 709 de vizite și 822 de urmăritori; CNEPB – 37 de postări, 259 de vizite și 79 de urmăritori; Filiala „Liviu Rebreanu” – 153 de postări, 2 791 de vizite și 1 259 urmăritori și Filiala „Transilvania” – 74 de postări, 2 863 de vizite și 1 476 urmăritori.

În concluzie putem spune că se atestă o prezență slabă pe această rețea cu doar patru conturi create în cele 27 de filiale ale BM. Graficul de mai jos, indică datele filialelor active pe Instagram.

Pinterest

Contul Bibliotecii Municipale creat pe **Pinterest** conține imagini și panouri cu imagini catalogate ce reflectă cele mai interesante momente din cadrul activităților desfășurate la bibliotecă, ceea ce permite ca să fim urmăriți sau noi să urmărim alte panouri similare cu același interes. Este o rețea socială mai puțin utilizată de filialele BM. Patru dintre filialele BM au conturi pe Pinterest, cele mai active fiind Biblioteca Municipală (cont instituțional) cu 5 893 de pinuri, 13 298 de vizite și Centrul Academic Eminescu cu 404 pinuri și 11 433 de vizite.

Cel mai mare număr de impresii le-au avut pinurile: *Scăunele muzicale*, *Provocarea verii* - jocuri distractive în aer liber la Filiala „Ștefan cel Mare și Sfânt” – câte 200 impresii și *Colaj din cărți vechi* la Filiala Maria Drăgan – 188 de impresii.

Youtube

Canalul Youtube al Bibliotecii Municipale reprezintă spațiul unde biblioteca postează regulat informații referitoare la carte, lectură, colecții și servicii specializate, expoziții, evenimente organizate de BM. Pe parcursul anului 2019 au fost plasate **40** de videoclipuri, având în total **8 780** de vizionări. În total sunt **140** de abonați. Durata medie a vizionării a crescut cu 54%, durata fiind de 1:17.

Concluzii:

Paginile sociale ale Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” au avut un impact mai reușit în raport cu anul trecut, cifra de aprecieri fiind în creștere.

Strategia rețelelor sociale a fost structurată în funcție de obiectivele propuse pentru anul 2019, primordială fiind dezvoltarea relației cu utilizatorii, sporirea numărului acestora, creșterea și îmbunătățirea segmentului poziției în motoarele de căutare / găsire a paginilor rețelelor BM de către utilizatori.

Fiind un mediu constant și previzibil, conturile BM necesită în permanență monitorizare și optimizare, astfel încât să genereze reacții din partea utilizatorilor.

Competiția (concurența) vizibilă a conturilor BM este benefică, sănătoasă și nu este altceva decât să diferențieze prin conținutul său original.

Ne propunem să folosim în mod eficace mesajul de tip „Call-to-action” pe paginile de Facebook ale filialelor BM, pentru a aduce în discuție orice solicitare, problemă a utilizatorilor bibliotecii și includerea notelor în testimonial. Ca urmare, tindem să creștem cifra utilizatorilor, obținerea încrederii și devotamentului acestora, promovând prin rețele sociale serviciile și activitățile ce au loc în cadrul bibliotecii, prin diverse instrumente și mijloace de promovare, ce pun în evidență inovația, creativitatea și originalitatea.

8. ACTIVITATEA METODOLOGICĂ. DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ

Centrul Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari (CNEPB) este o fabrică de competențe care asigură procesul formative prin intermediul și cu suportul formatorilor BM (Biblioteca Municipală), se realizează instruirii la cererea filialelor, instruirii la subiecte noi, instruirii pentru forme și metode inovative de prezentare, promovare, de dezvoltare a creativității. CNEPB a reușit să organizeze cursuri eficiente și necesare, ateliere, workshop-uri pentru facilitarea și inovarea serviciilor de bibliotecă, prin instruirii și încurajare a bibliotecarilor spre participare activă în vederea realizării scopului anului: Biblioteca generează oportunități inovative pentru chișinăuieni.

La 8-9 octombrie 2019, Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova, în parteneriat cu Centrul Național de Excelență Profesională, a organizat Forumul Formatorilor, ediția 2019, cu genericul *Metode și abordări inovative de instruire* la care au fost invitați formatorii din întreaga țară. Pe agenda zilei a fost lansarea proiectului *Ora să ȘTIM Moldova*. Tot aici, au fost livrate ateliere de instruire paralele și în rotație: *SpeedDating* – sesiune livrată de formatorul Aliona Manciu, Centrul de Formare Ungheni; *Portretul robot* – sesiune livrată de formatorul Maria Furdui, Centrul de Formare Telenești și *Aplicația Kahoot.it* – sesiune livrată de formatorul Natalia Popușoi, Centrul de Formare Căușeni. Pe lângă aceste ateliere, au fost prezentate metode și abordări inovative de instruire: *De la o idee la schimbare* – Alin Grănescu, Fundația Progress România; *Wikimedia și bibliotecarii. Campania 1Lib1Ref* – Ana Ostașevschi, Filiala Ovidius; *Managementul evenimential* – Margarita Ursu, Freelancer; *Comunicatul de presă – cum îl scrii și de ce* – Tatiana Rusu, Manager Comunicare, IREX Moldova. La acest eveniment au participat peste 70 de formatori naționali.

Centrul Național de Excelență Profesională și-a asumat ca obiectiv de a fi mai aproape de bibliotecari și a lansat serviciul ***Instruire la cerere – Instruire la locul de muncă***. Primele traininguri s-au produs la cererea bibliotecilor „Transilvania”, „M. Lomonosov” și a Bibliotecii Centrale, trainingurile fiind livrate de formatorul BM – dna dr. Lidia Kulikovski și Angela Borș.

Proiecte. Parteneriate.

Proiectul ***Ora să ȘTIM Moldova (Volunteer Readers Moldova)*** în Republica Moldova este susținut de Deutsche Telekom Stiftung din Germania, gestionat de către Fundația Progress România și supervizat de Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova prin intermediul Centrului Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari. Ca o primă etapă, formatorii Asociației Fundației Progress au instruit cinci bibliotecari din Centrele Regionale de Formare după un curs de bază, găzduit de Centrul Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari (26-27 septembrie 2019). Scopul proiectului este de a stimula interesul copiilor din mediul rural pentru lectură și alte subiecte

din aria ȘTIM (Știință, Tehnologie, Inginerie, Matematică). CNEPB a monitorizat desfășurarea proiectului în bibliotecile publice (în total sunt implicate 64 de biblioteci publice din 30 de raioane și municipii).

Proiectul ***În drum spre casă***: CNEPB, filialele din rețeaua Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, alături de bibliotecile publice din raionul Orhei și Strășeni, au beneficiat de programul de formare ***În drum spre casă***, organizat de Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC/NCCAP). Scopul acestui program este de dezvoltare a competențelor bibliotecarilor de a lucra cu copiii de vârstă școlară mică în vederea dezvoltării rezilienței acestora față de situații potențial periculoase care se pot întâmpla acasă, în stradă, la școală, în parc etc. Timp de patru zile 29 de bibliotecari au învățat metode interactive ale programului educațional ***În drum spre casă*** (explorarea ghidată, jocul de rol) etc. Programul va dura până în luna martie 2020.

Duplex Profesional. Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, Chișinău – Biblioteca Metropolitană București (11-14 aprilie 2019). Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a organizat o vizită de studiu pentru 15 bibliotecari de la Biblioteca Metropolitană București (BMB). La 11 aprilie 2019 CNEPB a găzduit grupul de bibliotecari, Lidia Kulikovski, Maria Gonța au prezentat date și statistici privind vizibilitatea de care se bucură Centrul; Angela Borsh a prezentat serviciul *Poveștile digitale*; Mariana Harjevschi a vorbit despre cursul de *Advocacy*; Ludmila Pânzari – despre *Connect Plus* – servicii inovative la BM.

Un alt succes obținut de CNEPB este parteneriatul cu Biblioteca Județeană „Panait Istrati” Brăila. În perioada 23-24 aprilie 2019 la CNEPB s-a desfășurat ***Atelierul de Storytelling în biblioteci pentru adulți*** livrat de Claudiu Eduard Brăileanu, coordonatorul Proiectului European *Fabrica de Povești*, finanțat prin programul ERASMUS+. Ca rezultat al acestei lucrări trei formatori ai Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” (Liliana Juc, Elena Taragan și Valentina Țîra) au fost invitații speciali la evenimentul *Festivalul Poveștilor pentru Toate Vârstele*, organizat în perioada 16-18 octombrie 2019 de Biblioteca Județeană „Panait Istrati” Brăila, pentru a-și spune povestea.

În parteneriat cu Asociația Obștească „Logodava”, la Centrul Național de Excelență Profesională a fost organizat atelierul ***Comunicarea oficială. Repere de exprimare corectă***, parte a proiectului *Vorbiți corect, vorbiți românește*, susținut de Ministerul pentru Românii de Pretutindeni, organizat de Asociația Obștească „Logodava”, formatori dr. hab. Inga Druță și dr. conf. Elena Varzari. În total, de acest atelier au beneficiat 49 de bibliotecari din rețeaua BM.

Programul Comunitatea Mea – livrat și pentru biblioteci din centrele și raioanele arondate Centrului Național de Excelență Profesională, cum ar fi: Hâncești, Dubăsari, Strășeni și Ialoveni. Au

livrat instruirii și formatorii BM: Lidia Kulikovski, Ludmila Pânzari și Eugenia Butnaru.

Livrarea cursului de **Educație Mediatică** pentru super-traineri, care s-a desfășurat timp de două zile lunar pe parcursul a jumătate de an. În această perioadă 12 bibliotecari au învățat tehnici avansate. Printre trainerii calificați se numără și formatorul BM – Ana Ostașevschi, Filiala „Ovidius”. Instruirile au fost organizate de IREX Europe în parteneriat cu Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova (ABRM) în colaborare cu CNEPB.

Workshop-ul Ghidul profesorului și al elevului activ în promovarea siguranței online în clasă și comunitate din cadrul Proiectului *i-CITIZEN: asigurare siguranței online a copiilor și tinerilor prin cetățenie digital*, organizat în parteneriat cu Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, Academy for Innovation and Change through Education și Universitatea din Nebraska, SUA, pentru cadrele didactice.

Timp de două zile, 25-26 noiembrie 2019, la CNEPB s-a desfășurat instruirea bibliotecarilor din Taraclia, Comrat, Râșcani, Soroca și Telenești, comunități implicate în Proiectul regional **Conexiuni multiculturale – societate unită** care este implementat în cadrul programului de granturi *Dezvoltarea societății civile la nivel local în Republica Moldova*, finanțat de către Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer Stiftung.

Biblioteca Municipală a continuat să practice noile forme de instruire lansate în anul 2018 în procesul de **formare profesională**: *Formare Formatori pentru bibliotecarii de la filialele BM „B.P. Hasdeu”; Copywriting; Cursului Online Advocacy; Servicii Moderne; Laboratorul de experimente nonformale Hasdeu, multiplicator al metodelor de educație nonformală; Limbajul nonverbal.*

Formatorii BM: Mariana Harjevschi, Lidia Kulikovski, Tatiana Coșeri au livrat sesiuni de instruire **în teritoriu** la cursurile de formare profesională *Bazele Biblioteconomiei și Științelor Informării și Tendințele actuale în activitatea bibliotecilor din Republica Moldova.*

Ateliere necesare bibliotecarilor pentru buna funcționalitate a serviciilor au avut ca subiecte *Infograficele; Înregistrarea utilizatorului și împrumutul documentelor în SIGA. Identificarea și soluționarea erorilor. Evidența edițiilor periodice; Gestionarea blogurilor; Completarea corectă și coerentă a indicatorilor statistici în sistemul de raportare online ORT; Metodologia de completare a dosarului pentru conferirea categoriei de calificare pentru angajații BM; Etica în achiziții; Instrumente de evaluare a bibliotecii. Crearea chestionarelor online; Școala de coding – Limbajul de programare SCRATCH; Descrierea bibliografică a documentului; Cum să recenzăm o carte; Evidența tranzacțiilor de referință în soft-ul „Biblioreferințe” ș.a.*

Pe parcursul anului de referință angajații BM „B.P. Hasdeu” au participat la 42 de activități de

instruire la nivel internațional și național care au înglobat 2 512 ore de instruire; 110 activități de instruire în cadrul bibliotecii cu 5 475 ore de instruire. Numărul total de ore de instruire **non-formală** constituie **11 932,7**, persoane instruite – **193**. CNEPB a organizat 19 activități de instruire pentru utilizatori, numărul de ore livrate – 42,6.

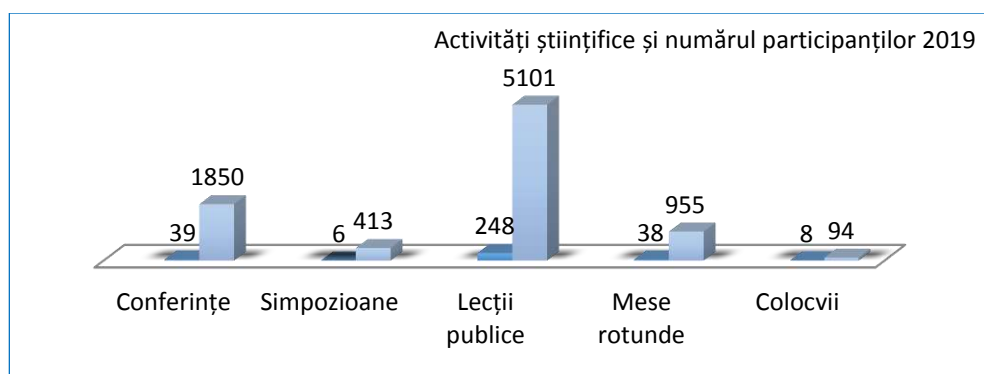
Pentru viitor CNEPB își propune să rămână un reper important în aria dezvoltării profesionale a comunității biblioteconomice, evoluând și perfecționându-se odată cu diversificarea și evoluția nevoilor membrilor comunității.

9. ACTIVITATEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI EDITORIALĂ

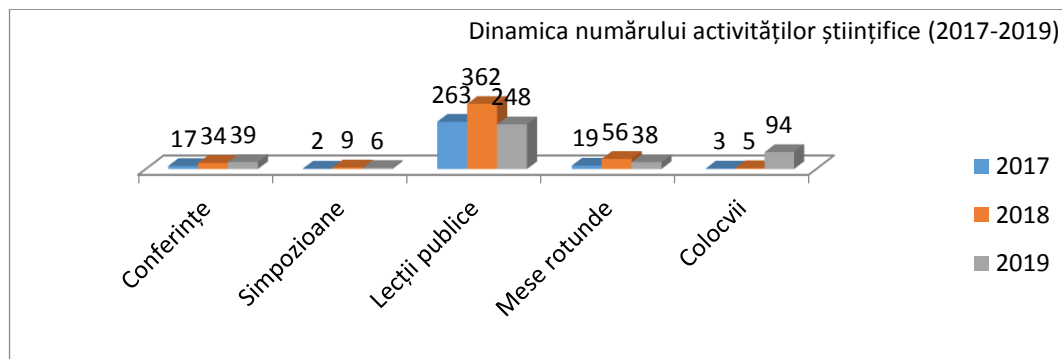
Anul 2019 a însemnat pentru Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” o nouă etapă în devenirea ei ca instituție publică de cultură care oferă comunității chișinăuene atât un spațiu pentru interacțiune, instruire și recreere, cât și oportunitatea de a se informa, a cerceta și a crea. Rapoartele de activitate a filialelor bibliotecii, dar și a secțiilor specializate din acest an reflectă perpetuarea tradiției de cercetare științifică și de popularizare a cunoașterii în bibliotecă prin diferite programe și servicii, dar și tendința de a media în cadrul manifestărilor cu caracter științific comunicarea între specialiștii din diferite domenii și utilizatori.

Componenta științifică în activitatea Bibliotecii Municipale se reflectă în activitățile științifice care au loc pe parcursul anului și în publicațiile științifice elaborate de către angajații instituției.

Astfel, din totalul evenimentelor cu caracter științific, cele mai numeroase sunt lecțiile publice, cu mai mult de 5 100 de participanți, ceea ce demonstrează și impactul real al acestei forme de interacțiune cu utilizatorii. Lecțiile publice, dar și programele și serviciile interactive cu caracter științific, asigurate de un suport metodologic aplicat, în perspectivă, vor transforma biblioteca într-un spațiu academic alternativ, accesibil tuturor chișinăuienilor. Ținând cont de necesitățile și de interesele utilizatorilor, biblioteca va asigura diversitatea tematică a lecțiilor publice și va invita specialiștii din domeniile respective.

Totodată, comparativ cu anii precedenți, în 2019, dinamica pozitivă se observă în cazul numărului conferințelor și colocviilor științifice.

Scăderea parametrilor la celelalte componente ale activității științifice se explică, de cele mai multe ori, prin orientarea bibliotecarilor și a cercetătorilor spre servicii și prin comunicarea științei în cadrul acestora. Pe parcursul ultimilor ani, drept urmare a instruirii și a redefinirii opțiunilor strategice ale instituției, cultura serviciilor și diversitatea lor în cadrul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” a crescut vizibil.

În ultimii ani, Biblioteca Municipală a aderat la mișcarea globală de promovare a creativității și inovației. Pentru ca biblioteca să devină un centru creativ și inovator este necesară o abordare inovativă. Procesul presupune viziuni noi și are drept rezultat conceperea unor servicii adiționale în cadrul bibliotecii, precum și abordări netradiționale ale unor servicii și practici existente.

Astfel, anul științific 2019 în cadrul Bibliotecii Municipale s-a deschis cu **Talciokul științific** **Rezultatele activității științifice 2018: suport teoretic și experimental procesului de implementare a inovației la BM** (29 ianuarie). Acest eveniment inedit a avut drept scop comunicarea rezultatelor științifice și inovaționale obținute în anul 2018 (cercetări biblioteconomice, bibliografice, critico-literare; realizări în domeniul formării capacităților profesionale și creative ale bibliotecarilor). În premieră, angajaților Bibliotecii Municipale care s-au implicat, cu succes, în activitatea științifică și inovațională, au fost conferite insigne și titluri – *Inovator al anului 2018*, *Orator al anului 2018*, *Cercetător al anului 2018*, *Formator al anului 2018*, *Creativ al anului 2018*, *Povesteaș al anului 2018*.

În cadrul **Săptămânii Creativității și Inovației** (15-21 aprilie 2019) bibliotecile au pregătit pentru utilizatori de diferite vârste activități diverse și interactive cu scopul de a promova și a valorifica resursele creative și inovative existente în fiecare instituție. Secția studii și cercetări a realizat cronici zilnice în care s-a reflectat activitatea fiecărei filiale pe parcursul desfășurării programului.

În anul 2019 Biblioteca Municipală a testat cu succes programul estival inovativ **Provocarea**

verii: Citește, Descoperă, Creează, una dintre mizele cărui a fost educația nonformală cu elemente STEAM. Acest program a oferit posibilitatea de a revizui felul în care biblioteca își organizează activitatea pe timp de vară, fiind, totodată un răspuns pozitiv al Bibliotecii Municipale la îndemnul ONU de realizare a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă. Metodologia programului mizează pe încurajarea gândirii critice și creative, pe formarea abilităților organizatorice, digitale, de rezolvare a problemelor, pe capacitatea de a lucra în echipă. Realizarea acestor calități a avut loc în cadrul câtorva componente ale programului: învățare prin lectură a informațiilor noi; abordarea subiectelor din sfera științelor exacte în cadrul sesiunilor tematice; provocarea constantă de a aplica practic cunoștințele asimilate. Evantaiul de activități livrate de filiale conform acestui model, a permis copiilor și adolescenților din Chișinău să citească, să cunoască, să creeze, să experimenteze, să exploreze, să-și autoevalueze progresul propriu. Filialele Bibliotecii Municipale s-au transformat într-un adevărat laborator de învățare și explorare. Bibliotecarii au reușit să combine creativ resursele, spațiile, materialele necesare, competențele și talentele angajaților, a voluntarilor și a partenerilor pentru a realiza programul.

Semnificativă pentru comunicarea științei în rândul utilizatorilor mici a devenit, de asemenea, amenajarea și lansarea unui **Cabinet STEAM** (cu un curs de robotică) în cadrul Bibliotecii Centrale și implicarea Bibliotecii Municipale într-un proiect internațional și interinstituțional *Ora să Știm*.

În cadrul **Campaniei de comunicare a științei**, ediția a IV-a (11-15 noiembrie 2019) Secția studii și cercetări a organizat o serie de lecții publice, mese rotunde și întruniri pentru bibliotecari. Șef sector Elena Taragan a realizat câte o cronică-sinteză la fiecare eveniment al programului. Astfel, pe 11 noiembrie, în colaborare cu Asociația Traducătorilor Profesioniști din Republica Moldova, Ivan Pilchin (șef, Secția studii și cercetări) și Maria Pilchin, directorul Bibliotecii Centrale, au susținut un dialog despre traducerea literară și o lecție publică cu tema „Absurdul limbajului. O abordare filosofică”.

Pe 12 noiembrie, în cadrul *Zilelor Filialei „Ștefan cel Mare și Sfânt”*, cu ocazia împlinirii celor 15 ani de la deschiderea bibliotecii, a avut loc evenimentul dedicat științei. Au fost prezente personalități și oficialități autohtone, oaspeți din România (Oana Raluca Boian, manager Biblioteca Județeană „Duliu Zamfirescu” din Focșani și Adrian Țiglea, scriitor). Din partea Secției studii și cercetări a BM au fost prezenți Ivan Pilchin, Elena Taragan și Dumitru Crudu. În cadrul evenimentului a avut loc și un duplex profesional cu tema „Nota ludică în activitățile de bibliotecă”, susținut de dr. Lidia Kulikovski.

Pe 13 noiembrie, în cadrul **Campaniei de Comunicare a Științei**, Ivan Pilchin, șeful Secției studii

și cercetări a BM, a moderat masa rotundă cu tema „Direcții de cercetare și de comunicare a științei în bibliotecă”. Obiectivul discuției a fost identificarea aspectelor de menținere și îmbunătățire a activității de cercetare în cadrul instituției, dar și a modalităților de promovare, de comunicare a activității științifice. Prezenți la eveniment au fost Mariana Harjevschi, Lidia Kulikovski, Vlad Pohilă, Ludmila Pânzari, Tatiana Coșeri, Ivan Pilchin, Maria Pilchin, Nelly Țurcan, Dumitru Crudu, Aliona Grati, Ludmila Șimanschi, Elena Taragan, Vitalie Răileanu, Genoveva Scobioală, Tatiana Iovu, Angela Timuș, Taisia Foiu, Svetlana Javelea, Maria Burcovschi și Victoria Vasilica (șef serviciu Studii și cercetări a Bibliotecii Naționale). Din partea Bibliotecii Naționale, Victoria Vasilica a specificat că documentul privind politicile de cercetare în cadrul instituției este un „act creativ”, exprimând totodată deschidere spre colaborare.

În aceeași zi, pe 13 noiembrie, membra Secției studii și cercetări, dr. hab. Elena Ungureanu, a susținut o lecție publică cu tema *Datele: Ce sunt ele? Avem nevoie de ele?* Elena Ungureanu a oferit explicații privind diferența dintre date și informații, a trecut în revistă diverse aspecte legate de relația dintre omul modern și tehnologiile informaționale.

Pe 15 noiembrie, membrul Secției studii și cercetări, dr. hab. Nelly Țurcan a susținut lecția publică *Despre știința participativă*. Știința participativă este un concept nou și o practică de cercetare interactivă și incluzivă care poate fi testată în cadrul programelor de cercetare ale Bibliotecii Municipale (colectare de date, arhivare, scanare, analiza datelor).

În perioada 1-2 septembrie 2019, Centrul Academic Eminescu a găzduit *Congresul Mondial al Eminescologilor*, ediția a VIII-a, care a reunit eminescologi, scriitori, editori, traducători, oameni de cultură din Republica Moldova și de peste hotarele țării. În cadrul evenimentului au fost abordate mai multe subiecte: viziunea cosmică eminesciană, transcoscologia eminesciană, Eminescu între fizică și poezie, discursul public eminescian, etc.

Pe lângă toate acestea, Elena Taragan, șef sector al Secției studii și cercetări, a participat la jurizarea concursului de lectură al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” *Bătălia cărților*, atât la etapa de selecție a participanților, cât și la procesul de jurizare al finaliștilor. Secția studii și cercetări a contribuit la realizarea materialelor pentru promovarea acestui concurs.

Importantă, totuși, este nu doar cantitatea manifestărilor cu caracter științific, ci și schimbările calitative în organizarea lor. Mai multe eforturi, în 2019, au fost depuse pentru consolidarea competențelor de cercetare în rândul bibliotecarilor și pentru implicare activă în procesul de comunicare științifică. Astfel, s-a evidențiat formatul inovativ al Colocviilor de vară cu tema *În căutarea viitorului* care, totodată, a însemnat o reușită managerială orientată spre consolidarea

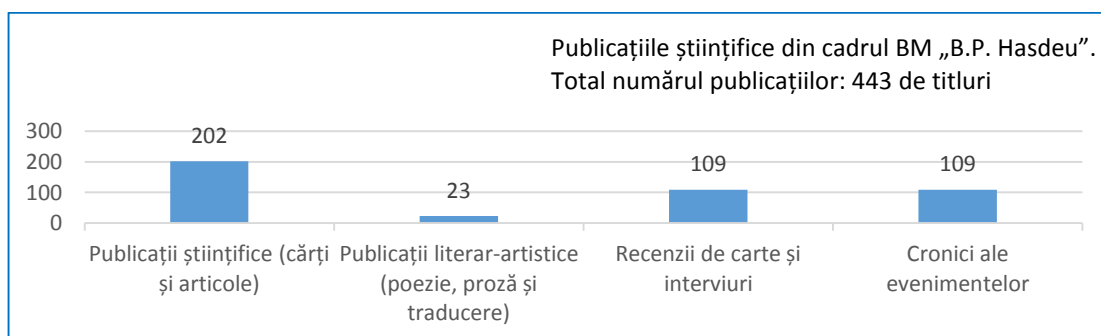

echipei și spre facilitarea schimbului de experiență între angajații Bibliotecii Municipale. De asemenea, deosebit de valoroasă a devenit experiența organizării conferinței **#BM142 Inspiră. Implică. Împuternicește. Conectează** în care s-au combinat prezentările în format de poster și în formatul TED.

Cercetarea științifică s-a axat în anul 2019 pe câteva dimensiuni: cercetare biblioteconomică, cercetare bibliografică, cercetare istorico-literară, cercetare metodologică și cercetare de marketing.

Rezultatele studiilor biblioteconomice s-au regăsit pe paginile revistelor de specialitate, coordonate și editate în cadrul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”: „BiblioPolis” (nr. 1-4, 2018), „Buletin Mihai Eminescu” (nr. 1-2, 2018), a ziarului „Ecolul Eminescu” (nr. 1-10, 2019), în alte reviste și culegeri din țară și din străinătate. Stagnarea regretabilă, dar temporară, a apariției revistei de specialitate „BiblioPolis”, în anul 2019, poate fi explicată drept urmare a suprasolicitării angajaților Secției activitate editorială, dar și prin diminuarea efortului de cercetare în rândul bibliotecarilor. În scopul dinamizării publicației, creșterii vizibilității și reformulării statutului acesteia (acreditarea științifică), membrii Secției studii și cercetări au inițiat câteva dezbateri cu participarea bibliotecarilor și a specialiștilor în domeniu. Revista „BiblioPolis” este văzută, în continuare, de către comunitatea bibliotecarilor drept o platformă, unică în felul său, de comunicare în domeniul biblioteconomic, drept un instrument de formare profesională și un produs de prestigiu al instituției. Remarcabilă, de asemenea, a devenit apariția (nr. 1-3, 2019) în cadrul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” a revistei de studii culturale și literatură „Dialogica” (director de proiect și redactor-șef A. Grati), o revistă în care se întâlnesc produse intelectuale diferite din punct de vedere tematic, metodologic și estetic. Atât „BiblioPolis”, cât și „Dialogica” sunt accesibile online pe pagina electronică a Bibliotecii Municipale.

Cercetările științifice și comunicarea științei în cadrul Bibliotecii Municipale s-a reflectat în publicarea unui număr de cărți, articole, recenzii, interviuri și cronici ale evenimentelor în culegeri și în ediții periodice, dar și în publicații electronice (bloguri, pagini și grupuri pe Facebook etc.).

Merită remarcat și aspectul multilingual al publicațiilor științifice care apar nu doar în limba română, dar și în limbile rusă, engleză, polonă, atât în Republica Moldova, cât și peste hotarele țării (România, Federația Rusă).

Vizibile au devenit și publicațiile pe platformele electronice. Grupul „Amicii științei și inovației” din rețeaua Facebook, administrată de doamna dr. Lidia Kulikovski, șef sector Elena Taragan și șef secție Ivan Pilchin, a devenit unul dintre cele mai importante instrumente de comunicare cu colegii din cadrul filialelor și cu utilizatorii Bibliotecii Municipale. Publicațiile de popularizare și de promovare a științei, a creativității și a inovației pe rețelele sociale au devenit un factor important în asigurarea vizibilității și a imaginii instituționale solide a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”.

Cercetarea bibliografică în anul 2019, a excelat, în primul rând, prin elaborarea de către doamna Claudia Tricolici, a monografiei biobibliografice *Nicolae Dabija, cioplitorul de ferestre* (4872 descrieri bibliografice), pregătite spre publicare în anul 2020.

Secția „Memoria Chișinăului” a reușit să realizeze asemenea lucrări importante ca: *Chișinăul în filme: Studiu filmografic* (L. Ungureanu) și *Scara de granit din Parcul Valea Morilor. Primăria Municipiului Chișinău. Pretura sectorului Centru* (P. Rusu, M. Harjevschi, T. Foiu, L. Ungureanu). Un număr de interviuri video cu scriitorii din Republica Moldova, România și alte țări, au fost realizate de către Alexandru Vakulovski în cadrul rubricii sale „Dialogurile bibliotecii”.

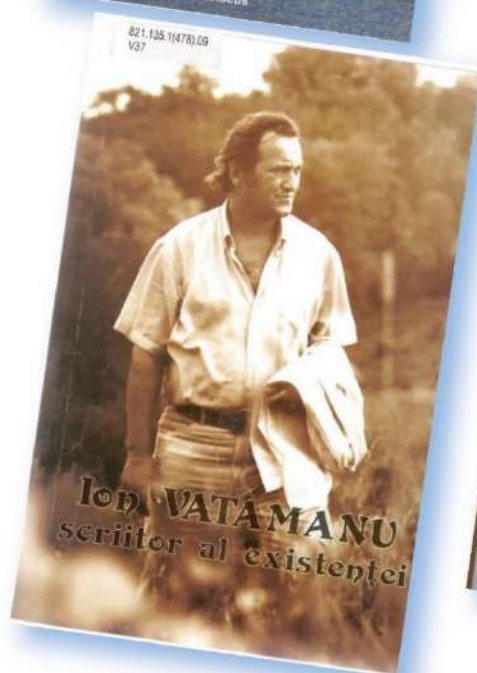
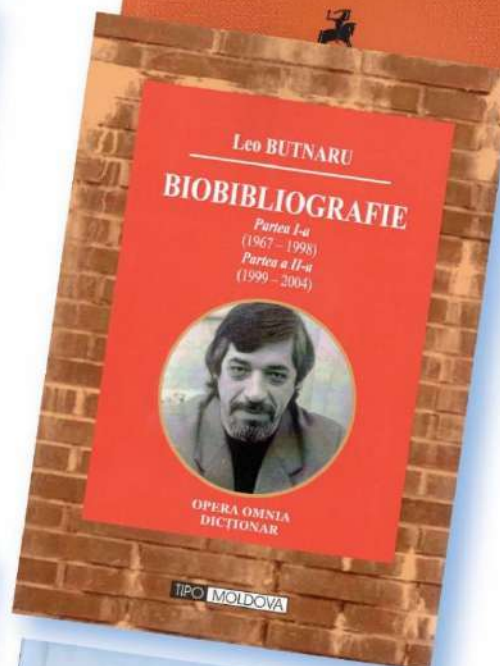
Cercetarea de marketing s-a realizat în cadrul programului „Dezvoltarea profesională pentru bibliotecari”. Cercetările metodologice și de impact s-au făcut în cadrul pregătirii și în procesul desfășurării programului *Provocarea verii*. Rezultatele acestor cercetări și experiența obținută va fi utilă pentru revizuirea și remodelarea programelor și serviciilor în anul 2020.

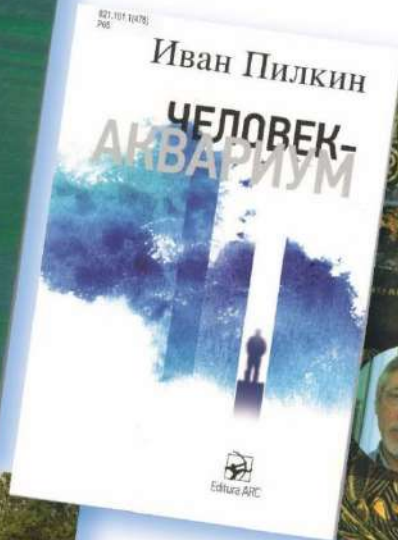
Una din formele de interacțiune științifică, inovativă și, totodată, mai puțin practică în spațiul nostru, este cercetarea în formatul științei participative, practicate în mai multe țări ale lumii. Fiind lansat și exemplificat în cadrul conferințelor (dr. hab. N. Țurcan) și dezbătut în cadrul meselor rotunde, conceptul științei participative trebuie valorificat și implementat în bibliotecă în baza unei metodologii coerente, aplicabile misiunii, pregătirii și posibilităților infrastructurale ale BM „B.P. Hasdeu” (proiecte de cercetare, studii de caz, colectarea și sistematizarea datelor etc.).

Totodată, în concluzie, una din mizele importante în activitatea Secției studii și cercetări, inclusiv în colaborare cu alte secții ale BM, trebuie să devină instruirea bibliotecarilor în scopul implicării mai active în activitatea științifică și de cercetare (atelier, mese rotunde etc.). În acest sens este necesară elaborarea unor programe de instruire și de exerciții practice care ar asigura nu doar cantitatea rezultatelor obținute, dar și calitatea cercetării.

10. RESURSE

10.1. RESURSE UMANE

Realizările oricărei instituții depinde, în mare măsură, de dinamica, de structura și de calitatea potențialului uman. Asigurarea unor resurse umane de calitate, motivate în vederea desfășurării activității și a realizării obiectivelor BM, constituie o preocupare constantă a echipei de management a BM „B.P. Hasdeu”. Pe parcursul anului s-a urmărit atât eficientizarea activității resurselor umane existente prin implementarea procedurii de evaluare a performanțelor, cât și atragerea de personal nou.

La 31.12.2019, numărul scriptic al personalului BM „B.P. Hasdeu” a constituit 425 persoane. Numărul de personal al BM a rămas același, comparativ cu anul precedent.

Pe lângă asigurarea cantitativă cu resurse umane, un rol însemnat îl joacă și calitatea pregătirii lor profesionale. La BM structura personalului se examinează din diferite puncte de vedere, și anume după studii, gradul de calificare, vechime în muncă, profesie, vârstă, sex etc.

Repartizarea personalului după categorii

Personal		Personal profesional						Personal auxiliar
				Cu studii superioare		Cu studii medii		
Total	În echivalent norme întregi	Total	În echivalent norme întregi	Total	Din care de specialitate	Total	Din care de specialitate	
425	425	357	357	327	89	30	3	68

Conform datelor din tabelul de mai sus, rezultă că structura angajaților BM este compusă din personal profesional (84%) și personal auxiliar (16%). Din cei 425 de angajați, 327 au studii superioare, dintre care 89 – în domeniu.

Dat fiind faptul că politica de resurse umane a BM „B.P. Hasdeu” este axată pe menținerea și dezvoltarea potențialului uman prin promovarea profesională a angajaților și ținând cont de faptul că 30 de angajați din cei 425, au doar studii medii, iar majoritatea angajaților noi au studii superioare în alte domenii, se identifică necesitatea de a urma cursul de formare profesională de scurtă durată în domeniul biblioteconomiei. Astfel, pe parcursul anului 2019, 21 de angajați au urmat cursul de 75 ore „Bazele Biblioteconomiei și Științelor Informării”.

În cadrul BM activează un personal de înaltă calificare, motivat în creșterea permanentă a performanțelor sale, fapt confirmat prin gradele de calificare deținute (175): gradul superior – 31,

gradul I – 66 și gradul II – 78. În anul curent, au fost depuse 91 de cereri și dosare pentru conferirea/confirmarea categoriei de calificare. Rezultatele, în urma atestării profesionale, sunt următoarele:

- 1 persoană – conferirea *gradului superior*;
- 8 persoane – conferirea *gradul I*;
- 17 persoane - conferirea *gradului II*;
- 20 persoane – confirmarea *gradului superior*;
- 31 persoane - confirmarea *gradului I*;
- 11 persoane - confirmarea *gradului II*.

Potrivit structurii după sex predomină în continuare colectivul feminin – 87,5%, deși, în comparație cu ultimii doi ani, acest segment este în descreștere cu 1,5%, iar procentul bărbaților s-a majorat de la 11% la 12,5%. Anterior acest domeniu de activitate nu era atractiv pentru bărbați, deoarece nu asigura un minim necesar de existență. Odată cu implementarea Legii 270 din 23.11.2018, *privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar*, acest aspect s-a îmbunătățit, devenind unul mai atractiv, confirmarea fiind creșterea numărului de bărbați angajați.

În ceea ce privește indicatorul de vârstă, situația este următoarea:

- Grupul de vârstă între 20 și 30 ani – 15% din care 11% femei și 4% bărbați;
- Grupul de vârstă între 21 și 40 ani – 20% din care 19% femei și 1% bărbați;
- Grupul de vârstă între 41 și 50 ani – 20% din care 17% femei și 3% bărbați;
- Grupul de vârstă între 51 și 60 ani – 21% din care 20% femei și 1% bărbați;
- Grupul de vârstă peste 61 ani – 24% din care 20,5% femei și 3,5% bărbați.

Analizând în ansamblu personalul după vârstă se observă că, procentul fiecărui grup în parte este în creștere, dar maximul este la categoria de vârstă peste 61 ani, iar minimul: 20-30 ani. Reieșind din cele expuse, este necesară o creștere a gradului de atractivitate în vederea ocupării posturilor de către persoane din primele două grupuri de vârstă, cu precădere spre cei mai tineri. Aceasta ar asigura conjugarea personalului cu un nivel sporit de experiență profesională cu angajați care necesită acumulare a experienței de muncă.

În perioada de referință au fost angajate 93 de persoane, s-au eliberat 83 de persoane (din ei 29 fiind angajați tot în acest an) și 2 persoane au decedat. Fluctuația de personal perturbă activitatea instituției, aceasta rămânând fără personal calificat, iar fiecare nou angajat trebuie familiarizat cu metodele de lucru, cu serviciile și specificul fiecărei filiale. Și cu cât pleacă un număr mai mare de

personal de calificare superioară, cu atât mai mult diminuează potențialul personalului din instituție. Stabilitatea are un efect pozitiv, contribuind la ridicarea competenței personalului și îmbunătățirea rezultatelor instituției.

Motivarea insuficientă a personalului, în special cea financiară, în condițiile lipsei spațiului locativ, îndeosebi pentru tineri, constituie una dintre cauzele principale ale fluctuației sporite și este un impediment major în atragerea și menținerea tinerilor specialiști. Aceasta este factorul psihosocial ce determină realizarea performanței. În cadrul sistemului bugetar, mai ales în domeniul culturii, problema motivației devine cu atât mai vulnerabilă datorită disfuncționalităților acestuia. Implementarea Legii 270 din 23.11.2018 a soluționat mai multe probleme, inclusiv sporirea veniturilor angajaților. Noul sistem de salarizare este transparent, echitabil, mai atractiv și oferă posibilitatea stimulării personalului în urma evaluării performanțelor profesionale individuale ale fiecărui angajat în parte. Astfel, având la bază prevederile cadrului legislativ nou, a fost elaborat și implementat *Regulamentul cu privire la modul de stabilire a sporului pentru performanță personalului BM „B.P. Hasdeu”*. Acesta prevede un sistem motivant și transparent de evaluare a performanței personalului, care asigură stimularea și motivarea individuală a personalului și permite majorarea salarială cu până la 10% din salariul de bază.

Totodată, la data intrării în vigoare a *Legii* date, au fost întocmite ordine de atribuire a funcțiilor, treptelor de salarizare, claselor și coeficienților de salarizare, acestea fiind aduse la cunoștință și explicate fiecărui angajat.

În plus, pentru a face față multiplelor modificări din Codul Muncii, care au loc în ultima perioadă, în luna februarie am participat la seminarul practic: *Legislația Muncii*, organizat de către Recruiter's CLUB unde s-au pus în discuție următoarele aspecte: încetarea Contractului Individual de Muncă, excluderea carnetelor de muncă, acordarea concediilor de odihnă anuale, modul și termenii de aplicare a sancțiunilor disciplinare etc. Ulterior am organizat seminare informative pentru angajați cu referire la *Modificările și completările apărute la Codul Muncii*. Considerăm, că informarea și cunoașterea legislației este necesară în stabilirea relațiilor de muncă, fiind o motivare nonfinanciară și este la fel de importantă ca și un salariu decent, deoarece contribuie la sudarea echipei, la consolidarea relațiilor dintre colegi, la realizarea maximă a potențialului intelectual, inovațional și creativ al acestora, creând o atmosferă pozitivă în colectiv.

În luna ianuarie și noiembrie 2019, în scopul estimării fondului de remunerare a muncii, s-a întocmit și prezentat Ministerului Finanțelor, calculul salariului lunar al angajaților BM, precum și

date informative privind situația posturilor ocupate și vacante existente la începutul și sfârșitul anului.

Pe parcursul anului 2019 raporturile de serviciu ale unor angajați au fost modificate prin diferite modalități: transfer, promovare și asigurare a interimatului unor funcții de conducere, la moment, temporar vacante.

În vederea asigurării activității, Secția resurse umane a întocmit:

- 710 acte cu privire la încadrarea, încetarea, modificarea raportului de muncă, de stabilire a drepturilor salariale/avansări în gradațiile de vechime, de delegare de atribuții, de constituire de comisii, precum și de aplicare a sancțiunilor disciplinare etc, pentru personalul angajat în cadrul instituției;
- 93 contracte individuale de muncă, precum și 513 acorduri adiționale aferente acestora;
- 51 de ordine ce vizează activitatea de bază a instituției;
- 49 de scrisori de confirmare și extrase din ordine.

Această structură a asigurat administrarea eficientă a instituției în ansamblu, precum și îndeplinirea la timp a atribuțiilor și sarcinilor impuse funcțiilor.

10.1.1. DIPLOME ȘI PREMII OBȚINUTE

Garanția calității serviciilor noastre se măsoară în diplomele și premiile de excelență obținute. Pe parcursul anului 2019 Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a implementat și a dezvoltat servicii și oferte capabile să satisfacă cerințele informaționale și așteptările evolutive ale chișinăuienilor. Activitatea de succes s-a realizat cu efortul și competența personalului care a contribuit substanțial la vizibilitatea instituției. Rezultatele sustenabile au fost apreciate prin **375** de distincții și diplome. Cele mai reprezentative au fost:

- Ordinul „Gloria Muncii” – Anna Bațmanova;
- Medalia „Meritul civic” – Ludmila Barbă;
- Ordinul de Merit al Republicii Polone, Crucea Cavalerului – Oxana Andreev;
- **Guvernul Republicii Moldova** (6) – Vitalie Răileanu, Claudia Tricolici, Liuba Ciobanu, Liliana Juc, Anastasia Moldovanu, Margarita Șcelcicova;
- **Ministerul Educației, Culturii și Cercetării** (8) – Tatiana Iovu, Dumitru Crudu, Genoveva Scobioală, Mila Șeremet, Lina Iftodi, Angela Olărescu, Ludmila Dogotari, Maria Pilchin;

- **Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova** (27) – Concursul „Cel mai bun bibliotecar al anului” (Angela Olărescu, Oxana Andreev); Concursul „Cele mai reușite lucrări în bibliologie și știința informării”: **Categoria Biblioteconomie și știința informării: Premiul 1** – Lidia Kulikovski. *Glosar de termeni uzuali*; **Premiul 3** – Raia Rogac. *Biblioteca între lecturi și evenimente*; **Categoria Bibliologie: Premiul 1** – Vlad Pohilă. *Disecarea cărților*; **Premiul 2** – Valeriu Rață *Alt portret...*; **Categoria Bibliografie: Premiul 2** – *Bibliografia Municipiului Chișinău*; **Categoria Biobibliografii: Premiul 2** – Mihai Cimpoi: *Monografie bibliografică*; **Premiul pentru debut** – *Gheorghi Barbarov: Biobibliografie*; **Categoria Lucrări în alte domenii: Premiul 1** – *Chisinau: bulevarde, străzi, piețe, parcuri. Ghid enciclopedic*; **Premiul 2** – Iurie Colesnic *Chișinăul nostru în vraja neuitării*; **Premiul 3** – Larisa Ungureanu *Chișinăul în teatru. Cel mai bun blog, site*: Centrul Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari; „Chișinău, orașul meu”; Campania „Nocturna bibliotecii” (filialele: „H. Botev”, „L. Ukrainka”, „A. Donici”, „Ovidius”, „Târgu-Mureș”, Biblioteca Publică de Drept); diplome: Maria Gonța, Eugenia Butnaru, Elena Cebotari, Maria Burcovschi, Silvia Antufiev, Stela Goreaci, Oxana Andreev;
- **Direcția Culturală a municipiului Chișinău** (16): Viorica Lozinschi, Ana Chioresco, Victor Rusu, Evelina Bocancea, Svetlana Javelea, Angelina Timuș, Ivan Pilchin, Aliona Grati, Maria Pilchin, Viorica Moraru, Aurelia Tincu, Elena Sinița, Vera Sîrbu, Tatiana Ischimji, Angela Borșci, Angela Vintilă;
- **Biblioteca Națională a Republicii Moldova**. Concursul „Cel mai original proiect de promovare a cărții și lecturii inclusiv cu ajutorul tehnologiilor”: **Locul I** - Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”, director Mariana Harjevschi, pentru Programul *Provocarea verii* 2019;
- Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”: 255 diplome și mențiuni – bibliotecarii și filialele BM;
- Grupa de inițiativă „Капельки Добра” – Filiala „M. Lomonosov”;
- Placheta „România, Vrancea – Odobești” (2) – Filiala „Ștefan cel Mare și Sfânt”;
- Biblioteca „Duiliu Zamfirescu”, Vrancea, România (5) – Filiala „Ștefan cel Mare și Sfânt”;
- Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret (3) – Filiala „A. Mickiewicz”, Biblioteca Centrală;
- Târgul de Carte BOOKFEST – Victoria Fonari;
- Pretura sectorului Centru – Filiala „Ovidius”;
- Festivalul „Polska Wiosna w Moldawii” – Filiala „A. Mickiewicz”;

- Festivalul Național de Poezie „Leonida Lari” – Victoria Fonari;
- Concursul de Creație al Tinerei Generații ARS ADOLESCENTINA (12) – Filialele „O. Ghibu”, „Ovidius”;
- Societatea Culturală Clepsidra, Roman, România – Victoria Fonari;
- IPNA Compania „Teleradio-Moldova” – Filiala „Ovidius”;
- Asociația bulgarilor (7) - Filiala „H. Botev”;
- Institutul Frații Golescu – Filiala „Ovidius”;
- Festivalul-concurs republican de creație artistică „Floarea Omeniei” dedicat poetului Grigore Vieru – Vitalie Răileanu;
- Academia de Științe a Moldovei – Aliona Grati;
- Societatea „Limba Noastră cea Română” – Filiala „Ovidius”;
- Tabăra „Cireșar” – Filiala N. Titulescu;
- Gala Premiilor Uniunii Internaționale a Oamenilor de Creație (2) – Elena Dabija, Angela Olărescu;
- Instituții de învățământ preuniversitar din sectorul Botanica (7) – Centrul Academic Eminescu;
- Gala Premiilor de excelență (Academia Națiunii Române) (2) – Elena Dabija, Raisa Grimalschi;
- Editura „Zorio” – Filialele „L. Rebreanu”, „Ovidius”;
- Revista „Vatra veche” (5) – Filiala „Târgu-Mureș”;
- Festivalul Internațional de Poezie „Renata Verejanu” – Angela Olărescu.

10.2. RESURSE TEHNOLOGICE

Pe parcursul anului de referință infrastructura tehnologică a BM s-a dezvoltat – parcul de tehnică s-a înnoit cu 20 calculatoare, 12 laptopuri, cinci tablete, două e-readere, trei proiectoare, șase sisteme audio, șase roboți, șase TV, șase console, cinci aparate foto, două videocamere, șase MFU, un raft virtual cu ecran senzorial din surse bugetare și 1 laptop din proiecte.

În total, la 1 ianuarie 2020, în gestiunea filialelor BM se află: **402** (370 în 2018, 351 în 2017) calculatoare (inclusiv **șase** calculatoare tip server), din care **333** (323 în 2018, 315 în 2017) sunt conectate la Internet și **68** calculatoare nefuncționale, **45** de imprimante, **51** de dispozitive multifuncționale (imprimantă, xerox, scanner), **12** scanere și **27** proiectoare, **93** (85 în 2018, 77 în 2017) de tablete, **12** e-readere, **1** ecran tactil; **29** de seturi de robotică, **12** TV, **7** console.

Pentru eficientizarea activităților și livrarea serviciilor noi și a celor existente echipamentul a fost repartizat în filiale.

Utilizarea echipamentului

Din totalul de **402** calculatoare: **133** (119 - 2018, 120 – 2017) sunt posturi de lucru pentru utilizatori; **201** (198 – 2018, 194 – 2017) posturi de lucru pentru bibliotecari, inclusiv posturi de lucru pentru instruirea bibliotecarilor – **20**; calculatoare tip server – **șase**, nefuncționale – **68**.

În anul de referință numărul de posturi de lucru pentru utilizatori a crescut cu **14** unități. BM oferă utilizatorilor posibilitatea de a folosi resursele bibliotecii la **133 (119 în 2019)** calculatoare, 100% sunt conectate la Internet, în 26 filiale:

- 20 stații de lucru – CNEPB (pentru instruire);
- 13 stații de lucru – Biblioteca Centrală;
- 15 stații de lucru – BPD;
- 8 stații de lucru – „Transilvania”;
- 7 stații de lucru – „M. Lomonosov”;
- 6 stații de lucru – „Târgoviște”, „A. Mickiewicz”, „L. Rebreanu”, CAE;
- 5 stații de lucru – „Ovidius”, „Ștefan cel Mare și Sfânt”;
- 4 stații de lucru – „Târgu-Mureș”, „Maramureș”, Codru, „I. Mangher”;
- 3 stații de lucru – „Alba Iulia”, de Arte „T. Arghezi”, M. Drăgan;
- 2 stații de lucru – M. Costin, N. Titulescu, „A. Donici”;
- 1 stație de lucru – „H. Botev”, Traian, „O. Ghibu”, „L. Ukrainka”, „M. Ciachir”.

Cele **133** de stații de lucru destinate utilizatorilor au asigurat accesul la resurse pentru **71 537** (pentru comparație **76 988** în 2018, 64 127 – în 2017) de utilizatori din diferite filiale, indicator în descreștere. Respectiv, în 2019 un post de lucru revine la un număr de **1149** de utilizatori activi (pentru comparație – **1216** în 2018, în 2017 un post de lucru revenea la un număr de **1255** de utilizatori activi).

La dispoziția utilizatorului se află **16** MFU, **82** tablete la 21 filiale, **11** tablete pentru instruirea bibliotecarilor, **12** e-readere.

Din numărul total de 93 de tablete PC disponibile pentru utilizatori **82** au asigurat funcționarea serviciilor pe tablete și au înregistrat un număr de **28 743 (27 992 – 2018, 9709 în 2017)** utilizatori, iar 11 tablete sunt utilizate la instruirea bibliotecarilor.

Zonele WiFi în filiale, care oferă utilizatorilor posibilitatea de a accesa resursele de Internet, de a comunica cu prietenii, partenerii pe dispozitive personale: telefoane mobile, laptopuri, tablete, rămân să fie populare. Pe parcursul anului 2019 s-a înregistrat un număr de **116 019** de utilizatori (pentru comparație (108 424 – 2019, 68 889 – în 2017; 34 139 – în 2016), ceea ce reprezintă o creștere cu **7%** a numărului de utilizatori care au vizitat biblioteca pentru a beneficia de această facilitate.

Concluzie: Parcul de mașini, **401** de unități, a crescut grație suportului oferit de APL. Creșterea numărului de calculatoare cu **32** de unități asigură o activitate mai eficientă atât pentru utilizatori, cât și pentru bibliotecari. **17%** din numărul total de calculatoare sunt nefuncționale, din motivul uzurii fizice și morale. Pentru ca echipamentul să corespundă software-ului, care se dezvoltă și solicită niște parametri și o capacitate de lucru mai mare, suspendarea unor programe esențiale de dezvoltatori cauzează necesitatea upgrade-ului echipamentului învechit în anul viitor.

Dispozitivele mobile – tabletele și e-readerele – au lărgit gama de servicii oferite de BM, s-a mărit numărul de persoane care au beneficiat de ele. Referindu-ne la e-readere constatăm că cele 10 dispozitive au fost utilizate în cazuri rare, spațiile de lectură digitală în filiale nu au fost create, utilizatorul nu era suficient informat despre existența acestui tip de dispozitiv.

Asistența tehnică

Asigurarea asistenței tehnice a echipamentului, aflat în gestiunea filialelor și secțiilor BM, a fost efectuată de colaboratorii Secției tehnologia informației, folosind aplicația *Trello* pentru gestionarea problemelor, în baza cererilor de suport tehnic înregistrate de filiale în fișierul *Asistență tehnică* de pe *Google drive*.

Pe parcursul anului au fost efectuate peste 170 de intervenții la solicitările filialelor, atât de la distanță, cât și prin vizite la filiale, care au constat în *Instalare / reinstalare echipament; Reinstalare soft / sisteme operaționale; Conectări periferii; Profilaxie (actualizare antivirus, măsuri de igienă digitală: ștergere cash, history etc.); adaptare soft; Diagnosticare echipament/profilaxie (aspirare praf); Schimb de piese; Rețele (WiFi, configurare, extindere, schimb de cabluri, conectare); Setarea filtrelor Internet; Asigurarea suportului tehnic la activități; Administrare servere BM.*

SISTEMUL INFORMAȚIONAL DE GESTIUNE A ACTIVITĂȚII BIBLIOTECII

În anul de referință Sistemul informațional al BM a asigurat activitatea bibliotecii pe segmentele: achiziții, catalogarea curentă a colecției, circulația documentelor: gestionarea procesului de restituire a documentelor, gestionarea și controlul seriialelor, înregistrarea cititorilor, inventarierea și verificarea fondurilor, căutarea informației și a oferit date pentru analiza activității.

În anul de referință putem raporta următoarele rezultate:

	2019	2018	2017
Total de înregistrări în catalog	1081503	1046061	989651
Total de titluri	286702	279719	262429
Înregistrări analitice	338	1381	1118
Sesiuni CE	77270	68903	1494
Bibliotecari	81	109	40
Traininguri/consultații oferite pentru bibliotecari	20	30	25
Traininguri, consultații pentru utilizatori	5023	4287	2408
Căutări în OPAC	174861	173631	208231
Sesiuni OPAC	29431	29319	27947
Împrumuturi prin modulul Circulație	1423234	1469335	70000
Utilizatori noi	10773	11164	10908
Seriale înregistrate (titluri)	155	183	153

În total, Catalogul electronic al Bibliotecii Municipale însumează – **1 081 503** de exemplare și **286 702** de titluri, ceea ce constituie **87%** din colecția BM, din care **32 495**, de exemplare de documente noi achiziționate în 2019.

Catalogarea curentă și inventarierea integrală a colecției Bibliotecii Municipale au fost prioritare în anul de referință – scopul final fiind corespunderea datelor din catalogul electronic cu documentele de evidență privind colecția BM.

În anul de referință catalogarea retrospectivă a documentelor din filialele BM a fost finalizată; a început procesul de inventariere, necesar pentru evaluarea colecțiilor și verificarea lor. În urma analizei și evaluării colecției din punct de vedere a stării documentelor (fizice și morale) au fost depistate documente ce urmează a fi casate și care nu se regăsesc în catalogul electronic: fondul de partituri și discuri de vinil al filialelor de Artă „T. Arghezi” și „M. Lomonosov”; Exemplarele-dublete, învechite din colecțiile bibliotecilor; Fondul de carte în idiș al Filialei „I. Mangher” – **13%** din colecția integrală a Bibliotecii Municipale.

În anul de referință *Modulul Seriale* a asigurat evidența edițiilor periodice în filiale. Responsabilii din Secția MRI au redactat abonamentele, au instruit bibliotecarii, au monitorizat procesul, efectuând vizite în filiale.

Modulul Circulație a asigurat împrumutul documentelor la domiciliu și în bibliotecă. Problema legată de procedura de împrumut depistată în anii precedenți: nerespectarea regulilor de împrumut a fost actuală și în anul de referință. Această problemă ține de factorul uman.

Implementarea în anul 2018 a Modulului *Inventariere și verificare* a simplificat procedura de verificare a colecției de documente – unul din obiectivele anului de referință. Procentul de inventariere a colecțiilor variază între 10 și 95, de la o filială la alta, în medie ajungând la 48% în toată rețeaua.

În anul de referință a fost înregistrat un număr de **29 431** de sesiuni în *OPAC*, în cadrul cărora au fost efectuate **174 861** de căutări. Din tabelul de mai jos se observă că în 2019 valorile indicatorilor *Utilizatori*, *Utilizatori noi* au marcat o descreștere. *Sesiunile*, *Căutările* au crescut în comparație cu anul 2018, iar *Durata medie a sesiunilor* a scăzut, 50% din sesiuni au înregistrat o durată de până la 30 sec. Din totalul de sesiuni 65,74% se referă la vizitele cu căutare pe site (hasdeu.md), iar restul de 34,26% sunt vizite directe pe opac.hasdeu.md.

Utilizatori	Utilizatori noi	Sesiuni	Sesiune per utilizator	Căutări	Căutare/ sesiune	Durata medie a sesiunii
-5,7%	-5,27%	0.38%	6.45%	0.71%	0.33%	-2.61%
9326 vs 9890	9,058 vs 9562	29,431 vs 29,319	3.16 vs 2.96	174,861 vs 173,631	5.94 vs 5.92	00:06:21 vs 00:06:31

Utilizatorii au consultat catalogul electronic al bibliotecii de pe calculatoare (67,78%), telefoane (31,04%) și tablete (1,18%). Datele din tabelul de mai jos demonstrează o creștere a numărului de sesiuni și utilizatori, care folosesc telefoanele mobile atunci când accesează catalogul bibliotecii și o diminuare a celor care foloseau calculatorul și tabletele în comparație cu anul 2018.

Perioada	Dispozitiv	Utilizatori
01-Jan-2019- 31-Dec-2019	Desktop	6,319 (67.78%)
01-Jan-2018 - 31-Dec-2018		7,728 (77.79%)
		-18.23%
01-Jan-2019 - 31-Dec-2019	Mobil	2,894 (31.04%)
01-Jan-2018 - 31-Dec-2018		2,069 (20.83%)
		39.87%
01-Jan-2019 - 31-Dec-2019	Tabletă	110 (1.18%)
01-Jan-2018 - 31-Dec-2018		137 (1.38%)
		-19.71%

Utilizatorii se adresau la catalogul electronic pentru a căuta informații la teme de cercetare sau conform preferințelor de lectură: *Eminescu, Anna Todd, Vakulovski, Brian Selznick, drept penal, hoțul de cărți, drept civil, psihologie, fata din tren, drept privat, Harry Potter, Dale Carnegie, Osho, alchimistul, marketing, Stephen King, cititorul din peșteră, management, drept constituțional, Mathilda, amintiri din viitor etc.*

Exactitatea, corectitudinea datelor și buna lor organizare este esențială pentru accesul la informație. În anul de referință au fost redactate înregistrările bibliografice, fișierele de autoritate și a fost optimizată prezentarea lor în OPAC. În procesul de căutare a informației utilizatorii utilizează diferite criterii: *cuvântul cheie, autor, titlu, subiect, limbă, anul ediției, tipul documentului, tipul conținutului (colecții), localizare*. Pentru a facilita accesul la documentele din colecția bibliotecii în anul de referință a fost efectuată redactarea *tipului de document*, a fost modificată structura *Colecțiilor după tipul de conținut*. La momentul actual cititorul poate ușor identifica documentele pe care le preferă din categoria respectivă, de ex. : *Publicații pentru copii, Beletristică, Memorii, Publicații pentru adolescenți, Numismatică, Filatelie, Jocuri de societate etc.*

Monitorizarea activității, elaborarea unui set de instrucțiuni, organizarea a peste 20 de instruirii și consultații ale bibliotecarilor la CNEPB și în filiale a avut ca scop identificarea și oferirea soluțiilor pentru problemele de diferit gen legate de catalogul electronic al BM.

În anul de referință Sistemul de gestiune a activității a funcționat în regim normal. Viteza redusă de prelucrare a operațiilor și, respectiv, blocări ale sistemului, au fost semnalate în trimestrul trei al anului în perioada de testare a ultimei versiuni a sistemului. Pe parcursul anului au fost efectuate actualizări ale Sistemului Informațional. Administratorul SI a monitorizat funcționarea sistemului, a generat lunar rapoarte agregate, ajustate la cerințele standardelor naționale necesare pentru colectarea datelor statistice ce țin de circulația documentelor, înregistrarea utilizatorilor, evidența achizițiilor noi, a serialelor, inventariere etc.

Concluzii: Sistemul Informațional de Gestiune a Activității bibliotecii a asigurat activitatea de evidență a noilor intrări, catalogare, înregistrare a utilizatorilor și circulație a documentelor, inventariere și verificare a colecțiilor. Au fost elaborate rapoarte agregate ajustate la cerințele standardelor naționale, generate lunar de sistemul informațional. Nu a fost realizată traducerea interfeței OPACului în limba română – planificată pentru 2019. În anul 2019 au fost organizate instruirii, consultații privind procedurile activității în SI pentru bibliotecarii din filiale. Problemele depistate pe parcursul anului, în marea majoritate țin de factorul uman, de complexitatea sarcinilor, de starea calculatoarelor care nu corespund cerințelor softului de bibliotecă.

11. CONCLUZII. PROBLEME ȘI ORIENTĂRI DE PERSPECTIVĂ

PROBLEME ȘI PROVOCĂRI

- Carențe în proiectarea și livrarea unor servicii atractive pentru adolescenți și adulți ca oportunitate de dezvoltare a chișinăuienilor;
- Derularea cu întârziere a implementării și promovării inovațiilor tehnice și informaționale pentru chișinăuieni;
- Comunicare insuficientă în relația cu utilizatorii prin instrumente de măsurare și impact;
- Lipsa finanțării cu privire la reparațiile capitale pentru edificiul principal al bibliotecii și filialele;

ORIENTĂRI DE PERSPECTIVĂ

- Implementarea noului cadru național de reglementare și aplicarea lui în activitatea bibliotecii;
- Dezvoltarea serviciilor inovative pentru prosperarea comunităților prin susținerea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă 2030;
- Elaborarea ofertelor educaționale pentru bibliotecari, bazate pe tehnologii și servicii interactive online;
- Promovarea culturii lecturii în rândul copiilor și adolescenților prin forme și metode moderne;
- Dezvoltarea instrumentelor de impact și utilizarea datelor în promovarea bibliotecii;
- Obținerea finanțării externe pentru proiecte de dezvoltare.

12. GESTIUNE FINANCIARĂ. ACHIZIȚII PUBLICE

Bugetul anului 2019 a constituit **35 444 900,00** lei (cu 6,43% mai mult decât anul precedent), s-au cheltuit de facto **34 120 429,31** lei (96,3%), au rămas 3,7%. Planificarea bugetului pe anul 2019 s-a bazat pe analiza datelor din anul 2018.

Din totalul cheltuielilor mijloacelor financiare 70,6% s-au consumat pentru personal, 7,6% – pentru achiziția resurselor infodocumentare, 2,1% – pentru procurarea echipamentului tehnic, 2% includ cheltuielile pentru reparații curente și 17,7% revin altor cheltuieli (servicii, activități cu publicul, materiale de uz gospodăresc, rechizite de birou etc.).

Activitatea de fundarising a avut ca rezultat suplimentarea bugetului cu **1 119 181,63** lei.

Articol	Descifrare	Buget alocat	Cheltuieli
211180	Remunerarea muncii angajaților conform statelor	19691500	19023920,53
212100	Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	4529000	4256265,67
212210	Prime de asigurare obligatorie de asistență medicală achitate de angajator	886300	836840
222110	Energia electrică	687500	687487,84
222130	Energia termică	1286400	1286327,47
222140	Apă și canalizare	93400	93400
222190	Alte servicii comunale	26900	26900
222210	Servicii informaționale (Internet, baze de date etc.)	416950	416898,35
222220	Servicii de telecomunicații	116650	109229,92
222300	Servicii de locațiune	616100	584274,69
222400	Servicii de transport	55600	8236,96
222500	Servicii de reparații curente	691500	691500
222720	Deplasări de serviciu	52500	4863
222910	Servicii editoriale	0	0
222940	Servicii de pază	77600	77557,32
222970	Servicii bancare	25500	25313,87
222980	Servicii poștale (abonare)	440500	437297,37
222990	Servicii neatribuite altor alineate (activități culturale, premii, delegații, servicii de întreținere a aparatelor de multiplicare)	295900	285969
272500	Compensații	10000	10000
273500	Alte prestații sociale ale angajatorilor (concedii medicale)	55600	55599,65
314110	Procurarea mașinilor și utilajelor (echipament tehnic)	757800	754803,6

316110	Procurarea uneltelor și sculelor, inventarului de producere și gospodăresc (mobilier)	340000	333620
318110	Procurarea altor mijloace fixe (carte)	2832700	2691350,57
331110	Procurarea combustibilului, carburanților și lubrifianților	44100	23000
336110	Procurarea materialelor de uz gospodăresc, mărfurilor electrice, rechizitelor de birou, materialelor promoționale	1291500	1291292,88
337110	Procurarea materialelor de construcție	51200	47142,62
339110	Procurarea altor materiale (apă potabilă)	72200	61338
	Total	35 444 900	34 120 429,31

13. ANEXE

Anexa nr. 1

INDICATORI DE PERFORMANȚĂ – 2019

BUGET	2019	2018
Cheltuieli total	34 120 429, 31	24 278 600
populația țintă	662 836	662 836
per utilizator	223, 40	167,70
per populația țintă	51,50	36,60
Cheltuieli total pentru achiziții resurse informaționale	2 691 350,57	2 181 183
per utilizator	17,62	10,0
per populația țintă	4,10	2,20
% cheltuieli pentru achiziții	7,88%	8,98%
Venituri, sponsorizări, fonduri atrase	1 119 181,63	827 573
proiecte mici	141 246	27 349
donații de carte	882 332,94	727 683
donații parteneri, membrii comunității	7 536	31 700
venituri din taxe compensatorii	88 066,69	40 841
PERSONAL		
Personal	425	425
per utilizator	0,003	0,003
per 1000 locuitori	0,6	0,6
per 2300 locuitori	1,5	1,5
cheltuieli pentru personal	24 412 995, 20	17 340 100
% cheltuieli pentru personal	71,5%	71,4%
Bibliotecari	357	360
cu studii superioare	326,5	321
cu studii superioare de specialitate	89	93
normă întreagă	357	358
bibliotecari zona servicii	266,5	267,5
per utilizator	0,002	0,002
per 1 000 locuitori	0,5	0,5
per 2 300 locuitori (oraș)	1,2	1,2
Bibliotecari atestați	175	171
grad superior	31	32
grad I	66	64
grad II	78	75
Bibliotecari instruiți	194	162
Acțiuni de instruire	152	907
Ore de instruire	15 758	12 775
per bibliotecar instruit	81,2	79,0
% de timp alocat de personal sesiunilor de formare	20,3%	16,4%
PUNCTE DE SERVIRE. DOTĂRI. ACCES. FACILITĂȚI		

Număr de biblioteci	28	27
Spațiu total / spațiu pentru utilizatori per utilizator	10 703,0 / 9 763,7 0,07 / 0,06	10 688,0 / 9 748,7 0,07 / 0,07
locuri pentru utilizatori	1 984	1 984
locuri pe cap de locuitor	0,003	0,003
Timp mediu de funcționare pe săptămână ore total anual/ore deschise pentru public	56 79 138 / 77 426	56 79 872 / 77 793
zile total anual/zile deschise pentru public	299 / 287	301 / 289
ECHIPAMENT		
Numărul total de calculatoare	402	370
Numărul de calculatoare pentru utilizatori	133	119
% calculatoare pentru utilizatori per utilizator	0,09%	0,08%
nr. de calculatoare per 1 000 locuitori	0,2	0,2
UTILIZARE		
Utilizatori noi	10 773	11 164
Utilizatori activi	152 762	144 769
Utilizatori activi ca % din populație	23%	22%
Utilizatori per bibliotecar (total / zona servicii)	428 / 573	402 / 541
Intrări total	1 098 558	1 135 785
per utilizator activ	7,2	7,8
per zi	3 828	3 930
per oră	14	15
per bibliotecar(total / zona servicii)	3 077 / 4 122	3 155 / 4 246
pe cap de locuitor	1,7	1,7
Vizite virtuale (Pagina Web / blog)	152 324 / 694 813	159 584 / 765 320
Cost per intrări	21,95	21,38
ACTIVITĂȚI total	10 979	9 775
din care expoziții	3 035	2 969
Rata de participare la activități	147 868	127 544
per utilizator	1	0,9
pe cap de locuitor	0,2	0,2
% din intrări	13,5%	11,2%
SERVICII total	179	210
Rata de participare la servicii	64 425	70 457
per utilizator	0,4	0,5
pe cap de locuitor	0,1	0,1
% din intrări	5,9%	6,2%
Instruire non-formală a utilizatorilor	6 183	13 021
participanți	22 244	29 333
ore de instruire	8 047	11 313
per participant	0,36	0,39

per bibliotecar	22,5	36,2
ÎMPRUMUTUL DOCUMENTELOR	1 423 234	1 469 335
per utilizator activ	9,3	10,1
per zi	4 959	5 084
per oră	18	19
per bibliotecar (total / zona servicii)	3 987 / 5 340	4 081 / 5 493
pe cap de locuitor	2,1	2,2
Împrumutul electronic	56 919	74 977
Împrumut per intrări	1,3	1,3
TRANZACȚII DE REFERINȚE total	6 211	13 984
referințe per utilizator	0,04	0,1
referințe per bibliotecar (total / zona servicii)	17,4 / 23,3	38,8 / 52,3
RESURSE INFORMAȚIONALE		
Titluri adăugate stocului	7 388	4 423
per utilizator	0,05	0,03
pe cap de locuitor	0,01	0,007
Titluri total	720 042	715 378
per utilizator	4,7	4,9
pe cap de locuitor	1,1	1,1
Exemplare adăugate stocului	32 495	24 784
per utilizator	0,2	0,2
pe cap de locuitor	0,05	0,04
per titlu adăugat	4,4	5,6
Documente (stoc) total (ex.)	1 242 851	1 215 170
per utilizator	8,1	8,4
pe cap de locuitor	1,9	1,8
per titlu	1,7	1,7
Colecții (ex.)		
cărți	1 164 535	1 139 882
publicații seriale	18 703	16 487
documente AV	11 788	11 788
documente de muzică tipărită	30 205	30 164
documente electronice	15 170	14 983
alte documente: hârți, atlase, tablouri	2 449	1 865
manuscrite	1	1
Rata de înnoire a stocului (ani)	38	49
Rata de circulație	1,1	1,2

ANALIZA DE IMPACT

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” măsoară calitatea și impactul serviciilor, produselor asupra chișinăuienilor, identificând efectele pe termen lung, rolul și valoarea lor în domeniul formării și cercetării, educației și culturii, precum și identificarea utilității și contribuției pentru societate, viața economică și bunăstarea individuală.

Feedbackul este important pentru a asigura credibilitatea în serviciile și produsele bibliotecii. Pe parcursul anului de referință au fost utilizate diverse modalități de colectare a feedbackului: boxa de idei, cartea de onoare, registrul de reclamații și sugestii, aprecierile și comentariile pe rețelele sociale. Datele colectate sunt surse pentru îmbunătățirea activității, scrierea proiectelor, pentru extinderea partenerilor și atragerea noilor actori sociali în livrarea serviciilor.

Mărturii ale utilizatorilor privind serviciile livrate:

– **Serviciul *ABC-ul calculatorului* („A. Donici”):**

„Am fost foarte impresionată de ceea ce am învățat aici pentru că în comparație cu lecțiile de la liceu este mult mai atractiv și mult mai ușor de înțeles.” (Olga Labutina);

– **Serviciul *Școala de coding* („A. Donici”):**

„Este interesant să descoperi diferite programe utile pentru noi, copiii. Am învățat multe lucruri noi, care mi-au părut grele la început, dar am reușit să le înțeleg. A fost o activitate foarte interesantă și captivantă.” (Nichita Savciuc, Liceul Teoretic „Socrate”);

„Foarte interesant! Și-mi era frică că n-o să pot. Dar am reușit!” (Victor Perov, Liceul Teoretic „Matei Basarab”);

„La început credeam că programarea este pentru oamenii mari și serioși, dar am putut și eu să programez jocul. Mi-a plăcut foarte mult.” (Maxim Filip, Liceul Teoretic „Ion Creangă”);

„Sunt bucuros că fac parte din această echipă – Școala de coding, pentru că pot să învăț gratis programarea prin joc și voi împărtăși cunoștințele mele altor copii pentru a se bucura de aceeași performanță în programare” (Dumitru Nemțeanu, Liceul Teoretic „Ion Creangă”);

– **Serviciul *Медиа Мастер – планшет для начинающих* („M. Lomonosov”):**

„Мы, слушатели курса „Медиа Мастер – планшет для начинающих” выражаем свою благодарность преподавателю Наталье Чорба! Перед ней стояла сложная задача создать положительный настрой и уверенность в том, что возраст не является помехой для изучения современных гаджетов. Было очень здорово ощущать себя современным образованным

человеком, умеющим пользоваться новыми технологиями”;

„... Я посещала занятия курса „Медиа Мастер – планшет для начинающих” и очень довольна тем, что попала на эти курсы. Мне 76 лет и я получила радость от того, что изучаю планшет, общаюсь и умею пользоваться смартфоном. Я научилась звонить, фотографировать, звонить по Вайберу, пересылать фотографии, смотреть праздничные поздравления, которые мне внуки присылали по Вайберу”;

„... Особенно хотим поблагодарить нашего преподавателя за то она помогла нам изучить функции телефона и как он (телефон) может пригодиться нам в современной жизни. Она научила нас чувствовать себя более уверенно и более самостоятельно использовать свои телефоны и планшеты”;

– **Serviciul Explorăm aplicații** (N. Titulescu):

„În cadrul serviciului am descoperit aplicații utile și interesante și am învățat cum se face animație” (Ionela Matias);

– **Serviciul EASY IT** („A. Mickiewicz”):

„Chiar dacă am memorat cu greu, totuși am reușit să învăț cum pot lua legătura cu fiul meu pe Skype. Acum pot să-l sun și eu când dorul mă apasă. Mulțumesc Bibliotecii „A. Mickiewicz”. (Victor, 73 ani);

– **Serviciul Fii Conectat** („A. Mickiewicz”):

„Am învățat cum să îmi creez propriile povești pe planșetă. Acum pot să îmi bucur părinții în fiecare zi cu o istorie nouă” (Sofia, 10 ani);

– **Serviciul Science Lab** („A. Mickiewicz”):

„Îmi place foarte mult să vin miercurea la bibliotecă pentru că atunci avem Science Lab, aici pot înțelege mai bine teme la chimie și fizică, care la școală le înțeleg mai greu.” (Cătălin, 14 ani);

– **Serviciul Lecturici** („Maramureș”):

„...le oferă copiilor șansa de a experimenta plăcerea lecturii și entuziasmul descoperirii de noi cunoștințe. Serviciul încurajează copiii să frecventeze biblioteca de la cele mai mici vârste. Poveștile citite de ea le oferă copiilor adevărate lecții de viață. Copiii învață lucruri folositoare și le cultivă dragostea pentru frumos, înțelepciune, bunătate, patrie, neam și prietenie. (Veronica Covalenco);

– **Serviciul BiblioPicii** („Transilvania”):

„Acest serviciu a devenit familial pentru copiii mei mai întâi pentru fetiță, iar acum și pentru băiețel care așteaptă cu nerăbdare ziua de miercuri. Mulțumim!”;

– **Serviciul Făurașii („Transilvania”):**

„Străbunul lucru de mână, astăzi, are tendința de a fi numit cu un termen la modă, „handmade”. Apoi la Serviciul „Făurașii” de la Biblioteca „Transilvania”, am confecționat articole unice, lucrate manual în timpul liber. Actualmente, renunțăm la lucrurile făcute în serie, preferând articolele confecționate manual, cu emoțiile și impresiile personale”.

Mesajele utilizatorilor din Cartea de onoare a filialelor:

„Sincere mulțumiri Bibliotecii poloneze „A. Mickiewicz” pentru aportul adus în menținerea interesului pentru cultura polonă în Republica Moldova. Vă felicit pentru succesele realizate și pentru faptul că ați devenit un adevărat centru de promovare a culturii polone. Vă doresc câte mai multe realizări frumoase în continuare”. (Jacek Czaputowicz, Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Polone);

„Cu multă stimă și respect colectivului Filialei „Târgoviște” a Bibliotecii „B.P. Hasdeu”, pentru munca plină de abnegație în procesul de educare patriotică a tineretului studios. Vă doresc la toți multă sănătate, mulți ani de activitate rodnică în acest domeniu. Să fiți mereu în paza Domnului”. (Tudor Căpățină, președinte al A. O. Uniunea Cernobîl din Moldova; Ludmila Beșleagă, vicepreședinte al A. O. Uniunea Cernobîl din Moldova);

„Centrul Eminescu a fost azi o hrană spirituală nemaipomenit de mare, acești copii curați, cuminți și curioși, cu priviri pline de lumină și de mare încredere către noi, că noi le suntem sprijin și prieteni. Aș dori că să nu-i deranjăm în acest frumos vis, să-i vedem mari și să treacă toate obstacolele vieții cu această energie și cu acest crezământ cu care i-a înzestrat natura, i-au îmbogățit părinții și profesorii. Vă mulțumesc pentru aceste clipe de fericire în localul în care adie spiritul lui Mihai Eminescu și chipurile luminoase ale colectivului Centrului Eminescu.” (Eugen Doga);

„Ceea ce am văzut aici la Biblioteca „Ștefan cel Mare” m-a impresionat profund nu numai prin standurile de cărți, dar și prin prezența acestor mici cititori care vizitează biblioteca. Dragostea față de acest lăcaș de cultură se simte peste tot. Cred, și sunt convins, că comunitatea vine aici să-și purifice sufletele, să preia frumusețea lumii nu numai din cărți, dar și din bunătatea colectivului. Succese și să depășiți hotarele acestei biblioteci până în infinit cu cititorii voștri împreună. La Mulți Ani!” (Eugen Doga);

„Anturajul foarte plăcut și amenajarea ordonată, personal competent și amabil la Biblioteca „M. Ciachir”. Îmi place organizarea, serviciile oferite pentru copii și maturi, se simte pregătirea sistematică și responsabilitatea echipei. Vă mulțumim pentru contribuția la dezvoltarea copiilor

noștri!” (Carolina Railean);

„Уважаемые сотрудники библиотеки им. М. Ломоносова! Выражаю вам огромную благодарность за работу, внимание и трогательное отношение к читателям. За то, что у вас есть силы и желание организовывать мероприятия, презентации, которые я стараюсь не пропускать, хотя живу в другом конце города – на Чеканах. Так держать, молодцы, вы настоящие патриоты, ещё раз спасибо!” (Анна Лисевич, журналист);

„Огромное спасибо всем сотрудникам библиотеки и руководителю музея библиотеки! Потрясены самоотверженностью людей, охраняющих еврейскую культуру. Нацелены на развитие сотрудничества между нашими общинами и обмен опытом! С уважением и благодарностью. Председатель Еврейской общины города Черновцы Шапса Ауурбух” (Filiala „I. Mangher”).

Mesajele utilizatorilor din boxa de idei:

Filiala „A. Mickiewicz”: *Спасибо Вам за человечность. Вы очень хорошие библиотекари; Mie tare îmi place Kinectul de la bibliotecă. Aș sta și m-aș juca toată ziua; M-aș bucura să găsesc la biblioteca Dvs. cartea scrisă de Michelle Obama, Bibliotecara de la Aushwitz, Jurnalul Annei Frank etc...*

Filiala „Ovidius”: *Vă provoc și pe voi să călătoriți pe planeta bibliotecii „Ovidius” unde o să puteți descoperi multe informații stelare. Cărțile sunt portaluri spre alte lumi nedescoperite; Am citit multe cărți de pe rafturile bibliotecii, cărți care-mi stau la căpătâi? Vă mulțumesc pentru receptivitate. Apreciez efortul bibliotecii în satisfacerea cerințelor de informare a utilizatorilor, aici am găsit volumul mult căutat „Bibliotecara de la Austwicz” de Antonio G. Iturbe.*

Filiala „Transilvania”: *Tot mai mult, biblioteca este interesantă și accesibilă pentru cititori, s-a modernizat mult, mergând într-un pas cu societatea. Iar serviciul cu roboțeei a adus Biblioteca „Transilvania” și mai aproape de noi, tinerii, oferindu-ne posibilitatea de a construi roboței, ceea este extrem de modern în zilele noastre; Frecventez Biblioteca „Transilvania” pentru a mă pregăti de lecții; pentru a afla informație nouă, pentru a fi alături de cea mai proaspătă informație de calitate!; Revin la Biblioteca „Transilvania”, pentru că nu te simți niciodată singur printre cărți. Este ca acasă!; Vizitez Biblioteca „Transilvania”, nu doar singur, ci și cu prietenii mei, deoarece sunt condiții de lectură, dar și de discuții pe cele mai diverse teme, o ambianță plăcută, care predispune să vin iar și iar; Pur și simplu vizitați și o să simțiți real ce semnificație are o bibliotecă de vis!*

Filiala N. Titulescu: *Pentru mine Biblioteca N. Titulescu este a doua casă, pentru că mă simt*

aici minunat: citesc, îmi fac temele, particip la activități și servicii, comunic cu colegii, mă joc. Mulțumesc, biblioteca mea”.

Filiala „O. Ghibu”: *Aș dori mai multe cărți noi din literatura contemporană; Mi-aș dori foarte mult ultimele romane a lui Mircea Cărtărescu; Rugăm să completați fondul cu cărți noi; Să extindeți numărul cărților de top, precum bestseller.*

Filiala „Ștefan cel Mare și Sfânt”: *Aș propune un curs de gătit mâncare. Sunt foarte cointerată să gătesc, dar mama nu are timp să-mi acorde pentru a mă învăța; Activitățile și serviciile oferite de bibliotecă, sunt o bună modalitate de a însuși lucruri noi și de a descoperi noi interese și calități.*

Filiala „Maramureș”: *Biblioteca e un proiect bun pentru comunitate. În acesta bibliotecă mă simt foarte comod; Sunt la pensie, dar nu pot fără o carte. Vin foarte des aici. Mă fac mai tânăr, fiindcă sunt cu noile tehnologii. Mă ajută să învăț Bibliotecarele și nepoții.*

Filiala „M. Ciachir”: *Vin și eu cu sincere mulțumiri colectivului Bibliotecii „M. Ciachir”, în special pentru faptul că copiii mei când au timp liber, nu cer voie să iasă afară, dar cer învoire să meargă la bibliotecă, asta mi-a dovedit că aici sunt mereu așteptați de doamnele bibliotecare cu mare drag.*

Filiala „A. Donici”: *Am fost foarte impresionată de ceea ce am învățat aici pentru că în comparație cu lecțiile de la liceu este mult mai atractiv și sunt mult mai ușor de înțeles; Foarte interesant! Și-mi era frică că n-o să pot. Dar am reușit!*

Mesajele utilizatorilor oferite pe blogurile filialelor:

Filiala „I. Mangher”: *Очень образно написано. События встают перед глазами как и множество людей, встреченных Вами на жизненном пути. Такие воспоминания много рассказывают заинтересованному человеку. И я тоже очень люблю Кишинёв. Спасибо Вам! (la postarea „Борис Колкер. Кишинёв порой весеннюю мне напоминает сад”);*

Filiala „A. Mickiewicz”: *Foarte bună informație și bun articol de promovare a realizărilor arhitecților polonezi;*

Filiala „Maramureș”: *Am plăcerea de a veni în vizită la bibliotecă, doar aici îți trece oboseala și capeți cunoștințe din lumea cărților.*

Mesajele utilizatorilor de pe Facebook:

Filiala „A. Mickiewicz”: *Extraordinară e biblioteca asta. Mereu în forță, mereu în acțiune. Mereu mai aproape de comunitate. Bravo!; Спасибо Вам за человечность. Вы очень хорошие библиотекари; Un loc perfect pentru toți inclusiv pentru părinți. Mulțumesc pentru lecțiile oferite din timpul verii... Sunteți niște Doamne mereu cu zâmbetul pe buze și copiii merg cu drag la bibliotecă! O multitudine de cărți interesante și diverse activități!;*

Filiala „Maramureș”: *Este o super bibliotecă!!! Am venit, vin și o să mai vin la această bibliotecă!; Aș dori să spun un mare mulțumesc bibliotecii care mi-a oferit posibilitatea de a explora Internetul și calculatorul, căci nu am posibilitatea de a cumpăra acasă calculator personal;*

Biblioteca Centrală: *Îmi place mereu să vin să vă văd! Iar când nu pot să vin, îmi place să știu că existați și să mă gândesc la Domniile Voastre și la tot spațiul mirific pe care-l umpleți și-l înălțați la sufletul și la mintea prietenilor cărții;*

Filiala „Târgu-Mureș”: *Vă mulțumim enorm pentru ziua de azi! Buburuzele vor mai reveni!;*

Filiala „L. Ukrainka”: *Мы постоянные читатели вашей библиотеки! Нам очень нравится принимать участие в ваших мероприятиях! Это было чудесное лето в компании вас и наших друзей. Мы много нового узнали благодаря вам! Надеемся что у вас скоро начнется новая программа в которой мы обязательно примем участие!!!! Спасибо!!!!;*

Filiala Codru: *Cât de ingenioase sunteți! Bravo! Aveți un program bogat care ar atrage și maturii nu numai copii!*

Filiala de Arte „T. Arghezi”: *Probabil că e una din cea mai mare bibliotecă din rețeaua bibliotecilor Hasdeu ca spațiu pentru a organiza / participa la diferite activități. Copiii vin după școală aici că e acces liber la WI-FI sau pentru a folosi computerele moderne oferite de bibliotecă. Plusul cel mai mare al acestei biblioteci constă în fondul bogat de cărți și partituri muzicale. Dacă sunteți un specialist în domeniul artelor, aici veți avea parte de ajutor și consultații de către bibliotecari prietenoși și receptivi; e o bibliotecă BUNĂ;*

Centrul Academic Eminescu: *Recomand cu căldură Centrul Academic „Mihai Eminescu” pentru frumusețea exponatelor, cărți, tablouri, sală de conferințe, toate binevenită și gândire în numele făuritorului limbii noastre românești „Mihai Eminescu”. Recomand pentru ineditul spectacol muzical cultural pe care le organizează și la care participă oameni de toate categoriile. Totodată pentru felul prietenesc de primire a oaspeților din partea conducerii. Toate recomandările noastre la un loc vin în sprijinul și dezvoltării pe mai departe a proiectelor pe care le are în desfășurare. Mai cu seamă pentru promovarea limbii românești, a obiceiurilor strămoșești și nu în cele din urmă de a oferi*

participanților de a socializa la cel mai înalt nivel patriotic. Centrul Academic „Mihai Eminescu” în opinia noastră este o instituție de cultură ce trebuie luată ca exemplu și de alți invitați pentru a o promova și a o face cunoscută din locurile de unde vin fiecare;

Filiala „Transilvania”: *Frecventez această bibliotecă de mic copil. Mi-au devenit atât de familiare mirosurile de carte, liniștea în timpul lecturii, bibliotecarele blânde care au fost alături de mine în timpul formării personalității mele. Acum, toate acestea le retrăiește și fiica mea și e la fel de fericită! MULȚUMIM că sunteți alături de picii noștri și-i îndemnați la performanțe zilnice!!!! La mai mult și la mai mare!!!;*

Filiala Traian: *Vă mulțumim din suflet pentru activitățile interesante și educative. Victor ne povestește în fiecare zi din tot ce a învățat nou. ...multă răbdare și inspirație pentru a atrage cât mai mulți copii în lumea cărților mai ales acum când tehnologiile noi îi izolează tot mai mult de realitate;*

Filiala „I. Mangher”: *Теплый гостеприимный дом, внимательные и добрые хозяева...;*

Filiala „Târgoviște”: *Copilul meu a îndrăgit să citească datorită acestei biblioteci. Recomand tuturor sa o viziteze!;*

Filiala „M. Ciachir”: *Прекрасное место!!! Руководители МОЛОДЦЫ! Уводят детей от гаджетов и приводят деток в мир КНИГ И ЗНАНИЙ. Разностороннее занятие, коллективное участие, игры, положительные эмоции деток -это СУПЕР. СПАСИБО!*

Utilizatorii Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” au posibilități multiple de a evalua activitatea filialelor. Recenziile și opiniile de pe Facebook sunt surse de informații atât pentru comunitate, cât și pentru bibliotecari. Menționăm filialele care au fost recomandate de utilizatorii serviciilor cu un punctaj de la 0 la 5:

- **5 din 5:** „Târgoviște”, „L. Rebreanu”, Biblioteca Publică de Drept, „M. Lomonosov”, N. Titulescu, „M. Ciachir”, de Arte „T. Arghezi”, „Maramureș”, „H. Botev”, „A. Donici”, Codru, V. Bielinski, M. Costin, M. Drăgan;
- **4,9 din 5:** Biblioteca Centrală, „Transilvania”, „A. Mickiewicz”;
- **4,8 din 5:** „Târgu-Mureș”, CAE, Traian, „I. Mangher”;
- **4,7 din 5:** „Ștefan cel Mare și Sfânt”;
- **4,5 din 5:** „L. Ukrainka”.

Feedbackul este o reacție a utilizatorilor la efectul serviciilor prin care biblioteca construiește relațiile cu comunitatea. Informațiile aduc valoare Bibliotecii Municipale, demonstrează direcțiile de dezvoltare și percepția atribuțiilor, rolului esențial al bibliotecii de către chișinăuieni.

BIBLIOTECA MUNICIPALĂ „B.P. HASDEU” ÎN PRESĂ**CĂRȚI**

1. **#BM142. Inspiră. Implică. Împuternicește. Conectează:** Conferință științifică și conferință poster, Chișinău 19 oct. 2019 : Program și rezumate / Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu” ; echipa de org. : Mariana Harjevschi, Lidia Kulikovschi [et.al]. – Chișinău : S. n., 2019. – 68 p.
Conț.: **Harjevschi, Mariana.** Strategia Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”: un start up pentru viitor. – P. 9; **Kulikovski, Lidia.** Biblioteca Hasdeu inspiră, implică, împuternicește, conectează: tendințe globale, realizări sociale. – P. 10-11; **Ungureanu, Elena.** Pentru un Web mai bun și mai echitabil sau Marea legătură tehnologică. – P. 12-13; **Grati, Aliona.** Ce sunt studiile culturale și care este obiectul lor de cercetare? – P. 13-14; Drozdovschi, Diana. Biblioteca – resursă în stimularea curiozității și cunoașterii. – P. 14-15; **Pânzari, Ludmila.** Echipamentul tehnic în rețeaua BM: aspecte pragmatice. – P. 15-16; **Pohilă, Vlad.** Educația pentru carte și lectură în revista Bibliopolis. – P. 16; **Butucel, Elena.** Strategii de promovare a lecturii la Biblioteca Municipală. – P. 17-18; **Țurcan, Nelly.** Biblioteca publică și știința participativă. – P.18-19; **Răileanu, Vitalie.** Cititorul – ființa primitoare a cuvântului din carte. – P. 19; **Goian, Natalia.** Ergonomia muncii în biblioteca publică. – P. 20; **Coșeri, Tatiana.** Introspecție praxiologică în terotehnologie. – P. 21; **Tatragan, Elena.** Basmul scrierii de basm. – P. 21-22; **Zavtur, Natalia.** Funcția culturală a bibliotecii la etapa actuală. – P. 22-23; **Juc, Liliana.** Nimic mai simplu decât o poveste. – P.23-24; **Crudu, Dumitru.** Leonida Lari între două focuri. – P. 24-25; **Moraru, Viorica.** Jocuri cuminți. – P. 25-26; **Pilchin, Maria.** Spațiul românesc în opera lui Jorge Luis Borges. – P. 26-27; **Andreev, Oxana.** Steam la Biblioteca „Adam Mickiewicz”. – P. 27-28; **Dabija, Elena.** Amplificarea imaginii comunitare a Centrului Academic Internațional Eminescu prin proiecte și parteneri. – P. 29; Nosatii, Aliona. O provocare transformatoare. – P. 29-30; **Kulikovski, Lidia.** Bloom, Anderson și Provocarea verii. – P. 33-34; **Foiu, Taisia.** Pe urmele unui studiu: abordări inovative în promovarea patrimoniului local. – P. 34-35; **Onciu, Parascovia.** Caracterul multifuncțional al serviciilor noi de bibliotecă: Experiența Bibliotecii „Transilvania”. – P. 35-36; **Moraru, Alexandru.** Contribuția Clubului Istoricilor al Bibliotecii Centrale la imaginea BM. – P. 36-37; **Popesco, Raisa.** Serviciul modern „Educația multiculturală” la Biblioteca de Arte. – P. 37-38; **Sinița, Elena.** Povestea dovedește utilitatea. – P. 38-39; **Antufiev, Silvia.** Al treilea spațiu al comunității la Biblioteca Publică de

Drept. – P. 39-40; **Barbă, Ludmila**. Роль игровой деятельности в развитии креативности у детей. – P. 40-41; **Dunaeva, Tamara**. Pensionarii și tehnologia: formarea competențelor digitale / Пенсионеры и цифровая грамотность: помощь библиотеки в приобретении навыков пользователя. – P. 41-42; **Ischimji, Tatiana**. Biblioteca „I. Manger” pentru comunitatea / Библиотека им. И. Мангера – сообществу / Tatiana Ischimji, **Angela Borșci**. – P. 43-44; **Timuș, Angela**. Serviciile moderne de bibliotecă: o nouă provocare a comunității chișinăuene. – P. 44-45; **Javelea, Svetlana**. „Provocarea verii” – cifrele succesului. – P. 45-46; **Vintilă, Angela**. Voluntarii – factor inovator în animația cu publicul / Angela Vintilă, Liliana Manoilova. – P. 46-47; **Găina, Natalia**. Diferiți, dar egali. – P. 47-48; **Balanescu, Alina**. Ne-au provocat, am realizat. – P. 48-49; **Tincu, Aurelia**. Școala de coding – preferința utilizatorilor chișinăuieni. – P. 49; **Gamarța, Lilia**. Lectura e cool-tură! – P. 50-51; **Kravciuk, Natalia** Scazoterapia. – P. 51-52; **Marcu, Valentina** Pălăria Curcubeului. – P. 52-53; **Ilieș, Diana** Serviciul „Explorăm aplicații”. – P. 53-54; **Bocancea, Evelina** Galaxia vedetelor *Muzică tipărită*. – P. 54-55; **Tricolici, Claudia** Laboratorul unei monografii bibliografice. – P. 55-56; **Corghencea, Natalia** Cifre cu suflet. Provocarea CAE. – P. 56-57; **Ostașevschi-Ureche Ana**, Veni, vidi, vici misinformation la Biblioteca „Ovidius”. – P. 57-58; **Iftodi, Lina** Decorul provocării. – P. 58-59; **Oleinic, Ludmila**. Artefacte – colecție de valoare a Bibliotecii Municipale. – P. 59-60; **Staver, Larisa**. PROVOC-area CARTEA NOUĂ. – P. 61; **Olărescu, Angela** Dimensiunea științifică a serviciului Българско огнище(Vatra bulgărească). – P. 62-63; **Moiseent, Marta** Notă ludică în serviciile Bibliotecii „Târgoviște” / Marta Moisei, Natalia Căruntu. – P. 63-64; **Odobescu, Ludmila**. Tableta instrument multifuncțional în bibliotecile pentru copii. – P. 64-65; **Butnaru, Eugenia**. „Provocarea verii” la CNEPB. – P. 65-66; **Mășcăuțanu, Nadejda**. Biblioteca Centrală – Bibliotecă interactivă. – P. 66-67.

2. **Babullaoglu, Salim**. August : [versuri] / Salim Babullaoglu; trad.: Nicolae Spătaru. – Iași : Junimea, 2019. – 116 p. – (Colecția „Opera Omnia”).
3. **Colț, Vitalie**. Pacea din Transnistria : [versuri] / coord.: Dumitru Crudu. – București: Casa de Pariuri Literare. – 2019. – 55 p. – (Colecția „Falanga basarabeană”).
4. **Crudu, Dumitru**. Muzicanții din Flutura : [sel. de prozele scurte] / Dumitru Crudu. – Chișinău: Știința. – 2019. – 255 p. – (Colecția „Antologia prozei scurte”).
5. **Crudu, Dumitru**. Pet roterdamskih pesama / Dumitru Crudu. – Uzdin (Serbia): Editura Tibiscus. – 2019. – 42 p. – (Colecția „Scriitori traduși”). – În limba serbă.
6. **Crudu, Dumitru**. Ziua de naștere a lui Mihai Mihailovici : roman / Dumitru Crudu. – București:

- Humanitas, 2019. – 247 p. – (Colecția „Scriitori români contemporani”).
7. **Esinencu, Nicolae.** File din Jurnalul unui scriitor / Nicolae Esinencu ; concept, elab.: Vitalie Răileanu ; coord.: Lidia Kulikovski ; ed. îngrijită de dr. M. Harjevschi ; cop.: Valeriu Herța; Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”, Bibl. „Onisifor Ghibu”. – Chișinău : S. n., 2019. – 70 p.
  8. **Goma, Paul.** Cuvântul basarabeanului răzvrătit / pref., sel. și coord. de Aliona Grati. – Chișinău: Î.E.P. Știința. – 2019. – 344 p. – (Colecția „Personalități moderne”).
  9. **Insula timpului:** 4 poeți din Ucraina și Rusia / Antologare și trad. din limba rusă de Ivan Pilchin; pref. de Maria Pilchin. – București: Editura Tracus Arte. – 2019. – 114 p.
  10. **Leidenfrost, Martin.** Expedition Europa – 13 Reisekolumnen. Übersetzung der Texte: Peter Sragher (Rumänisch), Ivan Pilchin (Russisch). – S. l.: S. n. – 2019.
  11. **Nicolae Dabija.** Cioplitor de ferestre : monografie bibliogr. / alcăt.: Claudia Tricolici, Kulikovski, Lidia ; ed. îngrijită de Mariana Harjevschi ; Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”. – Chișinău: S. n. (Tipogr. „Garamont Studio”). – 507 p. – (Colecția „Bibliographica”).
  12. **Nicolae Osmochescu.** A fi jurist – vocația unei vieți: Biobibliogr. / alcăt.: Silvia Antufiev, Petru Racu ; red. bibliogr.: Claudia Tricolici; ed. îngrijită de Mariana Harjevschi; Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”, Bibl. Publică de Drept. – Chișinău: S. n., 2019 (Tipogr. „Garamont Studio”). – 156 p. – (Colecția „Bibliographica”).
  13. **Kulikovski Lidia.** Provocarea verii: Ghid metodologic de implementare / Lidia Kulikovski, **Mariana Harjevschi.** – Chișinău: S. n., 2019. – 40 p.
  14. **Kulikovski Lidia.** Ziarul provocării noastre : sinteze, articole, feedback / Lidia Kulikovski. – Chișinău: S. n., 2019. – 130 p.
  15. **„Provocarea verii”:** Program STEAM estival : Ghid metodologic de implementare / elab. concept, text: Lidia Kulikovski ; idee: Mariana Harjevschi ; contribuții: Mariana Harjevschi, Ludmila Pânzaru, Ivan Pilchin, Taisia Foiu, Elena Butucel, Genoveva Scobioală, Angela Timuș, Eugenia Butnaru ; concept design: Lidia Kulikovski ; executare graf.: Eugenia Butnaru ; documentare, scanare: Elena Cebotari ; Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”. – Chișinău : S. n., 2019 (Tip. Garamont Studio). – 40 p.
  16. **Publicațiile Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” (2012-2019)** / Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”; alcăt.: Lidia Kulikovski, Nadejda Mășcăuțanu ; red. bibliogr.: Taisia Foiu. – Chișinău: S. n. – 85 p.
  17. **Scara de granit din Parcul Valea Morilor** / Primăria Municipiului Chișinău; Pretura Sectorului Centru; concepție: Pavel Rusu [et al.]; [text: Pavel Rusu (Pretor al sectorul Centru), dr. Mariana

Harjevschi, Taisia Foiu, Larisa Ungureanu (Secția „Memoria Chișinăului”, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”)]. – Chișinău: S. n., 2019. – 68 p. : fig., fot.

18. **Simpozionului național de studii culturale.** Ediția I dedicat Zilelor europene ale patrimoniului cultural / Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”; Filiala de Arte „Tudor Arghezi”; Institutul Patrimoniului Cultural. – Chișinău, 2019. – 66 p.

Conț: **Dabija, Elena.** Contribuția Centrului Academic Internațional Eminescu la constituirea și valorificarea patrimoniului cultural. – P. 19-20; **Foiu, Taisia.** Abordări inovative în promovarea patrimoniului local. – P. 24; **Grati, Alena.** Imaginile Chișinăului în literatura străinilor la începutul secolului al XX-lea. – P. 27; **Moldovanu, Anastasia.** Biblioteca de Arte „Tudor Arghezi”, valorificator activ al patrimoniului cultural. – P. 36; **Răileanu, Vitalie.** Jurnalul literar (încedit) al scriitorului Nicolae Esinencu. – P. 43; **Șimanschi, Ludmila.** Hora satului: tradiție și inovație/ mutații cultural-politice. – P. 45-46; **Tipa, Violeta.** Teatrul-Studio „Guguță” – o experiență underground. – P. 48.

19. **Spătaru, Nicolae.** Omul izgonit de ceasuri : [proză scurtă] / Nicolae Spătaru. – Iași : Junimea, 2019. – 143 p.
20. **Tamazlăcaru, Elena.** Amintiri din Raiul Copilăriei / Elena Tamazlăcaru. – Ed. a 2-a, rev.și adăugită. – Chișinău: Editura pentru Literatură și artă. – 2019. – 258 p.
21. **Ungureanu, Larisa.** Chișinăul în filme: Studiu filmografic / Larisa Ungureanu; ed. îngrijită de M. Harjevschi; red. bibliogr.: Taisia Foiu; Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”; Secția „Memoria Chișinăului”. – Chișinău: S. n., 2019 (Tipogr. „Garomont Studio”), 2019. – 252 p. – (Colecția „Chișinăuiana”).
22. **Ziarul Provocării noastre:** sinteze, articole, feedback / Lidia Kulikovski, **Elena Taragan** ; Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”. – Chișinău : S. n., 2019. – 127 p. : il.

În limba rusă

23. **Чтобы я смог пройти:** [стихи] / Лео Бутнару. – Москва: ЛитГОСТ. – 2019. – 142 с. – [пер. И. Пилкина. – С. 114-134].
24. **Памятные даты еврейского календаря.** Люди. События. Факты : Календарь 2020 / Еврейская библиотека – Культурный центр им. И. Мангера ; сост.: А. Борщ; ред.: Т. Искимжи ; ответст. за вып.: А. Бацманова. – Chișinău, 2020. – 106 p.
25. **40 рецептов моей еврейской бабушки** : Рецепты & Истории евреев Бессарабии / автор проекта: Николай Райлян ; текст: Алина Шапошникова и др. ; ред.: **Анна Бацманова.** –

Chișinău : Moldpresa Grup, 2019. – 160 p.

26. **Стихи земного шара.** Румынская поэзия. Том 1. – Москва: «Вест-Консалтинг». – 2019. – 178 с. – Din conț.: Pilchin, Ivan: Traduceri din Adi Cristi. – P. 5-20; Cassian Maria Spiridon. – P. 21-40; Marius Chelaru. – P. 41-58; Mircea Platon. – P. 59-75; Nicolae Panaite. – P. 87-94; Arcadie Suceveanu. – P. 105-114, 117-121, 124-127; Nicolae Spătaru. – P. 159-171.
27. **Там, куда я точно вернусь** (15 молодых поэтов Республики Молдова) : Антология / пер. Ивана Пилкина. – Москва: ЛитГОСТ. – 2019. – 68 с.

DIN CULEGERI ȘI EDIȚII PERIODICE

28. **Andreev, Oxana.** Decembrie. Mickiewicz : [despre organizarea Cafenelei literare „Decembrie. Mickiewicz”, desfășurată la Bibl. de cultură și literatură polonă „A. Mickiewicz”] // Jutrzenka. – 2019. – Nr 1/2. – P. 18-19.
29. **Andreev, Oxana.** Provocare cu accent polonez : [despre programul estival „Provocarea verii”, desfășurat la Bibl. de cultură și literatură polonă „A. Mickiewicz”] // Jutrzenka. – 2019. – Nr 8. – P. 17-19.
30. **Arseni, Larisa.** Cartea un tămăduitor al sufletului : [despre discuții-dezbateri pe marginea volumului „Prietenii mei dragi”, semnat de Eugen Doga] // Ecoul Eminescu. – 2019. – Sept. (Nr 9). – P. 2.
31. **Arseni, Larisa.** Creații eminesciene în Patrimoniul Radio Moldova : [despre organizarea conf. cu prilejul aniversării a 89 de ani de la fondarea Radio Moldova la Centrul Academic Eminescu] // Ecoul Eminescu. – 2019. – Noiemb. (Nr 11). – P. 3.
32. **Arseni, Larisa.** Elisabeta Lidia Hlib o scriitoare îndrăgită de copii : [despre omagierea scriitoarei la Centrul Academic Eminescu] // Ecoul Eminescu. – 2019. – Febr. (Nr 2). – P. 2.
33. **Arseni, Larisa.** Eugen Doga – compozitor și scriitor : [„Chișinăul citește” cartea *Prietenii mei dragi* la CAE] // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 73, Nr 2. – P.
34. **Arseni, Larisa.** Eugen Doga compozitor și scriitor : [despre întâlniri cu cititorii de la LT „Mihai Eminescu” și dezbateri pe marginea cărții *Prietenii mei dragi* de Eugen Doga] // Ecoul Eminescu. – 2019. – Iun. (Nr 6). – P. 2-3.
35. **Arseni, Larisa.** Holocaustul o tragedie a umanității : [despre vernisarea expoziției „Culorile unui genocid”] // Ecoul Eminescu. – 2019. – Febr. (Nr 2). – P.1-2.
36. **Arseni, Larisa.** Mărțișorul – talisman la pieptul primăverii : [organizarea activităților de primăvară cu copiii din grădinițele sect. Botanica la Centrul Academic Eminescu] // Ecoul

- Eminescu. – 2019. – Mart. (Nr 3). – P. 3.
37. **Arseni, Larisa.** Poetul a iubit și tot ce a iubit a-nveșnicit : [despre organizarea salonului muzical-literar „Ne cheamă muza” cu genericul Geniul poeziei românești M. Eminescu și marele poet al neamului D. Matcovschi la Centrul Academic Eminescu] // *Ecoul Eminescu.* – 2019. – Dec. (Nr 12). – P. 2-3.
38. **Arseni, Larisa.** Poezia este aripa sufletului îndrăgostit : [concurs de poezie la Centrul Academic Eminescu] // *Ecoul Eminescu.* – 2019. – Mart. (Nr 3). – P. 1-2.
39. **Arseni, Larisa.** Un Pământ și două Ceruri : [despre întâlnirea studenților de la Colegiul de muzica „Ștefan Neaga” cu scriitoarea Ana Bantoș la Centrul Academic Eminescu] // *Ecoul Eminescu.* – 2019. – Mart. (Nr 3). – P. 2.
40. **Arseni, Larisa.** Viața – o piesă de Teatru : [Ziua Mondială a Teatrului sărbătorită la Centrul Academic Eminescu] // *Ecoul Eminescu.* – 2019. – Apr. (Nr 4). – P. 3.
41. **Bahtin, Irina.** Activitate patriotică la sfârșit de An centenar : [Biblioteca „Hristo Botev” a participat la masa rotundă *Centenarul Unirii* (100 ani de la Marea Unire) ce a avut loc în Liceul Teoretic „George Meniuc” unde a prezentat și expoziție de carte „Triumful așteptării”] // *Univers Pedagogic pro.* – 2019. – 31 ian. (nr 4) – P. 8.
42. **Butucel, Elena.** Cititul – element distinct și definitoriu în programul „**Provocarea verii**” // *BiblioPolis.* – 2019. – Vol. 74, Nr 3. – P.
43. **Butucel, Elena.** Descoperitorii STEAM // *BiblioPolis.* – 2019. – Vol. 74, Nr 3. – P.
44. **Canțir, Lilia.** Activități organizate în cadrul serviciilor de studiere a limbilor străine la Filiala „Ștefan cel Mare” // *BiblioPolis* – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 79-83.
45. **Canțir, Lilia.** Lectura – o treaptă a succesului : [se menționează Programe ale BM B.P. Hasdeu și participarea la ele a Bibl. „Ștefan cel Mare”] // *BiblioPolis* – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 64-68.
46. **Canțir, Lilia.** O viață plină de creație pentru oameni : [despre creațiile pictorului și graficianului Grigore Plămădeală din cadrul expozițiilor cu titlurile: *Basarabia de dor* și *Lăcașe sfinte* de la Bibl. „Ștefan cel Mare”] // *BiblioPolis* – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 147-150.
47. **Capița, Ludmila.** O frumoasă și irepetabilă reuniune de „suflet pentru suflet...” : [cronică a evenimentului Gala Premiilor Uniunii Internaționale a Oamenilor de Creație, ed. a II-a care a avut loc la Bibl. „Transilvania”] // *BiblioPolis* – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 108-111.
48. **Chappel, Michelle Millis.** Oamenii de știință au identificat 15 beneficii uimitoare ale muzicii / trad. de **Lidia Kulikovski** // *BiblioPolis.* – 2019. – Vol. 73, Nr 2. – P.

49. **Chestionarul din bibliotecă** (format de **Maria Pilchin**) : Respondent: Adrian Jicu, Directorul Bibliotecii Județene „Costache Sturdza”, Bacău // BiblioPolis – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 117-120.
50. **Chirilă, Maria**. Universul științific al gândirii eminesciene : [despre volumul *Eminescu și știința* semnat de Puiu Răducanu] // Ecoul Eminescu. – 2019. – Noiemb. (Nr 11.) – P. 4.
51. **Cimpoi, Mihai**. Adevărul despre misterul celor două ipostaze, poetul și omul politic : [despre volumul *Eminescu în ultimul deceniu de viață*, semnat de Dumitru Copilu-Copillin] // Ecoul Eminescu. – 2019. – Dec. (Nr 12) – P. 4.
52. **Ciobanu V. Mircea**. Cine (nu) are nevoie de Biblioteca „Onisifor Ghibu”? // Jurnal de Chișinău. – 2019. – 5 apr. – P. 7.
53. **Ciobanu, Raisa**. Izvorul de autentic : [volumul *Cultura materială și spirituală a românilor din Basarabia (sec. XIX-XX*, autor Silvia Șărănuță, lansat la Biblioteca Centrală, moderator Vlad Pohilă] // Literatura și arta. – 2019. – 26 sept. – P. 3.
54. **Ciobanu, V. Mircea** Istorie și legenda : [lansarea la Biblioteca Centrală a volumului *O legendă: Teatrul Luceafărul*, apărută la editura ARC, 2019, evenimentul a fost moderat de Maria Pilchin, critic lit.] // Jurnal de Chișinău. – 2019. – 7 iun. – P. 7.
55. **Corghencea, Natalia**. O floare pentru mama : [cadran cognitiv pentru micuți la Bibl. „Transilvania”] // Florile Dalbe. – 2019. – 14 mart. – (Nr 10). – P. 4.
56. **Corghencea, Natalia**. Programul „Provocarea verii”: [despre desfășurarea programului estival „Provocarea verii” la Centrul Academic Eminescu] // Ecoul Eminescu. – 2019. – Iun. (Nr 6.) – P. 2.
57. **Corghencea, Natalia**. „Provocarea verii” 2019 : [despre desfășurarea programului „Provocarea verii” cu tema zilei *Muzica*] // Ecoul Eminescu. – 2019. – Aug. (Nr 8.) – P. 3.
58. **Corghencea, Natalia**. „Provocarea verii” începe cu creativitatea : [despre desfășurarea Programului „Provocarea verii” cu tema zilei *Culorile*] // Ecoul Eminescu. – 2019. – Aug. (Nr 8.) – P. 2.
59. **Coșeri Tatiana**. Experiența voluntarilor la „Provocarea verii” // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 74, Nr 3. – P.
60. **Coșeri Tatiana**. Un parteneriat bun începe cu o inițiativă puternică // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 74, Nr 3. – P.
61. **Coșeri, Tatiana**. Randamentul investițiilor în programul „Provocarea verii” // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 74, Nr 3. – P.

62. **Crudu, Dumitru.** „CINCI PLUS PATRU”. Al nouălea val : [prez. antologiei „CINCI PLUS PATRU” îngrijită de Dumitru Crudu] // BiblioPolis – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 170-173.
63. **Crudu, Dumitru.** „Sunt comunist” – o antologie a poeziei proletcultiste din RSSM // Astra. – 2019. – P. 46-54.
64. **Crudu, Dumitru.** 28. Cerven 2018 // Kulturni Ctrnactidenik, 3.7. 2019, Rocnik XV. – 2019. – P. 4-5.
65. **Crudu, Dumitru.** În fața ușii spre neant : [despre Valeriu Matei – poetul] // Literatura și arta. – 2019. – 4 apr. – P. 4.
66. **Crudu, Dumitru.** Noi suntem poveștile pe care ni le spun părinții noștri // Alecart (Iași). – 2019. – 28 oct. – P.112-117.
67. **Crudu, Dumitru.** Postfață // Cojocaru Artur. Un coș de gunoi pentru capul meu. – București, 2019. – P. 5-9.
68. **Crudu, Dumitru.** Postfață // Ungureanu Cătălin. Gunoaiele. – Chișinău, 2019. – P. 160.
69. **Crudu, Dumitru.** Prefață // Ungureanu Vadim. Lua-te-ar dracu, Cristina. – Chișinău, 2019. – P. 5-9.
70. **Crudu, Dumitru.** Prefață // Unsprezece tineri poeți. – București, 2019. – P. 5-9.
71. **Crudu, Dumitru.** Premieră editorială: Ziua de naștere a lui Mihai Mihailovici // Dilema veche (București). – 2019. – 25 iun. – P. 8.
72. **Crudu, Dumitru.** Un prozator de cursă lungă: [recenzie la romanul „Lua-te-ar dracu, Cristina” de Vadim Ungureanu] // BiblioPolis – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 187-188.
73. **Crudu, Dumitru.** En egelsman pa De europeiska forfattarnas forbund i Moldavien // Kritiker. – 2019. – P. 112-120. – În limba olandeză.
74. **Crudu, Dumitru.** Postfață // Șcerbani Valentina. Orașul promis. – București, 2019. – P. 135.
75. **Cum se citește în Spania...** / trad. : **Lidia Kulikovski** // Talciok științific: Gazeta Amicii Științei și Inovării. – 2019. – 29 ian. – P. 6.
76. **Curierii roboți** muncesc la Biblioteca Națională a Australiei / trad. : **Lidia Kulikovski** // Talciok științific: Gazeta Amicii Științei și Inovării. – 2019. – 29 ian. – P. 7.
77. **Dabija, Elena.** Echipa CAE: oferte și realizări în săptămâna creativității și inovației : [despre desfășurarea Săptămânii Creativității la CAE] // Ecoul Eminescu. – 2019. – Apr. (Nr 4.) – P. 1-2.
78. **Dabija, Elena.** Moldova mea... : [despre vernisarea expoz. de artă plastică în duet; protagoniști Evelina Bocancea și Petru Raiu] // Ecoul Eminescu. – 2019. – Apr. (Nr 4.) – P. 2.
79. **David Eugenia.** Doamne de la „Ovidius” : [25 de ani Bibliotecii „Ovidius”] // Săptămâna. –

2019. – 25 oct. – P. 8.
80. **Drozdovschi Diana.** Grădina Părinților, Lecturi în Ochelari și alte lucruri pe care le puteți face la bibliotecă : [discuție cu Diana Drozdovschi, șef sector la Bibl. „Liviu Rebreanu”] // Poșta Veche. – 2019. – Nr 2. – P. 2.
81. **Drozdovschi, Diana.** Școala oratorului – un pas spre succes // Univers Pedagogic Pro. – 2019. – Nr 7. – P. 8.
82. **Duzy kadr :** Polska Biblioteka im. Adama Mickiewicza na XXII Międzynarodowych Targach Książki dla Dzieci i Młodzieży : [despre participarea Bibl. de cultură și literatură polonă „A. Mickiewicz” la Salonul Intern. de Carte pentru Copii și Tineret, ed. a XXIII-a] // Jutrzenka. – 2019. – Nr 4. – S. 17. – În limba poloneză.
83. **Festivalul-concurs** de creație artistică „Grigore Vieru – Floarea omeniei”. Ediția a VIII-a: [finala ediției a avut loc la Biblioteca Publică „O. Ghibu” din Chișinău] // Făclia. – 2019. – 15 febr. – P. 4-5.
84. **Foiu Taisia.** Descoperim Chișinăul la „Provocarea verii” // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 74, Nr 3. – P. 64-68.
85. **Fonari, Victoria.** Academicianul Solomon Marcus și mitul amintirilor // Plumb: rev. de cult. și atitudine. – 2019. – Febr.-Mar. (Nr 143/144). – P. 10, 13.
86. **Fonari, Victoria.** Ana Ghilaș de la supraeu la „discursul teatral” // Asachi: rev. de cultură (Piatra-Neamț). – 2019. – Mar.-Dec. – P. 141-143.
87. **Fonari, Victoria.** Axa libertății în poezia Leonidei Lari // Literatura și arta. – 2019. – 24 oct. – P. 5.
88. **Fonari, Victoria.** Cronică la spectacolul „Oedip” // Hadârcă Petru. Teatru care ne unește. – Chișinău, 2019. – P. 75.
89. **Fonari, Victoria.** Cuvinte de recunoștință pentru criticul literar Mihail Dolgan și poetul Grigore Vieru // Literatura și arta. – 2019. – 31 ian. – P. 4.
90. **Fonari, Victoria.** De la cuvânt critic la poezie : [despre crit. lit. Vitalie Răileanu] // Literatura și arta. – 2019. – 21 mar. – P. 6.
91. **Fonari, Victoria.** De la cuvântul critic la poezie : [la aniversarea criticului literar, directorul Bibliotecii „O. Ghibu” Vitalie Răileanu, despre un volum de critica literară „Chei pentru labirint”] // Literatura și arta. – 2019. – 7 mar. – P. 4.
92. **Fonari, Victoria.** Despre George Bacovia în dialog cu traducătoarea Liuba Feldșer // Plumb: rev. de cult. și atitudine. – 2019. – Aug. (Nr 149). – P. 13.

93. **Fonari, Victoria.** Elena Prus sau identitatea literaturii universale ca spectacol interpretativ // Enkómion pentru edificiile filologice ale Elenei Prus. – Chișinău, 2019. – P. 119-122.
94. **Fonari, Victoria.** Gândirea mitică – o componentă a hermeneuticii mitului // Materialele Simpozionului științific internațional „Anatol Ciobanu – omul cetății limba română”. In memoriam: 85 de ani de la naștere. – Chișinău, 2019. – P. 286-298.
95. **Fonari, Victoria.** Grădinița nr. 62 „Andrieș” – 50 de ani // Făclia. – 2019. – 29 noiemb. – P. 8.
96. **Fonari, Victoria.** În zodia teilor; Frunzele pe ramurile versurilor; Conturul zilei de mâine; Axa valorică; Pe băncile Universității din Alcalá; Jocul; Berzele de pe acoperișul universității; Îngerul bate la ușă în orașul Chișinău; Atingerea tăcerii; Labirintul din Toledo : [poezii] // Literatura și arta. – 2019. – 2 aug. – P. 4.
97. **Fonari, Victoria.** Interpretarea dihotomiei mit-literatură // Conferința Științifică Națională cu participare internațională „Integrare prin cercetare și inovare”. – Chișinău, 2019. – P. 215-218.
98. **Fonari, Victoria.** Jocul poetic – o modalitate de a interacționa cu copilul // Argeș: rev. de cultură – 2019. – Oct. – P. 4.
99. **Fonari, Victoria.** Lucian Blaga în fața Sfinxului // Revista semestrială de literatură (Madrid). – 2019. – An 1, Nr. 1. – P. 41-44.
100. **Fonari, Victoria.** Mărgăritarul din monstru; Plânge sufletul; Fericirea din semințe de litere; Dorința Gorgonei; Nisipul de pe sandalele lui Ahile; Labirintul clipelor : [poezii] / pag. realizată de Stan Brebenel // Opinia: rev. (Buzău). – 2019. – 27-28 sept. – P. 9. – (Medalion literar).
101. **Fonari, Victoria.** Metoda mitologică în cercetările academicianului Mihai Cimpoi // Lumina verbului matern. Profesorul și savantul Irina Condrea. – Chișinău, 2019. – P. 327-338.
102. **Fonari, Victoria.** O amintire din februarie despre prietenia dintre acad. Mihail Dolgan și poetul Grigore Vieru // BiblioPolis – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 145-147.
103. **Fonari, Victoria.** Poezia lui Dumitru Brăneanu între memorie și anotimp // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 73, Nr 2. – P.
104. **Fonari, Victoria.** Proza lui E. Hemingway și a lui V. Voiculescu sub lupa psihanalizei lui J. Lacan // BiblioPolis – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 37-47.
105. **Fonari, Victoria.** Returnarea timpului în eternitate : [pref.] // Afanasie-Crăciun Tatiana. Podium de sticlă: versuri. – Chișinău, 2019. – P. 3.
106. **Fonari, Victoria.** Solarul poeziei // Argeș: rev. de cultură. – 2019. – Noiemb. (Nr 11). – P. 9.
107. **Fonari, Victoria.** The Mythical Time in the Vision of Solomon Marcus // Academic Journal Article. International Journal of Communication Research. – 2019. – April-June. – P. 99-106. –

În limba engl.

108. **Fonari, Victoria.** Traducere în limba rusă: Lucian Strochi – Ultima sirenă // Asachi: rev. de cultură. (Piatra-Neam). – 2019. – Mar.-Dec. – P. 285-287.
109. **Fonari, Victoria.** Traseul căutării între Eros și Thanatos // Asachi: rev. de cultură (Piatra-Neam). – 2019. – Mar.-Dec. – P. 161-166.
110. **Fonari, Victoria.** Traseul orfic al Leonidei Lari // Festivalul Național de Poezie „Leonida Lari”. – Chișinău, 2019. – P. 46-53.
111. **Fonari, Victoria.** Trepte din versuri; Ecoul tăcerii; Lumini de tăcere : [poezii] // Contexte. – Apr.-Iunie. – P. 54.
112. **Fonari, Victoria.** Ziua Poeziei: La Pretura sect. Buiucani al capitalei // Făclia. – 2019. – 5 apr. – P. 3.
113. **Gălușcă, Ion.** Vigoarea fericit hotărâtoare a celor 65 de ani : [aniversarea a 65 de ani de la fondarea ziarului *Făclia*, eveniment organizat de Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu”] // Făclia. – 2019. – 4 oct. – P. 3.
114. **Gonța, Maria.** Asigurarea capacității de realizare a programului *Provocarea verii*. Implicare, cooperare și contribuții CNEPB // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 74, Nr 3. – P.
115. **Grati, Aliona.** În lipsa de sine stă cuibărită moartea lor // Scriptor (Iași). – 2019. – Nr 5/6. – P. 101-102.
116. **Grati, Aliona.** „Prefer să creez alături de acei frumoși și nebuni outsiders” – ne mărturisește azi cercetătoarea și scriitoarea Aliona Grati: [interviu realizat către Ziua Internațională a Științei pentru Pace și Dezvoltare de către Aliona Grati, Secția Studiu și Cercetări a BM „B.P. Hasdeu”] / interlocutor: Tatiana Rotaru // Literatura și arta. – 2019. – 7 noiemb. – P. 7.
117. **Grati, Aliona.** „Vrem inima Ioanului răzbel!” Cronicarii străini despre Ioan-Vodă cel Cumplit // Moldova. – 2019. – (Sept.-Oct.). – P. 82-85.
118. **Grati, Aliona.** Bunul-simț sau ce poate țâșni din inteligența unui critic literar // Academos. – 2019. – Nr 2. – P.114-117.
119. **Grati, Aliona.** Cioburi de amintiri dintr-o copilărie de sticlă // Moldova. – 2019. – Mart.-Apr. – P. 80-82.
120. **Grati, Aliona.** Cioburi de amintiri dintr-o copilărie de sticlă : [rec. la romanul *Grădina de sticlă* de Tatiana Țibuleac] // BiblioPolis – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 168-170.
121. **Grati, Aliona.** Criticul literar printre cărțile de poezie / Aliona Grati, Maria Pilchin // Dialogica. Rev. de studii culturale și literatură. – 2019. – Anul I (Nr 2). – P. 6-15.

122. **Grati, Aliona.** Exondarea întârziată a unei insule poetice // Contrafort. – 2019. – Nr 7/8. – P. 21.
123. **Grati, Aliona.** Honoré de Balzac, fresca unei epoci // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 73, Nr 2. – P.
124. **Grati, Aliona.** Imaginea lui Ștefan cel Mare în scrierile străinilor // Moldova. – 2019. – Iul.-Aug. – P. 55-57.
125. **Grati, Aliona.** Imaginea moldoveanului în jurnalele călătorilor din interbelic // „Un veac de conflagrații: realitate și ficțiune”. Materialele Conf. șt. intern., ed. a 7-a, Chișinău, 2018. – Chișinău, 2019. – P. 137-146.
126. **Grati, Aliona.** În competiție cu romanul, proza scurtă / Aliona Grati, **Maria Pilchin** // Dialogica. Rev. de studii culturale și literatură. – 2019. – Anul I (Nr 3). – P. 6-17.
127. **Grati, Aliona.** Istanbul – orașul lui Dimitrie Cantemir și al pisicilor // Moldova. – 2019. – Mai-Iun. – P. 78-83.
128. **Grati, Aliona.** Micii conducători ai tranziției // Scriptor (Iași). – 2019. – Nr 3/4. – P. 108-109.
129. **Grati, Aliona.** Mitopoetica orașului Chișinău (dosarul vizitatorilor din prima jumătate a secolului al XX-lea) (I) // Dialogica. Rev. de studii culturale și literatură. – 2019. – Anul I (Nr 1). – P. 96-103.
130. **Grati, Aliona.** Mitopoetica orașului Chișinău (dosarul vizitatorilor din prima jumătate a secolului al XX-lea) (II) // Dialogica. Rev. de studii culturale și literatură. – 2019. – Anul I (Nr 2). – P. 101-111.
131. **Grati, Aliona.** Noile istorii ale literatu(rii)rilor române. Trei cărți substanțiale la această temă // Intertext. – 2019. – Nr 1/2. – P.181-189.
132. **Grati, Aliona.** Nunta fiicelor lui Vasile Lupu în scrierile călătorilor străini // Moldova. – 2019. – Ian.-Febr. – P. 34-37.
133. **Grati, Aliona.** Proza lui Nicolae Rusu: realism și parabolă // Quadrant. – 2019. – Nr 2. – P. 120-128.
134. **Grati, Aliona.** Regele Mihai I al României și Basarabia (II) // Sud-Est Cultural. – 2019. – Nr 1. – P. 72-83.
135. **Grati, Aliona.** Regele Mihai I al României și Basarabia (III) // Sud-Est Cultural – 2019. – Nr 2. – P. 52-61.
136. **Grati, Aliona.** Și poetă „în rest”, Flori Bălănescu // Scriptor (Iași). – 2019. – Nr 7/8. – P. 93-94.
137. **Grati, Aliona.** tăcut-a Zarathustra // Contrafort. – 2019. – Nr 1/6. – P. 21.
138. **Grati, Aliona.** Tratamentul sindromului Casandrei sau „Lasă lumea așa cum a picat” // Scriptor

- (Iași). – 2019. – Nr 9/10 (Sept.-Oct.). – P. 109-113.
139. **Grosu, Lidia.** Clepsidra ce încapă arta de a fi : [pe marginea volumului *Zbor în antiteză*, semnat de Victoria Fonari, dr conf., poet și critic literar, colab. Bibliotecii Centrale a BM „B.P. Hasdeu”] // *Literatura și arta.* – 2019. – 7 mar. – P. 4.
140. **Grosu, Lidia.** Clepsidra ce încapă arta de a fi : [reflecții pe marginea creației poetei Victoria Fonari] // *BiblioPolis* – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 173-175.
141. **Grosu, Lidia.** Favorabilitatea luminii în roz ca țintă a unor „Drumuri” : [rec. la volumul de versuri *Drumuri* de Grigore Vasilescu] // *BiblioPolis* – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 190.
142. **Grosu, Lidia.** Gânduri despre „Literatura și Arta” [la 65 de ani de la fondare, eveniment organizat și găzduit de Biblioteca Centrală a BM] // *Literatura și arta.* – 2019. – 19 dec. – P. 2.
143. **Grosu, Lidia.** O nouă întâlnire cu povestea : [despre lansarea noilor cărți: *Mimu, pisica care mânca povești* de Petre Crăciun și *Poveștile celor patru anotimpuri* de Alexandru Plăcintă la Bibl. „L. Rebreanu”] // *Florile dalbe.* – 2019. – Nr 37. – P. 2.
144. **Grosu, Lidia.** Poetul Firiță Carp – „cu metafore împlânzite și felii de lumină proaspătă” : [pe marginea volumului *Timbre de lipit pe suflet* de Firiță Carp, la Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu”] // *Literatura și arta.* – 2019. – 21 febr. – P. 4.
145. **Grosu, Lidia.** Poezia lui Efim Chicu – un solilocviu al rezistenței de neam: Reflecții pe marginea cărții de autor „Umbrela singurătății” // *Literatura și arta.* – 2019. – 28 mar. – P. 4.
146. **Grosu, Lidia.** Poezia lui Vitalie Răileanu – o oază a solitudinii revigoratoare : [rec. la volumul de poezie „File din jurnalul de bord (al unui marinar cardiac)” de Vitalie Răileanu] // *BiblioPolis.* – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 180-181; *Făclia.* – 2019. – 29 mar. – P. 8.
147. **Grosu, Lidia.** Textele ce conțin valoare... : [despre lansarea noilor cărți: *Mimu, pisica care mânca povești* de Petre Crăciun și *Poveștile celor patru anotimpuri* de Alexandru Plăcintă la Bibl. „L. Rebreanu”; reflecții asupra cărților] // *Univers Pedagogic Pro.* – 2019. – Nr 39. – P. 5.
148. **Grosu, Lidia.** Un solilocviu al rezistenței de neam: [despre noua carte de poezii, „Umbrela singurătății” de Efim Chicu, apărută la ed. „Pontos” în 2018] // *Literatura și arta.* – 2019. – 11 iul. – P. 5.
149. **Harjevschi Mariana.** Jurnal // *BiblioPolis.* – 2019. – Vol. 74, Nr 3. – P.
150. **Harjevschi Mariana.** În loc de editorial // *BiblioPolis.* – 2019. – Vol. 74, Nr 3. – P.
151. **Harjevschi, Mariana.** Începe vara la Bibliotecă : [despre programul „Provocarea verii”. Citește! Descoperă! Creează!, lansat de BM „B.P. Hasdeu”, pentru perioada vacanței de vară] // *Florile Dalbe.* – 2019. – 20 iun. – P. 2; *Provocarea verii: ghid metodologic al Programului STEAM de*

- implementare. – Chișinău, 2019. – P. 5.
152. **Harjevschi, Mariana.** Notă asupra ediției // Nicolae Osmochescu. A fi jurist – vocația unei vieți: Biobibliogr. – Chișinău, 2019. – P. 7-8. – (Colecția „Bibliographica”).
153. **Harjevschi, Mariana.** Și filmele pot fi citite: [introd.] // Ungureanu Larisa. Chișinăul în filme: Studiu filmografic. – Chișinău, 2019. – P. 7-8.
154. **Harti, Vera.** Chipul lui Eminescu pe monede și bancnote // Ecoul Eminescu. – 2019. – Apr. (Nr 4). – P. 4.
155. **Iftodi, Lina.** Anotimpurile copilăriei : [despre întâlnirea cu poeta Emilia Plugaru la Bibl. „Liviu Rebreanu”] // Florile dalbe. – 2019. – 25 apr. – P. 2.
156. **Iftodi, Lina.** Calea spre carte e una cu soare : [despre întâlnirea cu scriitoarea Nina Slutu-Soroceanu la Bibl. „Liviu Rebreanu”] // Florile dalbe. – 2019. – 7 mart. – P. 3.
157. **Iftodi, Lina.** Hora Științei : [despre campania *Hora Științei* la Bibl. „Liviu Rebreanu”] // Univers Pedagogic Pro. – 2019. – Nr 41. – P. 8.
158. **Iftodi, Lina.** O carte în premieră : [activitate marcată de apariția cărții „Parada profesiilor”, elaborate de elevii de al Liceul „Al.I. Cuza” la Bibl. „Liviu Rebreanu”] // Florile dalbe. – 2019. – 23 mai. – P. 4.
159. **Iftodi, Lina.** Scriitoarea Nina Soroceanu – o continuă modelare a sufletului omului prin cuvânt : [despre întâlnirea la Bibl. „Liviu Rebreanu” cu scriitoarea Nina Slutu-Soroceanu și prezentarea romanului „Iminent”] // Univers Pedagogic Pro. – 2019. – Nr 13. – P. 8.
160. **Iovu, Tatiana.** Mediatizarea Provocării: prezența noastră în mintea și văzul cititorilor // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 74, Nr 3. – P.
161. **Javelea Svetlana.** Impresii, concluzii și păreri: feedbackul Programului „Provocarea verii” // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 74, Nr 3. – P.
162. **Javelea Svetlana.** Sondaj de opinie „Provocarea verii” // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 74, Nr 3. – P.
163. **Jioară, Mariana.** Despre prietenie și carte : [triplă lansare de carte apărute sub egida Editurii „Detectiv literar”, eveniment găzduit de Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu”, moderator Olga Căpățină] // Literatura și arta. – 2019. – 21 febr. – P. 4.
164. **Jioară, Mariana.** Pe drumul cărții spre adevăr: [despre prezentarea cărții „Cu dor de Basarabia”, aut.: Vladimir Hotineanu la Biblioteca „Alba Iulia”] // Literatura și arta. – 2019. – 12 dec. – P. 6.
165. **Jioară, Mariana.** Spiritul imaculat al demnității : [lansarea volumului *Generalul revine acasă*

- de Tudor Țopa la Biblioteca Centrală a BM] // Literatura și arta. – 2019. – 17 oct. – P. 6.
166. **Josu, Nina.** „Stăpână peste metaforă”: [comemorarea poetei Leonida Lari la CAE împreună cu LT „Mihai Eminescu”] // Literatura și arta. – 2019. – 14 noiemb. – P. 7.
167. **Josu, Nina.** La premiera „Omul-orchestra. Vasile Căpățână”: [la 7 iunie la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a avut loc o premieră absolută a filmului documentar „Omul-orchestra. Vasile Căpățână”: pagini de izbândă] // Literatura și arta. – 2019. – 13 iunie. – P. 8.
168. **Juc, Liliana.** Cernobîl. Un dezastru produs în URSS // Univers Pedagogic Pro – 2019 – 16 mai (Nr 17). – P. 7.
169. **Kulikovski, Lidia.** Biblioteca și lumea virtuală // Dialogica. Rev. de studii culturale și literatură. – 2019. – Anul I (Nr 3). – P. 37-43.
170. **Kulikovski, Lidia.** Biblioteca – o gazelă între dinozauri // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 73, Nr 2. – P.
171. **Kulikovski, Lidia.** Bloom, Anderson, Krathwohl și „Provocarea verii” // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 74, Nr 3. – P. ; Ziarul provocării noastre: sinteze, articole, feedback. – Chișinău, 2019. – P.
172. **Kulikovski, Lidia.** „Creativitatea serioasă” a lui Edward de Bono : [rec. la cartea cu același titlu scrisă de medic și scriitor] // BiblioPolis – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 182-185.
173. **Kulikovski Lidia.** De unde vin ideile bune // Talciok științific: Gazeta Amicii Științei și Inovării. – 2019. – 29 ian. – P. 3-4.
174. **Kulikovski Lidia.** Evaluarea activității și a percepției profesionale a Centrului Național de Excelență: pre-rezultate // Triumful instruirii la Hasdeu: News Letter CNEPB. – 2019. – 28 mai. – P. 13-14.
175. **Kulikovski, Lidia.** Gala Excelenței „Provocării verii” // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 74, Nr 3. – P.
176. **Kulikovski Lidia.** Hărți mentale : creează, consemnează, asimilează și comunică. Tutorial (după Tony Buzan) // Talciok științific: Gazeta Amicii Științei și Inovării. – 2019. – 29 ian. – P. 7-8.
177. **Kulikovski, Lidia.** Inspiră, implică, împuternicește, conectează: tendințe și concepte globale în realizări locale // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 74, Nr 3. – P. ; Ziarul provocării noastre: sinteze, articole, feedback. – Chișinău, 2019. – P.
178. **Kulikovski Lidia.** Mergi cu mine să schimbăm biblioteca? : prolog // Talciok științific: Gazeta Amicii Științei și Inovării. – 2019. – 29 ian. – P. 1.
179. **Kulikovski, Lidia.** Miezul verii, miezul provocării : [despre Program Provocarea verii] // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 74, Nr 3. – P.

180. **Kulikovski Lidia.** Nicolae Dabija. Portret vegetal // Dabija Nicolae. Cioplitor de ferestre : monografie bibliogr. – P.
181. **Kulikovski Lidia.** Notă supra ediției // Publicațiile Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” (2012-2019) . – Chișinău, 2019. – P. 4-7.
182. **Kulikovski, Lidia.** O radiografie a instruirii la BM „B.P. Hasdeu”: rezultatele cercetării activității și a percepției profesionale a CNEPB // BiblioPolis – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 8-37.
183. **Kulikovski Lidia.** Povestea unui formator // Triumful instruirii la Hasdeu: News Letter CNEPB. – 2019. – 28 mai. – P. 1-3.
184. **Kulikovski Lidia.** „Provocarea verii”– proiect de anvergură // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 74, Nr 3. – P. ; Ziarul provocării noastre: sinteze, articole, feedback. – 2019. – P. 58-64.
185. **Kulikovski Lidia.** „Provocarea verii”: Citește. Descoperă. Creează : Metodologia de implementare // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 74, Nr 3. – P.
186. **Kulikovski Lidia.** Provocarea verii. Debriefing cu mine însumi // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 74, Nr 3. – P. ; Ziarul provocării noastre: sinteze, articole, feedback. – Chișinău, 2019. – P.
187. **Kulikovski Lidia.** „Provocarea verii”... Succes sau insucces? Mulțumire sau nemulțumire? // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 74, Nr 3. – P. ; Ziarul provocării noastre: sinteze, articole, feedback. – Chișinău, 2019. – P.
188. **Kulikovski, Lidia.** „Provocarea verii”– proiect de anvergură // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 74, Nr 3. – P.
189. **Kulikovski, Lidia.** Provocarea verii: Succes și mulțumire // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 74, Nr 3. – P.
190. **Kulikovski Lidia.** „Provocarea verii”– program de anvergură // Ziarul provocării noastre: sinteze, articole, feedback. – Chișinău, 2019. – P. 6-9.
191. **Kulikovski, Lidia.** Provocarea verii, program steam estival : ghid metodologic de implementare // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 74, Nr 3. – P.
192. **Kulikovski Lidia.** „Provocarea verii”– proiect de anvergură // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 74, Nr 3. – P. ; Ziarul provocării noastre: sinteze, articole, feedback. – Chișinău, 2019. – P. 6-9.
193. **Kulikovski Lidia.** „Provocarea verii”: Prolog // Ziarul provocării noastre: sinteze, articole, feedback. – Chișinău, 2019. – P.6-9.
194. **Kulikovski Lidia.** Știința la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, o evoluție alchimică, dinamică, în plină dialectică // Publicațiile Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” (2012-2019). – Chișinău, 2019. – P. 8-27.

195. **Kulikovski, Lidia.** Talciok științific – 2019, o modalitate de a uni oameni de succes sub egida acelorași sentimente : [despre evenimentul „Talciokul științific. Rezultatele activității științifice 2018: suport teoretic și experimental procesului de implementare a inovației la BM”] // BiblioPolis – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 53-64.
196. **Kulikovski, Lidia.** Tendințe și concepte globale la „Provocarea verii”// BiblioPolis. – 2019. – Vol. 74, Nr 3. – P.
197. **Kulikovski Lidia.** Trebuie să deveniți artiști // Talciok științific: Gazeta Amicii Științei și Inovării. – 2019. – 29 ian. – P.1.
198. **Kulikovski Lidia.** Ziua întâi, 3 iunie // Ziarul provocării noastre: sinteze, articole, feedback. – 2019. – P. 9-11.
199. **Kulikovski Lidia.** Ziua a doua, 4 iunie // Ziarul provocării noastre: sinteze, articole, feedback. – 2019. – P. 1-13.
200. **Kulikovski Lidia.** Ziua a treia, 5 iunie. Colocvii, provocări și ambele de succes // Ziarul provocării noastre: sinteze, articole, feedback. –2019. – P. 14-16.
201. **Kulikovski Lidia.** Ziua a patra, 6 iunie // Ziarul provocării noastre: sinteze, articole, feedback. – 2019. – P. 17-20.
202. **Kulikovski Lidia.** Ziua a cincea, 7 iunie // Ziarul provocării noastre: sinteze, articole, feedback. –2019. – P. 21-25.
203. **Kulikovski Lidia.** Ziua întâi, doi și trei, 29, 30, 31 iulie // Ziarul provocării noastre: sinteze, articole, feedback. – 2019. – P. 65-69.
204. **Kulikovski Lidia.** Ziua trei și patru, 1, 2 august // Ziarul provocării noastre: sinteze, articole, feedback. – 2019. – P. 70-77.
205. **Kulikovski Lidia.** Ziua a cincea, 6 august // Ziarul provocării noastre: sinteze, articole, feedback. – 2019. – P. 78-79.
206. **Kulikovski Lidia.** Ziua a șasea, 6 august // Ziarul provocării noastre: sinteze, articole, feedback. –2019. – P. 80-84.
207. **Kulikovski Lidia.** Ziua a șaptea, 7 august // Ziarul provocării noastre: sinteze, articole, feedback. –2019. – P. 85-90-97.
208. **Kulikovski Lidia.** Ziua a opta, 8 august // Ziarul provocării noastre: sinteze, articole, feedback. –2019. – P. 91.
209. **Metleava, Miroslava.** Lumile paralele ale memoriei istorice : [analiza ziarului de limbă rusă „Cuvântul Basarabiei” («Бессарабское слово»), care apărea la Chișinău, în anii 1921-1938] //

- BiblioPolis. – 2019. – Vol. 73, Nr 2. – P.
210. **Mezei, Ramona.** Biblioteca interactivă: [interviu cu Ramona Mezei, director general al Bibliotecii Metropolitane București] / consemnare: **Maria Pilchin** // Dialogica. Rev. de studii culturale și literatură. – 2019. – Anul I (Nr 1). – P. 125-126.
211. **Morăraș, Mihai.** „Drumețiile prin țara dragă” : Impresii marginale despre un scriitor eveniment editorial : [despre apariția volumului *Drumul de dor prin țara dragă* semnat de Maria Toacă] // Literatura și arta. – 2019. – 21 mart. (Nr. 12) – P. 5.
212. **Morăraș, Mihai.** „Evantai folcloric” – Casa Mare a spiritului nostru național : [despre emisiunea „Evantai folcloric”] // Literatura și arta. – 2019. – 14 febr. (Nr. 8) – P. 1.
213. **Morăraș, Mihai.** Cronologia unui împătimit destin literar : [prez. volumului *Cronograf eminescian* semnat de Nicolae Georgescu] // Literatura și arta. – 2019. – 10 oct. – P. 4.
214. **Morăraș, Mihai.** Din valurile vremii : [impresii despre volumului *Eminescu și poezia sentimentală* semnat de Marian Niță] // Literatura și arta. – 2019. – 14 mart. – P. 4.
215. **Morăraș, Mihai.** Elogiul vieții : versuri [selecție de versuri semnate de poetul Mihai Morăraș] // Literatura și arta. – 2019. – 4 iul. – P. 5.
216. **Morăraș, Mihai.** Eminescu într-o viziune magistrală : [impresii despre volumului *Eminescu și poezia sentimentală* semnat de Marian Niță] // Ecoul Eminescu. – 2019. – Aug. (Nr. 8) – P. 1.
217. **Morăraș, Mihai.** Eminescu într-o viziune magistrală : [prezentarea volumului „Cartea vieții lui Mihai Eminescu – tabel cronologic analitic” semnat de Mihai Cimpoi] // Literatura și arta. – 2019. – 3 oct. – P. 5.
218. **Morăraș, Mihai.** În loc de elegie : [despre Tudor și Paraschiva Arghezi] // Literatura și arta. – 2019. – 6 iun. – P. 5.
219. **Morăraș, Mihai.** Întâmplările lui Iulian Filip : [despre cartea „Balanța Vărsătorului, Vederea Mergătorului”, aut. **Mariana Harjevschi**] // Literatura și arta. – 2019. – 7 febr. – P. 4.
220. **Morăraș, Mihai.** Lacrimile mării sarmatice : [despre situația social-politică din țară] // Literatura și arta. – 2019. – 4 iul. – P. 5.
221. **Morăraș, Mihai.** Lumânarea din care se aprind stele... : [despre desfășurarea inițiativei comunitare „Citim Eminescu” în incinta CAE] // Literatura și arta. – 2019. – 24 ian. – P. 4.
222. **Morăraș, Mihai.** Oare prin câte crize vom mai trece? : [despre situația politică din țară după alegerile parlamentare] // Literatura și arta. – 2019. – 14 febr. – P. 1.
223. **Morăraș, Mihai.** Patrimoniul omenirii întregi : [prez. volumului *Eminescu în ultimul deceniu de viață* semnat de Dumitru Copilu-Copillin] // Literatura și arta. – 2019. – 24 oct. – P. 8.

224. **Morăraș, Mihai.** Răspântiile democrației noastre: [despre situația social-politică din Republica Moldova] // Literatura și arta. – 2019. – 24 oct. – P. 8.
225. **Morăraș, Mihai.** Reflecții în culori : [prez. expoz. de pictură a artistului plastic Mihai Șerbu inaugurată la Galeria de Artă Eminescu, CAE] // Literatura și arta. – 2019. – 11 iul. – P. 8.
226. **Morăraș, Mihai.** Și toate ce ți se întâmplă, sunt în transfigurare... : [sel. de versuri din volumul în curs de apariție *Elogiul Vieții*] // Literatura și arta. – 2019. – 3 ian. – P. 5.
227. **Morăraș, Mihai.** Un drum de coborâre în interiorul nostru: [despre inaugurarea expoz. personale de grafică, gravură Parascheva Matciac în incinta CAE] // Ecoul Eminescu. – 2019. – Sept. (Nr 9) – P. 1-2.
228. **Moraru, Alexandru.** 1912: Armata Română sub lupa Imperiului Rus (ce știau rușii despre Armata Română la începutul secolului XX) // Retrăiri istorice în veacul XXI. – Ialomița, 2019. – Vol. XV. – P. 429-436.
229. **Moraru, Alexandru.** Conferința științifică „B.P. Hasdeu – folclorist și lingvist de excepție” [consacrată patronului spiritual al bibliotecii, a avut loc la Biblioteca Centrală] // BiblioPolis – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 111-112.
230. **Nagacevschi, Tadeu.** La cele mai înalte cote ale sensibilității : [în preajma sărbătorii de 8 martie în incinta Bibl. „O. Ghibu” a avut loc lansarea antologiei lirice *Prin vers, femeie, te admir*] // Literatura și arta. – 2019. – 14 mart. – P. 8.
231. **O vară cu parfum de poveste** : [ecourile programului „Provocarea verii” desfășurat la Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu”] // Florile dalbe. – 2019. – 5 sept. – P. 4. – Semnat: Ineluș.
232. **Olărescu, Angela.** Activitatea Bibliotecii bulgare „Hristo Botev” în promovarea poezilor din Republica Moldova : [Renata Verejanu, Ianoș Țurcanu, Gheorghe Barbarov, Dmitrii Borimeciov, Dmitrii Peicev, Ivan Parmacli] // Patrimoniul cultural: cercetare, valorificare, promovare : conf. șt. intern., ed. a XI-a, Programul și rez. comunic., Chișinău, 29-31 oct. 2019. – Chișinău, 2019. – P. 91; Realități culturale. – 2019, Nr 12. – P. 1-3.
233. **Olărescu, Angela.** O enciclopedie a bulgaristicii istorice din Republica Moldova // Revista de Etnologie și Culturologie. – 2019, Vol. XXV. – P. 136-137.
234. **Olărescu, Angela.** Personalități bulgare și locuri de memorie în Republica Moldova // Revista de Etnologie și Culturologie. – 2019, Vol. XXVI. – P. 133-135.
235. **Olărescu, Angela.** Personalități marcate de istorie // BiblioPolis. – 2019. – Nr. 4 . – P.
236. **Olărescu, Angela.** Poetul de origine bulgară Teodor Nencev pe paginile revistei „Viața

- Basarabiei" // Valori Bibliofile – 2019 : Simpoz. șt. intern., ed. a XXVIII-a, Presa din Basarabia interbelică, 17-18 iun. 2019 : Program și rez. – Chișinău, 2019. – P. 9.
237. **Ostașevschi, Ana.** Poveștile seniorilor au prins viață la Biblioteca „Ovidius” : [despre activitatea „Șezători de altădată”, organizată la bibl. din anul 2017] // BiblioPolis – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 71-73.
238. **Pânzaru Ludmila.** Provocarea IT // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 74, Nr 3. – P.
239. **Pânzaru, Ludmila.** Connect Plus: Explorează tehnologiile în bibliotecă : [despre serviciile de instruire bazate pe tehnologii în cadrul filialelor BM „B.P. Hasdeu”] // BiblioPolis – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 74-79.
240. **Pilchin, Ivan.** ars poetica, lumina ta, mahiro takana, evanghelia pentru tine / trad. din limba rusă de Maria Pilchin // Dialogica. Rev. de studii culturale și literatură. – 2019. – Anul I (Nr 2). – P. 127-128.
241. **Pilchin, Ivan.** Dialogica, o necesitate // Dialogica. Rev. de studii culturale și literatură. – 2019. – Anul I (Nr 1). – P. 7-8.
242. **Pilchin, Ivan.** Receptarea operei lui Franz Kafka în literatura română din Republica Moldova // „Moșteniri comune = Common Heritage = Общее наследие”, Conf. șt. intern. (2018 ; Chișinău). Moșteniri comune = Common Heritage = Общее наследие. „2018 – Anul European al Patrimoniului Cultural: Multiculturalismul și Tradiția Austriei” : Materialele Conf. șt. intern., Chișinău, 12 iunie 2018. – Chișinău, 2019. – P. 86-90.
243. **Pilchin, Ivan.** The book of whispers by Varujan Vosganian as a literary way of understanding armenian genocide // Dialogica. Rev. de studii culturale și literatură. – 2019. – Anul I (Nr 1). – P. 91-96. – În limba engleză.
244. **Pilchin, Maria.** Cărțile editurii ARC: [repere critice la *Dicționar de teorie literară. 1001 de concepte operaționale și instrumente de analiză a textului literar* de Aliona Grati (2018); *Vulpea argintie* de Antonina Sârbu (2018); *Mireasa din Kabul* (2019) de Olga Căpățână; *Cartea poeziei, 2019* (2019), sel. și pref. de Liliana Armașu; *File din jurnalul de bord (al unui marinar cardiac)* (2018) de Vitalie Răileanu; *Ei confundau librăria cu libertatea* (2018) de Ioana Isac] // Dialogica. Rev. de studii culturale și literatură. – 2019. – Anul I (Nr 1). – P. 129-131.
245. **Pilchin, Maria.** De la comparație la metafora culturală: [omagii și sinteze pe marginea volumelor Elenei Prus] // Enkómion pentru edificiile filologice ale Elenei Prus. – Chișinău, 2019. – P. 123-125.
246. **Pilchin, Maria.** Două veacuri de populism românesc sau despre politica promisiunii : [rec. la

- volumul *Două veacuri de populism românesc*, aut.: Robert Adam] // *Contrafort*. – 2019. – Iul.-Aug. (Nr 7/8). – P. 11.
247. **Pilchin, Maria**. În literatură e nevoie de un acut simț al limbii, al ideilor și al contextului : [interview cu Maria Pilchin, scriitoare, șefa Bibliotecii Centrale a BM „B.P. Hasdeu”] / consemnare: Elena Leah // *Noi: rev.* – 2019. – Sept. – P. 14-15, 25.
248. **Pilchin, Maria**. Moni Stănilă și (de) venirea basarabeană // *Moldova: rev.* – 2019. – (Sept.-Oct.). – P. 78-82.
249. **Pilchin, Maria**. Noua proză basarabeană: 10 cărți ale anului 2018 // *BiblioPolis*. – 2019. – Vol. 73, Nr 2. – P.
250. **Pilchin, Maria**. Poeme adevărate pentru posteritate: [pe marginea cărții *Arta războiului sau pauză de respirație*, aut.: Cătălin Trifan apărută la Ed. Prut Internațional, 2018] // *Moldova: rev.* – 2019. – (Mar.-Apr.). – P. 84-85.
251. **Pilchin, Maria**. Poezia leonine a unui angajat al „Ministerului Postmodernismului”: [pe marginea volumelor *instructajul santinei de sine; Ordine de zi, ordine de noapte; Protestatarul și orga* de Leo Butnaru] // *Moldova: rev.* – 2019. – (Ian.-Febr.). – P. 70-73.
252. **Pilchin, Maria**. Poezia, roza și privighetoarea : [rec. la volumul *Creanga de măr* de Grigore Vieru, apărut la Editura *Junimea* în 2018] // *Moldova: rev.* – 2019. – (Mai-Iun.). – P. 76-77.
253. **Pilchin, Maria**. Xenology – one of the solutions of the recent culture *Dialogica*. *Rev. de studii culturale și literatură*. – 2019. – Anul I (Nr 1). – P. 57-62.
254. **Pohilă, Vlad**. Editorial // *BiblioPolis*. – 2019. – Vol. 73, Nr 2. – P.
255. **Pohilă, Vlad**. Educația pentru carte și lectură în revista noastră : [incursiune în activitatea revistei *BiblioPolis* de la fondare până în momentul prezent] // *BiblioPolis* – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 5.
256. **Pohilă, Vlad**. Flori alese din câmpul mirific al etnografiei : [despre o culegere de aut. Silvia Sărănuță *Studii etnografice (Cultura materială și spirituală a românilor din Basarabia sec. XIX-XX)*] // *BiblioPolis*. – 2019. – Vol. 73, Nr 2. – P.
257. **Pohilă, Vlad**. Surse și sisteme de lumină de la Eugen Statnic [inginer, refugiat basarabean, acum trăitor în Germania] // *BiblioPolis*. – 2019. – Vol. 73, Nr 2. – P.
258. **Postolachi, Doina**. Chișinăul citește un captivant roman pentru adolescenți : [cronică la evenimentul lansării romanului „Un secret în Los Angeles”, aut. Doina Postolachi la bibl. „O. Ghibu” din cadrul Programului „Chișinăul citește”] // *BiblioPolis* – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 93-107.

259. **Prodan, Olga.** Exegeze din creația scriitorului Paul Goma: [lansarea cărții „Paul Goma. Cuvântul basarabeanului răzvrătit” a avut loc pe 8 octombrie curent la AȘM, pref., sel., coord. Aliona Grati; lansarea publicației „Dialogica. Revista de studii culturale și literatură”, una din fondatori Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”] // *Univers Pedagogic Pro.* – 2019. – 10 oct. – P. 4,7.
260. **Răileanu Vitalie.** Verbozitatea metaforică și capacitatea poeticului în poezia lui Ionel Simota : [recenzie la cartea *Capitol cu îngerii. Dintr-un volum colectiv* de poet Ionel Simota, lansată recent la Biblioteca „O. Ghibu”] // *Literatura și arta.* – 2019. – 14 mar. – P. 4.
261. **Răileanu, Vitalie.** Dimensiunea existențială a *Cuvântului aforistic*: [rec. la volumul de versuri *Gândul zilei* de Ion Cuzuic] // *BiblioPolis* – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 191-192. ; *Literatura și arta.* – 2019. – 28 mar. – P. 4.
262. **Răileanu, Vitalie.** Din ineditele lui Nicolae Esinencu – *Istoria noastră-i Eminescu // Viața Basarabiei.* – 2019. – Nr 3/4. – În curs de apariție.
263. **Răileanu, Vitalie.** Dumitru Băluță: ...invitație la cafea (-ua) cu zaț : [rec. la cartea *Cafeaua cu zaț*, semnată de poetul Dumitru Băluță] // *BiblioPolis* – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 185-186.
264. **Răileanu, Vitalie.** Elena Băluțel – între poezie și confesiune // *BiblioPolis.* – 2019. – Vol. 73, Nr 2. – P.
265. **Răileanu, Vitalie.** Ineditele lui Nicolae Esinencu: [pref.] // Esinencu Nicolae. File din Jurnalul unui scriitor. – Chișinău, 2019. – P. 5-7.
266. **Răileanu, Vitalie.** Parantezele rotunde din *Jurnalul literar*, de Nicolae Esinencu // *Scriptor* (Iași). – 2019. – În curs de apariție.
267. **Răileanu, Vitalie.** Satul și lumea poeziei lui Dumitru Matcovschi // *BiblioPolis.* – 2019. – Vol. 73, Nr 2. – P.
268. **Răileanu, Vitalie.** Un poet inconfundabil – Ionel Simota : [cronica lansării volumului de versuri – *Capitol cu îngerii. Dintr-un volum colectiv* de Ionel Simota, la Biblioteca „Onisifor Ghibu”] // *BiblioPolis* – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 188-189.
269. **Reabțov, Gheorghe.** Arta de a fi bunic : [despre lansarea cărții *Visuri mari la ani pitici*, aut. Mihai Chirilă la CAE] // *Literatura și arta.* – 2019. – 18 dec. (Nr. 45) – P. 8; *Ecoul Eminescu.* – 2019. – Dec. (Nr 12.) – P. 1-2.
270. **Rînjea, Aurelia.** Un dar de la Chișinău : [despre cartea Valerian Ciobanu: *De la arborele voievodului Ștefan cel Mare venirăm*: Mic itinerar biobibliogr., aut. Monica Gadiac și Doina Spătaru (BM „B.P. Hasdeu”)] // *Literatura și arta.* – 2019. – 6 iun. – P. 8.

271. **Rogac, Raia.** Adolescenții Chișinăului citesc romanul „Un secret în Los Angeles ...” // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 73, Nr 2. – P.
272. **Rogac, Raia.** Chișinăul citește trei cărți odată : [despre conf. tematică dedicată startului celei mai mari campanii de lectură „Chișinăul citește”] // BiblioPolis – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 91-92.
273. **Rogac, Raia.** Cu gândul la Marea Reunire, Iulia Scutaru Cristea a trecut hotarul veșniciei // BiblioPolis – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 193-197.
274. **Rogac, Raia.** Îmbrățișări de poezie : [o tânără poeta Mariana Iurcu si-a lansat cartea *Îmbrățișări de emigrări* La Biblioteca Centrală din cadrul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”] // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 73, Nr 2. – P.
275. **Rogac, Raia.** În zi de marți la *Duminica gândurilor*: [la Sala Mare a Bibliotecii Publice „Onisifor Ghibu”, filiala BM „B.P. Hasdeu” a fost lansată cartea de maxime, cugetări și reflecții *Duminica gândurilor* de Nicolae Schițco] // Literatura și arta. – 2019. – 28 febr. – P. 8.
276. **Rogac, Raia.** O istorie ilustrată a românilor de la est de Prut din 1971 până în prezent: o nouă carte de referință a istoricului Octavian D. Țicu // BiblioPolis – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 175-179.
277. **Rogac, Raia.** Eveniment la Centrul Academic Eminescu de la Chișinău : [despre dezvelirea bustului lui Mihai Eminescu în fața CAE] // Curtea de la Argeș. – 2019. – Apr. (Nr 4). – P. 3;
278. **Roibu, Nicolae.** La un concurs dedicat creației lui Gr. Vieru au participat peste 350 de elevi [finala căruia s-a desfășurat pe 9 februarie curent la Biblioteca Publică „O. Ghibu” din Chișinău] // Univers Pedagogic pro. – 2019. – 14 febr. – P. 3.
279. **Roșcovanu, Nadejda.** Omagiu istoricului Gheorghe Buzatu: Personalitatea regretatului savant a fost evocată la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” : [in memoriam] // Jurnal de Chișinău. – 2019. – 14 iunie. – P. 11.
280. **Roșcovanu, Nadejda.** Omagiu istoricului Gheorghe Buzatu : [personalitatea regretatului savant a fost evocată la Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu”] // Jurnal de Chișinău. – 2019. – 14 iun. – P. 11.
281. **Roșcovanu, Nadejda.** Scriitorii despre scriitori : [Anul literar 2018: se menționează discursul dnei Maria Pilchin, critic literar, șefa Filialei Biblioteca Centrală, care a făcut o analiză a prozei publicate în anul 2018] // Jurnal de Chișinău. – 2019. – 22 mar. – P. 11.
282. **Rusanovschi, Iulian.** Iulian Rusanovschi: „Eu așa am înțeles să-mi iubesc țara și neamul, prin restabilirea patrimoniului cultural interbelic...” : [dialog cu avocatul Iulian Rusanovschi] /

- consemnare: Raia Rogac // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 73, Nr 2. – P.
283. **Rusu, Andrei.** Research data in the context of open science: Case study of the Republic of Moldova / Andrei Rusu, **Nelly Țurcan**, Rodica Cujba, Mihai Grecu // Nemeslaki András et al. (Eds). CEE e|Demande|GovDays 2019: CyberSecurityandGovernment. Proceedings of the Central andEastern European e|Demande|GovDays 2019, May 2-3, 2019, Budapest (OCG ConferenceProceedings). – Budapesta, 2019. – P. 319-328. – În limba engleză.
284. **Șimanschi, Ludmila.** Bessarabian parabolic and parodic novel // Journal of Romanian Literary Studies. – 2019. – Nr 16. – P. 1483-1489, included in the ERIH-PLUS European Reference Index for the Humanities and Social Sciences. – În limba engleză.
285. **Șimanschi, Ludmila.** Cărțile Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” // Dialogica. Revistă de studii culturale și literatură. – 2019. – Anul I (Nr 1). – P.127-128.
286. **Șimanschi, Ludmila.** Hora satului în spațiul basarabean: contexte politice și culturale // „Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine”. Conf. șt. intern. dedicată zilelor europene ale patrimoniului. Inst. Patrimoniului Cultural – Chișinău. – 2019. – P. 69.
287. **Șimanschi, Ludmila.** Literatura digitală și metalimbajul poetic postmodern // Dialogica. Rev. de studii culturale și literatură. – 2019. – Anul I (Nr 1). – P. 9-19.
288. **Șimanschi, Ludmila.** Miza poeziei actuale și valurile succesive generaționiste // „Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine”. Conf. șt. intern. dedicată zilelor europene ale patrimoniului. IP. – 2019. – P. 70.
289. **Șimanschi, Ludmila.** Modul de existență al poeziei Călinei Trifan într-o lume postmodernă // Dialogica. Rev. de studii culturale și literatură. – 2019. – Anul I (Nr 2). – P. 26-32.
290. **Șimanschi, Ludmila.** Omul izgonit de ceasuri de Nicolae Spătaru // Dialogica. Rev. de studii culturale și literatură. – 2019. – Anul I (Nr 3). – P. 137.
291. **Șimanschi, Ludmila.** Paul Goma reîntors acasă într-un volum de sinteză critică // Akademos. – 2019. – Nr 3. – P. 173-174.
292. **Șimanschi, Ludmila.** Proză scurtă: aventura formulelor narative (cu referință la textele lui B.P. Hasdeu, C. Negruzzi, L. Donici, P. Goma) // Dialogica. Rev. de studii culturale și literatură. – 2019. – Anul I (Nr 3). – P. 18-31.
293. **Șimanschi, Ludmila.** Reverse parabolism and dialogical report of variations in B. P-Hasdeu’s prose // Mediating Globalization: Identities in Dialogue / ed.: Iulian Boldea, Cornel Sigmirean. Tîrgu-Mureș, 2019. Arhipelag XXI Press, 2019, trimis pentru indexare ISI - Web of Science, la

- Clarivate Analytics. – În limba engleză.
294. **Simona-Grazia. Dima.** Nicolae Spătaru : Scriitorul și falsele lumini // Luceafărul de dimineață.
– Nr 7. – P. 15.
295. **Sîrbu, Vera.** 70 de ani de la nașterea scriitorului Ion Hadârcă: [rev. bibliogr. din cărțile poetului]
// Ecoul Eminescu. – 2019. – Aug. (Nr 8.) – P. 4.
296. **Sîrbu, Vera.** Facem Hora Științei la bibliotecă!: [despre desfășurarea săptămânii științei la CAE]
// Ecoul Eminescu. – 2019. – Nov. (Nr 11.) – P. 2.
297. **Sîrbu, Vera.** Noi donații pentru CAE: [despre achiziții noi în fondul de documente a bibliotecii]
// Ecoul Eminescu. – 2019. – Iun. (Nr 6.) – P. 1.
298. **Sîrbu, Vera.** Scriitori basarabeni contemporani: [prez. de carte din fondul bibliotecii] // Ecoul
Eminescu. – 2019. – Iun. (Nr 6.) – P. 4.
299. **Sîrbu, Vera.** Viziunea cosmică în opera lui Eminescu: [despre desfășurarea Congr. Mondial al
Eminescologilor, Ediția a-VIII-a în incinta CAE] // Ecoul Eminescu. – 2019. – Sept. (Nr 9.) – P. 1.
300. **Slutu-Grama, Claudia.** Centrul Mihai Eminescu la o aniversare adolescentină ... : [despre
aniversarea a 15 ani de la fondarea CAE] // Slutu-Grama, Claudia. Cuvântul azi despre ieri:
Atitudini: (Articole, studii, recenzii, interviuri etc.). – 2019. – P. 350-352.
301. **Sofroni, Natalia.** Hai să desenăm! : [dezvoltarea aptitudinilor copiilor prin desen la bibl.
„Ștefan cel Mare și Sfânt”] // Florile Dalbe. – 2019. – 28 febr. – P. 8.
302. **Spătaru, Doina.** „Orice copil este ca un spic, care tinde să ajungă la soare” : [întâlnire de suflet
cu scriitorul Ion Diordiev la bibl. „Ștefan cel Mare și Sfânt”] // Florile Dalbe. – 2019. – 10 oct.
(Nr 30). – P. 4.
303. **Spătaru, Doina.** Lansarea unei reviste noi : [lansarea revistei „Quadrat” lansată la bibl. „O.
Ghibu”] // Florile Dalbe. – 2019. – 14 mart. – P. 3.
304. **Spătaru, Doina.** Meseria de scriitor: un elixir pentru minte și suflet : [despre scriitoarea
Victoria Fonari] // Literatura și Arta. – 2019. – 21 mart. (Nr 12). – P. 8.
305. **Spătaru, Doina.** Ne amuzăm și ne distrăm! : [activitate organizată în cadrul Campaniei
„Zâmbim împreună”] // Florile Dalbe. – 2019. – 25 apr. (Nr 16). – P. 3.
306. **Spătaru, Doina.** Prietenul meu – Semaforul : [despre serviciu organizat cu scopul însușirii
istoriei semaforului] // Florile Dalbe. – 2019. – 18 apr. (Nr 15). – P. 3.
307. **Spătaru, Doina.** Scriitoare charismatică emanând lumină în „Școala Steluțelor” : [activitate în
cadru programului „100 de profesii explicate pentru copii”, în discuție profesia de scriitor cu
Victoria Fonari] // Făclia. – Nr 11. – 2019. – 22 mart. – P. 8.

308. **Spinei, Victor.** Victor Spinei: „Lozova rămâne pentru mine un simbol al legăturilor indestructibile nu numai cu strămoșii, ci și cu întreaga românitățe basarabeană” : [dialog cu acad. Victor Spinei] / consemnare: Raia Rogac // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 73, Nr 2. – P.
309. **Staver Larisa.** Provocarea care ne-a unit, integrat, evidențiat, valorizat! // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 74, Nr 3. – P.
310. **Țăgănaș-Pânteș, Elvira.** „Grădina de sticlă” a Tatianeii Țăbuleac – o nouă surpriză pentru cititori: [Întâlnirea cu scriitoarea Tatiana Țăbuleac la BM „B.P. Hasdeu”, romanul căreia este inclus în campania de lectură *Chișinăul citește*] // Univers Pedagogic Pro. – 2019. – 20 iun. – P. 8.
311. **Tamazlăcaru, Elena.** A plecat în toamne : [a plecat la Domnul o mare artistă și cetățeană Eleonora Romănescu] // Literatura și arta. – 2019. – 14 noiemb. – P. 6.
312. **Tamazlăcaru, Elena.** Amintiri de azi și de ieri... : [la 33 de ani de la catastrofa de la Cernobil: întâlnire cu Tudor Căpățână, participant la dezactivarea zonei pe raza de 30 km în jurul orașului Pripieati] // Literatura și arta. – 2019. – 25 apr. – P. 6.
313. **Tamazlăcaru, Elena.** Destinul de mare român al artizanului Marii Uniri : [cinstirea memoriei marelui înaintaș Ion Inculeț, la întâlnirea cu profesorul de istorie Veaceslav Inculeț, strănepotul eroului la Biblioteca „Alba Iulia”] // Literatura și arta. – 2019. – 11 apr. – P. 2.
314. **Tamazlăcaru, Elena.** Elevii și surprizele estivale ale BM „B. P. Hasdeu” : [despre programul „Provocarea verii: Citește. Descoperă. Creează”, la biblioteca „Alba Iulia”] // Literatura și arta. – 2019. – 27 iun. – P. 6.
315. **Tamazlăcaru, Elena.** Eternitatea folclorului, ADN-ul neamului : [despre interpretul Nicolae Gribincea și Ansamblul folcloric „Plăieșii” la 30 de ani de activitate scenică] // Literatura și arta. – 2019. – 14 mart. – P. 1.
316. **Tamazlăcaru, Elena.** Literatura și Arta la 65 de ani : [eveniment organizat și găzduit de Biblioteca Centrală a BM, la 16 decembrie 2019] // Literatura și arta. – 2019. – 19 dec. – P. 2.
317. **Tamazlăcaru, Elena.** Miracolul copilăriei cu un cățel, doi pisoi și Viorica : [Programul de lectură *Chișinăul citește*, ajuns la a XVI-a ediție, lansat la Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu”] // Literatura și arta. – 2019. – 28 febr. – P. 4.
318. **Tamazlăcaru, Elena.** Nicolae Glib și căciula-i dacică de moldovean... : [Interpretul de muzică populară Nicolae Glib a împlinit 50 de ani de activitate] // Literatura și arta. – 2019. – 6 iunie. – P. 1.
319. **Tamazlăcaru, Elena.** O apariție editorială excepțională: „Un strigat pe Nistru”, aut. Gheorghe

- Budeanu // Literatura și arta. – 2019. – 10 oct. – P. 6.
320. **Tamazlăcaru, Elena.** Plecarea unui uriaș : [a plecat la Domnului Ion Moraru, un mare cetățean al Basarabiei și al României] // Literatura și arta. – 2019. – 17 oct. – P. 6
321. **Tamazlăcaru, Elena.** Sărbătoarea luminată de echinocțiu : [despre Tudor Chiriac, compozitorul basarabean român] // Literatura și arta. – 2019. – 21 mar. – P. 6.
322. **Tamazlăcaru, Elena.** Un ultim drum presărat cu viorele... : [a plecat Viorel Mardare, un talentat jurnalist și regizor de film] // Literatura și arta. – 2019. – 14 mar. – P. 8.
323. **Taragan, Elena.** Colocviile de vară 2019 // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 73, Nr 2. – P.
324. **Taragan, Elena.** Pledoarie pentru citire // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 73, Nr 2. – P.
325. **Taragan, Elena.** Citim împreună : [cronică a evenimentului „Ziua Internațională a Cititului Împreună”, 1 februarie 2019, la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”] // BiblioPolis – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 121-123.
326. **Taragan, Elena.** Confesiuni literare: „alfabetism romanesc” : [despre importanța accesibilității titlurilor din bibliotecă pentru formarea cititorilor] // BiblioPolis – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 68-70.
327. **Taragan, Elena.** Impresii de iarnă despre fericirea din clepsidră a poetei Victoria Fonari : [ședința cenaclului „Pierdut printre cărți” la Bibl. „Ștefan cel Mare”, coordonator: poetul Nicolae Spătaru, unde s-a discutat volumul de versuri „Fericirea din clepsidră” al Victoriei Fonari] // BiblioPolis – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 113-116.
328. **Taragan, Elena.** Revista de biblioteconomie și știința informării a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” *BiblioPolis* // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 73, Nr 2. – P.
329. **Timuș, Angelina.** Educație prin învățare creativă // BiblioPolis. – 2019. – Vol. 74, Nr 3. – P.
330. **Timuș, Angela.** Spre cultură prin lectură: Programul „Chișinăul citește”, ediția a XV-a // BiblioPolis – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 83-91.
331. **Tipa, Violeta.** *Unde locuiește Ileana Cosânzeana* : [70 ani de la naștere a regizoarei Nelly Rașuc] // Literatura și arta. – 2019. – 14 mart. – P.
332. **Țira, Valentina.** Bibliotecarul modern: trepte ale creativității : [despre Săptămâna Creativității și Inovației desfășurată la Biblioteca „Liviu Rebreanu”] // Univers Pedagogic Pro. – 2019. – Nr 18-19. – P. 12.
333. **Tofan, Eugenia.** La mulți ani Literatura și Arta : [Săptămânalul „Literatura și Arta” a marcat 65 de ani de la fondare, eveniment organizat și găzduit de Biblioteca Centrală a BM, la 16 decembrie 2019] // Literatura și arta. – 2019. – 19 dec. – P. 2.

334. **Țurcan, Nelly.** Bibliometric Assessment of Research on Energy in the World, in the Eastern Europe and in the Republic of Moldova / Nelly Țurcan, Rodica Cujba // Problemele Energeticii Regionale. – 2019. – Nr 1 (39). – P. 112-127. – În limba engleză.
335. **Țurcan, Nelly.** Lectura în contextul mișcării Știința Deschisă // Lectura și scările: culeg. de art. / Bibl. Naț. a Rep. Moldova Clubul HomoAestheticus; consultant șt., prefață: Acad. Mihai Cimpoi; coord.: Vera Osoianu, Angela Drăgănel; dir. gen.: Elena Pintealei. – Chișinău 2019. – P. 64-85.
336. **Țurcan, Nelly.** Măsurarea vizibilității producției științifice a Universității de Stat din Moldova: analiză bibliometrică și altmetrică / Nelly Țurcan, Rodica Cujba // Studia Universitatis Moldaviae. Seria „Științe Sociale”. – 2019. – Nr 3 (123). – P. 3-22.
337. **Ungureanu, Elena.** Nicolae Mățcaș: „Sunt, ca Manole, un umil zidar” // Dialogica. Rev. de studii culturale și literatură. – 2019. – Anul I (Nr 2). – P. 33-40.
338. **Ungureanu, Larisa.** Descoperim Chișinăul în filme : [st. introd.] // Ungureanu Larisa. Chișinăul în filme: Studiu filmografic. – Chișinău, 2019. – P. 9-12.
339. **Ungureanu, Larisa.** Piese de Steliane Grama sau „Spargerea” tiparelor // Grama Steliana. Deficit de iluzii. – Chișinău, 2019. – P. 286-288.
340. **Ungureanu, Lidia.** Act cultural național : [lansarea antologiei poetice arborele poeziei (ed. bilingvă) cu versuri de dragoste scrise de poetul Mihai Eminescu, traduse în limba italiană de Varvara-Valentina Corcodel, la Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu”] // Literatura și arta. – 2019. – 18 apr. – P. 8.
341. **Vasilescu, Grigore.** Grigore Vasilescu: „Ce mare e fericirea de a te descoperi, la timp!” : [interview cu filosoful și poetul Grigore Vasilescu] / consemnare: Raia Rogac // BiblioPolis – 2019. – Vol. 72, Nr 1. – P. 136-144.
342. **Vicol, Mihai Sultana.** Eminescu înainte de toate : [despre desfășurarea lucrărilor Congr. Mondial al Eminescologilor, Ediția a-VIII-a, inclusiv la CAE] // Literatura și arta. – 2019. – 19 sept. (Nr. 37) – P. 7.
343. **Vorotneac, Elena.** Fața umană a „Făcliei” : [aniversarea a 65 de ani de la fondarea ziarului Făclia, eveniment organizat de Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu”] // Făclia. – 2019. – 4 oct. – P. 3.
344. **W dziewiątą rocznicę katastrofy smoleńskiej** : [despre comemorarea victimelor accidentului aviatic de la Smolensk la Bibl. de cultură și literatură polonă „A. Mickiewicz”] // Jutrzenka. – 2019. – Nr 4. – S. 18. – În limba poloneză.

345. **Wizyta ministra Jacka Czaputowicza w Kiszyniowie** : [despre vizita Ministrului Afacerilor Externe al Poloniei, Jacek Czaputowicz, la Bibl. de cultură și literatură polonă „A. Mickiewicz”] // Jutrzenka. – 2019. – Nr 7. – S. 2. – În limba poloneză.
346. **Zelinschi, Angela**. Scriitorul care nu obosește : [despre întâlnirea cu scriitorul Ianoș Țurcanu la Bibl. „Liviu Rebreanu”] // Florile dalbe. – 2019. – Nr 15. – P. 2-3.

În limba rusă

347. **Барабаш, Лариса**. Георги Барбаров – поэт, влюбленный в жизнь : [о болгарском поэте Молдовы Георги Барбарове и его биобиблиогр., подгот. б-кой им. Х. Ботева] // BiblioPolis. – 2019. – Nr 1. – P.
348. **Богоева, Ирина**. Фестивал на българските зимни обичаи: [Festivalul colindelor al bulgarilor basarabeni la bibl. H. Botev cu participarea ansamblurilor entofolclorice] // Светлина. 2019. – бр. 47. – С. 3.
349. **Борисова, Татьяна**. Вместо красок – лепестки : [о вернисаже клуба флористов «Диана» в б-ке им. М. Ломоносова] // Отдыхай. – 2019. – Nr 49. – С. 35.
350. **Будни Ломоносовки** : [о мероприятиях б-ки] // Русское слово. – 13 дек. (Nr 45) – С. 6. – В содерж.: Библиотекари из Тирасполя – гости «Ломоносовки»; День трех презентаций; Еще раз про балет; В Ломоносовке – День волонтеров; Иван Головин снова в Кишиневе.
351. **Видеомосты**, как современная форма объединения соотечественников русского мира : [видеомост библи. им. М. Ломоносова с гор. публ. б-кой г. Ульяновска] // Русское слово. – 2019. – 1 нояб. (Nr 39). – С. 6.
352. **Воскресные будни «Ломоносовки»** : [о мероприятиях в б-ке] // Русское слово. – 2019. – 29 марта (Nr 13). – С. 10. – Подписано: Наш корр.
353. **Встреча** с Еленой Тулушевой : [рос. писательница в гостях у «Ломоносовки»] // Русское слово. – 13 дек. (Nr 45). – С. 6. – Подписано: Наш корр.
354. **Гнидаш, Наталья**. Конкурс юных декламаторов : [о 7-м Конкурсе юных декламаторов им. И. Шрайбмана] // Наш голос. – 2019. – Nr 4(39). – С. 8.
355. **Грати, Алена**. Женщины-поэты Республики Молдовы // Веси (Екатеринбург). – 2019. – № 1 (149). – С. 79-80.
356. **День памяти** и скорби в Ломоносовке // Русское слово. – 2019. – 28 июня (Nr 26). – С. 5.
357. **Искимжи, Татьяна**. «Пижамная библиотечка», или на ночь глядя : [новые поступления еврейской книги для детей в б-ку им. И. Мангера] // Наш голос – 2019. – Nr 15 (50). – С.

- 7.
358. **Искимжи, Татьяна.** Книжные новинки : [новые поступления в фонд библиотеки им. И. Мангера] // Наш голос – 2019. – Nr 11 (46). – С. 7.
359. **Искимжи, Татьяна.** Фестиваль еврейской книги – 2019 // Наш голос – 2019. – Nr 16 (51). – С. 7.
360. **Киркина, Ольга.** Живые картинки : [о выст. аппликаций Анны Бигот в б-ке им. М. Ломоносова] // Русское слово. – 2019. – 8 марта (Nr 10). – С. 11.
361. **Клуб «Вдохновение»** встречает друзей : [очередное заседание клуба в б-ке им. М. Ломоносова] // Русское слово. – 2019. – 25 янв. (Nr 4). – С. 7.
362. **Коркина, Алла.** «Триумф короткого рассказа» : [о презентации одноим. альманаха в б-ке им. М. Ломоносова] // Русское слово. – 2019. – 1 марта (Nr 9). – С. 6.
363. **«Ломоносовке»** подарены книги из Санкт-Петербурга : [о книж. даре] // Русское слово. – 2019. – 11 окт. (Nr 36). – С. 15.
364. **Маргарита Щелчкова** : [о директоре «Ломоносовки»] // Русское слово. – 2019. – 8 марта (Nr 10). – С. 5. – Подписано: Наш корр.
365. **Маслоброд, Сергей.** Мой Гоголь : [о заседании клуба «Универсул» в б-ке им. М. Ломоносова, посвящ. юбилею Гоголя] // Русское слово. – 2019. – 12 апр. (Nr 15). – С. 10.
366. **Маслоброд, Сергей.** Поэтические посиделки с Борисом Марианом : [о заседании клуба «Желтый чайник» в б-ке им. Ломоносова] // Русское слово. – 2019. – 11 янв. (Nr 1-2). – С. 15.
367. **Николаев, Дмитрий.** Газета «Русское слово» – наша газета! : [о юбил. вечере газеты, в т.ч. упоминается поздравление дир. б-ки Маргариты Щелчковой] // Русское слово. – 2019. – 21 июня (Nr 25) – С. 9.
368. **Николаев, Дмитрий.** О документалистике Александра Зиненко : [о встрече с моск. реж. в б-ке им. М. Ломоносова] // Русское слово. – 2019. – 25 янв. (Nr 4). – С. 8-9.
369. **Новости** Есенинского комитета Молдовы : [о мероприятии в б-ке им. М. Ломоносова] // Русское слово. – 2019. – 15 нояб. (Nr 41). – С. 10.
370. **Олареску, Анджела.** Библиотека „Христо Ботев” е първата българска библиотека в град Кишинев // Библиотека : Списание за библиотечни и информационни науки, книгознание и литературна история. – София. – 2019. – Nr 4. – С. 40-43. – În limba bulgară.
371. **Памяти** маэстро Виктора Рахманова : [вечер в б-ке им. М. Ломоносова] // Русское слово.

- 2019. – 8 февр. (Nr 6). – С. 8. – Подписано: Спец. корр.
372. **Памяти** Нины Семеновны Сучковой : [некролог, в числе подписавших – б-ка им. М. Ломоносова] // Русское слово. – 2019. – 19 апр. (Nr 16). – С. 15.
373. **Первые «Лермонтовские чтения»** в Ломоносовке : [провед. совместно с Домом-музеем А. С. Пушкина и одноим. СП] // Русское слово. – 2019. – 25 окт. (Nr 38). – С. 12. – Подписано: Наш корр.
374. **Пилкин, Иван.** Современная молдавская поэзия: В. Бутнару, М. Пилкин, А. Вакуловский, А. Борзин / пер. с рум. Иван Пилкин // Контекст (Харьков). – 2019. – №2. – С. 70-75.
375. **Подлесная, Марина.** И снова пушкинская осень в Кишиневе : [упоминание о Пушкинском марафоне в б-ке им. М. Ломоносова] // Русское слово. – 2019. – 11 окт. (Nr 36). – С. 14.
376. **Пусть** всегда будет му-р-р! : [о презентации кн. «Лучше кошки зверя нет» в б-ке им. М. Ломоносова] // Русское слово. – 2019. – 21 июня (Nr 25) – С. 13.
377. **Родичева, Юлия.** Радость общения : [стихи, посвящ. 70-летию «Ломоносовке»] // Родичева Юлия. Мелодрамы судьбы. – К, 2019. – С. 65.
378. **«Русская слобода»** на 18-ом фестивале народов Молдовы : [упоминание об участии б-ки им. М. Ломоносова] // Русское слово. – 2019. – 20 сент. (Nr 33). – С. 9. – Подписано: Наш корр.
379. **Сивак, Ольга.** Еврейский код мироощущения Ф. Кафки, эхом отозвавшийся в творчестве еврейских писателей Восточной Галиции // Moșteniri comune = Common Heritage = Общее наследие, conferința științifică internațională : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 12 iun. 2018. – Chișinău : BNRM, 2019. – P. 92-98.
380. **Синхани, Семен.** Сергей Евстратьев в «Желтом чайнике» : [о творч. встрече в клубе при б-ке им. М. Ломоносова] // Русское слово. – 2019. – 12 апр. (Nr 15). – С. 7.
381. **Сулин, Сергей.** Дружеские встречи под Старый Новый год : [о встрече художников Товарищества М-АРТ в б-ке им. М. Ломоносова] / Сергей Сулин, Олеся Рудягина // Русское слово. – 2019. – 18 янв. (Nr 3). – С. 15.
382. **Творческий** вечер Дмитрия Николаева : [в б-ке им. М. Ломоносова] // Русское слово. – 2019. – 15 нояб. (Nr 41). – С. 11.
383. **Ульер, Виталий.** Владимир Высоцкий: «Мы выбрали трудный путь» : [о вечере памяти поэта в б-ке им. М. Ломоносова] // Русское слово. – 2019. – 1 февр. (Nr 5). – С. 13.
384. **Хроника** Ломоносовки : [о мероприятиях в нояб.] // Русское слово. – 2019. – 2 нояб. (Nr

- 42). – С. 7.
385. **Цуркан, Ирина.** «Золотая осень» в «Элегии» / Ирина Цуркан, **Мargarита Щелчкова:** [о встрече в лит.-муз. гостиной в сент.] // Русское слово. – 2019. – 11 окт. (Nr 36). – С. 15.
386. **Цуркан, Ирина.** «Цветок из камня» в «Ломоносовке» / Ирина Цуркан, **Мargarита Щелчкова** : [лит.-муз. Кишинев в «Элегии»] // Русское слово. – 2019. – 8 нояб. (Nr 40). – С. 5.
387. **Щелчкова, Margarита.** Дети и молодежь: летняя программа «Ломоносовки» // Русское слово. – 2019. – 28 июня (Nr 26). – С. 5.
388. **Щелчкова, Margarита.** Оперная премьера в гостиной «Элегия» : [о конц. исполн. оперы С. Рахманинова «Алеко» в б-ке им. М. Ломоносова] // Русское слово. – 2019. – 1 марта (Nr 9). – С. 4.
389. **Рано списывать:** [директор библиотеки им. М. Ломоносова М. Щелчкова отвечает на вопрос читательницы АиФ Молдова о приеме в дар книг на русском языке] // АиФ: Молдова: прилож. к газ. «Аргументы и факты». – 2019. – №8 (Февр.). – С. 11.
390. **Щелчкова, Margarита.** Читательские дары : [о кн., подарен. читателями б-ке им. М. Ломоносова] // АиФ Молдова. – 2019. – 19-25 июня (Nr 25) – С. 14.

RESURSE ELECTRONICE

BiblioCity <http://wwwbibliocity.blogspot.com/>

1. **Varabaș. Larisa.** Вечер памяти „Есть только миг...” // BiblioCity. – 2019. – 10 februarie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/02/blog-post.html>. – Accesat: 13.02.2019.
2. **Varabaș. Larisa.** Знакомьтесь – наш современник – Дмитрий Иванович Боримечков // BiblioCity. – 2019. – 18 aprilie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/04/blog-post.html>. – Accesat: 19.04.2019.
3. **Beșan, Lilia.** Grigore Vieru – ultimul poet cu Basarabia în glas // BiblioCity. – 2019. – 06 martie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/03/grigore-vieru-ultimul-poet-cu-basarabia.html>. – Accesat: 07.03.2019.
4. **Carpița, Ludmila.** Cunoaște-ți drepturile împreună cu noi! // BiblioCity. – 2019. – 21 noiembrie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/11/cunoaste-ti-drepturile-impreuna-cu-noi.html>. – Accesat: 22.11.2019.

5. **Ceban, Valentin.** Chișinăul Citește cu Tatiana Țibuleac // BiblioCity. – 2019. – 01 martie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/03/chisinaul-citeste-cu-tatiana-tibuleac.html>. – Accesat: 06.03.2019.
6. **Ceban, Valentin.** Festivalul Republican de Creație Artistică – Grigore Vieru „Floarea Omeniei”, ediția a VIII-a // BiblioCity. – 2019. – 11 februarie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/02/festivalul-republican-de-creatie.html>. – Accesat: 13.02.2019.
7. **Cebanu, Victoria.** Biblioteca „Ovidius” la Cernica // BiblioCity. – 2019. – 28 august. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/08/biblioteca-ovidius-la-cernica.html>. – Accesat: 02.09.2019.
8. **Ciochină, Mircea.** Simpozionul „Mircea Eliade” la Biblioteca „Onisifor Ghibu” // BiblioCity. – 2019. – 01 aprilie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/04/simpozionul-mircea-eliade-la-biblioteca.html>. – Accesat: 09.04.2019.
9. **Cîssa, Lidia.** Festivalul colindelor al bulgarilor basarabeni // BiblioCity. – 2019. – 19 decembrie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/12/festivalul-colindelor-al-bulgarilor.html>. – Accesat: 20.12.2019.
10. **Cîssa, Lidia.** Păstrează sufletul curat // BiblioCity. – 2019. – 04 aprilie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/04/pastreaza-sufletul-curat.html>. – Accesat: 09.04.2019.
11. **Cîssa, Lidia.** Ringul intelectual – o nouă formă de dezbatere literară // BiblioCity. – 2019. – 15 mai. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/05/ringul-intelectual-o-noua-forma-de.html>. – Accesat: 17.05.2019.
12. **Cîssa, Lidia.** Taina frumuseții adevărate // BiblioCity. – 2019. – 14 februarie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/02/taina-frumusetii-adevarate.html>. – Accesat: 15.02.2019.
13. **Cojocaru, Daniel; Bardău, Cătălin.** Provocarea verii (turul II) la Biblioteca „Transilvania” // BiblioCity. – 2019. – 1 iulie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/07/provocarea-verii-turul-doi-la.html>. – Accesat: 10.07.2019.

14. **Cojocaru, Daniela.** Pe tărâmul poveștilor // BiblioCity. – 2019. – 8 iulie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/07/pe-taramul-povestilor.html>. – Accesat: 10.07.2019.
15. **Cojoharenco, Natalia.** Visătoarea cu ochii de culoarea cerului... // BiblioCity. – 2019. – 15 octombrie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/10/visatoarea-cu-ochii-de-culoarea-cerului.html>. – Accesat: 15.10.2019.
16. **Corghencea, Natalia.** Imităm sunetele // BiblioCity. – 2019. – 23 ianuarie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/01/imitam-sunete.html>. – Accesat: 30.01.2019.
17. **Corghencea, Natalia.** O floare pentru mama // BiblioCity. – 2019. – 28 februarie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/02/o-floare-pentru-mama.html>. – Accesat: 28.02.2019.
18. **David, Alexandra.** Biblioteca din cartier // BiblioCity. – 2019. – 24 ianuarie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/01/biblioteca-din-cartier.html>. – Accesat: 30.01.2019.
19. **Donțu, Tatiana.** „Hai, să facem povești”! // BiblioCity. – 2019. – 04 aprilie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/04/hai-sa-facem-povesti.html>. – Accesat: 09.04.2019.
20. **Donțu, Tatiana.** Creștem cu povești // BiblioCity. – 2019. – 29 ianuarie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/01/crestem-cu-povesti.html>. – Accesat: 30.01.2019.
21. **Donțu, Tatiana.** Cu dor de Creangă... // BiblioCity. – 2019. – 25 octombrie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/10/cu-dor-de-creanga.html>. – Accesat: 28.10.2019.
22. **Donțu, Tatiana.** Învățăm să fim sănătoși la bibliotecă // BiblioCity. – 2019. – 20 noiembrie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/11/invatam-sa-fim-sanatosi-la-biblioteca.html>. – Accesat: 21.11.2019.
23. **Donțu, Tatiana.** Povești cu gust // BiblioCity. – 2019. – 05 martie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/03/povesti-cu-gust.html>. – Accesat: 07.03.2019.
24. **Donțu, Tatiana.** Povești cu tâlc la Biblioteca „Transilvania” // BiblioCity. – 2019. – 20 noiembrie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/11/povesti-cu-talc-la-biblioteca.html>. – Accesat: 22.11.2019.

25. **Donțu, Tatiana.** Să știm mai multe, să fim mai buni // BiblioCity. – 2019. – 25 aprilie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/04/povesti-cu-gust.html>. – Accesat: 26.04.2019.
26. **Gurițanu, Zinaida.** Cu drag de poezie // BiblioCity. – 2019. – 22 martie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/03/cu-drag-de-poezie.html>. – Accesat: 23.03.2019.
27. **Haram, Ana.** Întâlnire cu Tudor Țopa la Biblioteca „Maramureș” // BiblioCity. – 2019. – 30 noiembrie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/11/intalinire-cu-tudor-topa-la-filiala.html>. – Accesat: 30.11.2019.
28. **Haram, Ana.** Limba este memoria și istoria noastră // BiblioCity. – 2019. – 23 august. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/08/limba-este-memoria-si-istoria-noastra.html>. – Accesat: 28.08.2019.
29. **Haram, Ana.** Omul sfințește locul // BiblioCity. – 2019. – 08 aprilie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/04/omul-sfinteste-locul.html>. – Accesat: 09.04.2019.
30. **Ischimji, Tatiana.** Сумерки в музее Библиотеки им. И. Мангера // BiblioCity. – 2019. – 20 mai. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/05/blog-post.html>. – Accesat: 23.05.2019.
31. **Ischimji, Tatiana.** Фестиваль еврейской книги - 2019 // BiblioCity. – 2019. – 29 octombrie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/10/2019.html>. – Accesat: 31.10.2019.
32. **Moraru, Viorica.** Petre Crăciun – un scriitor de poveste // BiblioCity. – 2019. – 10 noiembrie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/11/petre-craciun-un-scriitor-de-poveste.html>. – Accesat: 11.11.2019.
33. **Moraru, Viorica.** Scriitorul Arcadie Suceveanu în dialog cu micii cititori la Biblioteca „Ovidius” // BiblioCity. – 2019. – 02 mai. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/05/scriitorul-arcadie-suceveanu-in-dialog.html>. – Accesat: 08.05.2019.
34. **Moraru, Viorica.** Vera Crăciun – poetul copilăriei roz // BiblioCity. – 2019. – 28 noiembrie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/11/vera-craciun-poetul-copilariei-roz.html>. – Accesat: 29.11.2019.

35. **Olărescu, Angela.** Biblioteca „Hristo Botev” la 27 ani de la fondare // BiblioCity. – 2019. – 11 martie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/03/biblioteca-hristo-botev-la-27-ani-de-la.html>. – Accesat: 13.03.2019.
36. **Olărescu, Angela.** Cultura nu are hotare // BiblioCity. – 2019. – 02 septembrie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/09/cultura-nu-are-hotare.html>. – Accesat: 16.09.2019.
37. **Olărescu, Angela.** Lansare de carte „Mersul pe cornișă” de Viorica Toaca Osipova // BiblioCity. – 2019. – 17 decembrie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/12/lansare-de-carte-mersul-pe-cornisa-de.html>. – Accesat: 18.12.2019.
38. **Olărescu, Angela.** Triplă lansare de carte la Biblioteca „Hristo Botev” // BiblioCity. – 2019. – 15 februarie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/02/tripla-lansare-de-carte-la-biblioteca.html>. – Accesat: 15.02.2019.
39. **Pântea, Natalia.** Dialog în miez de toamnă cu Doina Postolachi... // BiblioCity. – 2019. – 15 octombrie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/10/dialog-in-miez-de-toamna-cu-doina.html>. – Accesat: 15.10.2019.
40. **Răileanu, Vitalie.** Omul de Cultură Iurie Colesnic – intervievatul Bibliotecii „Onisifor Ghibu” în „iureșul” Horei Științei // BiblioCity. – 2019. – 11 noiembrie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/11/omul-de-cultura-iurie-colesnic.html>. – Accesat: 11.11.2019.
41. **Roșca, Natalia.** Chișinăul Citește cu Doina Postolachi // BiblioCity. – 2019. – 23 martie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/03/chisinaul-citeste-doina-postolachi.html>. – Accesat: 28.03.2019.
42. **Roșca, Natalia.** Lansare de carte „O mie de ani cu fața la soare” de Nicolae Popa, în preajma celor 60 de ani // BiblioCity. – 2019. – 14 februarie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/02/lansare-de-carte-o-mie-de-ani-cu-fata.html>. – Accesat: 15.02.2019.
43. **Russu, Stela.** Kids Place – aplicație de control parental // BiblioCity. – 2019. – 12 martie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/03/kids-place-aplicatie-de-control-parental.html>. – Accesat: 13.03.2019.

44. **Sofroni, Natalia.** Limba care ne unește // BiblioCity. – 2019. – 27 martie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/03/limba-care-ne-uneste.html>. – Accesat: 28.03.2019.
45. **Spătaru, Doina.** De vorbă cu scriitorul Ion Diordiev // BiblioCity. – 2019. – 23 septembrie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/09/de-vorba-cu-scriitorul-ion-diordiev.html>. – Accesat: 25.09.2019.
46. **Spătaru, Doina.** Mihai Eminescu – Luceafărul poeziei românești // BiblioCity. – 2019. – 29 ianuarie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/01/mihai-eminescu-luceafarul-poeziei.html>. – Accesat: 30.01.2019.
47. **Spătaru, Doina.** Provocarea verii la Biblioteca „Ștefan cel Mare” // BiblioCity. – 2019. – 03 septembrie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/09/provocarea-verii-la-biblioteca-stefan.html>. – Accesat: 09.09.2019.
48. **Spătaru, Doina.** Serviciul „Prietenul meu - Semaforul” // BiblioCity. – 2019. – 05 aprilie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/04/serviciul-prietenul-meu-semaforul.html>. – Accesat: 09.04.2019.
49. **Spătaru, Doina.** Ziua Internațională a Familiei la Biblioteca „Ștefan cel Mare” // BiblioCity. – 2019. – 17 mai. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/05/ziua-internationala-familiei-la.html>. – Accesat: 20.05.2019.
50. **Stratu, Maria.** Robotica pas cu pas // BiblioCity. – 2019. – 28 martie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/03/robotica-pas-cu-pas.html>. – Accesat: 29.03.2019.
51. **Vintilă, Angela.** Lansarea unei povești simple cu un mesaj puternic // BiblioCity. – 2019. – 07 martie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/03/lansarea-unei-povesti-simple-cu-un.html>. – Accesat: 07.03.2019.
52. **Vintilă, Angela.** Toate drumurile duc la bibliotecă! // BiblioCity. – 2019. – 16 octombrie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/10/toate-drumurile-duc-la-biblioteca.html>. – Accesat: 17.10.2019.
53. **Zavtur, Natalia.** Poetul Grigore Vieru – amintire vie și eternă // BiblioCity. – 2019. – 15 februarie. – Acces Internet: <https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/02/poetul-grigore-vieru-amintire-vie-si.html>. – Accesat: 15.02.2019.
54. **Zavtur, Natalia.** Descoperim și dezvoltăm talente (la Biblioteca „Transilvania”) // BiblioCity. – 2019. – 07 noiembrie. – Acces Internet:

<https://wwwbibliocity.blogspot.com/2019/11/descoperim-si-dezvoltam-talente-la.html>. –

Accesat: 08.11.2019.

PLATFORME MEDIATICE

www.alocapitala.md

55. Biblioteca Municipală B. P. Hasdeu vă invită la lansarea programului estival Provocarea verii: Citește! Descoperă! Creează! [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://alocapitala.md/biblioteca-municipala-b-p-hasdeu-va-invita-la-lansarea-programului-estival-provocarea-verii-citeste-descopera-creeaza/>. – Accesat: 04.06.2019.
56. Primele impresii despre programul: „Provocarea verii: Citește. Descoperă. Creează” la Biblioteca „Alba Iulia” [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://alocapitala.md/primele-impresii-despre-programul-provocarea-verii-citeste-descopera-creeaza-la-biblioteca-alba-iulia/>. – Accesat: 04.06.2019.
57. Din prima sursă: Interviu cu Mariana Harjevschi, Director al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” [Recent la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a lansat programul „Provocarea verii”, unde sunt invitați copiii să-și petreacă timpul în cadrul bibliotecii.] [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://alocapitala.md/din-prima-sursa-interviu-cu-mariana-harjevschi-director-al-bibliotecii-municipale-b-p-hasdeu/>. – Accesat: 01.07.2019.

www.allevents.in

58. Curs de inițiere în utilizarea calculatorului [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://allevents.in/chisinau/entercomp-curs-de-ini%C8%9Biere-%C3%AEn-utilizarea-calculatorului/200017411810150>. – Accesat: 10.05.2019.
59. Guvernarea electronică a serviciilor publice [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://allevents.in/chisinau/guvernarea-electronic%C4%83-a-serviciilor-publice/20002729994363>. – Accesat: 19.02.2019.
60. LexExpert – consultarea și aplicarea Bazelor de date juridice [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://allevents.in/chisinau/lexexpert-consultarea-%C8%99i-aplicarea-bazelor-de-date-juridice/200017411810655>. – Accesat: 19.02.2019.
61. EnterComp – Curs de inițiere în utilizarea calculatorului [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://allevents.in/chisinau/entercomp-curs-de-ini%C8%9Biere-%C3%AEn-utilizarea-calculatorului/200017411810150>. – Accesat: 10.06.2019.

62. Atelierul „Vorbiți corect, vorbiți românește” [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://allevents.in/chisinau/atelierul-%E2%80%9Evorbi%C8%9Bi-corect-vorbi%C8%9Bi-rom%C3%A2ne%C8%99te/200017893240255>. – Accesat: 04.09.2019
63. Gala cititorului – 2019 [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://allevents.in/chisinau/gala-cititorului-2019/200018384123418>. – Accesat: 21.11.2019.

www.apostrof.md

64. Concert ROCK & Roll, la o bibliotecă publică din Chișinău! Intrare gratuită [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://apostrof.md/concert-rock-roll-la-o-biblioteca-publica-din-chisinau-intrare-gratuita/>. – Accesat: 17.12.2019.

www.bta.bg

65. Богоева, Ирина. Българската библиотека „Христо Ботев” в Кишинев отбеляза 27 години. – Acces Internet: <http://www.bta.bg/bg/c/MI/id/1972968?fbclid=IwAR2ZQsD4yFlp> – Accesat: 12.03.2019.
66. Богоева, Ирина. Съдбата на бесарабските българи в Бразилия стана обект за изследване на историци-българисти в Молдова. – Acces Internet: <http://www.bta.bg/bg/c/MI/id/2071067> – Accesat: 5.09.2019.
67. Богоева, Ирина. В Кишинев су проведе научно-практическа конференция „Академик Александър Теодоров-Балан – известен български учен от бесарабски произход”. – Acces Internet: <http://www.bta.bg/bg/c/MI/id/2096572> – Accesat: 27.10.2019.
68. Богоева, Ирина. Фестивал на зимните обичаи и традиции на българския народ се проведе в столицата на Молдова”. – Acces Internet: <http://www.bta.bg/bg/c/MI/id/2121667> – Accesat: 14.12.2019.
69. Йорданова, Даниела. Да живееш с топлината на България и винаги да я наричаш дом.... – Acces Internet: <https://www.bulgarkamagazine.com/да-живееш-с-топлината-на-българия-и> – Accesat: 7.09.2019.

www.chisinau.md

70. Finala Concursului de lectură „Bătălia cărților”, ediția a IV-a [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://chisinau.md/libview.php?l=ro&idc=403&id=24683&t=/Presa/Comunicate-de-presa/Finala-Concursului-de-lectura-Batalia-cartilor-editia-a-IV-a>. – Accesat: 05.12.2019.
71. „Caravana Roboșeilor” a ajuns la Grădinița nr. 175 din Capitală [Resursă electronică]. – Disponibil:

<https://www.chisinau.md/libview.php?l=ro&idc=403&id=25324&t=/Presa/Comunicate-de-presa/Caravana-Roboteilor-a-ajuns-la-Gradinita-nr-175-din-Capitala/>. – Accesat: 07.02.2019.

www.chisinauedu.md

72. Concurs internațional de recitare din lirica eminesciană „La Putna” (etapa municipală) [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://chisinauedu.md/concurs-international-de-recitare-a-liricii-eminesciene-la-putna-etapa-municipala/>. – Accesat: 06.04.2019.

www.cotidianul.md

73. Ce puteți găsi la ediția din acest an a Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://cotidianul.md/2019/04/11/ce-puteti-gasi-la-editia-din-acest-an-a-salonului-international-de-carte-pentru-copii-si-tineret/>. – Accesat: 16.04.2019.

www.deschide.md

74. Alexandru Vakulovski. Primăvara Europeană a Poetilor [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://deschide.md/ro/stiri/editorial/48236/Alexandru-Vakulovski--Prim%C4%83vara-European%C4%83-a-Poe%C8%9Bilor.htm>. – Accesat 03.07.2019.
75. „101 Basme Românești”, lansat la București și Chișinău, la 101 ani de la Marea Unire [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://deschide.md/ro/stiri/cultura/57459/%E2%80%9E101-Basme-Rom%C3%A2ne%C8%99ti%E2%80%9D-lansat-la-Bucure%C8%99ti-%C8%99i-Chi%C8%99in%C4%83u-la-101-ani-de-la-Marea-Unire.htm>. – Accesat: 04.12.2019.

www.diez.md

76. La ce evenimente să mergi în ziua de marți, 9 aprilie”. Recomandări #diez. [Ședința Toastmasters la BPD] [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://diez.md/2019/04/08/recomandari-diez-la-ce-evenimente-sa-mergi-ziua-de-marti-9-aprilie/>. – Accesat: 14.02.2019.
77. (foto) Biblioteca Municipală B.P Hasdeu a primit 3000 de cărți, cu titlu gratuit, din partea României [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://diez.md/2019/04/16/foto-biblioteca-municipala-b-p-hasdeu-primit-3000-de-carti-cu-titlu-gratuit-din-partea-romaniei/>. – Accesat: 16.04.2019.
78. Participă la un concurs de proiecte de amenajare a singurii biblioteci din sectorul Poșta Veche. Vezi condițiile de înscriere [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://diez.md/2019/02/22/participa-la-un-concurs-de-proiecte-de-amenajare-singurii-biblioteci-din-sectorul-posta-veche-vezi-conditiile-de-inscriere/>. – Accesat: 22.02.2019.

79. Baranov, Elena. Ești student la design sau arhitectură? Participă la un concurs de proiecte de amenajare și câștigă premii [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://diez.md/2019/02/04/esti-student-la-design-sau-arhitectura-participa-la-un-concurs-de-proiecte-de-amenajare-si-castiga-premii/?fbclid=IwAR2q7pC7OcaKmfGkFa1WXJRyuXLMiLhjHrExy8YZWumCFtR1Tdd6wcnVvA8>. – Accesat: 05.02.2019.
80. Guțu, Liubomir. Participă la un concurs de proiecte de amenajare a singurii biblioteci din Cartierul Poșta Veche. Vezi condițiile de înscriere [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://diez.md/2019/02/22/participa-la-un-concurs-de-proiecte-de-amenajare-singurii-biblioteci-din-sectorul-posta-veche-vezi-conditiile-de-inscriere/>. – Accesat: 22.02.2019.
81. Cunoști geografia, cultura și istoria Poloniei? Participă la un concurs și câștigă un bilet pentru două persoane în Varșovia: [despre Concursul „Descoperă Polonia”] [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://diez.md/2019/04/08/cunosti-geografia-cultura-si-istoria-poloniei-participa-la-un-concurs-si-castiga-un-bilet-pentru-doua-persoane-varsovia/>. – Accesat: 08.04.2019.
82. (foto) Are 19 ani și două romane lansate „Nimic nu este imposibil dacă lupti, crezi și speri” [Lansarea romanului Să nu mă lași de Marinela Lungu la Biblioteca Centrală] [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://diez.md/2019/05/26/foto-19-ani-si-2-romane-lansate-nimic-nu-este-imposibil-daca-lupti-crezi-si-speri/>. – Accesat: 26.05.2019.
83. Te plictisești în vacanță? Înscrie-te la atelierele de scriere creativă și vei putea redacta un basm propriu [Proiectul „101 basme românești”] [Resursă electronică]. – Disponibil: https://diez.md/2019/07/10/te-plictisesti-vacanta-inscrie-te-la-atelierele-de-scriere-creativa-si-vei-putea-redacta-un-basm-propriu/?fbclid=IwAR28PA4h4IXM4Tt-CU41_oo8v-PFRNJqUEkNuJOPxsFr5heYDEF8nFidhws. – Accesat: 12.07.2019.
84. (foto) Provocarea verii. Copii pot participa la programul educativ-cultural la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://diez.md/2019/07/19/foto-provocarea-verii-copii-pot-participa-la-programul-educativ-cultural-la-biblioteca-municipala-b-p-hasdeu/>. – Accesat: 22.07.2019.
85. Ce a spus despre Limba Română (aproape) fiecare scriitor prezent pe Aleea Clasicilor din Chișinău [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://diez.md/2019/08/31/ce-spus-despre-limba-romana-aproape-fiecare-scriitor-prezent-pe-aleea-clasicilor-din-chisinau/>. – Accesat: 06.09.2019.

86. La Chișinău a apărut o nouă revistă de studii culturale și literatură. Ce conține aceasta [Revista Dialogica] [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://diez.md/2019/08/31/la-chisinau-aparut-o-noua-revista-de-studii-culturale-si-literatura-ce-contine-aceasta/>. – Accesat: 06.09.2019.
87. Biblioteca Municipală "B.P. Hasdeu" sărbătorește 142 de ani de la fondare. Care este programul evenimentelor [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://diez.md/2019/10/16/biblioteca-municipala-b-p-hasdeu-sarbatoreste-142-de-ani-de-la-fondare-care-este-programul-evenimentelor/>. – Accesat: 04.11.2019.
88. Zilele bibliotecii poloneze la Chișinău. Care este programul evenimentului [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://diez.md/2019/11/10/zilele-bibliotecii-poloneze-la-chisinau-care-este-programul-evenimentului/>. – Accesat: 10.11.2019.
89. Ploaie de meteoriți la Poșta Veche [ZARD ART vor transmite mesaje minorilor din alt sector la Biblioteca „L. Rebreanu”] [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://diez.md/2019/11/15/ploaie-de-meteoriti-la-posta-veche-mai-multi-tineri-vor-transmite-mesaje-minorilor-din-alte-sectoare-ale-orasului/?fbclid=IwAR0nmYi6ttdp3KOjbddN7EGVPMIxIILLRGc0nuiYF1srfHYgWmYKYIF5XY>. – Accesat: 15.11.2019.
90. Rock'n Roll în bibliotecă pentru un mediu mai curat. The Wax Road te invită la un concert gratuit [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://diez.md/2019/12/05/rockn-roll-biblioteca-pentru-un-mediu-mai-curat-wax-road-te-invita-la-un-concert-gratuit/>. – Accesat: 05.12.2019.
91. Vino la Biblioteca Hasdeu să-l cunoști pe primul Om-Acvariu din Moldova. Detalii despre eveniment [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://diez.md/2019/06/13/vino-la-biblioteca-hasdeu-sa-l-cunosti-pe-primul-om-acvariu-din-moldova-detalii-despre-eveniment/>. – Accesat: 13.06.2019.

www.echipahasdeu.wordpress.com

92. Caravana roboțelilor [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://echipahasdeu.wordpress.com/2018/11/15/caravana-roboteilor/>. – Accesat: 15.11.2019.

www.eucitesc.md

93. Ataman, Viorica. Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” invită la întâlnirea cu scriitoarea Tatiana Țîbuleac. Sunt invitați cititorii, scriitorii, oamenii de cultură, bibliotecarii, criticii literari [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://eucitesc.md/2019/02/27/biblioteca-municipala-b->

[p-hasdeu-invita-la-intalnirea-cu-scriitoarea-tatiana-tibuleac-sunt-invitati-cititorii-scriitorii-oamenii-de-cultura-bibliotecarii-criticii-literar/](#) . – Accesat: 01.03.2019.

94. Ataman, Viorica. Află care sunt cărțile propuse în acest an pentru programul „Chișinăul citește” [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://eucitesc.md/2019/02/20/afla-care-sunt-cartile-propuse-in-acest-an-pentru-programul-chisinaul-citeste/>. – Accesat: 20.02.2019.
95. Ataman, Viorica. Citim Eminescu, inițiativă comunitară de lectură publică a operei poetului în cadrul Centrului Academic Internațional Eminescu [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://eucitesc.md/2019/01/14/citim-eminescu-initiativa-comunitara-de-lectura-publica-a-operei-poetului-in-cadrul-centrului-academic-international-eminescu/>. – Accesat: 22.07.2019.
96. Ataman, Viorica. Parascovia Onciu, directoarea Bibliotecii „Transilvania” din sectorul Ciocana al capitalei: În fiecare zi vin la noi, la bibliotecă, peste 400 de persoane [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://eucitesc.md/2019/02/06/parascovia-onciu-directoarea-bibliotecii-transilvania-din-sectorul-ciocana-al-capitalei-in-fiecare-zi-vin-la-noi-la-biblioteca-pest-400-de-persoane/?fbclid=IwAR3ufuOnlyIxtqpSYdfPPs4RG1IXo3IsZCsvyVYgTgT5pje9xpMt1Dd76Dw>. – Accesat: 10.06.2019.
97. Ataman, Viorica. A fost lansată antologia „101 basme românești, scrise de copii” [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://eucitesc.md/2019/12/02/a-fost-lansata-antologia-101-basme-romanesti-scrise-de-copii/>. – Accesat: 02.12.2019.
98. „O istorie ilustrată a românilor de la est de Prut” de Octavian Țîcu lansată la Chișinău <http://eucitesc.md/2019/01/18/o-istorie-ilustrata-a-romanilor-de-la-est-de-prut-de-octavian-ticu-lansata-la-chisinau/>. – Accesat: 18.01.2019.

www.evensi.com

99. 101 basme românești scrise de copii [Resursă electronică]. – Disponibil: https://www.evensi.com/101-basme-rom%C8%99-scrise-copii-biblioteca-municipala-hasdeu/323200351?_ga=2.228767833.473145718.1563870039-1036599512.1563870039 – Accesat: 23.07.2019.
100. Provocarea Verii la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://www.evensi.com/provocarea-verii-biblioteca-municipala-hasdeu/322024457>. – Accesat: 23.07.2019.

www.expresul.md

101. O carte care a prins aripi în timp [„Pe aripile timpului” este titlul cărții de versuri lansată recent de către autoarea Adelina Labic-Lungu] [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://www.expresul.md/2019/06/10/o-carte-care-a-prins-aripi-in-timp/>. – Accesat: 10.06.2019.

https://www.glaspress.rs/

102. Богоева, Ирина. Творческа вечер на бесарабския българин Димитър Боримечков се състоя в Кишинев. – Acces Internet: <https://www.glaspress.rs/%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BA%D0%B0-%D0%B2%D0%B5%D1%87%D0%B5%> – Accesat: 12.04.2019.

www.gradinita15.educ.md

103. Caravana roboțelilor cu „B. P. Hasdeu” 01.03.2019. [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://gradinita15.educ.md/2019/03/01/caravana-roboteilor-cu-bp-hasdeu-01-03-2019/>. – Accesat: 14.02.2019.

http://hotnews.md

104. O trupă rock și o bibliotecă și-au unit eforturile [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://hotnews.md/articles/view.hot?id=61486&fbclid=IwAR1NSUzPAEKxDo00im0eiq7Qc0unmjMq4hhwgJzde0LCVu8yINi2n5Eucal>. – Accesat: 16.12.2019.

impresiidinviaticarti.wordpress.com

105. Maria Pilchin: „Eu sunt un Martin Eden” [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://impresiidinviaticarti.wordpress.com/2019/04/15/maria-pilchineu-sunt-un-martin-eden/?fbclid=IwAR2iW2EHWj92nXWZgNaMLScueKiteAQNi34btY0RaFcr7FaO-2gCDTLWEXw>. – Accesat: 15.04.2019.

www.independent.md

106. Chișinăul citește! Biblioteca Centrală lansează o nouă campanie de promovare a lecturii [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://independent.md/294911-2/>. – Accesat: 14.02.2019.

www.ipn.md

107. Două cărți și o expoziție, prezentate la Biblioteca „A. Mickiewicz” din Chișinău [Resursă electronică]. – Disponibil: https://www.ipn.md/ro/doua-carti-si-o-expozitie-prezentate-la-biblioteca-a-7967_1069572.html. – Accesat: 13.11.2019.

www.joblist.md

108. Biblioteca Municipală B.P. Hasdeu a premiat 100 de bibliotecari [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://joblist.md/ro/news/cariera/biblioteca-municipala-b-p-hasdeu-a-premiat-100-de-bibliotecari>. – Accesat: 04.11.2019.

http://www.jutrzenka.md/

109. Andreev, Oxana. Provocare cu accent polonez: [Despre programul estival Provocarea verii: Citește! Descoperă! Creează] [Resursă electronică]. – Disponibil: http://www.jutrzenka.md/201908/jutrzenka_2019_08.pdf. – Accesat: 01.08.2019.
110. Andreev, Oxana. Decembrie. Mickiewicz : [Despre organizarea Cafenelei literare „Decembrie. Mickiewicz”, desfășurată la Biblioteca de cultură și literatură polonă „A. Mickiewicz”] [Resursă electronică]. – Disponibil: http://jutrzenka.md/20190102/jutrzenka_2019_01.pdf. – Accesat: 01.01.2019.
111. W dziewiątą rocznicę katastrofy smoleńskiej: [despre comemorarea victimelor accidentului aviatic de la Smolensk] [Resursă electronică]. – Disponibil: http://jutrzenka.md/20190102/jutrzenka_2019_01.pdf. – Accesat: 01.04.2019.
112. Duży kadr: Polska Biblioteka im. Adama Mickiewicza na XXII Międzynarodowych Targach Książki dla Dzieci i Młodzieży: [despre participarea Bibliotecii de cultură și literatură polonă „A. Mickiewicz” la Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, ediția a XXIII-a] [Resursă electronică]. – Disponibil: http://jutrzenka.md/20190102/jutrzenka_2019_01.pdf. – Accesat: 01.04.2019.
113. Wizyta ministra Jacka Czaputowicza w Kiszyniowie: [despre vizita Ministrului Afacerilor Externe al Poloniei, Jacek Czaputowicz, la Biblioteca de cultură și literatură polonă „A. Mickiewicz”] [Resursă electronică]. – Disponibil: http://www.jutrzenka.md/201907/jutrzenka_2019_07.pdf. – Accesat: 01.07.2019.
114. DZIEN MATKI w Kiszyniowie: despre participarea Bibliotecii de cultură și literatură polonă „A. Mickiewicz”, la sărbătoarea Ziua Mamei, desfășurată la Centrul pentru Dezvoltare și Antreprenariat Moldova-Polonia [Resursă electronică]. – Disponibil: http://www.jutrzenka.md/201907/jutrzenka_2019_07.pdf. – Accesat: 01.07.2019.

www.locals.md

115. Talcioc (științific) [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://locals.md/2019/talcioc-stiintific/>. – Accesat: 29.01.2019.

116. Rock'n'bibliotecă [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://locals.md/2019/the-wax-road-unplugged/>. – Accesat: 15.12.2019.

117. Chișinăul în filme [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://locals.md/2019/chisinaul-in-filme/>. – Accesat: 20.12.2019.

www.mama.md

118. Participă la un concurs de proiecte de amenajare și câștigă premii [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://mama.md/news/oportunit%C4%83%C8%9Bi/particip%C4%83-la-un-concurs-de-proiecte-de-amenajare-%C8%99i-c%C3%A2%C8%99tig%C4%83-premii-r17518/>. – Accesat: 25.02.2019.

119. Copiii au scris 101 basme pentru Ziua Unirii [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://mama.md/news/cultur%C4%83-%C8%99i-art%C4%83/copiii-au-scris-101-basme-pentru-ziua-unirii-r20648/>. – Accesat: 04.12.2019.

www.mamaplus.md

120. Copilul tău adoră arta scrisului? Înscrie-l la un atelier practic, inițiat de biblioteca „B.P. Hasdeu” [101 basme românești] [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://www.mamaplus.md/ro/stiri/evenimente/copilul-tau-adora-arta-scrisului-inscrie-l-la-un-atelier-practic-initiat-de>. – Accesat: 29.07.2019.

www.news.24.md

121. Programul evenimentelor pentru copiii de 1 iunie [Biblioteca Municipală „Bogdan Petriceicu Hasdeu” promite multe surprize micuților. Aici va fi lansat proiectul „Provocarea verii”] [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://news.24.md/ro/entertainment/programul-evenimentelor-pentru-copiii-de-1-iunie-news-BXYaAkQitETu>. – Accesat: 02.07.2019.

122. „101 Basme Românești”, lansat la București și Chișinău, la 101 ani de la Marea Unire [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://news.24.md/ro/culture/101-basme-romanesti-lansat-la-bucuresti-si-chisinau-la-101-ani-de-la-marea-unire-news-1rzExhD>. – Accesat: 26.11.2019.

www.mirkout.com

123. Copiii au scris 101 basme pentru Ziua Unirii [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://mirkout.com/kishinev/copiii-au-scris-basme-pentru-ziua-unirii-event7710922>. – Accesat: 30.11.2019.

124. Lansarea studiului filmografic „Chișinăul în filme” [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://mirkout.com/kishinev/lansarea-studiului-filmografic-chisinaul-in-filme-event7724447>. – Accesat: 20.12.2019.

<http://moldova9.com/>

125. Guțu, Vitalie. #OcanăCuApă pentru pisicile fără adăpost. Cititorii bibliotecii "Liviu Rebreanu" din Chișinău au oferit apă animăluțelor / Vitalie Guțu // – Acces Internet: http://moldova9.com/foto-ocanacuapa-pentru-pisicile-fara-adapost-cititorii-bibliotecii-liviu-rebreanu-din-chisinau-au-oferit-apa-animalutelor/?fbclid=IwAR17pvzgNPQPvZpPQ8i8Nlsl8Jpu5g-31Fo_rEOZeLRR50iYh8vm63sznys. Accesat: 09.08.2019.

www.moldpres.md

126. A fost lansat Programul de lectură „Chișinăul citește” [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://www.moldpres.md/news/2019/02/13/19001250> . – Accesat: 13.02.2019.
127. Au fost decernate premiile Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://www.moldpres.md/news/2019/04/15/19002964>. – Accesat: 16.04.2019.
128. Au început Zilele bibliotecii de cultură și literatură polonă” [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://www.moldpres.md/news/2019/11/13/19009156>. – Accesat: 13.04.2019.
129. O antologie de basme românești, scrise de copii, a fost lansată la Chișinău [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://www.moldpres.md/news/2019/11/30/19009745>. – Accesat: 30.11.2019.
130. La Chișinău au avut loc Zilele Bibliotecii „Târgu-Mureș” [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://www.moldpres.md/news/2019/11/29/19009710>. – Accesat: 29.11.2019.
131. Roibu, N., Biblioteca „Ștefan cel Mare” din capitală a marcat 15 ani de activitate [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://www.moldpres.md/news/2019/11/13/19009138>. – Accesat: 13.11.2019.

www.noi.md

132. Concursul se desfășoară în cadrul unui proiect de organizare comunitară implementat de CAPD la Poșta Veche [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://noi.md/societate/chiar-tu-poti-participa-la-amenajarea-singurei-biblioteci-din-sectorul-posta-veche>. – Accesat: 22.02.2019.
133. La Chișinău va avea loc etapa finală a Concursului Bătălia cărților [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://noi.md/capitala/la-chisinau-va-avea-loc-etapa-finala-a-concursului-batalia-cartilor>. – Accesat: 05.12.2019.

134. Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” organizează etapa finală a Concursului de lectură Bătălia cărților, ediția a V-a [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://noi.md/md/capitala/lachisinau-va-avea-loc-etapa-finala-a-concursului-batalia-cartilor>. – Accesat: 05.12.2019.

www.ndb.md

135. Георги Барбаров. „Имам какво да губя – живея!” [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://www.ndb.md/%D0%B3%D0%B5%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B8-%D0%B1%D0%B0%>. – Accesat: 13.03.2019.

136. Българската Библиотека „Христо Ботев” в Кишинев отбеляза своя празник [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://www.ndb.md/%D0%B1%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D1%81%D0%BA%D0%>. – Accesat: 12.03.2019.

www.noroc.tv.md

137. A fost lansat Programul de lectură „Chișinăul citește” [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://noroc.tv/news/a-fost-lansat-programul-de-lectura-c>. – Accesat: 14.02.2019.

www.oficial.md

138. Biblioteca Metropolitană București a oferit 3000 de cărți Republicii Moldova [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://oficial.md/social/biblioteca-metropolitana-bucuresti-a-oferit-3000-de-carti-republicii-moldova?fbclid=IwAR0uljbB6-Osce--rFMzOwYdmUM75hHuhblmAocDKiEV3WR5qeYnNgEIWXc>. – Accesat: 17.04.2019.

www.pages.md

139. Cei mai buni bibliotecari, premiați [Gala Excelenței Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, organizate cu prilejul împlinirii a 142 de ani de la fondarea instituției] [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://pages.md/ro/cei-mai-buni-bibliotecari-premiati/>. – Accesat: 05.11.2019.

140. Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a premiat 100 de bibliotecari [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://pages.md/ro/biblioteca-municipala-b-p-hasdeu-a-premiat-100-de-bibliotecari/>. – Accesat: 05.11.2019.

www.perfecte.md

141. Tu când ai fost ultima data la biblioteca? Maria Pilchin argumentează: „Găsești oportunități de dezvoltare personală!” [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://perfecte.md/article/lifestyle/tu-cand-ai-fost-ultima-data-la-biblioteca-maria-pilchin-argumenteaza---2479061.html>. – Accesat: 14.02.2019.

142. „Facebook – fabrica de narcisism”, una dintre operele care o sa te surprindă! iată 5 recomandări de cărți de la criticul literar Maria Pilchin [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://perfecte.md/lifestyle/facebook-fabrica-de-narcisism-una-dintre-operele-care-o-sa-te-surprinda-iata-5-recomandari-de-carti-de-la-criticul-literar-maria-pilchin---2457422.html>. – Accesat: 25.01.2019.
143. Pilchin, Maria. Recomandare de carte (Anchetă). [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://perfecte.md/article/lifestyle/facebook-fabrica-de-narcisism-una-dintre-operele-care-o-sa-te---2462651.html?fbclid=IwAR0xybRWMkcPky1iGjV-Dli8PAK-kGwwxqB8KAuacaEF4qG-dDyIMqiwLUQ>. – Accesat: 4.02.2019.

www.prime.md

144. Rubrica OAMENI CA NOI: Liliana Juc a lansat pentru prima dată la noi un teatru de marionete în bibliotecă [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://prime.md/ro/emisiune/prima-ora-1-octombrie-2019-2437-video---92889html>. – Accesat: 01.11.2019.

www.profesor.md

145. 101 basme românești scrise de copii [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://profesor.md/101-basme-romanesti-scrise-de-copii/>. – Accesat: 24.07.2019.
146. Studiază gratuit o limbă nouă [curs de „Limba Bulgară” la Filiala „Hristo Botev”] [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://profesor.md/studiaza-gratuit-o-limba-noua/>. – Accesat: 19.09.2019.
147. Participă la un concurs de proiecte de amenajare a singurii biblioteci din Cartierul Poșta Veche. Vezi condițiile de înscriere // profesor.md. – 23.02.2019. – Acces Internet: <http://profesor.md/participa-la-un-concurs-de-proiecte-de-amenajare-a-singurii-biblioteci-din-sectorul-posta-veche/>. – Accesat: 24.02.2019.

www.publika.md

148. O carte pentru copii intitulată „Prietenii mei Dragi” a fost lansată de Eugen Doga [Resursă electronică]. – Disponibil: https://www.publika.md/o-carte-pentru-copii-intitulata-prietenii-mei-dragi-a-fost-lansata-de-eugen-doga_3034088.html. – Accesat: 14.02.2019.
149. Distracție de 1 iunie! Accesul copiilor la Grădina zoologică va fi gratuit [Resursă electronică]. – Disponibil: https://www.publika.md/distractie-de-1-iunie-accesul-copiilor-la-gradina-zoologica-va-fi-gratuit_3043456.html. – Accesat: 03.07.2019.

www.radiochisinau.md

150. Întâlnire cu scriitoarea Tatiana Țibuleac. Cititorii sunt invitați la Biblioteca Municipală „B.P.

- Hasdeu” [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://radiochisinau.md/intalnire-cu-scriitoarea-tatiana-tibuleac-cititorii-sunt-invitati-la-biblioteca-municipala-bp-hasdeu---83086.html>. – Accesat: 01.03.2019.
151. Duplex profesional cu participarea angajaților bibliotecilor din Chișinău și București [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://radiochisinau.md/duplex-profesional-cu-participarea-angajatilor-bibliotecilor-din-chisinau-si-bucuresti---85566.html>. – Accesat: 16.04.2019.
152. Biblioteca Metropolitană București a donat 3000 de cărți bibliotecilor din Chișinău [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://radiochisinau.md/biblioteca-metropolitana-bucuresti-a-donat-3000-de-carti-bibliotecilor-din-chisinau---85608.html>. – Accesat: 16.04.2019.
153. Proiectele a șase fotografii, vernisate la Biblioteca „B.P. Hasdeu” [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://radiochisinau.md/proiectele-a-sase-fotografе-vernise-lе-biblioteca-b-p-hasdeu---80927.html>. – Accesat: 18.01.2019.
154. „Dialogica” - O nouă revistă de studii culturale și literare a fost lansată la biblioteca B.P. Hasdeu din Chișinău [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://radiochisinau.md/-dialogica-o-noua-revista-de-studii-culturale-si-literare-a-fost-lansata-la-biblioteca-bp-hasdeu-din-chisinau---93975.html>. – Accesat: 19.09.2019.
155. Biblioteca „Ștefan cel Mare” din Capitală a marcat 15 ani de activitate [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://radiochisinau.md/biblioteca-stefan-cel-mare-din-capitala-a-marcata-15-ani-de-activitate---98711.html>. – Accesat: 13.09.2019.
156. Consiliul Asociației Bibliotecarilor din Moldova, întrunit la BNRM [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://radiochisinau.md/consiliul-asocatiei-bibliotecarilor-din-moldova-intrunit-la-bnrm---98787.html>. – Accesat: 14.09.2019.
157. Volumul „101 Basme Românești”, omagiu celor 101 ani împliniți de la Marea Unire [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://radiochisinau.md/volumul-101-basme-romanesti-omagiu-celor-101-ani-impliniti-de-la-marea-unire---99532.html>. – Accesat: 27.11.2019.

www.realitatea.md

158. „Caravana Roboților”, la grădinița nr. 175 din Chișinău. Cât de entuziasmați au fost copii (FOTO) [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://www.realitatea.md/caravana-robotelor--la-gradinuta-nr--175-din-chisinau--cat-de-entuziasmati-au-fost-copii--foto-90581.html>. – Accesat: 07.02.2019.

www.regional.md

159. Cei mai buni cititori „se vor bate” în cadrul evenimentului „Bătălia cărților” [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://regional.md/cei-mai-buni-cititori-se-vor-bate-in-cadrul-evenimentului-batalia-cartilor/>. – Accesat: 07.12.2019.

www.rtr.md

160. Библиотеке имени штефана чел маре исполнилось 15 лет [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://rtr.md/news/102172794/>. – Accesat: 13.09.2019.

www.rus.bg

161. Болгарская библиотека в Кишиневе 27 лет популяризирует болгарскую литературу и культуру [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://rus.bg/esche/interesno/interesno/26042-bolgarskaya-biblioteka-v-kishineve-27-let-populyariziruet-bolgarskuyu-literaturu-i-kulturu>. – Accesat: 14.03.2019.

https://www.svetlina.online/

162. Швидченко, Евелина. Читалището „Христо Ботев” издава библиографичен указател на творчеството на бесарабския поет Георги Барбаров [Resursă electronică]. – Disponibil: https://www.svetlina.online/?p=1663&fbclid=IwAR2k_E3bqNCqR820tOoHqM4m89rpegFbzbN-f064TTzDyFCOSdHtAR3FLsg. – Accesat: 11.03.2019.

163. Косых, Олег. Тараклийския летописец на бесарабските българи [Resursă electronică]. – Disponibil: https://www.svetlina.online/?p=1741&fbclid=IwAR2L8m_ewjX7YU5VwUQRkWaG2B8r-CGhbd5XbrClBaVN6wI-0fBGJ04jEf0. – Accesat: 7.04.2019.

www.syfeed.com

164. Singura biblioteca din cartierul Posta Veche din capitala va deveni mai atractiva pentru cititori. Un ONG si-a propus sa amenajeze un scuar in curtea acesteia [Video] [Resursă electronică]. – Disponibil: https://syfeed.com/ro/news-details/singura-biblioteca-din-cartierul-posta-veche-din-capitala-va-deveni-mai-atractiva-pentru-cititori-un-ong-si-a-propus-sa-amenajeze-un-scuar-in-curtea-acesteia-video_18527834.html. – Accesat: 19.12.2019.

www.moldova.europalibera.org

165. Ivan Pilchin: Limba, cartea, literatura și arta sunt menite să ne umanizeze, să ne apropie, pentru a progresa împreună [Resursă electronică]. – Disponibil: https://moldova.europalibera.org/a/30132970.html?fbclid=IwAR1zVyNcJu_om83EcG19tXXA_LRnZiCzoj83Ufirhw91Bv5G-f03VICjh3-M. – Accesat: 30.08.2019.

166. Astăzi în Moldova și în lume [Program literar-muzical dedicat Limbii Române la Biblioteca Municipală „Bogdan Petriceicu Hașdeu” și Biblioteca „Onisifor Ghibu”] [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://moldova.europalibera.org/a/ast%C4%83zi-%C3%AEn-moldova-%C8%99i-%C3%AEn-lume/30136782.html>. – Accesat: 30.08.2019.

167. Beneficiile nebanuite ale lecturii [interviu cu Vasile Botnaru, moderatorul emisiunii „Punct și de la capăt” și Mariana Harjevschi, Ivan Pilchin și Maria Pilchin] [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://moldova.europalibera.org/a/beneficiile-nebanuite-ale-lecturii/30337802.html>. – Accesat: 22.12.2019.

www.timpul.md

168. Ospitalitate, tradiție, mister [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://www.timpul.md/articol/ospitalitate-tradiie-mister-140685.html>. – Accesat: 01.07.2019.

www.trm.md

169. Află ce cărți sunt lecturate în cadrul programului „Chișinăul citește” la „Ora copiilor” [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://www.trm.md/ro/radio-moldova-promo/afla-lista-de-lectura-pentru-programul-chisinaul-citeste-la-ora-copiilor>. – Accesat: 06.08.2019.

170. „Exersăm la instrumente muzicale” la Biblioteca de Arte „Tudor Arghezi” [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://trm.md/ro/cultura/exersam-la-instrumente-muzicale-la-biblioteca-de-arte-tudor-arghezi>. – Accesat: 06.08.2019.

171. Cărțile scrise de polonezii din Basarabia expuse la Biblioteca „Adam Mickiewicz” [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://trm.md/ro/cultura/la-chisnau-au-inceput-zilele-biblotecii>. – Accesat: 13.11.2019.

172. Copii de pe ambele maluri ale Prutului, autori ai cărții „101 basme românești” [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://trm.md/ro/cultura/copii-de-pe-ambele-maluri-ale-prutului-autori-ai-cartii-101-basme-romanesti/>. – Accesat: 30.11.2019.

173. O trupă rock și o bibliotecă și-au unit eforturile în intenția de a proteja mediul [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://www.trm.md/ro/cultura/o-trupa-rock-si-o-biblioteca-si-au-unit-eforturile-in-ideea-de-a-proteja-mediul>. – Accesat: 16.12.2019.

www.tvrmoldova.md

174. „101 basme românești” vor fi prezentate copiilor din România și Republica Moldova [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://tvrmoldova.md/social/101-basme-romanesti-vor-fi-prezentate-copiilor-din-romania-si-republica-moldova/>. – Accesat: 26.11.2019.

175. Cărțile donate în cadrul campaniei „Cartea care ne unește – din Basarabia, cu drag” au ajuns la București [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://tvr moldova.md/actualitate/cartile-donate-in-cadrul-campaniei-cartea-care-ne-uneste-din-basarabia-cu-drag-quot-au-ajuns-la-bucuresti/>. – Accesat: 13.12.2019.
176. Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” i-a premiat pe cei mai buni bibliotecari [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://tvr moldova.md/cultura/biblioteca-municipala-b-p-hasdeu-i-a-premiat-pe-cei-mai-buni-bibliotecari/>. – Accesat: 04.11.2019.
177. Biblioteca „Ștefan cel Mare” din capitală a marcat 15 ani de activitate [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://m.tvr moldova.md/cultura/biblioteca-stefan-cel-mare-din-capitala-a-marcata-15-ani-de-activitate/>. – Accesat: 13.11.2019.
178. Cărțile donate în cadrul campaniei „Cartea care ne unește – din Basarabia, cu drag” au ajuns la București [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://tvr moldova.md/actualitate/cartile-donate-in-cadrul-campaniei-cartea-care-ne-uneste-din-basarabia-cu-drag-quot-au-ajuns-la-bucuresti/>. – Accesat: 13.12.2019.

www.tv8.md

179. În Chișinău s-a deschis Salonul Internațional de Carte 2019 Unde are loc și cât va dura [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://tv8.md/2019/04/11/in-chisinau-s-a-deschis-salonul-international-de-carte-2019-unde-are-loc-si-cat-va-dura/>. – Accesat: 16.04.2019.

www.unimedia.info

180. Prima expoziție fotografică realizată în exclusivitate de femei, la Biblioteca „Hasdeu” [Biblioteca Centrală] [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://unimedia.info/ro/news/0d29d251d619bbf5/prima-expozitie-fotografica-realizata-in-exclusivitate-de-femei-la-biblioteca-hasdeu.html>. – Accesat: 18.01.2019.

www.voceabasarabiei.md

181. A fost lansat Programul de lectură „Chișinăul citește” [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://voceabasarabiei.md/cultura/item/10696-a-fost-lansat-programul-de-lectura-chisinaul-citeste>. – Accesat: 14.02.2019.
182. Începe Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret la Moldexpo [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://voceabasarabiei.md/social/item/13063-incepe-salonul-international-de-carte-pentru-copii-si-tineret-la-moldexpo>. – Accesat: 08.04.2019.
183. Au fost decernate premiile Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://voceabasarabiei.md/cultura/item/13476-au-fost->

decernate-premiile-salonului-international-de-carte-pentru-copii-si-tineret. – Accesat:
16.04.2019.

<https://wind.md>

184. Rock'n Bibliotecă [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://wind.md/event/rock-n-biblioteca-live/>. – Accesat: 15.11.2019.

www.yam.md

185. Volumul „101 Basmе Românești”, punte între București și Chișinău [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://news.yam.md/ro/story/9838302>. – Accesat: 03.12.2019.

186. La Chișinău va avea loc etapa finală a Concursului Bătălia cărților [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://news.yam.md/ro/story/9848482>. – Accesat: 05.12.2019.

187. Rock'n Roll în bibliotecă pentru un mediu mai curat. The Wax Road te invită la un concert gratuit [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://news.yam.md/ro/story/9845006>. – Accesat: 05.12.2019.

188. O trupă rock și o bibliotecă și-au unit eforturile [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://news.yam.md/ro/story/9887705>. – Accesat: 16.12.2019.

www.youtube.md

189. Cuvânt de salut dr. Mariana Harjevschi. [19 octombrie 2019, Biblioteca Centrală. Conferința dedicată a 142 de ani de la înființarea instituției] [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://www.youtube.com/watch?v=IYQMrae8nQ>. – Accesat: 05.11.2019.

190. Conferința „Biblioteca Publică a orașului Chișinău: noi dezvoltări” – despre istoria încălțată a Bibliotecii Publice din Chișinău a cărei succesoare ne considerăm, 19 octombrie, 2019 [Mesaj de salut M. Harjevschi, moderator L. Kulikovski] [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://www.youtube.com/watch?v=OljzrHFWMY>. – Accesat: 05.11.2019.

191. Conferință B.P. Hasdeu – apogeul intelectual al dinastiei Hasdeu [moderator A. Moraru, M. Pilchin] [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://www.youtube.com/watch?v=K68IKT2D9zQ>. – Accesat: 05.11.2019.

192. 19 octombrie 2019, Sediul Central al Bibliotecii Hasdeu, Conferința Științifică dedicată celor 142 ani de la întemeierea instituției. Moderatori: Lidia Kulikovski și Ivan Pilchin [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://www.youtube.com/watch?v=D9eJF8zhzds>. – Accesat: 05.11.2019.

193. Antologia „101 Basmе Românești” prezentată de Ramona Mezei și Teatrul Licurici la Matinal [TVR1] [Resursă electronică]. – Disponibil:

https://www.youtube.com/watch?v=gWQjA5Embni&fbclid=IwAR0CvZ7KmDeNiArl_mLMqpK_V_YA2TYY-l-yNnNQsgw3Gc4OeqUHeg09b2c. – Accesat: 28.11.2019.

194. Provocarea verii 2019 la Biblioteca Târgu-Mureș : [Impresiile utilizatorilor privind Programul Provocarea verii, sezonul II] [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://www.youtube.com/watch?v=EBfvhsRZMUQ&t=7s>. – Accesat: 01.07.2019.
195. Cărți jubiliare pentru copii – 2019 [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://www.youtube.com/watch?v=JqAwT2kCu1U&t=4s>. – Accesat: 21.02.2019.

www.zdg.md

196. „Credeam că la vârsta asta stai pe laviță și nu trebuiești nimănu. Acum văd că nu e adevărat” [Despre proiectul social „Împreună cu bunicii”] [Resursă electronică]. – Disponibil: https://www.zdg.md/editia-print/social/credeam-ca-la-varsta-asta-stai-pe-lavita-si-nu-trebuiești-nimanui-acum-vad-ca-nu-e-adevarat?fbclid=IwAR0SkMkfT_zddqIFohvBq01So-9h-VMQJlf850veioBd7xfuTzchwj02KsQ. – Accesat 26.04.2019.

www.ziarulnational.md

197. Duplex profesional cu participarea angajaților bibliotecilor din Chișinău și București [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://www.ziarulnational.md/duplex-profesional-cu-participarea-angajatilor-bibliotecilor-din-chisinau-si-bucuresti/>. – Accesat: 16.04.2019.
198. Volumul „101 Basme Românești”, lansat la București și Chișinău, la 101 ani de la Marea Unire: A fost scris de copii și este dedicat preadolescenților [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://www.ziarulnational.md/volumul-101-basme-romanesti-lansat-la-bucuresti-si-chisinau-la-101-ani-de-la-marea-unire-este-dedicat-preadolescentilor/>. – Accesat: 26.11.2019.
199. Primul recital de poezie politică în R. Moldova: „Am transmis un semnal către societate că nu ne resemnăm, nu permitem să fie atacată limba română, nu acceptăm mascarada politică ce ne aruncă în trecutul sovietic” [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://www.ziarulnational.md/primul-recital-de-poezie-politica-in-r-moldova-am-transmis-un-semnal-catre-societate-ca-nu-ne-resemnam-nu-permitem-sa-fie-atacata-limba-romana-nu-acceptam-mascarada-politica-ce-ne-arunca-in-trecutul-sovietic/>. – Accesat: 28.11.2019.

www.ziudeazi.md

200. Un proiect moldo-româno-german pentru biblioteci a fost lansat în R. Moldova și va ajunge și la Cahul [8 octombrie a fost lansat proiectul „Ora să ȘTIM”] [Resursă electronică]. – Disponibil:

<https://ziuadeazi.md/post/un-proiect-moldo-romano-german-pentru-biblioteci-a-fost-lansat-in-r-moldova-si-va-ajunge-si-la-cahul>. – Accesat: 05.11.2019.

www.jc.md

201. A-POLITICE // Cine (nu) are nevoie de Biblioteca „Onisifor Ghibu”? [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://www.jc.md/a-politice-cine-nu-are-nevoie-de-biblioteca-onisifor-ghibu/>. – Accesat: 5.04.2019.

https://moldovapentruviata.md/

202. Activitate la Biblioteca „Onisifor Ghibu”: Prietenie și iubire [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://moldovapentruviata.md/activitate-la-biblioteca-onisifor-ghibu-prietenie-si-iubire/>. – Accesat: 24.11.2019.

www.history.asm.md

203. Lansarea cărții Istoria filosofiei românești. Volumul I (2017), Volumul II (2018), Volumul III (2019) Autor: prof. univ., dr. hab. Gheorghe Bobîna, la Biblioteca „Onisifor Ghibu” [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://www.history.asm.md/index.php/ro/activitate/invitatii/953-lansare-de-carte>. – Accesat: 11.12.2019.

Resurse electronice, România

www.adevarul.ro

204. „Mintea satului cea de pe urmă”, un roman despre satul moldovenesc lansat la Chișinău [Resursă electronică]. – Disponibil: https://adevarul.ro/moldova/actualitate/mintea-satului-cea-urma-roman-despre-satul-moldovenesc-lansat-chisinau-1_5cf8ab39445219c57e7d044e/index.html. – Accesat: 10.06.2019.

www.antena3.ro

205. Volumul „101 Basme Românești”, punte între București și Chișinău [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://jurnalul.antena3.ro/cultura/carte/volumul-101-basme-romanesti-punte-intre-bucuresti-si-chisinau-829289html>. – Accesat: 04.12.2019.

www.amosnews.ro

206. [Biblioteca Metropolitană București inițiază proiectul „Cartea, itinerar la Chișinău”](https://www.amosnews.ro/biblioteca-metropolitana-bucuresti-initiaza-proiectul-car-tea-itinerar-la-chisinau-2019-04-08) [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://www.amosnews.ro/biblioteca-metropolitana-bucuresti-initiaza-proiectul-car-tea-itinerar-la-chisinau-2019-04-08>. – Accesat: 10.04.2019.

www.bibmet.ro

207. Vizită de studiu la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” din Chișinău [Resursă electronică]. –

Disponibil: <https://www.bibmet.ro/vizita-de-studiu-la-biblioteca-municipala-b-p-hasdeu-din-chisinau/>. – Accesat: 18.04.2019.

www.bjbraila.ro

208. Festivalul Poveștilor pentru Toate Vârstele, 16-18 octombrie, 2019 [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://www.bjbraila.ro/eveniment/festivalul-povestilor-pentru-toate-varstele/>. – Accesat: 05.11.2019.

www.brailanews24.wordpress.com

209. Festivalul Poveștilor pentru Toate Vârstele, 16-18 octombrie 2019 [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://brailanews24.wordpress.com/2019/10/11/festivalul-povestilor-pentru-toate-varstele/>. – Accesat: 05.11.2019.

https://confluente.org/

210. Șase „lecții de poezie” ținute în Basarabia de societatea culturală Apollon-România, 29august- 1 septembrie 2019, autor: prof. Claudia Bota [Resursă electronică]. – Disponibil: https://confluente.org/claudia_bota_1567576032.html. – Accesat: 05.09.2019.

www.europafm.ro

211. Biblioteca Metropolitană București duce cărți la Chișinău [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://www.europafm.ro/biblioteca-metropolitana-bucuresti-duce-carti-la-chisinau/>. – Accesat: 08.04.2019.

www.infoprut.ro

212. Biblioteca Metropolitană București inițiază proiectul „Cartea, itinerar la Chișinău” [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://infoprut.ro/52256-biblioteca-metropolitana-bucuresti-initiaza-proiectul-carte-itinerar-la-chisinau.html>. – Accesat: 10.04.2019.

www.obiectivbr.ro

213. Festivalul Poveștilor pentru Toate Vârstele, 16-18 octombrie, 2019 [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://obiectivbr.ro/content/festivalul-pove%C5%9Ftilor-pentru-toate-v%C3%A2rstele-la-biblioteca-jude%C5%A3ean%C4%83>. – Accesat: 05.11.2019.

www.rgnpress.ro

214. Directorul general al Bibliotecii Bogdan Petriceicu Hasdeu din Chișinău Mariana Harjevschi: Bibliotecile din R. Moldova nu ar fi rezistat fără susținerea bibliotecilor din România [Resursă electronică]. – Disponibil: http://www.rgnpress.ro/rgn_18/categorii/analize-interviuri/30565-2019-06-04-08-03-17.html. – Accesat: 10.06.2019.

215. Volumul „101 Basme Românești”, punte între București și Chișinău [Resursă electronică]. – Disponibil: http://www.rgnpress.ro/rgn_18/categorii/politic/31965-2019-12-04-10-56-13.html. – Accesat: 04.12.2019.

www.portal-ro.com

216. Singura bibliotecă din cartierul Posta Veche din capitală va deveni mai atractivă pentru cititori. Un ONG și-a propus să amenajeze un scuar în curtea acesteia [Resursă electronică]. – Disponibil: <http://portal-ro.com/post/singura-biblioteca-din-cartierul-posta-veche-din-capitala-va-deveni-mai-atractiva-pentru-cititori-un-ong-sia-propus-sa-amenajeze-un-scuar-in-curtea-acesteia-video/>. – Accesat: 03.03.2019.

www.tvr.ro

217. Uniți de „101 basme românești”. Proiect al Bibliotecilor Metropolitane de la București și Chișinău [Resursă electronică]. – Disponibil: http://stiri.tvr.ro/uniti-de-101-basme-romanesti-proiect-al-bibliotecilor-metropolitane-de-la-bucuresti-si-chisinau_853376_video.html#view. – Accesat: 02.12.2019.

www.superbebe.ro

218. Ziua Internațională a Copilului sărbătorită la „Teatrul din curte” [101 basme românești] [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://superbebe.ro/lifestyle/ziua-internationala-a-copilului-sarbatorita-la-teatrul-din-curte/>. – Accesat: 04.06.2019.

www.ziardebistrita.ro

219. Elevi din Dubăsari, Republica Moldova, la Mediateca Bibliotecii Județene „George Coșbuc” [Foștii cititori ai BM vorbesc despre timpul petrecut la bibliotecă] [Resursă electronică]. – Disponibil: <https://www.ziardebistrita.ro/elevi-din-dubasari-republica-moldova-la-mediateca-bibliotecii-judetene-george-cosbuc/?fbclid=IwAR3Yr1-3JmmqJRf3f-00uhyRwURwI2R29IIAvs0aHpnh6lDnVe-rtuZx0Co>. – Accesat: 11.07.2019.

EMISIUNI TV

www.a-tv.md

1. O seară de romanețe pe versurile lui Eminescu [Resursă electronică] : Emisiunea Accent Info. – Acces Internet: <http://a-tv.md/index.php?newsid=55472>. – Accesat: 10.06.2019. – Durata 3:10 min.

www.canal2.md

2. Ziua Internațională a Copilului. Ce evenimente sunt organizate în Capitală [Resursă electronică]. – Acces Internet: http://www.canal2.md/news/ziua-internationala-a-copilului-ce-evenimente-sunt-organizate-in-capitala_109218.html. – Accesat: 04.06.2019. – Durata 1:29 min.
3. Primul Centru Municipal de Tineret, la Chișinău. Cursuri gratuite pentru tineri [Resursă electronică] : [interview realizat cu Mila Șeremet despre Serviciului „Robotica la bibliotecă”]. – Acces Internet: http://www.canal2.md/news/primul-centru-municipal-de-tineret-la-chisinau-cursuri-gratuite-pentru-tineri_108531.html. – Accesat: 04.06.2019. – Durata 1:46 min.
4. „Caravana Roboștelor” [Resursă electronică] : [interview realizat cu Maria Bivol] : Emisiunea O nouă zi. – Acces Internet: http://www.canal2.md/emisiuni/o-noua-zi/o-noua-zi-7-februarie-2019_102060.html. – Accesat: 07.02.2019. – Durata 5 min., din 01:32:14.
5. Ziua îndrăgostiților [Resursă electronică] : [interview realizat cu Maria Bivol] : Emisiunea O nouă zi. – Acces Internet: http://www.canal2.md/emisiuni/o-noua-zi-14-februarie-2019_102567.html sau <https://www.facebook.com/onouazicanal2/videos/2211118325871544/?v=2211118325871544>. – Accesat: 14.02.2019. – Durata 3:20 min.
6. Concursul de lectură Bătălia cărților [Resursă electronică] : [interview realizat cu Maria Bivol] : Emisiunea O nouă zi. – Acces Internet: http://www.canal2.md/emisiuni/o-noua-zi-2-mai-2019_107436.html. – Accesat: 28.06.2019. – Durata 4:38 min, din 01:30:00.

www.canal3.md

7. Șezătoare în scop caritabil. Un grup de pensionari se adună săptămânal la biblioteca Ovidius din Capitală pentru a crea lucrări artizanale [Resursă electronică]. – Acces Internet: https://www.canal3.md/ro/sezatoare-in-scop-caritabil-un-grup-de-pensionari-se-aduna-saptamanal-la-biblioteca-ovidius-din-capi_82785.html. – Accesat: 21.01.2019. – Durata 2:15 min.
8. Primul Centru Municipal de Tineret a fost inaugurat în Capitală [Resursă electronică] : [interview realizat cu Mila Șeremet despre Serviciul „Robotica la bibliotecă”]. – Acces Internet: https://www.canal3.md/ro/primul-centru-municipal-de-tineret-a-fost-inaugurat-in-capitala_90550.html. – Accesat: 21.05.2019. – Durata 2:21 min.

9. Cititul revine pe poziții [Resursă electronică] : Emisiunea Impact. – Acces Internet: https://www.canal3.md/ro/emisiune/impact_2441_video_85988_pagev_4.html. – Accesat: 11.06.2019. – Durata 2:15 min., din min. 41:29.

www.jurnaltv.md

10. O nouă lucrare de la Octavian Țicu [Resursă electronică]. – Acces Internet: <http://www.jurnaltv.md/news/7b0869bd03a67b38/o-noua-lucrare-de-la-octavian-tacu.html>. – Accesat: 22.01.2019. – Durata 2:45 min.
11. 160 de ani de la Unirea Principatelor Române [Resursă electronică]. – Acces Internet: http://www.jurnaltv.md/news/cb63d347d251d88f/160-de-ani-de-la-unirea-principatelor-romane.html?fbclid=IwAR25Rcj3fjmo-9h9u8TG0-Nlh1MfENRjb-34Gv1BscV6l7WF_DT12G7bBpE#.XEmrvQUY3VI.facebook. – Accesat: 25.01.2019. – Durata 3:36 min.
12. 150 de locuitori ai Chișinăului au fost premiați astăzi la „Gala cititorului” [Resursă electronică]. – Acces Internet: <http://www.jurnaltv.md/news/f1c9c813f7cf08a2/150-de-locuitori-ai-chisinaului-au-fost-premiati-astazi-la-gala-cititorului.html>. – Accesat: 21.11.2019. – Durata 3:47 min.
13. Descoperim Chișinăul cinematografic [Resursă electronică]. – Acces Internet: <http://www.jurnaltv.md/news/339dd58d9311bb1b/jurnalul-orei-19-25-decembrie.html>. – Accesat: 25.12.2019. – Din min. 34:12.

www.ntv.md

14. Târg de carte în capitală [Resursă electronică]. – Acces Internet: <http://ntv.md/index.php?newsid=22258>. – Accesat: 11.04.2019. – Din min. 38:40.

www.prime.md

15. Trăiește în lumea cărților: Liliana Juc, cea care a lansat pentru prima dată la noi un teatru de marionete în bibliotecă [Resursă electronică]. – Acces Internet: https://www.prime.md/ro/rubrica-oameni-ca-noi-liliana-juc-a-lansat-pentru-prima-data-la-noi-un-teatru-de-marionete-in-biblioteca_92889.html. – Accesat: 11.06.2019. – Durata 4:24 min.

www.protv.md

16. Emisiunea „O seară perfectă” din 21.03.2019. Prima parte [De Ziua Internațională a Poeziei despre lansarea romanului „Privind înăuntru” de Petronela Rotari] [Resursă electronică]. – Acces Internet: <http://osearaperfecta.protv.md/emisiuni/emisiunea-o-seara-perfecta-cu->

[anisoara-loghin-din-21-03-2019---2486994.html](http://www.protv.md/actualitate/anisoara-loghin-din-21-03-2019---2486994.html). – Accesat: 10.06.2019. – Durata 5:30 min., din min. 39:49.

17. Emisiunea „O seară perfectă” din 21.03.2019. A doua parte [De Ziua Mondială a Teatrului de Păpuși : Interviu cu Liliana Juc despre colecția de păpuși de la filiala „Târgoviște”] [Resursă electronică]. – Acces Internet: <http://osearaperfecta.protv.md/emisiuni/emisiunea-o-seara-perfecta-cu-anisoara-loghin-din-21-03-2019---2486994.html> sau la [https://www.facebook.com/osearaperfecta/videos/314474752760120/?xts__\[0\]=68.ARD_EltZZ4AqRe3yw_qujVRn-FFalolBpVN7dYskcOWFpic0g4TXgy7fB6Rnz](https://www.facebook.com/osearaperfecta/videos/314474752760120/?xts__[0]=68.ARD_EltZZ4AqRe3yw_qujVRn-FFalolBpVN7dYskcOWFpic0g4TXgy7fB6Rnz). – Accesat: 21.03.2019. – Durata 7:23 min., din min. 0:22:00.
18. Bibliotecara care deschide copiilor o noua lume – cea a poveștilor [Resursă electronică]. – Acces Internet: http://osearaperfecta.protv.md/invitati/bibliotecara-care-deschide-copiilor-o-noua-lume-cea-a-povestilor-liliana-juc-confectionez-si-papusi-care-ma-ajuta-la-prezentarea-spectacolelor---2491638.html?fbclid=IwAR3Js0RnkYEOqZK2Q_Z0aYNatvvhNpYMFp7IoU2SrmZ2kREON4HWH_EAL3yc. – Accesat: 08.05.2019. – Durata 9:26 min.
19. Singura biblioteca din cartierul Posta Veche din capitala va deveni mai atractiva pentru cititori. Un ONG si-a propus sa amenajeze un scuar în curtea acesteia – VIDEO [Resursă electronică]. – Acces Internet: <http://protv.md/actualitate/singura-biblioteca-din-cartierul-posta-veche-din-capitala-va-deveni---2484176.html>. – Accesat: 11.06.2019. – Durata 2:27 min.

www.tv8.md

20. Învăță româna la bătrânețe. Cursurile sunt gratuite și se desfășoară la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” [Resursă electronică]. – Acces Internet: <http://tv8.md/2019/01/10/video-invata-romana-la-batranete-cursurile-sunt-gratuite-si-se-desfasoara-la-biblioteca-municipala-b-p-hasdeu/>. – Accesat: 11.01.2019. – Durata 3:12 min.

www.tvrmoldova.md

21. Biblioteca „Liviu Rebreanu” din Chișinău a organizat o serată culturală dedicată marelui Eminescu [Resursă electronică]. – Acces Internet: <http://tvrmoldova.md/cultura/biblioteca-quot-liviu-rebreanu-quot-din-chisinau-a-organizat-o-serata-culturala-dedicata-marelui-eminescu/>. – Accesat: 15.01.2019. – Durata 2:40 min.
22. Mircea Eliade / Nemuritor Printre generații [Resursă electronică] : [Mircea Eliade – făclier al generației tinere] : Emisiunea Matinalii. – Acces Internet:

- <https://www.facebook.com/matinaliitvrmoldova/videos/1301935203297001/>. – Accesat: 01.03.2019. – Durata 3:30 min.
23. Mica Unire a Principatelor Române a fost aniversată la Chișinău [Resursă electronică]. – Acces Internet: <http://tvrmdova.md/actualitate/mica-unire-a-principatelor-romane-a-fost-aniversata-la-chisinau/>. – Accesat: 23.01.2019. – Durata 2:47 min.
24. Cartea, itinerar la Chișinău [Resursă electronică] : [interviu realizat cu Ramona Mezei și Mariana Harjevschi despre donația de carte de la București]. – Acces Internet: <https://www.facebook.com/watch/?v=326407898014418>. – Accesat: 12.04.2019. – Durata 5:59 min.
25. Emisiunea „Obiectiv Comun” 2019 // 160 de ani de la Unirea Principatelor Române. Acces Internet: [Resursă electronică]. – Acces Internet: https://www.youtube.com/watch?list=PLFFshvOJiVM9BgAjtYXD8ggOfqJuyxLcO&time_continue=1501&v=4dNIKk14oU4. – Accesat: 25.01.2019. – Durata 52:45 min.
26. Programul „Să reauzim povestea” se relansează în bibliotecile din Chișinău [Resursă electronică]. – Acces Internet: <http://tvrmdova.md/monden/programul-sa-reauzim-povestea-se-relanseaza-in-bibliotecile-din-chisinau/>. – Accesat: 21.02.2019. – Durata 2:57 min.
27. Un grup de bibliotecari a lansat Povestea de seară... pe Facebook [Resursă electronică]. – Acces Internet: <http://tvrmdova.md/monden/un-grup-de-bibliotecari-a-lansat-quot-povestea-de-seara-de-pe-facebook-quot/?fbclid=IwAR3J6bggN31x6plhn0nW3g0x36zffZQYxFBm7aCuEKkEak3AnFkzFahAVbs>. – Accesat: 17.03.2019. – Durata 3:42 min.
28. Interviu. Mariana Harjevschi: Bibliotecile din R. Moldova nu ar fi rezistat fără susținerea bibliotecilor din România [Resursă electronică]. – Acces Internet: <http://www.tvrmdova.md/cultura/interviu-mariana-harjevschi-bibliotecile-din-r-moldova-nu-ar-fi-rezistat-fara-sustinerea-bibliotecilor-din-romania/>. – Accesat: 04.06.2019. – Durata 18:50 min.
29. Poveștile modernizate, pe Facebook încărcate [despre Proiectul „Povestea de seară la Târgoviște”]. Emisiunea „Matinalii” [Resursă electronică]. – Acces Internet: <https://www.facebook.com/matinaliitvrmoldova/videos/318253555714061>. – Accesat: 17.03.2019. – Durata 5:32 min.

30. La mulți ani, dragi bibliotecari! [Resursă electronică]. – Acces Internet: <https://www.facebook.com/matinaliitvrmoldova/videos/989877351216228/?id=100009601596767>. – Accesat 23.04.2019. – Durata 5:04 min.
31. Biblioteca „Liviu Rebreanu” din Chișinău a organizat o serată culturală dedicată marelui Eminescu : [serată literar-artistică „Dinspre Eminescu verbul nostru arde...” organizată de bibliotecă în parteneriat cu Unitatea Militară 1001] [Resursă electronică]. – Acces Internet : <http://tvrmdova.md/cultura/biblioteca-quot-liviu-rebreanu-quot-din-chisinau-a-organizat-o-serata-culturala-dedicata-marelui-eminescu>. – Accesat: 15.01.2019. – Durata 2:40 min.
32. Modernizarea bibliotecilor publice [Resursă electronică] : Emisiunea Obiectiv comun. – Acces Internet: <https://www.facebook.com/TVRMoldova/videos/412938615947738/>. – Accesat: 08.03.2019. – Durata 56:53 min.
33. Ziua Culturii sub semnul lui Eminescu [despre Inițiativa comunitară de lectură publică Citim Eminescu] [Resursă electronică] : Emisiunea Obiectiv comun. – Acces Internet: <https://www.facebook.com/1816310945281575/videos/2403106119764716/UzpfSTI3NzYwMTM1OTAxNjl3MzoxODUwMzgxMzI1MDcxNTk0>. – Accesat: 15.01.2019.
34. Larisa Arsene interpretează piesa „Bate vântul vârfurile” [Resursă electronică] : Emisiunea Matinalii – Acces Internet: <https://www.facebook.com/watch/?v=2453705671517214>. – Accesat: 01.07.2019. – Durata 4 min.
35. A fost lansat programul de promovare a lecturii „Chișinăul citește” [Interviu cu Mariana Harjevschi] [Resursă electronică]. – Acces Internet: <http://m.tvrmoldova.md/cultura/a-fost-fost-lansat-programul-de-promovare-a-lecturii-quot-chisinaul-citeste-quot/?fbclid=IwAR3sHNbXGT2aFUzpvuvcpGQ3D1w-uTqWgg3iHB91F3Dq2l7LVUu2-E8w0zw>. – Accesat: 01.07.2019. – Durata 2:47 min.
36. Un tânăr basarabean vrea să ilustreze, prin intermediul benzilor desenate, un roman de 600 de pagini [reportaj filmat în spațiile bibliotecii „Târgoviște”] [Resursă electronică]. – Acces Internet: <http://www.tvrmoldova.md/cultura/un-tanar-basarabean-vrea-sa-ilustreze-prin-intermediul-benzilor-desenate-un-roman-de-600-de-pagini/>. – Accesat: 22.07.2019.
37. Revista Bibliopolis – un model de promovare a limbii române [Interviu cu dr. conf. Univ. Lidia Kulikovski și publicistul Vlad Pohilă] [Resursă electronică]. – Acces Internet: http://tvrmdova.md/august-039-89/revista-bibliopolis-un-model-de-promovare-a-limbii-romane/?fbclid=IwAR1D2lksX6Vm6-Oxv78_Y9wbtXiTWBaOR2PFIS7XJPwPqCtvASM2Yl-4G3Y. – Accesat: 28.08.2019.

38. O nouă revistă de studii culturale și literatură a apărut la Chișinău [Despre lansarea revistei „Dialogica” – o nouă revistă de studii culturale și literatură] [Resursă electronică]. – Acces Internet: http://tvr moldova.md/ro/cultura/o-noua-revista-de-studii-culturale-si-literatura-a-apatut-la-chisinau?fbclid=IwAR3Ys8X1-FHhsdrJ7XYaKI5zV1R_v34dBV8UtxZKSyFct_k4r8QNVAMVEEY. – Accesat: 02.09.2019.
39. Parteneriate între bibliotecile românești [Donație de cărți din partea Bibliotecii Metropolitane București] [Resursă electronică]. – Acces Internet: <https://www.facebook.com/matinaliitvr moldova/videos/805683133206133/?v=805683133206133>. – Accesat: 29.11.2019.
40. Bibliotecile de pe ambele maluri de Prut, proiecte comune [Resursă electronică]. – Acces Internet: <https://www.facebook.com/matinaliitvr moldova/videos/573277190169023/>. – Accesat: 29.11.2019.
41. 101 Basme Românești [114 mici scriitori de pe ambele maluri ale Prutului au relatat povești despre România Mare] [Resursă electronică]. – Acces Internet: http://tvr moldova.md/actualitate/quot-101-basme-romanesti-quot-114-mici-scriitori-de-pe-ambele-maluri-ale-prutului-au-relatat-povesti-despre-romania-mare/?fbclid=IwAR3ocMaA0GoC1Jr_7EVkrs7cWtHKTX0Ht-imLRHYnDGeDdO33pYqTouWGUE. – Accesat: 01.12.2019.
42. Macedonski, Poetul care trăiește prin generații [Interviu cu Vitalie Răileanu] [Resursă electronică]. – Acces Internet: <https://www.facebook.com/matinaliitvr moldova/videos/284350619150271/>. – Accesat: 14.03.2019. – Din min. 02:10.

www.moldova.europalibera.org

43. Beneficiile nebănuite ale lecturii [Resursă electronică] : [interviu realizat cu *Mariana Harjevschi, Ivan Pilchin și Maria Pilchin*] / consemnare: *Vasile Botnaru : Emisiunea Punct și de la capăt*. – Acces Internet: <https://moldova.europalibera.org/a/30336111.html>. – Accesat: 22.12.2019. – Durata 47:30 min.

www.trm.md

44. „Citește, cunoaște, creează!” – program educativ la Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu” [Resursă electronică] : Emisiune Mesager. – Acces Internet: <http://trm.md/ro/cultura/citeste-cunoaste-creeaza-program-educativ-la-biblioteca-municipale-b-p-hasdeu/>. – Accesat: 24.07.2019. – Durata 2.41 min.

45. Programul de lectură „Chișinăul citește” – întâlnirea cu Tatiana Țîbuleac [Resursă electronică] : Emisiune Purtătorii de lectură. – Acces Internet: http://trm.md/ru/purtatorii-de-cultura/purtatorii-de-cultura-emisiune-din-10-martie-2019?fbclid=IwAR1w4uSMGdyq6fSsxqxUtm9itVe99v8iNT8SsCQgqT_MyoWxkQEyOcZcePs. – Accesat: 10.03.2019. – Durata 15.30 min.
46. Filiala „L. Ukrainka”: prezentare [Resursă electronică] : Emisiune Svitanok. – Acces Internet: <http://trm.md/ru/svitanok/svitanok-emisiune-din-17-aprilie-2019>. – Accesat: 17.04.2019. – Durata 09:40
47. Festivalul Internațional de Proză „Quadrat” [Resursă electronică] : Emisiune Purtătorii de cultură. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/purtatorii-de-cultura/purtatorii-de-cultura-emisiune-din-20-octombrie-2019>. – Accesat: 20.11.2019. – Durata 10:45.
48. Exersăm la instrumente muzicale la Filiala de Arte [Resursă electronică] : Emisiune Purtătorii de cultură. – Acces Internet: http://trm.md/ro/mesager/mesager-din-2-august-2019?fbclid=IwAR3AmNrMsQiL8q5x5vjEzsVH8Qxid7hHPHuDwarhL-1ee2DLu1sj_vl8l8Y. – Accesat: 02.09.2019. – Din min. 24:50.
49. Macedonski, Poetul care trăiește prin generații [Resursă electronică] : Emisiune Purtătorii de cultură. – Acces Internet: <https://www.facebook.com/matinaliitvrmoldova/videos/284350619150271/>. – Accesat: 14.03.2019. – Din min. 02:10.
50. Programul Chișinăul Citește, Grădina de sticlă de Tatiana Țîbuleac [Resursă electronică] : Emisiune Purtătorii de cultură. – Acces Internet: <http://trm.md/ru/purtatorii-de-cultura/purtatorii-de-cultura-emisiune-din-10-martie-2019>. – Accesat: 10.03.2019. – Din min. 15:50.
51. Doină – gen muzical tradițional [Resursă electronică] : Emisiune Cine vine la noi. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/cine-vine-la-noi/cine-vine-la-noi-emisiune-din-24-mai-2019?fbclid=IwAR1ccNESsB1ZdlO4QzRA8aCauAh2jMgtJXotFjyDLYH7wJULsoUttsl4Oag>. – Accesat: 24.05.2019. – Din min. 33:22.
52. Biblioteca de Arte „Tudor Arghezi” din Chișinău la ceas aniversar [Resursă electronică] : Emisiune Mesager. – Acces Internet: http://trm.md/ro/cultura/biblioteca-de-arte-tudor-arghezi-din-chisinau-la-ceas-aniversar?fbclid=IwAR0XdpN_AgLQb08BLVWJ2C9sT77c3l1GGuNvuFG367SP35TzuuOCWp0SlBY. – Accesat: 05.11.2019. – Durata 2:34 min.

53. Copii de pe ambele maluri ale Prutului, autori ai cărții „101 basme românești” [Resursă electronică] : Emisiune Mesager. – Acces Internet: <http://trm.md/ro/cultura/copii-de-pe-ambele-maluri-ale-prutului-autori-ai-cartii-101-basme-romanesti/>. – Accesat: 30.11.2019. – Durata 2:25 min.
54. O trupă rock și o bibliotecă și-au unit eforturile în intenția de a proteja mediul [Resursă electronică] : Emisiune Mesager. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/cultura/o-trupa-rock-si-o-biblioteca-si-au-unit-eforturile-in-ideea-de-a-proteja-mediul/>. – Accesat: 16.12.2019. – Durata 2:25 min.
55. Cărțile scrise de polonezii din Basarabia expuse la Biblioteca „Adam Mickiewicz” [Resursă electronică] : Emisiune Mesager. – Acces Internet: http://trm.md/ro/cultura/la-chisnau-au-inceput-zilele-bibliotecii?fbclid=IwAR35-W1hEyaGWS8rU18n7PEkFKmzxhZC_H_Mf7uRSJy-Y6ztaVpwWXMD-UQ. – Accesat: 13.10.2019. – Durata 2:49.
56. Provocarea verii: Citește! Descoperă! Creează [Resursă electronică] : Emisiune Bună dimineța. – Acces Internet: <http://trm.md/ru/buna-dimineata/buna-dimineata-din-10-iunie-2019-partea-ii-a>. – Accesat: 10.06.2019. – Din min. 7.30.
57. Lansare de carte la Filiala „H. Botev” [Resursă electronică] : Emisiune Unda Bugeacului. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/unda-bugeacului/unda-bugeacului-emisiune-din-19-februarie-2019/>. – Accesat: 19.02.2019. – Din min. 13:46.
58. Lansare de carte la Filiala „H. Botev” [Resursă electronică] : Emisiune Unda Bugeacului – Acces Internet: <http://trm.md/ro/unda-bugeacului/unda-bugeacului-emisiune-din-19-martie-2019>. – Accesat: 20.03.2019. – Durata 16:10 min.
59. Prezentare cărți la „H. Botev” [Resursă electronică] : Emisiune Unda Bugeacului – Acces Internet: <http://trm.md/ro/unda-bugeacului/unda-bugeacului-emisiune-din-15-octombrie-2019>. – Accesat: 15.10.2019. – Durata 14:05 min.
60. Serviciile moderne la Filiala „L. Ukrainka” [Resursă electronică] : Emisiune Svitanok. – Acces Internet: <http://trm.md/ru/svitanok/svitanok-emisiune-din-17-aprilie-2019>. – Accesat: 17.04.2019. – Durata 9:40 min.
61. Cum își petrec copiii vacanța de vară [Resursă electronică] : Emisiune Magazinul copiilor. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/magazinul-copiilor/magazinul-copiilor-emisiune-din-3-august-2019>. – Accesat: 03.08.2019. – Din min. 08:28 min.
62. Importanța lecturii și programele de lectură a BM „B. P. Hasdeu” [Resursă electronică] : [interview cu Oxana Andreev] : Emisiune Bună dimineța. – Acces Internet:

- <https://www.facebook.com/tvmoldova1/videos/266313894314740/>. – Accesat: 04.04.2019.
– Durata 10:52 min.
63. Rutina zilei ai unui bibliotecar, la Biblioteca de cultură polonă „A. Mickiewicz” [Resursă electronică] : [interviu cu Svetlana Gumeni] : Emisiune Bună dimineața. – Acces Internet: .
<http://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-28-noiembrie-2019-partea-a-ii-a?fbclid=IwAR06utYn1kgX5T-04s16kB6PYEfIPdEHBurhIUy3GTXzhjCF0E33spOUu9I>. – Accesat: 10.12.2019. – Durata 05:23 min., din min.20:12.
64. „101 basme românești” [Resursă electronică] : [interviu cu Maria Pilchin, invitată Mariana Harjevschi] : Emisiune Lecturi à la Carte. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/lecturi-a-la-carte/lecturi-a-la-carte-emisiune-din-29-decembrie-2019>. – Accesat: 29.12.2019. – Durata 15:23 min.
65. „Singurătatea de miercuri” de Liliana Armașu [Resursă electronică] : [interviu cu Maria Pilchin, invitată Lucia Țurcanu] : Emisiune Lecturi à la Carte. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/lecturi-a-la-carte/lecturi-a-la-carte-emisiune-din-22-decembrie-2019>. – Accesat: 22.12.2019. – Durata 15:35 min.
66. „Fetița prietenei mele” de Dorothy Koomson [Resursă electronică] : [interviu cu Maria Pilchin, invitată Daniela Gorincioi] : Emisiune Lecturi à la Carte. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/lecturi-a-la-carte/lecturi-a-la-carte-emisiune-din-15-decembrie-2019>. – Accesat: 15.12.2019. – Durata 15:04 min.
67. „Martin Eden” de Jack London [Resursă electronică] : [interviu cu Maria Pilchin, invitată Valentina Cheliș] : Emisiune Lecturi à la Carte. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/lecturi-a-la-carte/lecturi-a-la-carte-emisiune-din-8-decembrie-2019>. – Accesat: 08.12.2019. – Durata 14:35 min.
68. „Teatru” de I.L. Caragiale [Resursă electronică] : [interviu cu Maria Pilchin, invitată Elena Leah] : Emisiune Lecturi à la Carte. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/lecturi-a-la-carte/lecturi-a-la-carte-emisiune-din-1-decembrie-2019>. – Accesat: 01.12.2019. – Durata 17:10 min.
69. „Albumul de artă – Andrei Mudrea” [Resursă electronică] : [interviu cu Maria Pilchin, invitat Tudor Stăvilă] : Emisiune Lecturi à la Carte. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/lecturi-a-la-carte/lecturi-a-la-carte-emisiune-din-23-noiembrie-2019>. – Accesat: 23.11.2019. – Durata 17:10 min.

70. „Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război” de Camil Petrescu [Resursă electronică] : [interview cu Maria Pilchin, invitat Dragoș Eșanu] : Emisiune Lecturi à la Carte. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/lecturi-a-la-carte/lecturi-a-la-carte-emisiune-din-9-noiembrie-2019>. – Accesat: 09.11.2019. – Durata 19:41 min.
71. „Aleph” de Jorge Luis Borges [Resursă electronică] : [interview cu Maria Pilchin, invitat Alexandru Bordian] : Emisiune Lecturi à la Carte. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/lecturi-a-la-carte/lecturi-a-la-carte-emisiune-din-26-octombrie-2019>. – Accesat: 26.10.2019. – Durata 16:07 min.
72. „35 kile de speranțe” de Anna Gavalda [Resursă electronică] : [interview cu Maria Pilchin, invitată Nicoleta Galben] : Emisiune Lecturi à la Carte. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/lecturi-a-la-carte/lecturi-a-la-carte-emisiune-din-29-iunie-2019>. – Accesat: 29.06.2019. – Durata 14:05 min.
73. „Elogiul lecturii” de Vlad Pohilă [Resursă electronică] : [interview cu Maria Pilchin, invitată Elena Ungureanu] : Emisiune Lecturi à la Carte. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/lecturi-a-la-carte/lecturi-a-la-carte-emisiune-din-21-aprilie-2019>. – Accesat: 21.04.2019. – Durata 17:47 min.
74. „Mireasa din Kabul” de Olga Căpățână [Resursă electronică] : [interview cu Maria Pilchin, invitată Călina Trifan] : Emisiune Lecturi à la Carte. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/lecturi-a-la-carte/lecturi-a-la-carte-emisiune-din-13-aprilie-2019>. – Accesat: 13.04.2019. – Durata 15:23 min.
75. „Pollyana” de Eleanor H. Porter [Resursă electronică] : [interview cu Maria Pilchin, invitată Andreea Lazu] : Emisiune Lecturi à la Carte. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/lecturi-a-la-carte/lecturi-a-la-carte-emisiune-din-6-aprilie-2019>. – Accesat: 06.04.2019. – Durata 19:41 min.
76. „Etno ABC” de Iurie Răileanu [Resursă electronică] : [interview cu Maria Pilchin, invitată Elena Șendrea] : Emisiune Lecturi à la Carte. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/lecturi-a-la-carte/lecturi-a-la-carte-emisiune-din-30-martie-2019>. – Accesat: 30.03.2019. – Durata 15:51 min.
77. „Prietenii mei dragi” de Eugen Doga [Resursă electronică] : [interview cu Maria Pilchin, invitată Elena Butucel] : Emisiune Lecturi à la Carte. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/lecturi-a-la-carte/lecturi-a-la-carte-emisiune-din-23-martie-2019>. – Accesat: 23.03.2019. – Durata 19:46 min.

78. „Toată lumina pe care nu o putem vedea” de Anthony Doer [Resursă electronică] : [interview cu Maria Pilchin, invitată Diana Damir] : Emisiune Lecturi à la Carte. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/lecturi-a-la-carte/lecturi-a-la-carte-emisiune-din-9-martie-2019>. – Accesat: 09.03.2019. – Durata 19:40 min.
79. „Legea scrânciobului” de Velimir Hlebnicov [Resursă electronică] : [interview cu Maria Pilchin, invitată Leo Butnaru] : Emisiune Lecturi à la Carte. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/lecturi-a-la-carte/lecturi-a-la-carte-emisiune-din-2-martie-2019>. – Accesat: 02.03.2019. – Durata 19:40 min.
80. „Dicționar de teorie literară” de Aliona Grati [Resursă electronică] : [interview cu Maria Pilchin, invitată Adriana Cazacu] : Emisiune Lecturi à la Carte. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/lecturi-a-la-carte/lecturi-a-la-carte-emisiune-din-16-februarie-2019>. – Accesat: 16.02.2019. – Durata 16:46 min.
81. „Ei confundau librăria cu libertatea” de Ioana Isac [Resursă electronică] : [interview cu Maria Pilchin, invitată Tamara Cristei] : Emisiune Lecturi à la Carte. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/lecturi-a-la-carte/lecturi-a-la-carte-emisiune-din-9-februarie-2019>. – Accesat: 09.02.2019. – Durata 16:17 min.
82. „Abecedar. Primii pași printre cuvinte și cifre” de Vasile Romanciuc [Resursă electronică] : [interview cu Maria Pilchin, invitată Claudia Balaban] : Emisiune Lecturi à la Carte. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/lecturi-a-la-carte/lecturi-a-la-carte-emisiune-din-26-ianuarie-2019>. – Accesat: 26.01.2019. – Durata 15:29 min.
83. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea colecției „Scrieri Alese”, Vol.7 de Nicolae Esinencu]. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ru/buna-dimineata/buna-dimineata-din-16-ianuarie-2019-partea-i-a/>. – Accesat: 26.01.2019. – Din min. 26:00.
84. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea volumului „În carantină” de Silvia Caloianu]. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ru/buna-dimineata/buna-dimineata-din-30-ianuarie-2019-partea-i-a/>. – Accesat: 10.02.2019. – Din min. 26:50.
85. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea volumului „Somnul plin de pasageri” de Iulian Filip]. – Acces Internet: <https://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-6-februarie-2019-partea-i-a>. – Accesat: 15.02.2019. – Din min. 27:20.
86. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea volumului „O mie de ani cu fața la soare” (volum antologic) de Nicolae Popa]. – Acces Internet: <https://www.trm.md/ro/buna->

- dimineata/buna-dimineata-din-13-februarie-2019-partea-i-a`. Accesat: 20.02.2019. – Din min. 26:00.
87. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea volumului „Gândul Zilei” de Ion Cuzuioc]. – Acces Internet: <https://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-20-februarie-2019-partea-i-a>. Accesat: 27.02.2019. – Din min. 33:00.
88. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea volumului „Grădina de sticlă” de Tatiana Țibuleac, Programul „Chișinăul Citește”]. – Acces Internet: <https://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-27-februarie-2019-partea-i-a>. – Accesat: 06.03.2019. – Din min. 39:10.
89. Emisiune din 06 martie 2019 [Miercurea cărților din Biblioteca ta. Prezentarea volumului „Antologia poeziei românești de dragoste...”]. – Acces Internet: – <https://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-6-martie-2019-partea-i-a/>. – Accesat: 16.03.2019. – Din min. 30:10.
90. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea volumului „Drumuri” de Grigore Vasilescu]. – Acces Internet: <https://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-13-martie-2019-partea-i-a>. – Accesat: 20.03.2019. – Din min. 54:00.
91. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea volumului „Apa care își bea mâinile” de Radmila Popovici]. – Acces Internet: <https://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-20-martie-2019-partea-i-a>. – Accesat: 27.03.2019. – Din min. 42:00.
92. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea volumului „Echinocțiu de toamnă” de Vlad Pâslaru]. – Acces Internet: <https://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-27-martie-2019-partea-i-a>. – Accesat: 04.04.2019. – Din min. 29:50.
93. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea volumului “Poeme Pe Trepte Încinse” de Ianoș Țurcanu]. – Acces Internet: <https://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-3-aprilie-2019-partea-i-a>. – Accesat: 10.04.2019. – Din min. 38:40.
94. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea volumului „Absintos, Nori de cerneală & Piese dintr-un puzzle” de Grigore Chiper]. – Acces Internet: <https://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-10-aprilie-2019-partea-i-a>. – Accesat: 17.04.2019. – Din min. 30:00.
95. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea volumului „Cafeaua cu zaț & Timpul l-au inventat ceasornicarii” de Dumitru Băluță]. – Acces Internet: <https://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-17-aprilie-2019-partea-i-a>.

- dimineata/buna-dimineata-din-17-aprilie-2019-partea-i-a. – Accesat: 24.04.2019. – Din min. 29:30.
96. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea volumului „Hristos A Înviat” de Silvia Ursache & „Psalmi de Dragoste” de Nicolae Dabija]. – Acces Internet: <https://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-24-aprilie-2019-partea-i-a>. – Accesat: 30.04.2019. – Din min. 30:00.
97. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea Volumului antologic „Primăvara Europeană a Poeților”]. – Acces Internet: <https://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-8-mai-2019-partea-i-a>. – Accesat: 15.05.2019. – Din min. 28:00.
98. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea Volumului „Din Răsărit Până în Amurg” de Ion Țurcanu]. – Acces Internet: <https://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-22-mai-2019-partea-i-a>. – Accesat: 29.05.2019. – Din min. 26:00.
99. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea Volumului „Arta războiului sau Pauză de respirație” de Călina Trifan]. – Acces Internet: <https://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-29-mai-2019-partea-i-a>. – Accesat: 05.06.2019. – Din min. 26:50.
100. Miercurea cărților din Biblioteca ta. [Prezentarea volumului „Adagio pentru Lup” de Ludmila Sobietsky]. – Acces Internet: <https://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-5-iunie-2019-partea-i-a>. – Accesat: 12.06.2019. – Din min. 28:00.
101. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea Volumelor „A(II)Rh+eu & Apa.3D” de Emilian Galaicu-Păun]. – Acces Internet: <https://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-19-iunie-2019-partea-i-a>. – Accesat: 26.06.2019. – Din min. 31:50.
102. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea volumului „Maestru și salahor: Modele și forme moderne: Omagiu distinsului om de cultură și de știință: Ion Ciocanu, o legendă vie, la 80 de ani de la naștere” ed. îngrijită de Tudor Palladi]. – Acces Internet: <https://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-26-iunie-2019-partea-i-a>. – Accesat: 02.07.2019. – Din min. 30:00.
103. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea volumului „Revelațiile Scribului” de Gheorghe Doni]. – Acces Internet: <https://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-3-iulie-2019-partea-i-a>. – Accesat: 09.07.2019. – Din min. 40:30.
104. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea volumului „Forța Iubirii” de Ana Onică]. – Acces Internet: <https://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-10-iulie-2019-partea-i-a>. – Accesat: 17.07.19. – Din min. 29:00.

105. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea volumului „Omul izgonit de ceasuri” de Nicolae Spătaru]. – Acces Internet: <https://www.trm.md/.../buna-dimineata-din-17-iulie-2019-part.../>. – Accesat: 24.07.19. – Din min. 32:15.
106. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea volumului Antologia „Temerea de obișnuință” de Mihail Ion Ciubotaru]. – Acces Internet: <https://www.trm.md/.../buna-dimineata-din-24-iulie-2019-part.../>. – Accesat: 30.07.19. – Din min. 33:20.
107. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea volumului Antologia „Auzi cum bate ceasul?” de Iulia Paliț]. – Acces Internet: <https://www.trm.md/.../buna-dimineata-din-31-iulie-2019-parte...> . – Accesat: 06.08.19. – Din min. 29:59.
108. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea volumului „Un strigăt pe Nistru” de Gheorghe Budeanu]. – Acces Internet: <https://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-4-septembrie-2019-partea-i-a>. – Accesat: 10.09.19. – Din min. 30:00.
109. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea volumului „Cuvântul Basarabeanului Răzvrătit” de Paul Goma]. – Acces Internet: <https://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-11-septembrie-2019-partea-i-a>. – Accesat: 18.09.19. – Din min. 28:15.
110. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea volumului „Un om de succes și alte pierderi” de Irina Nechit]. – Acces Internet: <https://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-18-septembrie-2019-partea-i-a>. – Accesat: 25.09.19. – Din min. 42:50.
111. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea volumului „Poeme pe trepte încinse” de Ianoș Țurcanu]. – Acces Internet: <https://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-25-septembrie-2019-partea-i-a>. – Accesat: 02.10.19. – Din min. 29:00.
112. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea volumului „Portrete Plutitoare” de Andrei Langa]. – Acces Internet: <http://trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-2-octombrie-2019-partea-i-a>. – Accesat: 09.10.19. – Din min. 30:30.
113. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea volumului „Murmur de frunze” de Ion Cuzuioc]. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-9-octombrie-2019-partea-i-a>. – Accesat: 16.10.19. – Din min. 27:25.
114. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea volumului „Fața poeziei și măștile poezilor” de Grigore Chiper]. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-16-octombrie-2019-partea-i-a>. – Accesat: 23.10.19. – Din min. 27:00.

115. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Poetul Dumitru Matcovschi ar fi împlinit 80 de ani]. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-23-octombrie-2019-partea-i-a>. – Accesat: 30.10.19. – Din min. 29:00.
116. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prin ani cu Radio Moldova: al meu, al tău, al tuturor !]. – Acces Internet: <http://www.trm.md/.../buna-dimineata-din-30-octombrie-2019-pa...> – Accesat: 06.11.19. – Din min. 30:27.
117. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Prezentarea volumului „Bibliologi, bibliofili și colecționari basarabeni” de Iurie Colesnic]. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-6-noiembrie-2019-partea-a-i-a>. – Accesat: 13.11.19. – Din min. 29:27.
118. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Cărți realizate în Laboratorul de cercetări literare și biobibliografice „Onisifor Ghibu” al Bibliotecii „Onisifor Ghibu”]. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-13-noiembrie-2019-partea-a-i-a>. – Accesat: 20.11.19. – Din min. 28:15.
119. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Volume de succes din colecția „Primăvara poezilor”]. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-20-noiembrie-2019-partea-a-i-a>. – Accesat: 27.11.19. – Din min. 30:10.
120. Miercurea cărților din Biblioteca ta [Emilian Galaicu-Păun un origami literar... – Alexandru Vlad]. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-27-noiembrie-2019-partea-a-i-a> din min. 28:35. – Accesat: 04.12.19. – Din min. 28:35.
121. Interviu în cadrul evenimentului modă de bookate poloneze – Acces Internet: http://trm.md/ro/buna-dimineata/buna-dimineata-din-18-noiembrie-2019-partea-a-i-a?fbclid=IwAR1mFUjIzJOdgGwglErdn0nLfDC4P4NQH7s_YFWgFiSN9B6wiCd26YZGIO4. – Accesat: 18.11.2019. – Din minutul 32:39.
122. Арт-клуб Валентины Чеколтан [Сюжет о выставке работ скульптора Виктора Ковалева в библиотеке]. – Acces Internet: <http://www.trm.md/ru/art-club/art-club-emisiune-din-12-octombrie-2019>. – Accesat: 18.12.2019. – Durata 3: min.

www.voceabasarabiei.md

123. Și-au scos ideile la vânzare [Despre Talcoiokul Științific organizat la BM „B.P. Hasdeu”]. – Acces Internet: <https://voceabasarabiei.md/social/item/10063-si-au-scos-ideile-la-vanzare>. – Accesat: 31.01.2019. – Durata 2:20 min.

124. Puncte de reflecție cu Natalia Hadârcă. Invitată: Oxana Andreev, directorul bibliotecii de cultură și literatură poloneză „Adam Mickiewicz” din Chișinău. – Acces Internet: https://voceabasrabiei.md/emisiuni-radio/item/17547-puncte-de-reflectie-cu-natalia-hadarca-19-11-2019-invitata-oxana-andreev-directorul-bibliotecii-de-cultura-si-literatura-poloneza-adam-mickiewicz-din-chisinau?fbclid=IwAR0bOrNpgCsFqwLCdeSLDoxOCENPW_x8a-IWnU47fJwuSd2levLgmEEYXhA. – Accesat: 19.11.2019. – Durata 35:02 min.

www.publika.md

125. 1 iunie, Ziua Copilului. Ce program distractiv a pregătit municipalitatea pentru micuți”. – Acces Internet: https://www.publika.md/1-iunie-ziua-copilului-ce-program-distractiv-a-pregatit-municipalitatea-pentru-micuti_3043905.html. – Accesat: 04.06.2019. – Durata 1:37 min.
126. Povești la un click distanță [Despre Proiectul „Povestea de seară la Târgoviște”]. – Acces Internet: https://www.publika.md/povesti-la-un-click-distanta-sunt-filmate-si-improvizate-scenete-inspirate-din-basmele-utohtone_3036386.html. – Accesat: 10.03.2019. – Durata 2:28 min.

https://realitatealive.md

127. LIVE! Lansarea Programului de lectură „Chișinăul citește”, ediția a XVI-a [Participă M. Harjevschi, Compozitorul Eugen Doga, Steluța Mitriuc, Veronica Postolachi (mama autoarei Doina Postolachi, Maria Pilchin)]. – Acces Internet: <https://realitatealive.md/live-lansarea-programului-de-lectura-chi-inaul-cite-te-edi-ia-a-xvi-a---90783.html?fbrefresh=1550055194/>. – Accesat: 01.07.2019. – Durata 36:27 min.

www.rtrmoldova.md

128. Eugen Doga „Prietenii mei dragi”, Programul „Chișinăul citește” la Filiala „Târgoviște” [Resursă electronică] : Emisiune Новое утро. – Acces Internet: <https://www.youtube.com/watch?v=uiV1XUcNhbY&fbclid=IwAR2PiJTg2muv9JiM6wUclWXZ7X8NzJECRHevZmlGlyrAvzUDx8WlpPIK2Coю>. – Accesat: 01.11.2019. – Durata 13:21 min., din min. 09:44.

Primăria Municipiului Chișinău

129. Vizita Primarului Ruslan Codreanu la Biblioteca „Ovidius” [Resursă electronică]. – Acces Internet: <https://www.facebook.com/primariachisinaumd/videos/417042532367236/>. – Accesat: 18.01.2019. – Durata 2:36 min.

<http://www.ctcmedia.ru/rus/>

130. Сотрудники филиала Biblioteca Municipală B. P. Hasdeu нашли свой способ приобщать детей к прекрасному: они снимают сказки и выкладывают их в социальные сети. ♀
Сегодня Оксана Андреев и Елена Михайлов в гостях CTC. – Acces Internet:
<https://www.facebook.com/UTRONACTC/videos/1185753554921752/>. – Accesat
24.03.2019. – Durata 11:40 min.